

Els i les joves en el mercat de treball de les Illes Balears Any 2008

Versión en castellano a partir de la página 115

**Observatori del Treball
de les Illes Balears**

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria
de Treball i Formació

Direcció: Llorenç Pou Garcias
Director General de Planificació Estratègica

Coordinació: Delia Riera Tur

Autors: Catalina Barceló Maimó, Maria del Mar Ribas Mas,
Baltasar Miguel Ramis Llabrés

Revisió lingüística: Laureano de Juan López

Impressió: amadip.esment
Dipòsit legal: PM-3029-2009
ISBN 978-84-692-5137-9

Si voleu més informació i/o subscriure-us als informes de l'Observatori del Treball de les Illes Balears, podeu adreçar-vos a otib@dgplaes.caib.es o bé:

Direcció General de Planificació Estratègica.
Conselleria de Treball i Formació de les Illes Balears
Plaça de Son Castelló, 1
Polígon de Son Castelló. 07009, Palma
Tel. 971 17 63 00
www.caib.es
<http://treballiformacio.caib.es>

Aquesta publicació ha estat cofinançada per la Unió Europea, Fons Social Europeu, i impresa en paper ecològic.

Es permet reproduir totalment o parcial la informació que conté aquest informe, sempre que se n'esmenti la font i l'autoria.

ÍNDEX

1	PRESENTACIÓ	5
2	CONTEXT DEMOGRÀFIC I SOCIAL	7
2.1	Evolució de la població de 15 a 29 anys.....	7
2.2	Estudis i formació dels joves.....	11
2.2.1	Indicadors del sistema educatiu.....	11
2.2.2	Objectius de Lisboa.....	18
2.2.3	El nivell de formació i el mercat de treball.....	20
3	INDICADORS D'ACTIVITAT, OCUPACIÓ I ATUR DELS JOVES.....	23
3.1	Població jove activa.....	23
3.1.1	Evolució de la població jove activa.....	23
3.1.2	Perfil de la població jove activa.....	25
3.1.3	Població jove inactiva.....	28
3.1.4	Taxa d'activitat dels joves.....	28
3.2	Població jove ocupada.....	30
3.2.1	Evolució de la població jove ocupada.....	31
3.2.2	Població jove ocupada per activitat econòmica i règim.....	35
3.2.3	Perfil de la població jove ocupada.....	41
3.2.4	Taxes d'ocupació dels joves.....	47
3.2.5	Ocupació segons tipus de contracte i de jornada.....	50
3.2.6	Rotació laboral.....	53
3.3	Població jove aturada.....	54
3.3.1	Població jove demandant d'ocupació.....	54
3.3.2	Evolució de la població jove aturada.....	55
3.3.3	Anàlisi per illes.....	59
3.3.4	Atur dels joves segons activitat econòmica.....	59
3.3.5	Perfil de la població jove aturada.....	61
3.3.6	Taxa d'atur.....	65
3.3.7	Durada de l'atur al col·lectiu jove.....	67
4	CONDICIONS DE TREBALL DELS JOVES.....	69
4.1	Salaris.....	69
4.2	Accidents.....	71
5	ANNEX: QUADRES PER ILLES.....	75
6	ÍNDEX DE GRÀFICS I TAULES.....	103
7	RELACIONS DE FONTS I INDICADORS.....	113

1 PRESENTACIÓ

Aquest informe de la situació laboral dels joves a les Illes Balears dona continuïtat a la línia de seguiment del conjunt de col·lectius més vulnerables encetada per l'Observatori del Treball de les Illes Balears amb l'edició corresponent a l'any 2007 i forma part de l'estratègia global desenvolupada per la Conselleria de Treball i Formació d'atenció preferent dels col·lectius de joves, dones, estrangers i persones en risc d'exclusió social.

L'anàlisi del col·lectiu de joves al llarg del 2008 suposa en molts d'aspectes la confirmació de patrons diferencials en el seu comportament laboral en comparació a la resta de grups d'edats, que en molts de casos tenen un rerefons estructural. Però sense cap mena de dubte, l'element que sobresurt de l'evolució laboral dels joves en aquest any és l'impacte de la crisi econòmica. Així, des de la perspectiva de l'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social les cotitzacions dels joves varen caure un 7,3% en el 2008, front una reducció del 0,8% del total de la població. Això no obstant i sense pretendre ésser exhaustius, cal significar diferents matisos que l'estudi mostra: (1) la pèrdua d'afiliació és major quan més jove és el col·lectiu analitzat, (2) també hi ha diferències dins dels joves en funció de la nacionalitat, ja que els estrangers varen veure créixer la seva afiliació, mentre que el contrari succeí per als nacionals, (3) la major caiguda de l'afiliació dels joves no és majoritàriament assignable a l'especialització productiva, ja que per a una mateixa ocupació la caiguda de la contractació dels joves és major que per a la resta de grups d'edat i (4) la taxa de temporalitat se situà al voltant del 45%, clarament per sobre de la mitjana poblacional.

En el moment de tancament d'aquest informe, a finals del 2009, pot observar-se com la major intensitat de la pèrdua d'ocupació s'ha concentrat entre els joves, fins al punt que aquest col·lectiu acumula al voltant del 60% de la pèrdua interanual de l'afiliació del conjunt de la població balear.

En aquest context, des de la Conselleria de Treball i Formació es té clar, tal com s'especificà dins del Pla d'Ocupació de les Illes Balears 2009-2011, que

el col·lectiu dels joves constitueix un grup d'actuació preferent. En aquest sentit, tal com il·lustra l'informe que teniu en les vostres mans, les actuacions han d'anar encaminades a reforçar els dèficits formatius dels nostres joves. Per aquest motiu, dins del nou paquet de mesures extraordinàries per fer front a la crisi, dotat amb un pressupost de 22 milions d'euros i amb un abast de creació de més de 2.400 llocs de feina, hi ha mesures específicament adreçades als joves, a més de les transversals que afecten a tota la població. Així, les mesures de contractació pública directa inclouen una línia específica dedicada a fomentar la formació en alternança, de manera que els joves desocupats i sense competències educatives bàsiques tindrien una contractació de sis mesos a canvi de comprometre's a dur a terme alhora accions formatives en escoles d'adults. Aquesta mesura, de caire experimental, tindrà un pressupost de 4,5 milions d'euros i abastarà a 400 joves. En un altre ordre les mesures extraordinàries també inclouen una línia de préstecs a la formació, perquè els joves desocupats que vulguin estudiar trobin els recursos necessaris tant per pagar la matrícula dels cursos com una mena de salari per compensar la seva dedicació a l'estudi. Aquests préstecs, en els casos d'accions formatives reglades o de formació professional per l'ocupació en que l'alumne obtingui una avaluació global positiva seran condonats i, per tant, no serà necessària l'amortització del préstec.

En definitiva, aquest informe mostra com el col·lectiu de joves s'està veient afectat per la crisi. Com s'ha indicat abans, aquest informe planteja clarament com els joves són els més afectats per la crisi econòmica. Això no obstant, l'estudi també indica que aquest col·lectiu ja arrossega problemes d'ocupació que existien abans de la crisi i que, en conseqüència, cal aproximar-se als problemes d'aquest col·lectiu amb una mirada estructural i a on la superació dels dèficits formatius són el principal repte per poder possibilitar una major cohesió social i una major competitivitat de la nostra economia. Però per superar aquests dèficits hem d'ésser conscients que cal prendre polítiques alternatives i ésser conscients de la situació actual, del que creiem que aquest informe ajudarà a entendre-la.

SR. LLORENÇ POU GARCÍAS
Director general de Planificació Estratègica

HBLE. SRA. JOANA M. BARCELÓ MARTÍ
Consellera de Treball i Formació

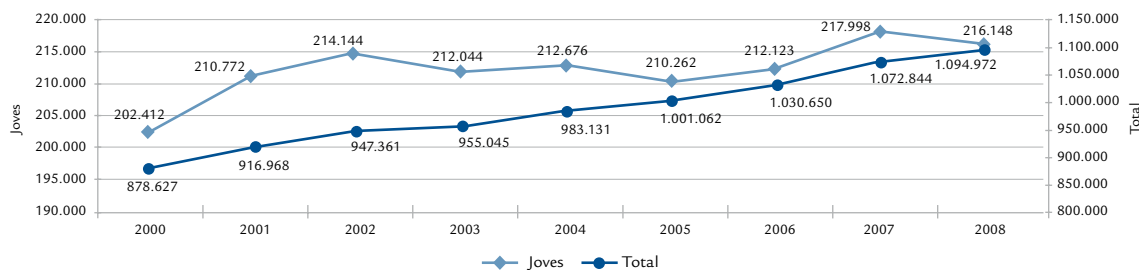
2 CONTEXT DEMOGRÀFIC I SOCIAL

2.1 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE 15 A 29 ANYS

Abans d'entrar en l'anàlisi del col·lectiu jove dins el mercat de treball és convenient dur a terme una contextualització demogràfica i social. Amb aquest objectiu cal fer referència a la principal font de dades en matèria de població, el Padró Municipal, publicat per l'Institut Nacional d'Estadística, que segons les darreres dades, a 1 de gener de 2009¹, situa la població de les Illes Balears en 1.094.972 persones, de les quals 216.148 tenen entre 15 i 29 anys, fet que representa un 19,7% del total.

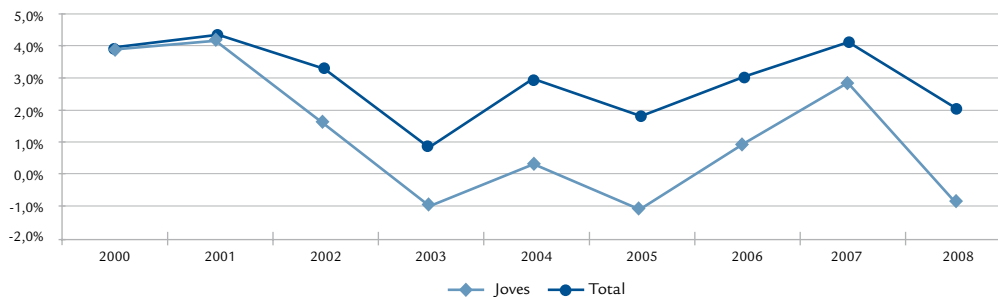
Si es comparen aquestes dades amb les dels anys anteriors, es veu com el volum de persones que integren el col·lectiu dels joves ha sofert una lleugera disminució respecte del 2007 (0,8%), fet que també es donà en els anys 2003 i 2005, i que contrasta amb un creixement positiu i més accentuat en el total de la població. Amb això, el nombre de persones d'entre 15 i 29 anys ha experimentat un increment acumulat del 6'8% al llarg del període 2000-2008, que es pot considerar relativament baix si es compara amb el creixement del 24,6% experimentat pel total de la població en aquest mateix període. De fet, les Illes Balears són la comunitat on es registra un major creixement de població durant aquest període.

Gràfica 1. Població total i població jove (de 15 a 29 anys) de les Illes Balears. 2000-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal. INE.

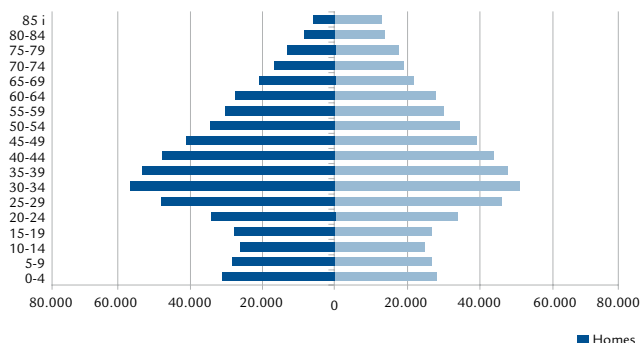
Gràfica 2. Variació percentual de la població jove (de 15 a 29 anys) i de la població total de les Illes Balears. 2000-2008.

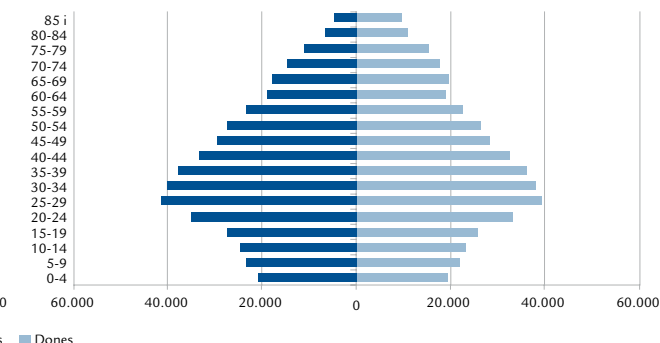
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal. INE.

¹ Es considera que la població a 1 de gener d'un any determinat representa la població de l'any immediatament anterior ja que recull millor la realitat del període anterior. Aquesta puntualització s'ha de tenir en compte en tots els comentaris referents a les dades del Padró Municipal de l'INE.

Gràfica 3. Població de les Illes Balears per grups d'edat. 2008.

Gràfica 4. Població de les Illes Balears per grups d'edat. 2000.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal. INE.

La causa d'aquesta diferència es troba en una reducció de les taxes de natalitat en aquests darrers anys que, tot i l'increment de la població immigrant d'entre 15 i 29 anys respecte del total d'immigrants (que passa d'un 21% a l'any 2000 a un 24,6% del 2008), no ha estat suficient per compensar la disminució dels naixements respecte de les dades de mitjans dels anys 70, època del *baby boom*. Aquests fets es tradueixen en un envelliment progressiu de la població de les Illes Balears, tal i com es pot observar en les piràmides de població següents, i es reflecteixen en què la població de 15 a 29 anys ha passat de representar el 23% del total de la població el 2000 al 19,7% el 2008.

Es pot observar com tant la piràmide de l'any 2000

com la del 2008 presenten una base estreta, fet que mostra la reducció de natalitat esmentada abans i que contrasta amb un volum de població molt més accentuat en les franges d'edat de 20 a 40 anys. A l'any 2000, la franja d'edat amb una major població era la dels 25 a 29 anys, lloc que ha estat ocupat el 2008 per la franja de 30 a 34 anys. Un altre fet que es pot observar en aquestes gràfiques és l'increment de població que s'ha donat a totes les franges d'edat a causa del fort creixement de la immigració que ha experimentat Balears, a partir sobretot del 2005. Aquesta forta immigració ha incidit també positivament en el nombre de naixements d'aquests darrers anys, com es pot observar en l'eixamplament de la base de la piràmide del 2009, i que ajudarà al rejuveniment respecte d'aquests anys anteriors.

Taula 1. Població per grups d'edat i illes. 2004-2006-2008.

	Illes Balears			Mallorca			Menorca			Eivissa- Formentera		
	2004	2006	2008	2004	2006	2008	2004	2006	2008	2004	2006	2008
Total	955.045	1.001.062	1.072.844	758.822	790.763	846.210	82.872	88.434	92.434	113.351	121.865	134.200
De 0 a 14 anys	144.368	150.096	160.509	115.065	118.954	127.041	12.871	13.722	14.424	16.432	17.420	19.044
% sobre total	15,1%	15,0%	15,0%	15,2%	15,0%	15,0%	15,5%	15,5%	15,6%	14,5%	14,3%	14,2%
De 15 a 29 anys	212.044	210.262	217.998	166.739	164.514	170.235	18.372	18.375	18.391	26.933	27.373	29.372
% sobre total	22,2%	21,0%	20,3%	22,0%	20,8%	20,1%	22,2%	20,8%	19,9%	23,8%	22,5%	21,9%
De 30 a 64 anys	466.193	502.192	548.657	368.311	394.318	430.253	40.529	44.422	47.182	57.353	63.452	71.222
% sobre total	48,8%	50,2%	51,1%	48,5%	49,9%	50,8%	48,9%	50,2%	51,0%	50,6%	52,1%	53,1%
De 65 i més anys	132.440	138.512	145.680	108.707	112.977	118.681	11.100	11.915	12.437	12.633	13.620	14.562
% sobre total	13,9%	13,8%	13,6%	14,3%	14,3%	14,0%	13,4%	13,5%	13,5%	11,1%	11,2%	10,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró municipal (INE).

Per illes, es pot veure com el 2008² el 78,1% de la població jove de les Illes Balears es concentra a l'illa de Mallorca, percentatge lleugerament inferior al pes del total de la població de Mallorca sobre la del total de les illes. A Menorca hi ha present el 8,4% de la població compresa entre 15 i 29 anys, valor similar al pes del total de la població, mentre que a les Pitiüses el pes del col·lectiu jove està lleugerament per damunt del pes del conjunt de la població (un 13,5% enfront d'un 12,5%). Aquestes dades concorden amb el fet que Eivissa i Formentera són les illes on els joves presenten un major pes sobre el total de la seva població, 21,9%, i tot i que el seu nombre ha anat disminuint els darrers anys, són les illes que han presentat un major creixement de la població jove des del 2004 (9,1% enfront del 2,8% del total de les Illes Balears). Per contra, Menorca és on menys presència de joves hi ha (19,9%) i l'illa que ha sofert un descens més accentuat del pes dels joves sobre el total des del 2004 (2,3 punts percentuals).

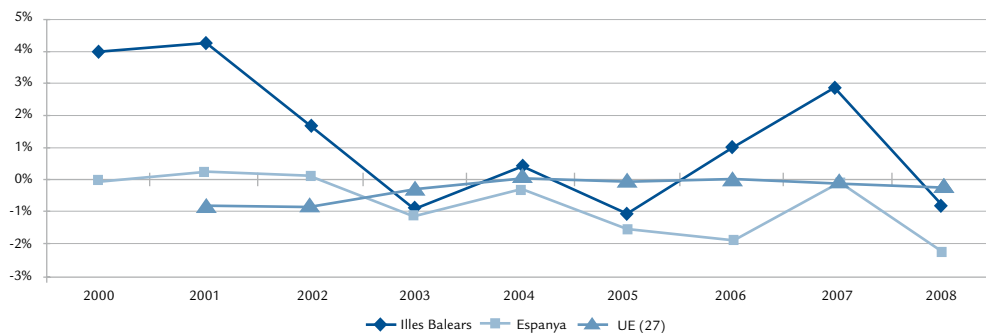
A nivell nacional, el 2008 la població d'entre 15 i 29 anys ascendeix a 8.710.113 persones, valor que representa un 18,7% del total de la població i que, igual que succeeix a les Illes Balears, suposa una reducció del pes d'aquest col·lectiu sobre el total respecte de les dades de l'any 2000 (22,8%). Ara bé, cal destacar que enfront del baix creixement

dels joves a les Illes Balears respecte al del total de la població entre el 2000 i el 2008, esmentat anteriorment, a nivell estatal aquesta variació presenta valors negatius (-7%) i es contraposa a l'increment del 13,5% del total de la població. A nivell de la Unió Europea dels 27 també es dona una reducció en el volum de la població d'aquesta franja d'edat (-2,9%), tot i que no tan accentuada com a Espanya³.

A la gràfica 5 es pot veure l'evolució anual de les taxes de creixement de la població jove, a la qual hi destaca que, tret dels anys 2003 i 2005, les Illes Balears presenten unes taxes de creixements majors que a nivell nacional i de la UE (27), així com que la UE mostra una evolució més estable.

Respecte a la resta de comunitats autònomes, i tot i el progressiu envelliment de la població esmentat anteriorment, les Illes Balears constitueixen una de les comunitats amb una estructura per edats més rejuvenida. En aquest sentit, s'observa a la gràfica 6 com les illes són la cinquena comunitat amb major pes de la població compresa entre 15 i 29 anys, amb un 19,7%, respecte d'un 18,7% al conjunt de l'Estat i poc més d'un punt percentual per davall de Múrcia, la comunitat autònoma amb un major pes. A la cua de la classificació s'hi situen el País Basc, amb un 15,8%, i Astúries, amb un 15,7%.

Gràfica 5. Creixement interanual de la població jove de les Illes Balears, Espanya i UE (27). 2000-2008.

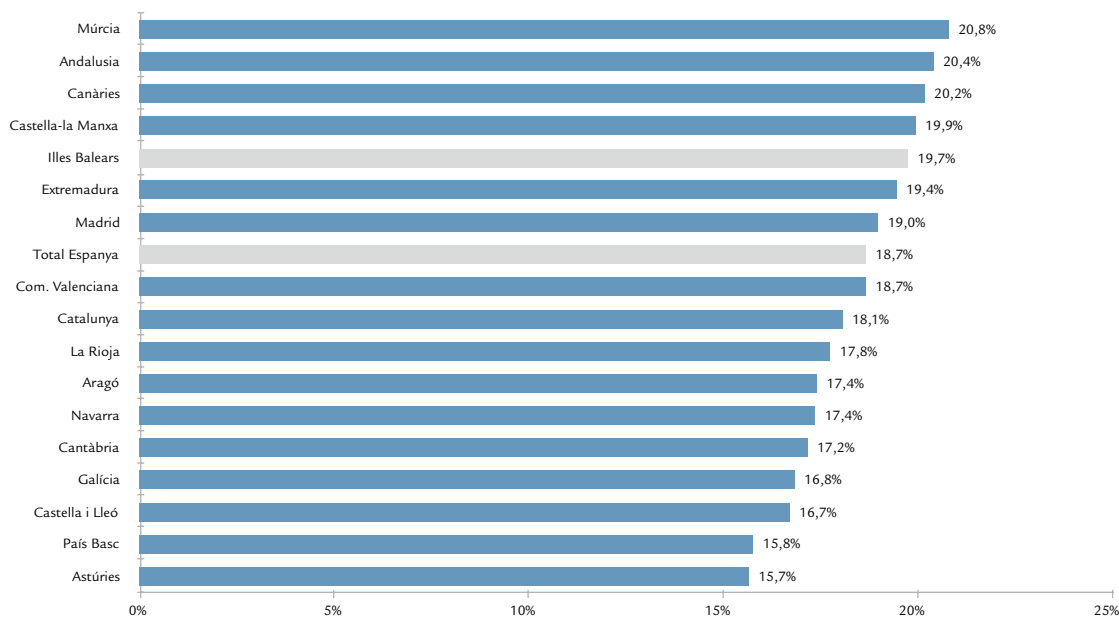

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró municipal (INE) i l'Eurostat.

² Les dades disponibles per illes per a l'any 2008 fan referència a l'1 de gener de 2008.

³ Les dades referents a la UE corresponen a l'any citat, no a l'1 de gener de l'any següent, tal i com passa amb les dades del Padró Municipal citades anteriorment.

Gràfica 6. Pes de la població jove (15 a 29 anys) sobre el total de la població per comunitats autònomes. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'avançament del Padró Municipal a 1 de gener de 2009. INE.

De les dades anteriors es pot extreure que tot i que l'envelliment de la població es dona de manera generalitzada a tots els nivells, per a les Illes Balears aquest fet no és tan accentuat gràcies als processos migratoris amb motivació laboral. En aquest sentit, l'índex d'envelliment, que posa en relació la població major de 65 anys amb la població menor de 20 anys, es situa el 2008 per a les Illes Balears en el 68,6%, enfront del 85,3% a nivell nacional, sense suposar una variació significativa respecte dels anys anteriors.

D'altra banda, l'índex de reemplaçament que relaciona el grup d'edat entre 60 i 64 anys (persones que sortiran en breu del mercat de treball), respecte del grup d'edat d'entre 20 i 24 anys (persones que hi entraran en breu, si no ho han fet ja), se situa el 2008 per a les Illes Balears al 81,3%; és a dir, està garantit el reemplaçament de les generacions més madures, que passaran de l'activitat a la inactivitat. A nivell nacional, aquest índex se situa en el 87,8%, lleugerament superior al de les illes. Respecte dels anys anteriors cal destacar un pronunciat increment d'aquests valors (al 2006 se situava en el 75,6% per a les illes i en el 79,9% per al total nacional), fet que posa

de manifest que de cada vegada s'incrementen més les persones que surten del mercat de treball en relació a les que hi entren.

Quant a la distribució de la població per sexes, dels 216.148 joves de les Illes Balears el 2008, un 50,9% són homes, percentatge similar al conjunt de la població (50,4%). Respecte al 2007, els dos col·lectius han experimentat un lleuger descens, sent el dels homes més accentuat (-1,1%) que el de les dones (-0,6%).

Segons la nacionalitat, cal destacar el fort increment de les persones estrangeres dins el col·lectiu jove de les Illes Balears que s'ha produït entre el 2000 i el 2008 (278%), fet que provoca que el pes dels estrangers sobre el total assolís el 2008 un valor del 27%, prop de 20 punts percentuals superior al que representaven el 2000. Aquesta major presència dels estrangers es produeix també, tot i que no d'una manera tan accentuada, entre els joves a nivell nacional, amb un increment d'aquesta proporció de més del 14 punts percentuals (de 4,1% a 18,4%). Per al conjunt de la població, s'observa una evolució similar tot i que l'augment dels estrangers sobre el

Taula 2. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya. 2000, 2007 i 2008.

	Illes Balears						Espanya					
	2000		2007		2008		2000		2007		2008	
	Total	Joves	Total	Joves	Total	Joves	Total	Joves	Total	Joves	Total	Joves
Total	878.627	202.412	1.072.844	217.998	1.094.972	216.148	41.116.842	9.363.750	46.157.822	8.908.267	46.661.950	8.710.113
Sexe												
Homes	49,8%	51,3%	50,4%	51,0%	50,4%	50,9%	49,0%	51,2%	49,5%	51,4%	49,5%	51,3%
Dones	50,2%	48,7%	49,6%	49,0%	49,6%	49,1%	51,0%	48,8%	50,5%	48,6%	50,5%	48,7%
Procedència												
Espanya	91,6%	92,4%	79,2%	74,0%	78,3%	73,0%	96,7%	95,9%	88,6%	82,5%	88,0%	81,6%
Estrangers	8,4%	7,6%	20,8%	26,0%	21,7%	27,0%	3,3%	4,1%	11,4%	17,5%	12,0%	18,4%
UE-27	58,8%	36,5%	50,9%	40,5%	51,4%	41,1%	30,4%	16,1%	39,9%	35,4%	40,5%	35,4%
No UE	41,2%	63,5%	49,1%	59,5%	48,6%	58,9%	69,6%	83,9%	60,1%	64,6%	59,5%	64,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Padró Municipal de l'INE.

total de la població no és tan accentuat ni a nivell de les Illes Balears (al voltant del 13 p.p.) ni a nivell nacional (8,7 p.p.). Aquests fets mostren com una gran part de la immigració que es rep es concentra en persones en edat laboral i sobretot en els joves, que el 2008 representen a les Illes Balears un 24,6% del total d'estrangers i un 28,7% a nivell nacional.

Quant a l'origen d'aquests estrangers menors de 30 anys, un 41,1% prové d'algun país de la Unió Europea dels 27, cinc punts percentuals més que a nivell nacional. Per sexes, hi ha el 2008 una presència molt similar d'homes i dones estrangers joves a les Illes Balears. La mala situació econòmica del 2008 no ha provocat una disminució en el nombre d'estrangers, si bé ha moderat el creixement que es venia experimentant en els anys anteriors.

2.2 ESTUDIS I FORMACIÓ DELS JOVES

La formació esdevé una variable de gran importància a l'hora d'analitzar la transició i incorporació dels joves al mercat de treball, sobretot en un moment en el qual la conjuntura econòmica i les xifres d'ocupació i atur no es presenten gaire favorables. Així, conèixer el nivell d'estudis i la formació dels joves amb què s'incorporen al mercat laboral resulta de gran utilitat per veure posteriorment les dinàmiques d'activitat, ocupació i atur d'aquest col·lectiu.

Per al desenvolupament d'aquest apartat, es durà a terme en primer lloc una contextualització del sistema educatiu i dels resultats formatius de la població de les illes, per passar, en segon lloc, a relacionar aquestes variables amb les variables pròpies del mercat de treball.

2.2.1 Indicadors del sistema educatiu

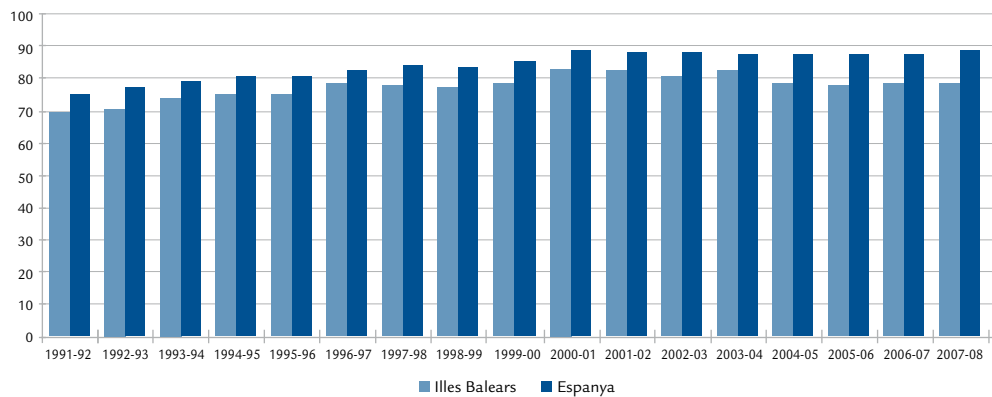
Les Illes Balears presenten el 2008 una taxa d'escolarització als 16 anys (darrer any d'escolarització obligatòria) del 78,6% (gràfica 7), xifra que se situa per davall de la taxa a nivell nacional (88,5%), diferència que, tot i ser constant durant el període 1991-2008, s'ha accentuat aquests darrers anys i que arriba el curs 2007-2008 a gairebé 10 punts percentuals. A més, aquests valors registrats pels joves de les Illes Balears fan que aquesta sigui la comunitat autònoma que presenta la taxa d'escolarització més baixa de tot l'Estat durant el curs 2007-2008.

Quant a la taxa d'escolarització als 18 anys, destaca la reducció de les dades en uns 40-50 punts percentuals respecte de les dades dels 16 anys. Així, se situa el 2008 a les Illes Balears al 28,5%, prop de 9 punts percentuals per sota de les dades a nivell nacional, tot i que aquesta diferència s'ha mantingut més constant els darrers anys que en les xifres referents als 16 anys. Igual que succeeix amb la taxa als 16 anys, les illes registren un valor de la taxa d'escolarització als 18 anys que fa que es tornin a posicionar com la comunitat autònoma

amb un registre més baix d'aquesta variable. Aquestes menors taxes als 18 anys a les Illes Balears respecte al conjunt estatal mostren com hi ha un volum menor de joves d'aquesta edat que cursen estudis i reflecteixen una incorporació més primerenca al mercat de treball.

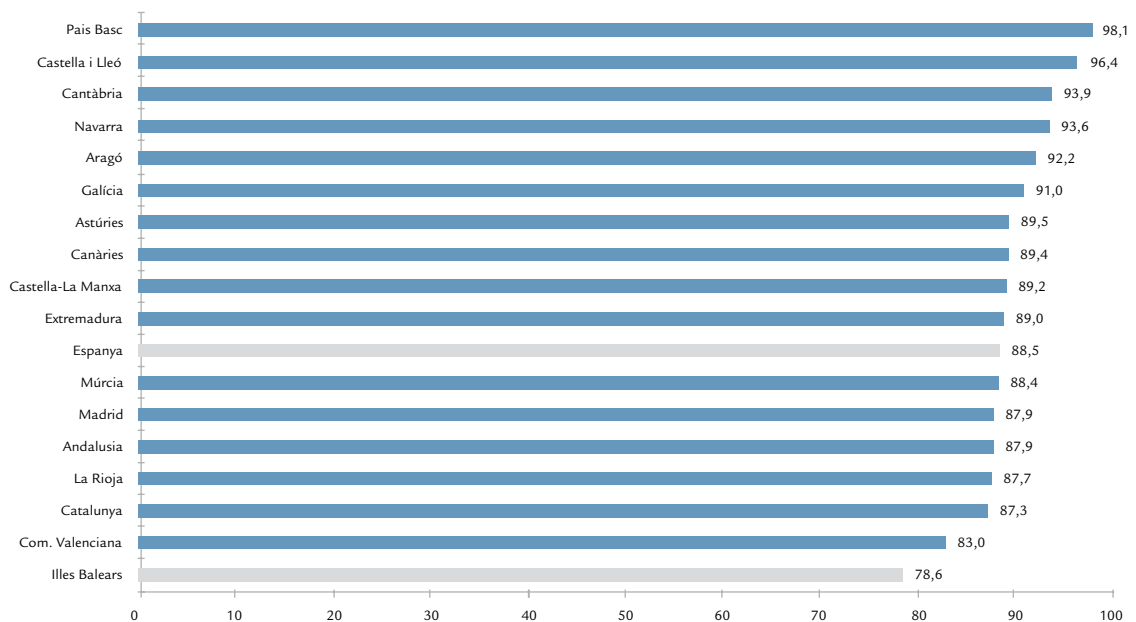
Per sexe, es poden observar taxes d'escolarització similars a les Illes Balears tant als 16 anys com als 18, tot i que lleugerament superiors en el homes. A nivell nacional, la xifra de les dones es posiciona lleugerament per damunt, sobretot als 16 anys.

Gràfica 7. Evolució de la taxa neta d'escolarització (%) als 16 anys. Curs 1991-92 / curs 2007-08.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Estadístiques dels ensenyaments no universitaris, sèries per Comunitats Autònomes.

Gràfica 8. Taxa neta d'escolarització (%) als 16 anys per comunitats autònomes. Curs 2007-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Estadístiques dels ensenyaments no universitaris, sèries per Comunitats Autònomes.

Taula 3. Taxa neta d'escolarització per edats significatives i sexe. Illes Balears i Espanya, curs 2007-2008. UE, curs 2005-2006.

	Illes Balears				Espanya			
	16 anys		18 anys		16 anys		18 anys	
	Taxa	Var. pp	Taxa	Var. pp	Taxa	Var. pp	Taxa	Var. pp
Total	78,6	0,1	28,5	-1,4	88,5	0,9	37,2	-0,8
Homes	79,2	2,0	28,6	-1,8	86,2	1,4	36,9	-0,8
Dones	78,0	-1,9	28,5	-0,9	90,9	0,3	37,4	-1,0
Altres països de la UE. Curs 2005-2006								
	16 anys		18 anys		16 anys		18 anys	
	Taxa	Var. pp	Taxa	Var. pp	Taxa	Var. pp	Taxa	Var. pp
Espanya	93,1	-1,1	70,0	0,4				
Suècia	99,3	1,8	94,6	-1,1				
Finlàndia	96,4	0,0	94,0	0,4				
Alemania	96,9	0,4	85,6	0,1				
França	96,6	-0,7	78,8	-0,1				
Itàlia	88,8	0,5	85,6	5,1				
Portugal	82,0	0,6	66,7	0,7				

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Les xifres de l'Educació a Espanya, Estadístiques i Indicadors, Indicadors 2009. OCDE.

Si es comparen les dades amb les de la resta de països de la Unió Europea⁴, es pot veure com Espanya se situa entre els països amb una taxa d'escolarització més baixa, tant als 16 com als 18 anys. Aquest fet, juntament amb què les illes són la comunitat autònoma amb pitjor resultat, ens mostra com les Illes Balears presenten un mals resultats no només a nivell espanyol sinó també en relació amb la resta d'Europa.

Per altra banda, resulta interessant veure el nombre d'alumnes per a cadascuna de les illes segons els diferents nivells educatius. Així, de les dades de la taula 33 (Annex) destaca l'evolució positiva del conjunt total d'alumnat a les Illes Balears, que assoleix el curs 2007-08 una taxa de variació interanual del 2,5% gràcies al fort creixement experimentat a l'illa de Mallorca (2,8%). Dins aquesta illa cal cercar la causa d'aquesta variació en els forts increments d'alumnat soferts a l'educació infantil (6%) i a l'educació primària (4,2%), gràcies sobretot a l'increment de la immigració dels darrers anys. A la resta de les illes també s'han donat

increments en aquests nivells d'estudis tot i que, igual que a l'illa de Mallorca, es veuen compensats per l'estabilitat i lleugeres reduccions de l'alumnat d'ESO (-0,4% a Mallorca, 0,5% a Menorca, -1,5% a Eivissa i -2,1% a Formentera), i les disminucions experimentades al Batxillerat (al voltant del 2,5% a Mallorca i Menorca, un 5,6% a Eivissa i prop del 20% a Formentera). Enfront de l'evolució d'aquests estudis, el cicles formatius han experimentat evolucions diferents entre els graus mitjans i els graus superiors. Així, mentre els graus mitjans han patit una reducció de poc més de l'1% (amb fortes taxes de decreixement a Menorca i Formentera), els graus superiors han crescut un 6% respecte del curs anterior, i presenten només una variació negativa a l'illa d'Eivissa. Tot i aquests valors, s'ha de dir que les dades referents als cicles formatius estan caracteritzades per una gran variabilitat.

Seguint amb els indicadors del sistema educatiu, cal fer menció de les taxes brutes de graduació dels diferents nivells estudis. De les dades referents als estudis no universitaris destaca el fet que els graduats

⁴ A les dades referents a altres països de la UE, que tenen com a font l'OCDE, s'ha de tenir en compte que el valor per a Espanya no coincideix amb el valor, segons les xifres del Ministeri d'Educació, per raons metodològiques.

en educació secundària són els que presenten una taxa de graduació més elevada respecte a la resta d'estudis, i que se situa el curs 2006-2007 a les Illes Balears en el 59,5%, així aquesta es redueix quan els estudis són més superiors i més especialitzats. Respecte dels anys anteriors, tret dels estudis de tècnic i tècnic auxiliar, es registra un descens de les taxes de graduació respecte del curs 2001-2002. Per sexes, i en tots els nivells d'estudis, el col·lectiu femení mostra taxes de graduació superiors a les dels homes, sent d'especial rellevància la diferència en els graduats en educació secundària (16 punts percentuals). Així mateix, tret de les dades

dels estudis de batxillerat, els homes presenten un descens en les taxes de graduació respecte del 2000-2001 més elevat que el de les dones, assolint aquesta reducció 6,2 punts en l'Educació Secundària Obligatòria.

Per altra banda, es pot observar com a les Illes Balears i per a tots els nivells d'estudis les taxes de graduació es situen per sota de les del conjunt de l'Estat. Aquesta diferència es dona sobretot en els estudis universitaris (amb 13,1 punts de diferència), batxillerat (13,6 p.p.) i estudis de tècnics superior (9,8 p.p.).

Taula 4. Taxa bruta de població que es gradua a cada ensenyament no universitari per sexe a les Illes Balears i a nivell estatal. Curs 2006-07 i variació respecte del curs 2001-02.

	Total		Homes		Dones	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Educació Secundària Obligatòria (E.S.O.)						
Illes Balears	59,5	-5,0	51,7	-6,2	67,8	-3,6
Espanya	69,1	-4,3	62,6	-3,6	75,9	-5,0
Batxillerat / C.O.U.						
Illes Balears	31,1	-4,0	24,7	-2,9	37,9	-5,1
Espanya	44,7	-0,4	37,2	-0,3	52,7	-0,5
Tècnic / Tècnic Auxiliar (1)						
Illes Balears	11,2	0,3	9,8	-0,9	12,6	1,5
Espanya	16,6	3,2	15,3	2,2	18,1	3,2
Tècnic Superior / Tècnic Especialista (1)						
Illes Balears	6,6	-1,1	5,7	-1,2	7,5	-1,0
Espanya	16,4	-1,0	14,7	-1,5	18,3	-0,4

(1) Es considera l'alumnat graduat en Cicles Formatius de Grau Mitjà d'FP i d'Arts Plàstiques i Disseny, FP I i E. Esportives de Grau Mitjà. Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Les xifres de l'Educació a Espanya, Estadístiques i Indicador, Indicadors 2009.

Taula 5. Taxa bruta de població que es gradua en ensenyaments universitaris per sexe a les Illes Balears i Espanya. Curs 2005-06 i variació respecte del curs 2001-02.

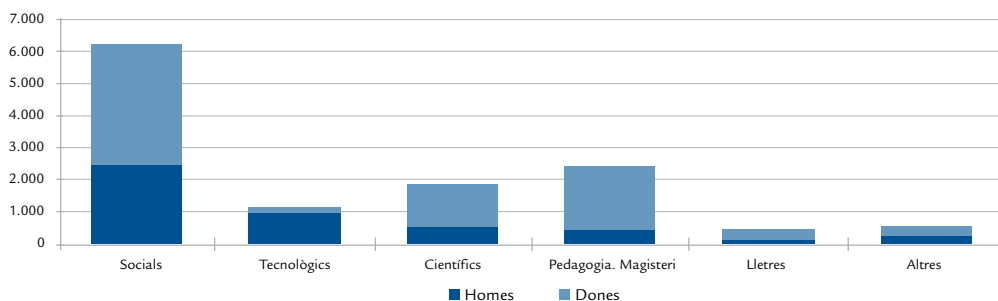
	Total		Homes		Dones	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Diplomats Universitaris i Arquitectes i Enginyers Tècnics						
Illes Balears	10,6	2,8	7,1	2,0	14,3	3,8
Espanya	16,7	0,9	12,0	0,1	21,7	1,9
Llicenciats Universitaris i Arquitectes i Enginyers						
Illes Balears	5,0	-0,5	3,4	-0,9	6,7	0,0
Espanya	18,1	-0,7	14,7	-0,9	21,6	-0,7

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Les xifres de l'Educació a Espanya, Estadístiques i Indicador, Indicadors 2009.

Quant als estudis universitaris a les Illes Balears, i segons les dades proporcionades pel Servei d'Estadística i Qualitat Universitària de la UIB, el nombre d'alumnes matriculats a la Universitat de les Illes Balears el curs 2008-2009 ascendeix a 12.719. D'aquests, prop del 50% correspon a estudis de la branca de socials (economia, dret, història, entre altres), un 19% a les titulacions relacionades amb pedagogia i magisteri, un 14,9% a estudis de ciències, un 9% als tecnològics, i ocupen un lloc més residual els de lletres amb un 3,4% i altres titulacions (que inclouen estudis de periodisme, hoteleria, etc.) amb un 4,5%. Els estudis inclosos dins aquest darrer grup han estat

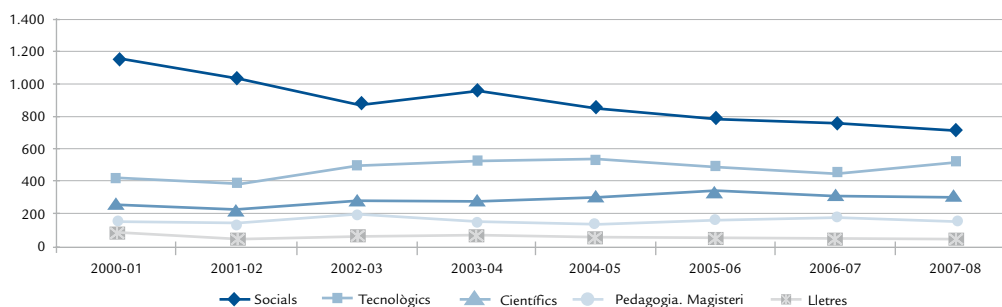
els que han presentat una millor evolució en el seu nombre de matriculats, s'incrementen un 48% des del 2000-2001, i, per contra, els de lletres són els que mostren un pitjor comportament, amb una reducció del 20% en aquest període. Per sexes, el col·lectiu femení ha vist créixer el seu nombre de matriculats des del curs 2000-2001, la qual cosa representa el 2008-2009 més d'un 60% del total de matriculats. Les dones es concentren sobretot en els estudis socials, de ciències i de pedagogia; per contra, els homes han reduït els seu pes en quatre punts percentuals en aquest període (de 41,9% a 37,8%) i es centren en els estudis socials i tecnològics.

Gràfica 9. Alumnes matriculats a la UIB per tipus d'estudis i sexe. Curs 2008-2009.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SEQUA (UIB).

Gràfica 10. Evolució dels titulats a la UIB per tipus d'estudis. Curs 2000-01 / curs 2007-08.

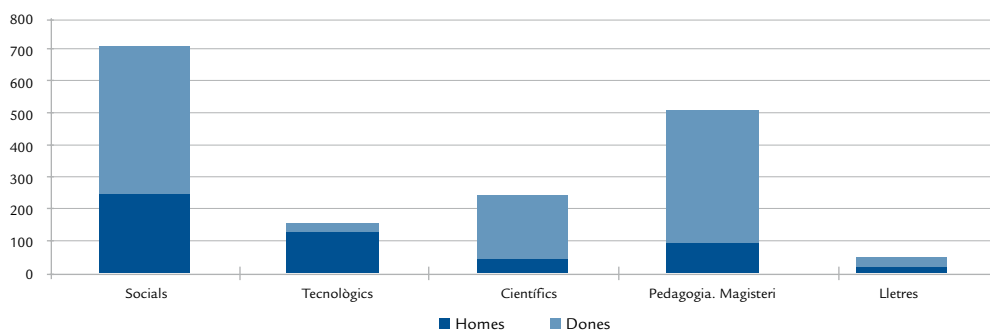
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SEQUA (UIB).

Pel que fa al nombre de titulats a la UIB, el curs 2007-2008 ascendiren a un total de 1.757, un 14,5% del nombre de matriculats aquell any. La seva distribució entre els diferents nivells d'estudis és molt semblant a les dades de matriculats, així són un 40,8% de les titulacions de socials, un 29,3% dels estudis de pedagogia i magisteri, un 17,7% d'estudis de ciències, un 9,2% tecnològics i un 3% de lletres. Per altra banda, cal notar que, respecte dels cursos anteriors, els titulats en estudis socials presenten una clara tendència a la baixa a la vegada que mostren un lleuger augment els de pedagogia i científics. Per

sexe, destaca que el pes dels homes titulats (33,1%) és inferior al pes dels homes matriculats (39,9%), fet que es dona a l'inrevés en el col·lectiu femení (on hi ha un 66,9% de titulades enfront del 60,1% de matriculades). Aquestes dades ens indiquen que hi ha un major percentatge d'èxit en els estudis en les dones que no entre els homes.

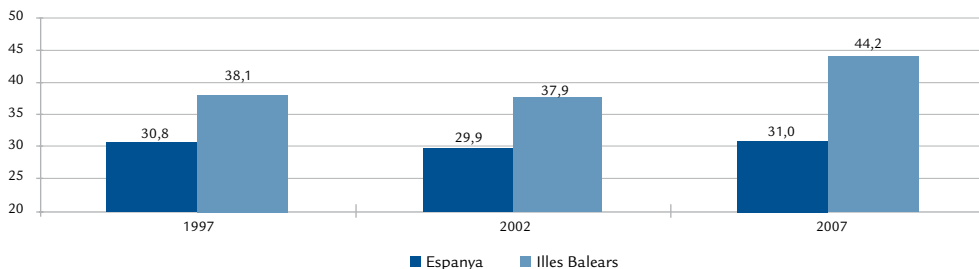
Una altra de les variables de gran rellevància per a l'anàlisi del sistema educatiu i la situació dels joves en el mercat de treball és l'abandonament escolar.

Gràfica 11. Alumnes titulats a la UIB per tipus d'estudis i sexe. Curs 2007-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SEQUA (UIB).

Gràfica 12. Abandonament escolar prematur: població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'educació-formació. 1997-2002-2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Estadístiques dels ensenyaments no universitaris, sèries per Comunitats Autònomes.

El 2007 l'abandonament escolar de les Illes Balears se situa en el 44,2% mentre que el total nacional ho fa en el 31%. Aquestes dades suposen un increment respecte del 2002 (de 18 a 13,2 punts percentuals), fet que també es reflecteix en què el valor a les Illes Balears s'ha incrementat en 6,3 punts percentuals enfront de

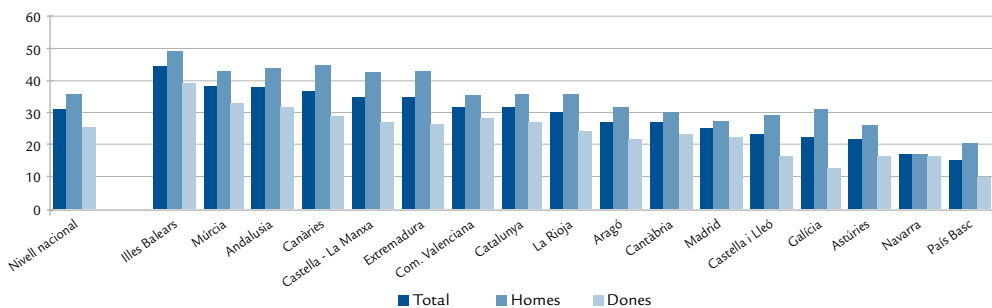
l'1,1 del conjunt de l'Estat. Així, les Illes Balears passen de ser la cinquena comunitat autònoma amb pitjor resultat el 2006 a la que presenta els pitjors resultats de tot el territori nacional el 2008. En l'anàlisi per sexes s'observen diferències importants entre la taxa dels homes, que se situa per sobre de la de les dones, fet que es repeteix

tant a les Illes Balears com a nivell nacional. Així, el col·lectiu masculí presenta una taxa del 49,1% a les Illes Balears el 2007 enfront del 39,2% del col·lectiu femení. Cal remarcar, però, que aquesta diferència (9,9 p.p.) no és de les més pronunciades dins el conjunt de comunitats autònomes, ja que és superada per deu d'elles (Galícia, amb 18,5 p.p., assoleix el major valor). Respecte a la resta de països de la UE (27), Espanya presenta uns valors que doblen la mitjana dels països de la UE (27), fet que provoca que es situï en el tercer lloc dels països amb pitjor resultat, només per davant de Portugal i Malta.

L'abandonament prematur dels alumnes de les Illes Balears també es pot veure en què els alumnes

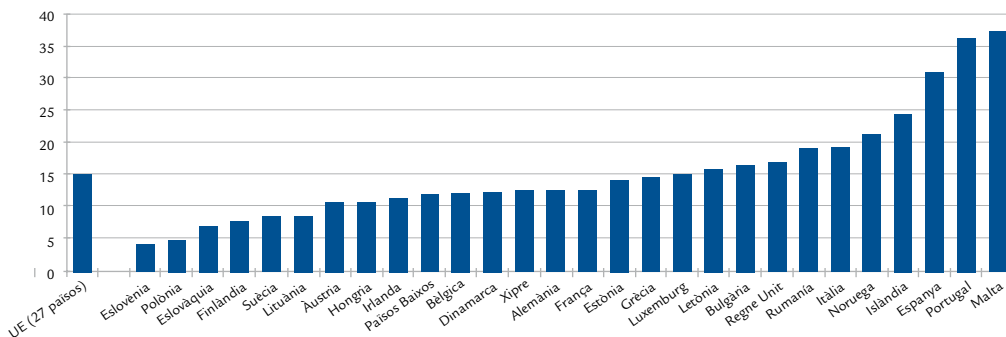
de les illes tenen l'esperança de vida escolar als 6 anys més baixa de totes les comunitats autònomes, tant en estudis no universitaris, que el curs 2006-07 se situa en 11,5 anys a les Balears enfront del 12,7 del total nacional, com en estudis universitaris, que és de 0,7 enfront de l'1,7 del conjunt de l'Estat. Per sexes, aquesta esperança és més baixa entre els homes (12,1 anys) que no entre les dones (12,4 anys), diferència que s'accentua en els estudis universitaris (0,5 enfront del 0,9, respectivament). Si es comparen les dades amb les dels anys anteriors es pot veure com mentre a nivell nacional el valor es manté pràcticament constant des del 2000, a les Illes Balears s'ha reduït en gairebé un any, tant en el col·lectiu masculí com en el femení.

Gràfica 13. Abandonament escolar prematur: població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'educació-formació per comunitats autònomes i sexe. 2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Les xifres de l'Educació a Espanya, Estadístiques i Indicador, Indicadors 2009.

Gràfica 14. Percentatge de població entre 18 i 24 anys que no ha completat l'educació secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'estudi-formació. 2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Les xifres de l'Educació a Espanya, Estadístiques i Indicador, Indicadors 2009.

2.2.2 Objectius de Lisboa

Per altra banda, i per tal d'enquadrar l'anàlisi dins un context global, resulta interessant fer menció dels cinc objectius marcats pel Consell Europeu en l'àmbit educatiu fonamentats en l'objectiu estratègic de Lisboa (2010) de reforçament de l'ocupació, reforma econòmica i cohesió social com a part d'una economia basada en el coneixement⁵. Així, es valora:

1. El percentatge d'estudiants d'educació bàsica que abandonin el sistema educatiu no ha de superar el 10%.
2. Com a mínim, el 85% de les persones majors de 22 anys hauran d'haver completat l'educació secundària.
3. El percentatge de persones majors de 15 anys amb dificultats en la lectura (alfabetització) haurà d'haver descendit almanco un 20% en comparació amb el nivell de l'any 2002.
4. La mitjana de participació en l'aprenentatge permanent haurà de situar-se, com a mínim, en el 12,5% de la població activa.
5. El nombre de titulats superiors en matemàtiques, ciències i tecnologia s'hauria d'incrementar un 15%, per tal que s'anivellés el desequilibri entre els sexes.

En aquest sentit, i en la mesura que les dades de les quals es disposa ho permetin, es durà a terme una avaluació de la situació de les Illes Balears respecte dels objectius abans citats, per tal d'observar així els reptes futurs a afrontar.

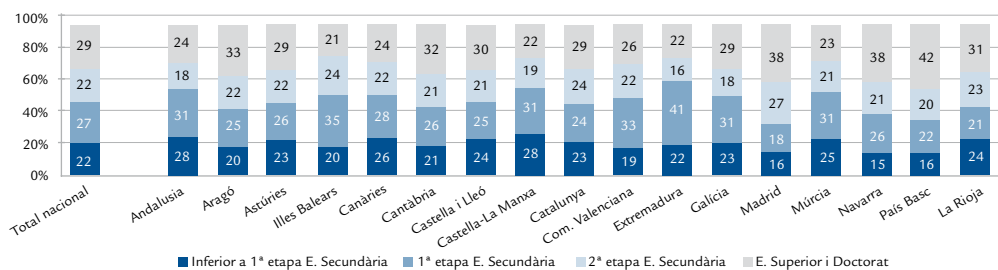
Quant a l'abandonament escolar i sobre la base d'allò comentat anteriorment (gràfiques 12, 13 i 14, i taula 36 de l'Annex), les Illes Balears registren el 2007 un abandonament escolar de la població de 18 a 24 anys del 44,2%; són la comunitat autònoma que presenta un major percentatge i estan molt enfora de l'objectiu de Lisboa, que se situa en el 10% (tot i que en aquest no s'especifica quina franja d'edat).

Per analitzar la situació de les Illes Balears en relació al segon objectiu (un 85% de les persones majors de 22 anys haurà d'haver completat l'educació secundària) i valorar-ne la seva posició, es presenten a continuació les xifres del nivell de formació de la població adulta. Així, a partir de les dades del Ministeri d'Educació (segons el qual aquesta variable representa l'estoc de capital humà d'una societat), el 2007 la població d'entre 25 i 64 anys de les Illes Balears es distribueix en un 19,9% que té estudis inferiors a primera etapa d'educació secundària, un 34,6% que té estudis corresponents a la primera etapa de l'educació secundària, un 24,1%, a la segona etapa d'educació secundària i un 21,4%, a estudis superiors i doctorat. Aquestes xifres suposen que les illes són una de les comunitats on hi ha una menor presència de població que només disposa d'estudis inferiors a la primera etapa d'educació secundària i on es concentra més població en les titulacions de primera etapa d'educació secundària, nivell en el qual les Balears són la segona comunitat capdavantera, a més de 7 punts percentuals per sobre de la mitjana nacional. En les titulacions dels estudis més superiors les illes van perdent llocs i són la que presenta un menor volum de població que té estudis universitaris i doctorat. Aquestes dades ens indiquen que la població de les Illes Balears té una gran manca de graduats superiors, tot i que no és de les que presenten menors estudis.

Per sexes, els homes tenen un major pes en els dos nivells d'estudis inferiors, tot i que es troba una major diferència en els que han assolit la primera etapa d'educació secundària (de 4'5 punts percentuals). Aquest patró s'inverteix en els dos nivells d'estudis més superiors on les dones passen a tenir un major pes que els homes, i sobretot en el estudis universitaris, fet que indica que les dones disposen d'un major nivell educatiu que els homes a les Illes Balears. A nivell nacional no es donen aquestes diferències per sexes tan accentuades en els dos nivells d'estudis més elevats.

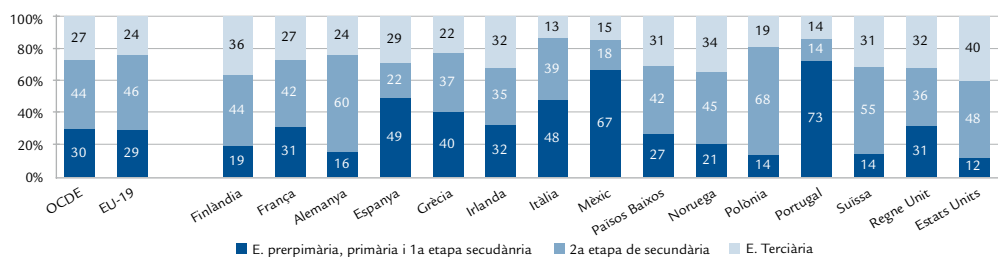
⁵ Font: Dictamen 7/2009 del Consell Econòmic i Social.

Gràfica 15. Nivell de formació de la població adulta (de 25 a 64 anys) per comunitats autònomes i sexe. 2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministeri d'Educació. Les xifres de l'Educació a Espanya, Estadístiques i Indicador, Indicadors 2009.

Gràfica 16. Nivell de formació de la població de 25 a 64 anys per països. 2007.

Font: Elaboració pròpia a partir dels indicadors de l'OCDE, Education at a Glance 2009.

A nivell dels països de l'OCDE es pot veure a la gràfica 16 com la proporció de persones que a Espanya disposen de titulació universitària o de formació professional superior (29%) és més elevada que la mitjana de l'OCDE (27%) i la UE (19) (24%), i se situa per damunt de les xifres de França i Alemanya. Per contra, hi ha un elevat nombre de la població (49%) que només han completat els estudis de l'educació preprimària, primària i 1a fase de la secundària, dades molt per sobre de la mitjana dels països de l'OCDE (30%) i la UE (19) (29%). Així, s'observa com Espanya, quant a nivell d'estudis, es posiciona per davall de la mitjana.

Sobre la base d'aquestes dades, tot i no disposar de dades de la població major de 22 anys, es poden utilitzar les xifres de la formació de la població adulta per fer una avaluació aproximada de les persones que han completat l'educació secundària. En aquest sentit, i partint de les dades presentades a la gràfica 15, es pot veure com l'any 2007 a les Illes Balears havia completat l'educació secundària un 80% de la població adulta, amb la qual cosa, tot i que no s'assoleix el llindar fixat pel segon objectiu de Lisboa (el 85%), les illes

se situen com la cinquena comunitat amb més persones que han assolit aquest nivell d'estudis, a més de dos punts percentuals per damunt del valor per al conjunt de l'Estat.

Quant al tercer objectiu, en relació a les persones que tenen dificultats amb la lectura (considerades analfabetes), segons les dades de l'Enquesta de Població Activa (de l'Institut Nacional d'Estadística) el 2008 a les Illes Balears representen un 1,9% de la població de 16 i més anys, fet que suposa una reducció de prop del 6% respecte del 2002 (en què el analfabets representaven el 2%), molt distant de la reducció fixada per l'objectiu de Lisboa (20%). Per contra, a nivell nacional, aquesta variable s'ha reduït un 23,7% i ha passat d'un pes de 3,1% el 2002 a un de 2,4% el 2008. Així, tot i que els pesos per al conjunt de l'Estat són superiors als de les illes, s'ha aconseguit l'objectiu fixat abans del termini establert.

En relació al quart objectiu, i sobre la base de les dades que presenta l'EPA de persones actives que han realitzat alguna acció formativa durant les quatre darreres setmanes, s'ha de dir que les

Illes Balears presenten el 2008 un percentatge del 10,6% de la població activa major de 16 anys que ha participat en algun tipus de formació (reglada i no reglada). Amb aquesta xifra, les Illes Balears es posicionen en el segon lloc de la cua en relació a les altres comunitats autònomes només per davant de Cantàbria (9,5%) i a dos punts percentuals del valor per al conjunt de l'Estat (12,6%). En aquest sentit, i assimilant aquestes xifres amb les del mencionat objectiu de Lisboa, cal destacar que mentre a nivell espanyol s'han assolit unes xifres que permeten complir aquest objectiu (com a mínim un 12,5%), les Illes Balears no arriben, de moment, a assolir-lo, a més de registrar un descens de 0,5 punts percentuals de la proporció de població activa que realitza alguna acció formativa respecte del 2007.

Per acabar amb la valoració d'aquestes fites fixades pel Consell Europeu per al 2010, en relació al nombre de titulats superiors en matemàtiques, ciències i tecnologia, si s'observen les dades de la taula 38 (de l'Annex) es pot veure que les Illes Balears són la comunitat autònoma que en el curs 2005-2006 presenta un pitjor nombre de graduats en ciències per cada 1000 habitants de 20 a 29 anys de tot l'Estat Espanyol. Així, aquesta xifra se situa a les illes en 3,7 persones, enfront de les 11,5 del conjunt nacional, i les 13 del conjunt de la Unió Europea. Tot i suposar una millora respecte del curs anterior (2,9%) no suposa

un avançament en la consecució del cinquè l'objectiu de Lisboa respecte del curs 2002-2003 (3,9%), el primer curs del qual es tenen dades. Per sexes, s'observen uns valors notablement superiors en els homes (4,9%) que en les dones (2,4%). Aleshores es pot veure que Espanya, i les Illes Balears, es troben lluny d'assolir l'increment del 15% d'aquesta variable que marca el cinquè objectiu de Lisboa.

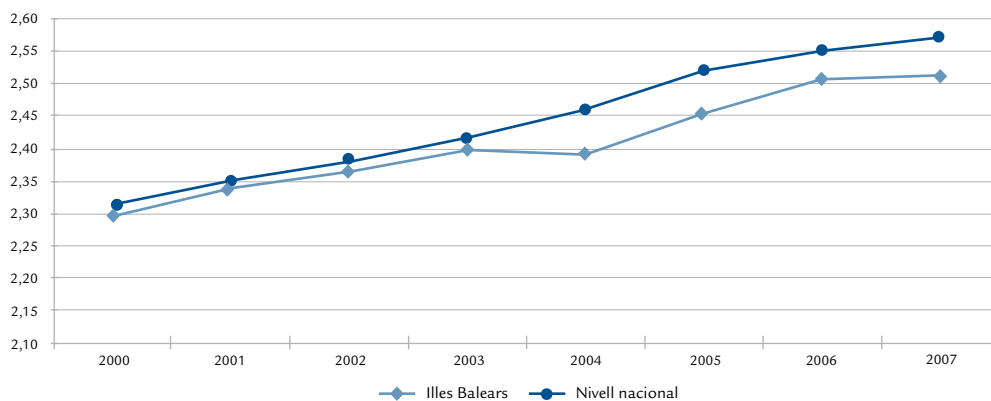
Després d'analitzar cadascun dels objectius fixats pel Consell Europeu, i tot i que encara queden dos anys per poder-los complir, el 2008 les Illes Balears encara no n'han assolit cap d'ells, fet que ens torna mostrar que les illes són una comunitat que mostra greus deficiències en matèria educativa en contraposició als indicadors econòmics que presenta.

2.2.3 El nivell de formació i el mercat de treball

Per acabar l'apartat del nivell educatiu es presenten a continuació una sèrie d'indicadors que posen en relació el sistema educatiu amb el mercat de treball.

Una variable que s'utilitza per mesurar el capital humà d'una determinada societat, a part del nivell de formació de la població de 25 a 64 anys esmentat anteriorment, és el nombre de persones sense estudis que serien necessàries per aconseguir el nivell productiu de la població d'una regió.

Gràfica 17. Població en edat de treballar. Valor per càpita del capital humà. 2000-2007. Treballadors equivalents (home menor de 20 anys sense estudis o amb primaris incomplets).

Font: Elaboració per part de l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques a partir de les dades de l'INE.

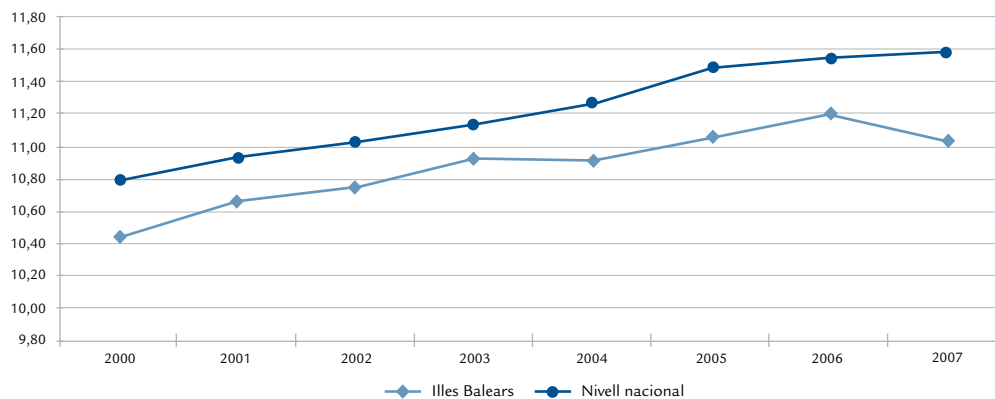
Segons aquestes dades, calculades per l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques (IVIE), es pot veure que durant els darrers anys el valor del capital humà, tant a les illes com a nivell nacional, ha anat incrementant-se, i s'ha situat el 2007 en 2,51 i 2,57 treballadors equivalents, respectivament. Ara bé, mentre les illes presentaven valors similars al conjunt nacional a principis dels anys 2000, la diferència s'ha anat incrementant els darrers anys.

Així mateix, relacionat amb el nivell d'estudis, l'IVIE presenta el càlcul de la mitjana d'anys d'estudi (segons la LOGSE) de la població activa per al període 1977-2007. En aquest sentit, respecte del 2000 les Illes Balears han vist incrementar la mitjana d'anys d'estudi de la seva població activa de 10,44 fins a 11,03, tot i que el 2007 es registrà una disminució respecte del 2006, la qual cosa sembla un indicatiu d'estabilització d'aquest creixement. Així, es pot veure que els anys d'estudi

de la població mitjana segueixen una tendència creixent al llarg dels darrers 8 anys, tot i la petita reducció del 2007. Les dades per al conjunt de l'Estat també mostren un comportament similar, tot i que sempre per damunt de les de les Illes Balears en uns quants mesos. També cal destacar el fet que la tendència creixent del conjunt de l'Estat és més accentuada que la de les Illes Balears i no presenta la reducció que mostren les dades de les illes el darrer any.

La mala situació que en la majoria d'indicadors dels sistema educatiu presenten les Illes Balears respecte del conjunt de l'Estat Espanyol, i aquest en relació als altres països de la UE (27), suposa uns resultats que no es corresponen amb les bones xifres econòmiques que s'havien experimentat fins el 2007. Ara bé, en un moment de crisi econòmica el fet de presentar un sistema educatiu amb deficiències no ajuda a la incorporació del col·lectiu de joves al mercat de treball ni a afrontar la mala situació econòmica.

Gràfica 18. Mitjana d'anys d'estudi basada en la LOGSE. Població activa. 2000-2007.

Font: Elaboració per part de l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques a partir de les dades de l'INE.

3 INDICADORS D'ACTIVITAT, OCUPACIÓ I ATUR DELS JOVES

En aquest apartat es vol mostrar quina és la situació del col·lectiu de persones joves compreses entre 16 i 29 anys en cada un dels indicadors i variables més rellevants del mercat de treball. Així, es durà a terme una anàlisi de la població jove activa, l'ocupació i atur d'aquest col·lectiu.

3.1 POBLACIÓ JOVE ACTIVA

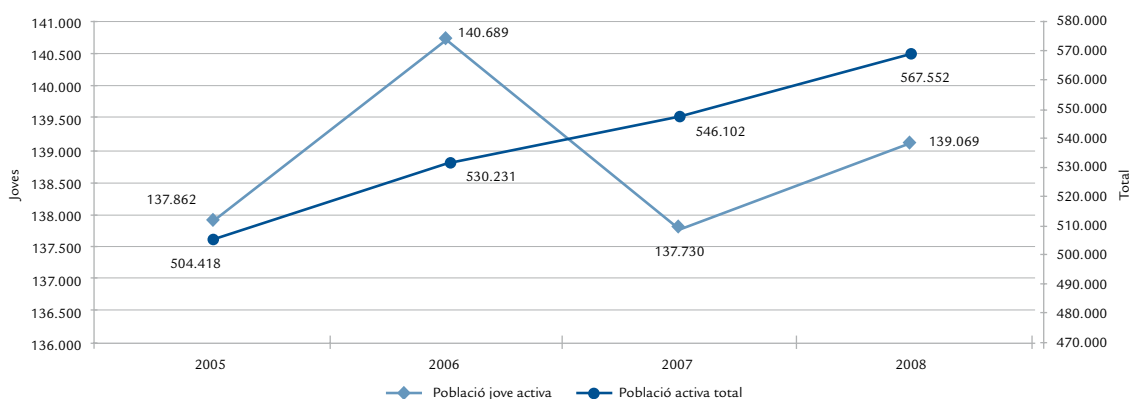
L'Institut Nacional d'Estadística (INE), a la metodologia de l'Enquesta de Població Activa, defineix la població activa com aquell conjunt de persones d'una edat determinada que en un període de referència subministren mà d'obra per a la producció de béns i serveis econòmics o que estan disponibles i fan gestions per incorporar-se a dita producció. Així, l'objectiu d'aquest apartat és dur a terme un estudi de la població activa de les Illes Balears compresa entre 16 i 29 anys, amb l'anàlisi de les seves particularitats i la comparació amb el total de la població de les Illes Balears, així com amb els joves a nivell nacional i de la Unió Europea.

3.1.1 Evolució de la població jove activa

Segons l'EPA, la població activa del col·lectiu de persones que tenen entre 16 i 29 se situa el 2008 en 139.039 persones, 1.339 persones més que l'any anterior. Aquestes xifres posen de manifest un increment de l'1% de la població jove activa de les Illes Balears, enfront de la disminució del 2,1% de l'any anterior, que s'explica no tant pel pas de la situació d'inactivitat a l'activitat, ja que la població jove inactiva també s'incrementa el 2008, sinó per l'increment de la població jove estrangera (que se situa el 2008 a les Illes Balears en un 3,2% respecte del 2007) i que provoca un augment de la població activa estrangera menor de 30 anys del 24,3%.

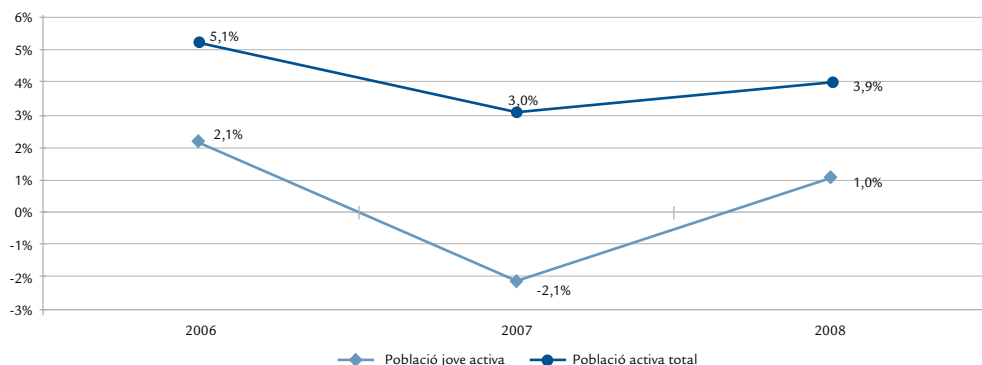
Si es comparen aquestes dades amb les del total de la població, es pot observar que mentre que la població total activa de les Illes Balears presenta una clara tendència a l'alça aquests darrers quatre anys (amb la qual cosa assoleix una xifra de 567.552 persones el 2008), els joves no mostren una tendència tan clara i les seves xifres de població activa es mostren més oscil·lants, tal i com s'ha comentat anteriorment.

Gràfica 19. Evolució població activa menor de 30 anys i total a les Illes Balears. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Gràfica 20. Taxes de variació de la població activa menor de 30 anys i total a les Illes Balears. 2006-2008.

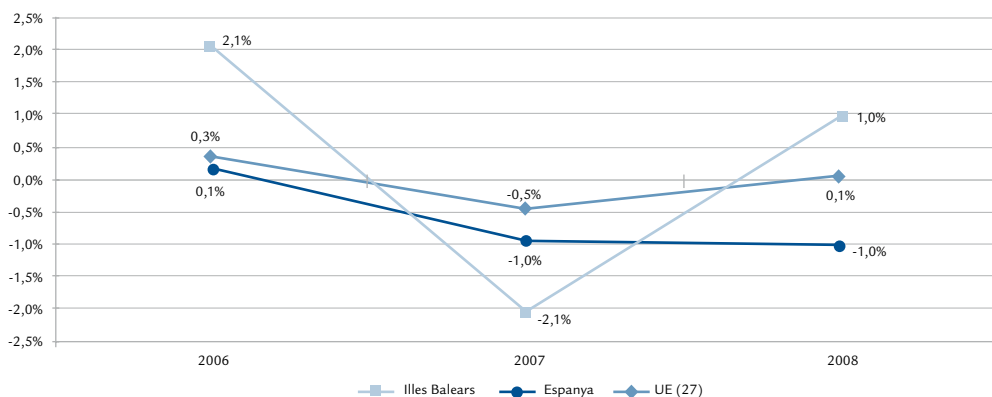

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Respecte de les dades de població activa del conjunt de l'Estat i de la Unió Europea (27) segons les de l'EPA de l'INE i de la Labour Force Survey de l'Eurostat, les Illes Balears mostren el 2008 una variació positiva de la població jove activa respecte del 2007 (1%) mentre que a nivell nacional es produeix un descens de l'1% i a la UE (27) es manté pràcticament constant. Enfront de la volatilitat de la variació de les dades de les illes, les d'Espanya mostren una tendència decreixent, tot i que més suau, el 2008, i a la UE (27) es mantenen constants després de la variació negativa del 2007.

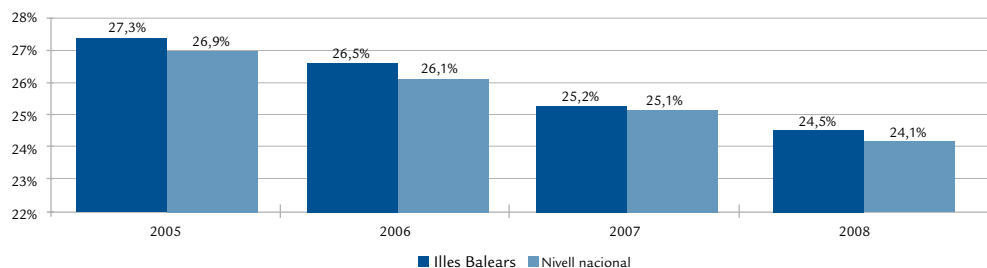
Quant al pes dels joves sobre el total de la població activa, se situa el 2008 a les Illes Balears en un 24,5%, lleugerament per sobre de la xifra per al conjunt de l'Estat (24,1%). Aquesta lleugera superioritat del valor registrat per a les illes s'ha donat en tots els períodes analitzats. Així mateix, es registra al llarg d'aquests darrers quatre anys un descens progressiu del pes de la població activa menor de 30 anys sobre la total a causa, en part, d'un creixement menys expansiu de la població menor de 30 anys (augment del 2,8% respecte del 2005) en comparació al creixement del conjunt de la població (9,4% el mateix període).

Gràfica 21. Taxa de variació de la població activa menor de 30 anys de les Illes Balears, a Espanya i de la UE (27). 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i de l'LFS (Eurostat).

Gràfica 22. Evolució població activa menor de 30 anys sobre el total a les Illes Balears i nivell nacional. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

3.1.2 Perfil de la població jove activa

Pels diferents grups d'edat, els actius entre 16 i 19 anys representen el 2008 a les Illes Balears un 9,7% de la població jove activa, els de 20 a 24 al voltant del 34,4% i els de 25 a 29 anys prop del 60%. Per altra banda, el nombre d'actius compresos entre 16 i 19 mostren una tendència decreixent en tots els períodes analitzats, fet que es complementa amb l'increment de l'alumnat dels cicles formatius de grau mitjà i superior que es dona a les Illes Balears els darrers anys (tot i que s'han de tenir en compte altres variables com la immigració). A la resta de grups d'edats s'observa un lleuger creixement respecte del 2007.

Els homes representen el 55,5% del total de població activa menor de 30 anys de les Balears l'any 2008, i el 56,7% del total. Respecte dels anys anteriors la participació per sexes es manté relativament constant en la població jove activa de les Illes Balears, al voltant del 55,5% els homes i un 45,5% les dones, biaix que també es dona en

els joves a nivell nacional amb un pes lleugerament superior de les dones. Aquestes diferències entre sexes es deuen en part a que les dones dediquen més anys de la seva vida a la formació (amb una esperança de vida escolar als 6 anys de 12,4 anys de les dones enfront dels 12,1 dels homes el curs 2006-2007) així com unes majors taxes de graduació i una menor xifra d'abandonament escolar, vist a l'apartat de formació dels joves.

Quant a la desagregació per nacionalitat, destaca el fet que, tot i estar en una situació de crisi econòmica, la població activa estrangera experimenta una clara tendència a l'alça i així el 2008 la població jove activa estrangera a les Illes Balears assoleix una xifra de 42.202 persones. Aquest valor suposa un increment del 26,6% respecte del 2005, de tal manera que aquest col·lectiu passa de representar un 24,2% de la població jove activa a un 30,3% el 2008. Al conjunt de la població, tot i que els estrangers no tenen una presència tan forta en la població activa (25,9% el 2008), el seu increment ha

Taula 6. Evolució de la població activa per grups d'edat. 2005-2008.

	2005	2006	2007	2008
16-19	16.434	15.191	14.800	13.524
20-24	46.787	48.746	46.630	47.742
25-29	74.642	76.751	76.299	77.803
Total joves	137.863	140.688	137.729	139.069
Total població	504.416	530.231	546.102	567.553

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

estat molt més accentuat, un 50% respecte del 2005. Per al conjunt de l'Estat, es manté el patró observat a les Balears, amb un major pes dels estrangers entre la població jove activa que en

el total; ara bé, els pesos que assolixen el 2008 són considerablement menors que els de les Illes Balears (20,6% en la població jove activa i 15,5% en la població activa total).

Taula 7. Evolució de la població activa per sexe a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Illes Balears												
Menors de 30 anys	54,8%	45,2%	137.862	55,5%	44,5%	140.689	56,0%	44,0%	137.730	55,5%	44,5%	139.069
Total	57,4%	42,6%	504.418	57,3%	42,7%	530.231	57,4%	42,6%	546.102	56,7%	43,3%	567.552
Nivell nacional												
Menors de 30 anys	55,2%	44,8%	5.620.367	54,9%	45,1%	5.628.140	55,1%	44,9%	5.573.725	54,3%	45,7%	5.516.414
Total	58,7%	41,3%	20.885.726	58,1%	41,9%	21.584.775	57,7%	42,3%	22.189.886	57,0%	43,0%	22.848.230

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Taula 8. Evolució de la població activa estrangera menor de 30 anys i total a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.

	Illes Balears				Nivell nacional			
	Menors de 30 anys		Total		Menors de 30 anys		Total	
	Valor	% del total d'actius	Valor	% del total d'actius	Valor	% del total d'actius	Valor	% del total d'actius
2005	33.346	24,2%	97.873	19,4%	785.977	14,0%	2.336.026	11,2%
2006	33.653	23,9%	109.837	20,7%	939.389	16,7%	2.789.733	12,9%
2007	33.944	24,6%	129.621	23,7%	1.047.661	18,8%	3.171.420	14,3%
2008	42.202	30,3%	146.892	25,9%	1.135.213	20,6%	3.551.458	15,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Per diferents nivells d'estudis, la població jove activa de les Illes Balears presenta un nivell de formació inferior al de la mitjana nacional. Aquesta situació ve reflectida pel fet que el 2008 el percentatge de joves que només ha aconseguit un nivell de primària o de la primera etapa d'educació secundària és superior al 53,2% enfront del 43,3% del conjunt de l'Estat. A més, cal afegir-hi que les illes són la comunitat autònoma amb el percentatge més baix de població activa jove amb estudis superiors (14,9%), la meitat del valor que suposa a nivell nacional (28,8%).

A nivell del conjunt de la població, les Illes Balears milloren el seu nivell de formació i passen a estar per davall de la mitjana els que només tenen fins a estudis primaris (13,6% enfront del 15,8%). Per altra banda, al total poblacional, la major part

de la població activa a les illes es concentra en els que han assolit la primera etapa de l'educació secundària (36,7%), igual que en el col·lectiu dels joves, tot i que no tan accentuat (41%). A més, tot i que s'ha incrementat el percentatge dels que disposen d'estudis superiors, les Illes Balears segueixen estant a la cua de les comunitats autònomes en aquesta matèria (21,3% respecte del 31,7% del conjunt estatal).

Per comunitats autònomes, es situen al capdavant de la classificació el País Basc i Navarra, que són les comunitats que presenten un major percentatge de població activa que ha assolit algun dels dos nivells d'estudis superiors, tant en el col·lectiu dels joves (77,6% i 74,6%, respectivament) com en el conjunt de la població (69,7% i 64,5%). A la cua, s'hi troba Múrcia amb el percentatge major

de població jove activa en els dos primers nivells d'estudis (55,4%), seguida de les Illes Balears (amb un 53,2%), tot i que per al conjunt de la població les illes passen a ocupar el sisè lloc.

Evolutivament, destaca el fet que el percentatge de població jove activa amb estudis fins a primària ha crescut des del 2005, en 5 punts percentuals a les illes i en 2,7 a nivell nacional. Per contra, els que han assolit alguna formació superior han

disminuït considerablement a les illes, 7,3 punts percentuals, enfront d'un descens més lleuger al conjunt de l'Estat (2,3 p.p.).

Per sexes, s'observa en general un menor nivell formatiu dels homes joves, que es concentra el 2008 en un 61,4% en els dos nivells d'estudis inferiors enfront del 57% de les dones joves actives que havien assolit estudis d'educació secundària de segona etapa i estudis superiors.

Taula 9. Distribució percentual de la població activa menor de 30 anys, per nivell d'estudis i sexe, a les Illes Balears i Espanya. 2005, 2007 i 2008.

	Fins a educació primària			Educació secundària (1a etapa)			Educació secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008
Total												
Illes Balears	7,2%	13,2%	12,3%	40,3%	42,3%	41,0%	30,2%	26,6%	31,8%	22,3%	18,0%	14,9%
Espanya	8,0%	9,4%	10,7%	34,5%	33,5%	32,6%	26,4%	27,5%	27,9%	31,1%	29,6%	28,8%
Homes												
Illes Balears	9,7%	16,4%	16,8%	46,6%	46,7%	44,6%	28,3%	22,2%	25,5%	15,4%	14,6%	13,0%
Espanya	10,2%	11,5%	13,1%	39,6%	38,2%	37,1%	25,1%	25,9%	26,5%	25,1%	24,3%	23,4%
Dones												
Illes Balears	4,2%	9,0%	6,6%	32,7%	36,6%	36,5%	32,6%	32,1%	39,7%	30,5%	22,2%	17,3%
Espanya	5,3%	6,8%	7,8%	28,1%	27,7%	27,3%	27,9%	29,5%	29,6%	38,6%	36,1%	35,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Taula 10. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitats autònomes. 2008.

	Fins a educació primària		Educació secundària (1a etapa)		Educació secundària (2a etapa)		Educació superior i doctorat	
	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total
Andalusia	12,9%	18,7%	39,9%	34,7%	24,1%	19,9%	23,1%	26,7%
Aragó	9,5%	15,2%	26,8%	24,1%	30,3%	26,4%	33,4%	34,3%
Astúries	4,9%	10,6%	30,5%	28,8%	26,9%	24,0%	37,8%	36,5%
Illes Balears	12,3%	13,6%	41,0%	36,7%	31,8%	28,5%	14,9%	21,3%
Canàries	14,1%	20,2%	36,7%	30,4%	26,0%	24,1%	23,2%	25,3%
Cantàbria	3,9%	10,5%	32,4%	29,4%	27,0%	22,6%	36,8%	37,6%
Castella i Lleó	9,5%	16,7%	29,6%	27,1%	28,4%	22,4%	32,5%	33,8%
Castella-La Manxa	14,4%	21,3%	38,4%	33,4%	24,1%	21,1%	23,1%	24,2%
Catalunya	13,6%	18,5%	28,3%	24,9%	29,3%	25,0%	28,9%	31,6%
Com. Valenciana	10,3%	16,4%	32,5%	30,2%	30,6%	25,2%	26,7%	28,3%
Extremadura	4,7%	13,4%	48,3%	44,0%	21,5%	17,5%	25,5%	25,1%
Galícia	6,3%	12,9%	32,7%	33,6%	27,1%	20,6%	34,0%	32,9%
Madrid	7,4%	10,5%	26,2%	21,4%	32,1%	28,0%	34,3%	40,2%
Múrcia	18,4%	21,5%	37,0%	31,2%	23,2%	21,3%	21,4%	25,9%
Navarra	4,9%	10,5%	20,5%	25,1%	31,1%	25,5%	43,5%	39,0%
País Basc	3,1%	7,7%	19,3%	22,6%	28,3%	22,7%	49,2%	47,0%
La Rioja	9,7%	15,8%	30,2%	26,3%	28,7%	25,5%	31,5%	32,4%
Total nacional	10,7%	15,8%	32,6%	28,8%	27,9%	23,7%	28,8%	31,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

3.1.3 Població jove inactiva

Resulta interessant dins aquest apartat realitzar una anàlisi de la població inactiva i de les causes d'inactivitat més importants. Així, la població inactiva compresa entre 16 i 29 anys a les Illes Balears se situa el 2008 en 58.875 persones, de les quals un 41,2% són homes i un 58,8% dones. Aquest valor és lleugerament superior al de l'any 2007 (un 0,9%), tot i que destaca que el col·lectiu femení ha perdut pes (poc més d'un punt percentual) a causa, en part, del pas de la dona a la situació d'activitat per ajudar a la família a afrontar la situació econòmica. Aquest comportament també es pot observar en el nivell del total de la població de les Illes Balears.

Quant a les causes d'inactivitat, destaquen entre la població jove inactiva les persones que estan estudiant i no cerquen feina per aquest motiu (70,6% del total d'actiu el 2008) i les que realitzen tasques de la llar (23,9%). Per sexe, dins el grup d'estudiants les dones mostren una major presència amb un 55,2% del total. En els inactius a causa de la dedicació a tasques de la llar la presència és també més accentuada en el cas de les dones, i assoleix un 77,8% el 2008. Aquest darrer valor suposa un descens de prop de 2,5 punts percentuals respecte del 2007, tot i que ha anat mostrant variacions similars al llarg dels darrers quatre anys.

3.1.4 Taxa d'activitat dels joves

Una de les variables fonamentals a l'hora d'analitzar la població activa és la taxa d'activitat, que ve definida com aquell quocient entre el nombre total d'actius i la població total, i que resulta de gran utilitat a l'hora de dur a terme comparacions de les poblacions actives de diferents regions i nivells.

El 2008 la població jove d'entre 16 i 29 anys de les Illes Balears presenta una taxa d'activitat del 70,3%, similar a la del 2007 i lleugerament inferior a les del 2005 i 2006.

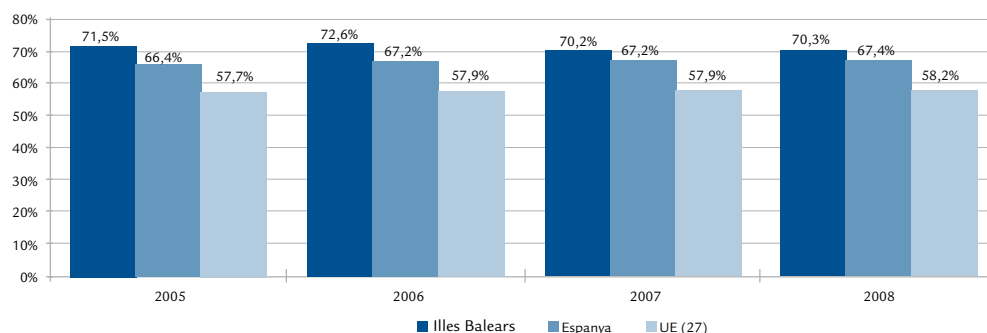
D'altra banda, enfront de l'elevada participació dels joves en el mercat de treball que caracteritza aquest col·lectiu a les Illes Balears, la taxa d'activitat de les persones d'entre 16 i 29 anys a nivell estatal se situa el 2008 en 67,4%, quasi tres punts percentuals per davall de la de les Illes Balears. En el nivell de la UE (27) aquesta diferència és molt més accentuada i la taxa d'activitat dels joves assoleix un 58,2%, 12 punts percentuals per davall de la de les Illes Balears. A diferència de les dades de les illes, en el nivell europeu la taxa d'activitat dels joves ha mostrat durant els darrers anys una lleugera tendència a l'alça, tot i que l'increment en aquest període s'ha situat en 0,5 punts percentuals. Així, aquestes dades reflecteixen com a les illes els joves prefereixen incorporar-se més prest a un mercat de treball que els ofereix l'oportunitat d'aconseguir una feina en la qual no es requereix un nivell elevat de formació, tot i que aquest fet pugui ser un inconvenient per al seu futur professional.

Taula 11. Evolució de la població inactiva de les Illes Balears per sexe i tipus d'inactivitat. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Població inactiva												
Menors de 30 anys	42,4%	57,6%	54.881	39,9%	60,1%	53.105	39,9%	60,1%	58.341	41,2%	58,8%	58.875
Total	36,9%	63,1%	299.972	36,4%	63,6%	296.842	36,4%	63,6%	306.313	37,5%	62,5%	308.869
Principals tipus d'inactivitat de la població inactiva menor de 30 anys												
Estudiants	44,9%	55,1%	73,6%	42,8%	57,2%	72,8%	44,9%	55,1%	69,9%	44,8%	55,2%	70,6%
Incapacitat permanent	85,9%	14,1%	0,9%	61,8%	38,2%	0,8%	89,0%	11,0%	1,1%	62,0%	38,0%	0,9%
Tasques de la llar	13,4%	86,6%	16,8%	23,8%	76,2%	23,6%	19,8%	80,2%	25,2%	22,2%	77,8%	23,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Gràfica 23. Evolució de la taxa d'activitat de la població menor de 30 anys a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i de l'LFS (Eurostat).

Si es comparen les dades dels joves amb la taxa d'activitat del conjunt de la població, s'observa que a tots els nivells, illes, Espanya i UE (27), els joves presenten una taxa d'activitat superior a la de la població de 16 i més anys. Aquesta bretxa és més accentuada a nivell de les illes i Espanya que no pas a nivell de la UE (27), on no arriba a un punt percentual cap dels anys analitzats. A les illes i Espanya, tot i que el 2005 la diferència entre els dos col·lectius gairebé arribava a 9 punts percentuals a cada nivell, aquesta s'ha anat reduint i el 2008 se situa en 5,5 punts percentuals a les Balears i 7,6 al conjunt nacional gràcies a un increment més accentuat en la taxa d'activitat del total de la població als dos nivells enfront del descens i el menor increment en els joves.

En consonància amb les dades anteriors, la taxa d'activitat dels homes de les Illes Balears, que assoleix un valor de 76,1% el 2008, se situa per sobre de les que presenten els col·lectius joves masculins a nivell estatal, 71,4%, i a nivell europeu, 62,5%. Al col·lectiu femení també s'observa aquest comportament, tot i que les diferències no són tan grans. És de destacar que la taxa d'activitat de les dones ha experimentat, tant en el joves com en el conjunt de la població, un increment des del 2005, tant a nivell estatal com europeu. A les Illes Balears aquest increment també s'ha observat per al conjunt de la població, tot i que per als joves només

s'ha donat els dos darrers períodes. Enfront del patró comentat en el paràgraf anterior de les majors taxes d'activitat observades en el col·lectiu dels joves enfront del total de la població a tots els nivells, es contraposa el fet que a nivell europeu el col·lectiu masculí de la població de 16 i més anys presenta taxes d'activitat superiors a les dels d'entre 16 i 29 anys en tots els anys analitzats.

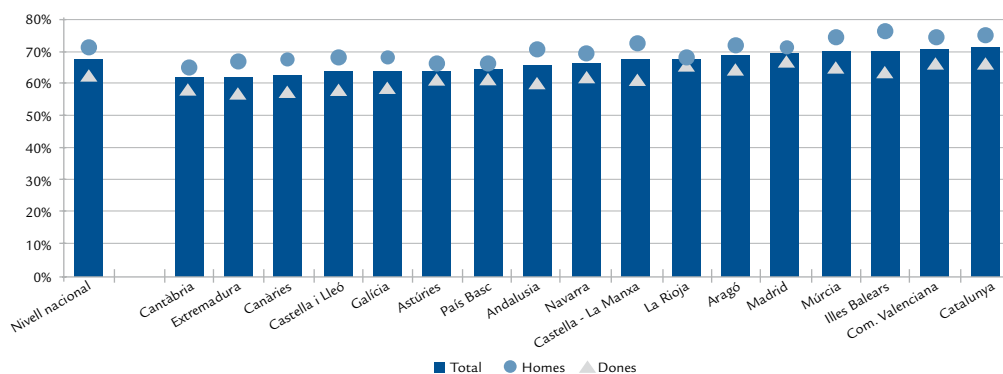
Respecte dels altres territoris de l'Estat, les Illes Balears se situen en la tercera posició de les comunitats autònomes amb la taxa d'activitat més elevada en el col·lectiu dels joves el 2008, només per darrera de Catalunya (71,1%) i la Comunitat Valenciana (70,6%). A la cua s'hi troben Cantàbria (62%) i Extremadura (62,1%). Per al conjunt de la població les illes se situen en el primer lloc d'aquesta classificació. Per altra banda, a totes les comunitats autònomes es dona el fet comentat anteriorment que els homes presenten una taxa d'activitat superior a la de les dones, tant en el col·lectiu jove com per al total de la població. Ara bé, cal notar que d'entre totes les comunitats autònomes les illes presenten la major diferència entre els dos gèneres i per al col·lectiu jove, atesa l'elevada taxa d'activitat dels homes en aquest territori. Per al total de la població, tot i que aquestes diferències són més elevades a tots els territoris, les illes passen a ocupar el quart lloc de la cua d'aquest rànquing.

Taula 12. Evolució de la taxa d'activitat per sexe a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Illes Balears												
Menors de 30 anys	76,4%	66,4%	71,5%	78,7%	66,2%	72,6%	76,8%	63,3%	70,2%	76,1%	64,1%	70,3%
Total (> de 16 anys)	72,4%	53,2%	62,7%	73,8%	54,5%	64,1%	73,7%	54,4%	64,1%	73,6%	56,0%	64,8%
Espanya												
Menors de 30 anys	71,5%	61,0%	66,4%	71,8%	62,4%	67,2%	72,0%	62,1%	67,2%	71,4%	63,2%	67,4%
Total (> de 16 anys)	68,8%	46,4%	57,4%	69,1%	48,0%	58,3%	69,3%	48,9%	58,9%	69,5%	50,5%	59,8%
UE (27)												
Menors de 30 anys	62,3%	53,0%	57,7%	62,3%	53,4%	57,9%	62,2%	53,4%	57,9%	62,5%	53,7%	58,2%
Total (> de 16 anys)	65,3%	49,2%	57,0%	65,4%	49,6%	57,2%	65,4%	49,8%	57,4%	65,5%	50,2%	57,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i de l'LFS (Eurostat).

Gràfica 24. Taxa d'activitat del joves menors de 30 anys de les Illes Balears per comunitats autònomes i sexe. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

3.2 POBLACIÓ JOVE OCUPADA

Un dels altres indicadors imprescindibles en l'estudi del mercat de treball és el de la població ocupada. Per a l'estudi d'aquesta variable, es disposa de dues fonts de dades; per una part, es troben les dades dels afiliats a la Seguretat Social que proporciona mensualment la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) i, per l'altra, el nombre d'ocupats segons l'Enquesta de Població Activa que duu a terme l'INE de manera trimestral.

En l'anàlisi de la població jove ocupada s'agafen com a referència, sempre que sigui possible i

mentre les dades disponibles ho permetin, les dades d'afiliats a la Seguretat Social, ja que en ser registres són més representatives, sobretot per a les Illes Balears, però sense deixar de banda les xifres que presenta l'EPA ja que permeten desagregar les dades amb un major nombre de variables i reflectir alguns aspectes de l'ocupació que no es poden veure amb els registres, tal i com s'explicarà tot seguit.

Per completar l'anàlisi de l'ocupació de les persones joves a les Illes Balears i dur a terme una desagregació major que la que ens permeten les dades de l'afiliació a la Seguretat Social es presenten, a part de les dades de l'EPA, les

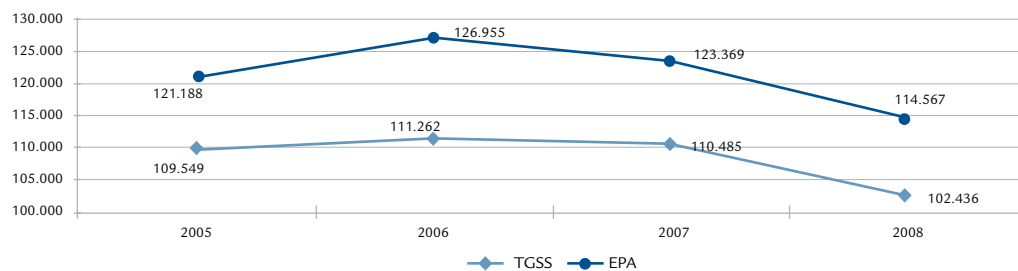
xifres dels registres de contractació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB). S'ha de tenir en compte que aquestes dades fan referència al nombre de contractes que s'han realitzat en un període en concret, amb la qual cosa es reflecteix el flux de noves persones que passen a estar afiliades a la Seguretat Social i no el volum d'aquestes. Aquestes dades han de ser preses amb cautela ja que tenen una sèrie de limitacions, com és el fet que aquest flux reflecteix el nombre de contractes i no el total de persones contractades en el sentit que una persona pot signar més d'un contracte en un període determinat.

Per altra banda, en aquesta anàlisi de la població jove ocupada es presenten les dades agregades per al conjunt de les Illes Balears, ja que no és possible desglossar les xifres de TGSS i EPA per illes.

3.2.1 Evolució de la població jove ocupada

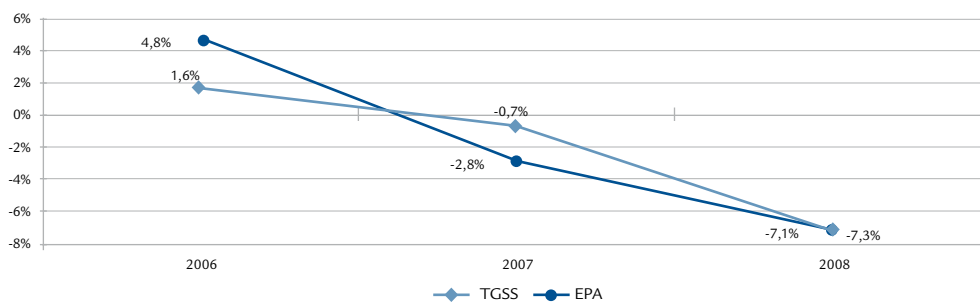
A la gràfica 25 es poden veure les xifres que presenten cada una de les fonts esmentades en relació als ocupats d'entre 16 i 29 anys per a les Illes Balears els quatre darrers anys. Així, segons la TGSS, els joves ocupats a les illes es situen el 2008 en 102.436 persones de mitjana, mentre que segons l'EPA aquest valor ascendeix fins els 114.567. Aquesta diferència de més de 12.000 persones, deguda principalment a la metodologia utilitzada per cadascuna d'elles a l'hora de comptabilitzar els ocupats, és una forma d'observar indirectament el volum de persones que no es troben en una situació de contractació regular però que realitzen algun tipus de feina en el moment de l'enquesta; amb això es disposa d'una aproximació al volum d'economia submergida.

Gràfica 25. Evolució comparativa de la població d'alta a la Seguretat Social menor de 30 anys (afiliació a la Seguretat Social) i de la població ocupada segons l'EPA a les Illes Balears. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gràfica 26. Evolució comparativa de les taxes de creixement interanual de la població d'alta a la Seguretat Social menor de 30 anys (afiliació a la Seguretat Social) i de la població ocupada segons l'EPA a les Illes Balears. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Per altra banda, a les dues sèries presentades es pot veure com des del 2006 el nombre d'ocupats joves a les Illes Balears ha experimentat variacions negatives, tot i que més accentuadament el 2008, aquesta reducció es situa al voltant del 7% en les dues fonts analitzades.

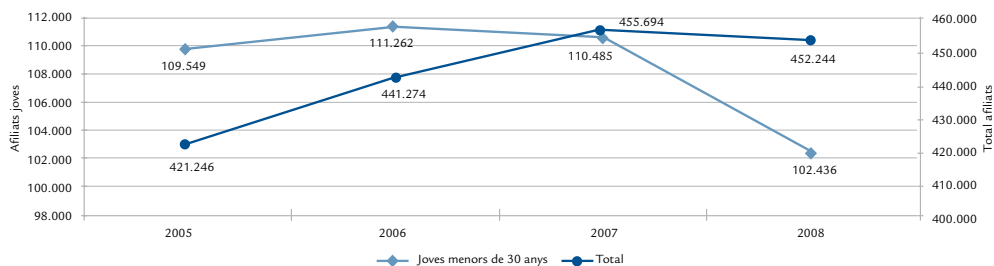
A nivell nacional, mentre el 2007 els valors de la població ocupada menor de 30 anys no patiren grans variacions respecte del 2006, el 2008 es produeix una disminució del 7,8% segons les dades de la Tresoreria i del 7,1% segons l'EPA.

Si es comparen les xifres d'ocupats joves amb les del total de la població es pot veure que mentre els joves mostren una tendència descendent des del 2007, per al total de la població aquesta

disminució s'inicia el 2008 després de creixements continuats els anys anteriors i amb un descens del 0,8%, respecte al 2007, notablement menor que en el cas dels joves (-7,3%). És a dir, la població jove ocupada va començar a registrar taxes de variació negatives quan la població ocupada major de 16 anys encara seguia amb una tendència creixent. Es pot concloure, aleshores, que els joves són un dels col·lectius més afectats en el descens de l'ocupació, arran de la crisi econòmica.

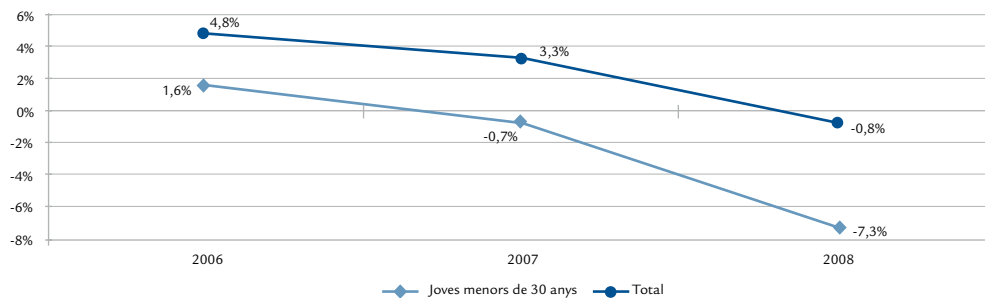
Durant el període 2005-2008 el conjunt de la població ocupada ha mostrat un increment del 7,4%, registrant només una taxa de creixement negativa (inferior a l'1%) el 2008. En canvi, durant el mateix període, els joves presenten un descens del 6,5% en el nombre d'ocupats.

Gràfica 27. Evolució població d'alta a la Seguretat Social menor de 30 anys i total de treballadors a les Illes Balears. 2005-2008.

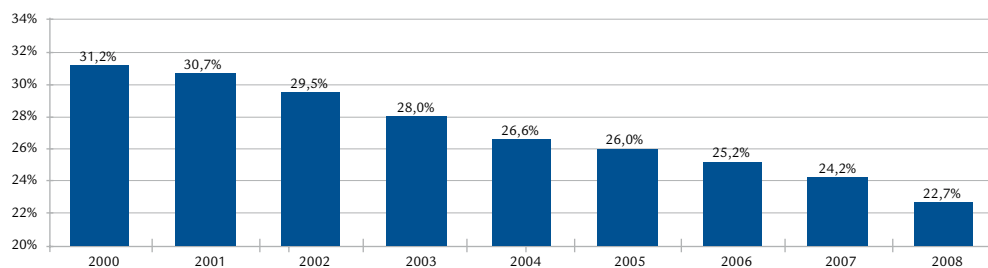
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gràfica 28. Variació percentual de la població d'alta a la Seguretat Social menor de 30 anys i total a les Illes Balears. 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gràfica 29. Evolució del pes de la població menor de 30 anys d'alta a la Seguretat Social sobre el total de treballadors a les Illes Balears. 2000-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Com a conseqüència d'aquest fet, el pes de la població menor de 30 anys de les Illes Balears d'alta en la Seguretat Social sobre el total de treballadors s'ha anat reduint progressivament durant els darrers anys, i el 2008 s'ha situat en un 22,7%, fet que suposa una reducció de quasi deu punts percentuals respecte al 2000. Per al conjunt de l'Estat, aquest pes és lleugerament inferior al de les illes (21,7% en el 2008) i presenta també una tendència decreixent aquests darrers anys.

L'evolució mensual de les dades d'afiliació a la Seguretat Social mostra un tret molt característic de l'economia de les Illes Balears, l'estacionalitat. Així, es pot veure com l'ocupació dels joves creix durant la primera meitat de l'any, fins el més de juliol, per passar a mostrar un comportament descendent la resta de mesos. Aquest patró es dona any rera any, tot i que si es compara el 2007 amb el 2008 es pot veure com el valor màxim, de juliol (que ascendeixen a 135.800 i 126.750, respectivament), no és tan elevat el 2008 com el 2007, amb una diferència de prop de 10.000 persones. Així mateix, els mínims s'han reduït més el 2008 respecte al 2007.

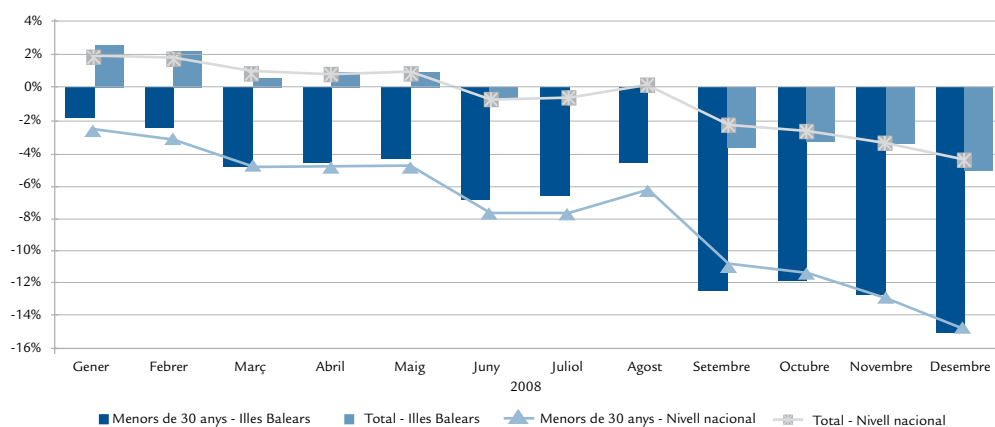
Per altra banda, durant el 2008 les dades mensuals d'afiliació a la Seguretat Social dels joves han presentat taxes de variació interanuals negatives que s'han anat incrementant al llarg de l'any, i és a partir del mes de setembre quan es comencen a veure taxes de decreixement superiors al 10%. Aquest comportament també s'ha donat a l'afiliació dels joves a nivell nacional amb unes disminucions més accentuades que

les de les illes durant els vuit primers mesos del 2008 i s'han igualat a finals d'any. Per al conjunt de la població, tant a les Illes Balears com a nivell nacional, l'afiliació va presentar variacions interanuals positives fins el mes de maig, per passar a una clara tendència decreixent a partir del més de setembre.

Sobre la base de les dades de l'EPA, que proporciona l'INE, i les de la Labour Force Survey, elaborades per l'Eurostat, es pot dur a terme una comparació de l'evolució de les dades de la població jove ocupada de les illes i Espanya amb les de la Unió Europea dels 27. Així, a la gràfica 31 es pot veure com mentre les Illes Balears i Espanya mostren el 2008 la forta tendència decreixent esmentada anteriorment, a nivell europeu el volum de població jove ocupada no ha presentat variacions respecte de les dades del 2007 després de dos anys registrant taxes de variació positives.

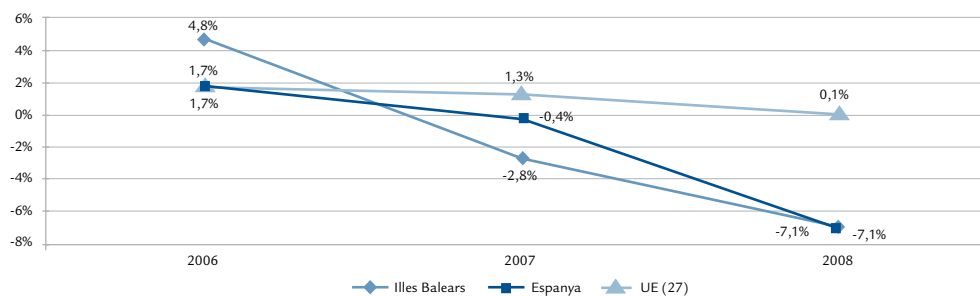
Quant a la contractació, tal i com es pot observar a la taula 44 de l'Annex, el nombre de contractes realitzats al col·lectiu jove de les Illes Balears ascendeix el 2008 a 170.475. Aquesta xifra suposa una reducció del 17,5% respecte al 2007, que afegida a la reducció d'aquest any respecte del 2006 (-1,6%) fa que el nombre de contractes dels joves s'hagi reduït en 40.526 des del 2006. El nombre total de contractes a les Illes Balears ascendeix el 2008 a 381.473, un 13,3% menys que el 2007. Així, el descens en les xifres de contractació complementa el descens d'ocupació observat anteriorment, i reafirma aquest canvi de tendència.

Gràfica 30. Evolució mensual dels afiliats menors de 30 anys i total de treballadors a les Illes Balears i a nivell nacional. 2008.

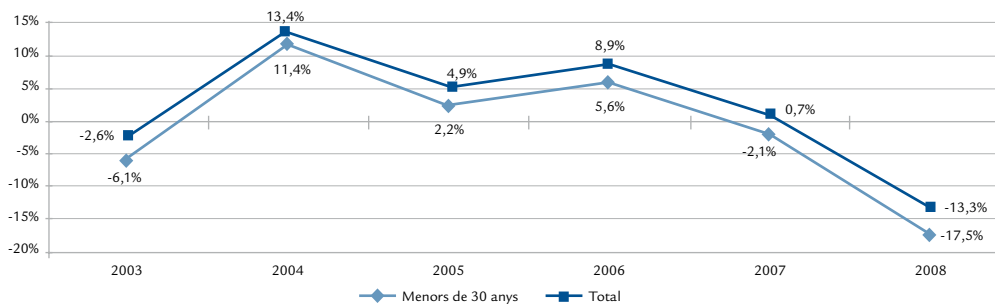
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gràfica 31. Evolució de la població ocupada menor de 30 anys de les Illes Balears, d'Espanya i de la UE (27). 2006-2008.

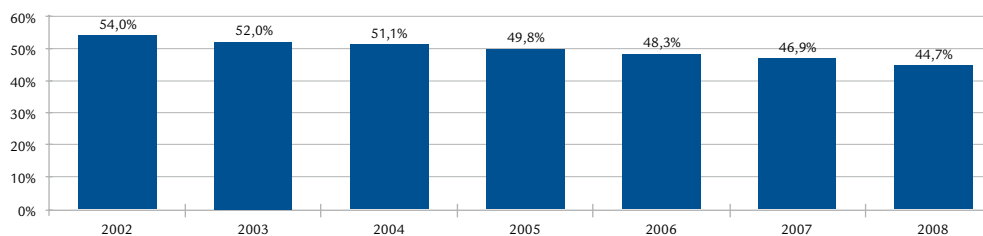
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i l'LFS (Eurostat).

Gràfica 32. Taxes de variació de la contractació per grups d'edat a les Illes Balears. 2003-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Gràfica 33. Evolució del pes dels contractes dels joves sobre els contractes totals a les Illes Balears. 2002-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

D'altra banda, el pes dels contractes realitzats a persones menors de 30 anys a les Balears sobre el total de contractació mostra una clara tendència decreixent des de l'any 2002 i se situa el 2008 en un 44,7% (gràfica 33).

3.2.2 Població jove ocupada per activitat econòmica i règim

Un dels trets característics de la població ocupada de les Illes Balears es troba en què les activitats econòmiques que registren un major percentatge d'afiliats a la Seguretat Social corresponen al sector terciari (sobretot les activitats relacionades amb el sector turístic) i al sector de la construcció, a causa de l'especialització de l'economia balear en aquestes branques. Així, segons les dades de la Tresoreria de la Seguretat Social, es pot observar que entre els afiliats joves de les Illes Balears el primer semestre de 2008 l'activitat que registra un major percentatge d'afiliats sobre el total d'afiliats joves d'aquest període és l'hoteleria (amb 24,3%), seguida del comerç al detall i la construcció (amb un 12,8% cadascuna d'elles). Així mateix, al total de la població ocupen les tres primeres posicions aquestes mateixes activitats econòmiques tot i que la construcció es posiciona lleugerament per sobre del comerç al detall (amb un 12% i un 10,4%, respectivament).

Respecte del primer semestre de 2006 destaca la pèrdua de pes del sector de la construcció, tant per al col·lectiu dels joves, on es pot observar una reducció de prop d'1,6 punts percentuals, com per al conjunt de la població (-1,4 p.p.).

Una de les desagregacions que es poden fer amb les dades que ens proporciona el SOIB, és

la de contractes segons el sector econòmic. Així, entre els contractes realitzats als joves de les Illes Balears el 2008, el sector econòmic que ha signat un major nombre de contractes és el de serveis, amb 141.897 (un 83,2% del total), dins el qual destaquen l'hoteleria, que n'ha registrat 47.601 (un 33,5% dels de serveis) i el comerç, amb 25.159 (suposa un 17,7%). En segon lloc, s'hi situa el sector de la construcció, que registra un 12,6% dels contractes realitzats als joves menors de 30 anys. Per al conjunt de la població, en relació als joves es pot veure un lleuger major pes dels contractes realitzats a la construcció en detriment dels realitzats al sector serveis.

Respecte del 2007, tots els sectors han patit una reducció en el nombre de contractes a joves menors de 30 anys, tret del sector de l'agricultura, que ha presentat una taxa de variació positiva de l'1,6% (tot i que després de dos anys de descensos). En aquest sentit, la major reducció ha afectat el sector de la construcció amb una taxa de decreixement del 33,9%, seguit de la reducció del 27,1% de la indústria i del 14% del sector serveis, dins el qual l'hoteleria s'ha reduït en un 8,4% i un 19,2% el comerç. Les disminucions en el nombre de contractacions dels joves es van començar a donar ja el 2007; aquest any registren un pitjor comportament els sectors de la indústria (descens del 5,9%) i l'hoteleria dins el sector serveis (del 3,4%).

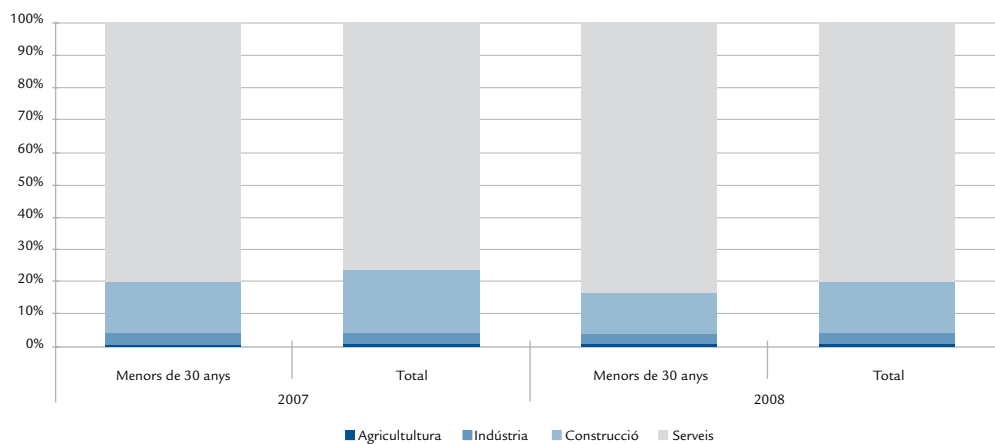
En el conjunt de la població el comportament de la contractació per sectors és similar al dels joves; es manté la major reducció el 2008 respecte al 2007 a la construcció (27,7%) i la indústria (22,8%), tot i que amb unes taxes de decreixement menors que les registrades pels joves.

Taula 13. Vint activitats econòmiques que concentren els majors percentatges d'afiliats a la Seguretat Social per als joves i la població total de les Illes Balears. 1r semestre 2006 - 1r sem. 2008.

	Joves		Total	
	1r sem. 2006	1r sem. 2008	1r sem. 2006	1r sem. 2008
55-Hostaleria	23,9%	24,3%	23,2%	23,7%
52-Comerç al detall, excerp. de vehicles de motor i motos; repar. obj. personals i estris domèstics	13,5%	12,8%	10,6%	10,4%
45-Construcció	14,3%	12,8%	13,3%	12,0%
74-Altres activitats empresarials	7,4%	7,1%	7,4%	7,4%
85-Activitats sanitàries i veterinàries, servei social	5,0%	6,3%	5,9%	7,2%
51-Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excerp. de vehicles de motor i motos	4,4%	4,3%	4,2%	4,2%
80-Educació	2,1%	3,6%	2,4%	3,6%
92-Activitats recreatives, culturals i esportives	3,1%	3,5%	2,3%	2,6%
75-Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	3,9%	3,1%	6,2%	5,2%
63-Activitats annexes als transports, activitats d'agències de viatges	3,0%	2,9%	2,9%	2,8%
50-Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor i motos; venda al detall de combustible	2,1%	2,1%	1,9%	1,9%
60-Transport terrestre; transport per canonades	1,8%	1,9%	2,4%	2,4%
93-Activitats diverses de serveis personals	1,7%	1,7%	1,3%	1,2%
65-Intermediació financera, excerp. assegurances i plans de pensions	1,2%	1,4%	1,6%	1,6%
62-Transport aeri i espacial	1,2%	1,4%	1,3%	1,4%
71-Lloguer de maquinària i equipament sense operari d'efectes personals i estris domèstics	1,3%	1,1%	1,1%	1,0%
15-Indústria de productes alimentaris i begudes	1,1%	1,0%	1,4%	1,3%
70-Activitats immobiliàries	1,2%	0,9%	1,4%	1,1%
28-Fabricació de productes metàl·lics, excerp. maquinària i equipament	0,9%	0,8%	0,7%	0,7%
91-Activitats associatives	1,0%	0,8%	1,2%	0,9%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gràfica 34. Contractació dels joves i total de la població per sector econòmic a les Illes Balear. 2007-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

A les taules 14 i 15 es presenten les dades referents a les deu ocupacions amb un major volum de contractació entre el col·lectiu masculí i femení, respectivament. Així, es pot observar que entre els homes menors de 30 anys l'ocupació que registra un major nombre de contractes el 2008 és la de *cambrer, bàrman i assimilats*, amb un nombre de contractes de 12.332 i que reflecteix el tipus d'economia que caracteritza les Illes Balears, terciaritzada i centrada en el sector turístic. Aquesta ocupació també es trobava en el primer lloc del rànquing el 2007, tot i que el volum de contractes s'ha reduït en 667. Als llocs posteriors de la llista s'hi troben les ocupacions referents al sector de la construcció i dependents d'aquesta. Així, els *peons de la construcció d'edificis*, els *picapedrers i margers*, i *peons de transport i descarregadors* assoleixen un volum de contractació entre els 7.708, 7.232 i 5.031 contractes, respectivament, valors que suposen una forta reducció enfront dels valors del 2007 (al voltant del 35% els dos primers i del 32% els peons de transports) com a conseqüència de la greu crisi que afecta aquest sector durant el 2008. La resta d'ocupacions que estan presents al rànquing

estan relacionades amb el sector terciari excepte els *peons d'indústries manufactureres*. Respecte del 2007 no hi ha hagut grans canvis en les posicions de les diverses ocupacions, tot i que el nombre de contractes ha patit taxes de variació negatives a cadascuna de les deu ocupacions amb major contractació el 2008.

En relació amb la resta de grups d'edat analitzats, persones d'entre 30 i 45 anys i els majors de 45 anys, es pot observar que no hi ha una gran variació quant a les ocupacions que es troben en els 10 primers llocs en volum de contractació, només es troben els *vigilants, guardians i assimilats* que ocupen el desè lloc, els *conductors de camions* en novè lloc de les persones entre 30 i 45 anys i els *operadors de grues, camions muntacàrregues i maquinària similar*, i *caps de cuina, cambrers i assimilats* en els majors de 45 anys. Respecte de l'any anterior, igual que per als joves, es registra un descens de la contractació en quasi totes les ocupacions d'aquests dos grups d'edat, tret dels *cambrers, bàrmans i assimilats*, i dels *cuiners i altres preparadors de menjar* en el grup de persones de 30 a 45 anys.

Taula 14. Deu ocupacions amb major volum de contractació entre els homes a les Illes Balears. 2008.

	2008	%	Var. respecte 2007	Rànquing el 2007
Menors de 30 anys				
Cambrers, bàrmans i assimilats	12.332	14,3%	-5,2%	1
Peons de la construcció	7.708	9,0%	-35,4%	2
Picapedrers	7.232	8,4%	-35,9%	3
Peons del transport i descarregadors	5.031	5,9%	-32,6%	4
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	4.251	4,9%	-4,4%	5
Cuiners i altres preparadors de menjars	4.159	4,8%	-1,8%	6
Dependents i exhibidors en tendes, magatzems i altres	3.248	3,8%	-17,9%	7
Peons d'indústries manufactureres	2.086	2,4%	-34,1%	8
Taquígrafs i mecanògrafs	1.523	1,8%	-21,9%	10
Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	1.403	1,6%	-29,7%	9
Total 10 ocupacions	48.973	57,0%	-22,8%	
Total contractació homes menors de 30 anys	85.938		-20,6%	

Entre 30 i 44 anys				
Picapedrers	14.472	17,3%	-26,5%	1
Cambrers, bàrmans i assimilats	8.488	10,1%	7,1%	3
Peons de la construcció	7.867	9,4%	-25,5%	2
Cuiners i altres preparadors de menjars	4.858	5,8%	5,2%	4
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	4.177	5,0%	-2,7%	5
Peons del transport i descarregadors	3.223	3,9%	-21,0%	6
Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	2.005	2,4%	-19,0%	9
Dependents i exhibidors en tendes, magatzems i altres	1.810	2,2%	-2,9%	10
Conductors de camions	1.804	2,2%	-29,0%	8
Vigilants, guardians i assimilats	1.321	1,6%	-0,1%	12
Total 10 ocupacions	50.025	59,8%	-17,5%	
Total contractació homes entre 30 i 45 anys	83.639		-13,1%	
De 45 anys i majors				
Picapedrers	5.898	18,0%	-20,5%	1
Cambrers, bàrmans i assimilats	2.060	6,3%	-1,1%	3
Peons de la construcció	1.982	6,1%	-24,8%	2
Cuiners i altres preparadors de menjars	1.540	4,7%	-10,9%	5
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	1.318	4,0%	-5,4%	6
Operadors de grues, camions muntacàrregues i maquinària similar	1.025	3,1%	-42,4%	4
Peons del transport i descarregadors	756	2,3%	-15,1%	7
Taxistes i conductors d'automòbils i furgonetes	723	2,2%	-13,6%	8
Caps de cuiners, de cambrers i assimilats	675	2,1%	1,4%	11
Vigilants, guardians i assimilats	603	1,8%	-11,2%	10
Total 10 ocupacions	16.580	50,7%	-17,8%	
Total contractació homes majors de 45 anys	32.686		-13,1%	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Peralcol·lectiu femení menor de 30 anys, l'ocupació amb un major nombre de contractes realitzats el 2008 és també la de *cambreres, bàrmans i assimilats*, que registra 15.212 contractes. Prop d'ella s'hi troben les ocupacions de *dependents* (13.661) i de *personal de neteja* (10.083). A més, igual que passa amb els homes joves, la majoria d'ocupacions ha vist reduït el nombre de contractes respecte del 2007, tot i que cal destacar l'increment d'un 10,1% en el nombre de contractes de les *animadores comunitàries*, que ascendeix un lloc en el rànquing, i l'ocupació d'*auxiliar d'infermeria hospitalària*, que s'ha mantingut pràcticament constant i passa de la desena posició a la setena.

En els altres dos grups poblacionals, ocupa el primer lloc el *personal de neteja*. Entre les dones d'entre 30 i 45 anys destaca l'increment d'un 10,5% dels contractes de les *auxiliars d'infermeria hospitalària* enfront dels descens de la resta

d'ocupacions, així com la presència de *secretàries, administratives i assimilats*, i d'infermeres, en el novè i desè lloc del rànquing, que no apareixien a la llista de les dones joves. En el grup de les majors de 45 anys destaca el fet que hi ha un gran nombre d'ocupacions que han registrat un increment del nombre de contractes respecte del 2007 enfront de les disminucions patides per la resta de grups poblacionals analitzats. Així, es pot observar un increment del 63,2% de contractes d'*assistents domiciliàries*, de prop del 45% de les ocupades per la *cura de nins*, un 19,6% dels contractes en les *taquígrafes i mecanògrafes* i un 17,4% d'*auxiliars d'infermeria hospitalària*, entre d'altres. Així, en general, es pot veure que els contractes de les dones majors de 45 anys són els que han tingut un millor comportament respecte del 2007, gràcies segurament a la seva incorporació al mercat de treball a causa de la mala situació econòmica generalitzada.

Taula 15. Deu ocupacions amb major volum de contractació entre les dones a les Illes Balears. 2008.

	2008	%	Var. respecte 2007	Rànking el 2007
Menors de 30 anys				
Cambreres, bàrmans i assimilades	15.212	18,0%	-10,4%	1
Dependentes i exhibidores en tendes, magatzems i altres	13.661	16,2%	-17,7%	2
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	10.083	11,9%	-14,1%	3
Auxiliars administratives amb tasques d'atenció al públic	3.407	4,0%	-14,8%	5
Taquígrafes i mecanògrafes	3.362	4,0%	-23,3%	4
Animadores comunitàries	2.704	3,2%	10,1%	7
Auxiliars d'infermeria hospitalària	2.212	2,6%	-0,9%	10
Cuineres i altres preparadores de menjars	2.211	2,6%	-20,6%	6
Infermeres	2.123	2,5%	-5,1%	9
Recepcionistes en establiments distints d'oficines	2.048	2,4%	-11,1%	8
Total 10 ocupacions	57.023	67,5%	-13,2%	
Total contractació dones menors de 30 anys	84.537		-14,1%	
Entre 30 i 44 anys				
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	18.213	27,5%	-9,4%	1
Cambreres, bàrmans i assimilades	8.518	12,9%	-0,9%	2
Dependentes i exhibidores en tendes, magatzems i altres	7.050	10,6%	-4,7%	3
Cuineres i altres preparadores de menjars	3.128	4,7%	-11,4%	4
Auxiliars administratives amb tasques d'atenció al públic	2.786	4,2%	-5,2%	5
Taquígrafes i mecanògrafes	2.620	4,0%	-8,0%	6
Auxiliars d'infermeria hospitalària	2.028	3,1%	10,5%	7
Recepcionistes en establiments distints d'oficines	1.197	1,8%	-3,9%	9
Secretàries administratives i assimilats	1.111	1,7%	-11,5%	8
Infermeres	923	1,4%	11,1%	14
Total 10 ocupacions	47.574	71,8%	-6,2%	
Total contractació dones entre 30 i 45 anys	66.250		-5,9%	
De 45 anys i majors				
Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	10.164	35,8%	-4,2%	1
Dependentes i exhibidores en tendes, magatzems i altres	1.984	7,0%	0,7%	2
Cuineres i altres preparadores de menjars	1.848	6,5%	-4,2%	3
Cambreres, bàrmans i assimilades	1.360	4,8%	-9,4%	4
Auxiliars d'infermeria hospitalària	829	2,9%	17,4%	5
Taquígrafes i mecanògrafes	744	2,6%	19,6%	6
Auxiliars administratives amb tasques d'atenció al públic	531	1,9%	13,7%	8
Assistentes domèstics	475	1,7%	63,2%	12
Ocupades per a la cura d'infants	472	1,7%	44,8%	10
Agents de viatge	462	1,6%	-9,4%	7
Total 10 ocupacions	18.869	66,4%	-0,9%	
Total contractació dones majors de 45 anys	28.423		-3,1%	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

De les dades analitzades anteriorment, de les quals es desprèn que quasi el 60% de les ocupacions contractades el 2008 es concentren en les deu ocupacions més contractades en el grup d'edat dels homes joves i prop del 70% del de les dones joves, es pot veure com en el mercat laboral a les Illes Balears no existeix una elevada demanda de mà d'obra qualificada, fet que suposa un desincentiu a la formació dels joves de les illes.

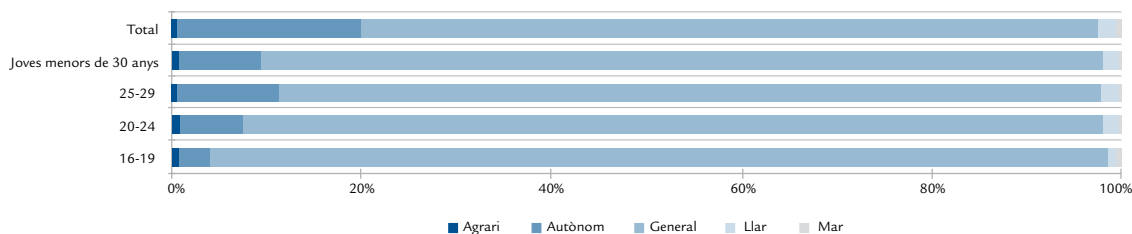
Per altra banda, de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social es poden analitzar els ocupats a les Illes Balears segons el règim de cotització a la Seguretat Social. Així, el 2008, el nombre de joves de les Illes Balears afiliats al Règim General ascendeix a 90.918, un 88,8% del total d'afiliats d'entre 16 i 29 anys. Dins la resta de règims, assoleixen un pes del 8,6% els autònoms, i un percentatge més residual (1,6%), la resta: règims de la llar, agrari i del mar. En relació al conjunt d'afiliats de les illes s'observa que el Règim General no representa un pes tan gran (77,4%) a favor dels autònoms, que assoleix un valor de 19,5%. Destaca també que una major proporció d'afiliats ho és en el Règim de la Llar (2,1%). En els dos grups analitzats, tot i que molt més accentuat en els joves, s'ha produït el 2008 respecte del 2007 un descens dels afiliats al Règim General (8,4% en els joves i 1,6% pel total de la població), fet que suposa un canvi en la tendència creixent dels anys anteriors. Per contra, els autònoms es mantenen pràcticament constants en els joves (amb una variació positiva del 0,8%) i es dona un major increment en el conjunt dels afiliats (4,8%).⁶

D'entre els diferents subgrups d'edat, destaca el fet que mentre que els joves de 25 a 29 anys representen el 57,4% del total de joves menors de 30 anys d'alta en la Seguretat Social, assoleixen una representació del 70,6% en el Règim d'Autònoms. En canvi, els menors de 20 anys estan sobrerrepresentats en el Règim General. Aquestes dades corroboren que l'autoocupació es dona més a mesura que augmenta l'edat.

Per sexes, enfront d'una contribució pràcticament equilibrada dels homes i les dones menors de 30 anys el 2008 en el Règim General (51,1% el homes i 48,9% les dones), en els règims agrari, de la mar i autònoms hi ha una notable major presència del col·lectiu masculí (80,1%, 79,6% i 69,4%, respectivament). Per contra, en el Règim de la Llar, són les dones les que tenen una major presència (78,6%).

Per altra banda, resulta interessant destacar que un 7,4% dels joves ocupats de les Illes Balears el 2008 ho està en el sector públic. Aquest xifra situa les illes en el cinquè lloc de les comunitats autònomes amb un menor percentatge de joves que treballen al sector públic i a un punt percentual per sota de la mitjana nacional (8,5%). Al capdavant s'hi situen Extremadura (17,7%), Canàries (11,9%) i Galícia (10,7%). Pel total dels ocupats, les Illes Balears descendeixen posicions i es situen en el tercer lloc de la cua, amb un 14,5%, a més de tres punts percentuals per davall la mitjana nacional i només per davant de la Comunitat Valenciana (13,8%) i Catalunya (12,8%).

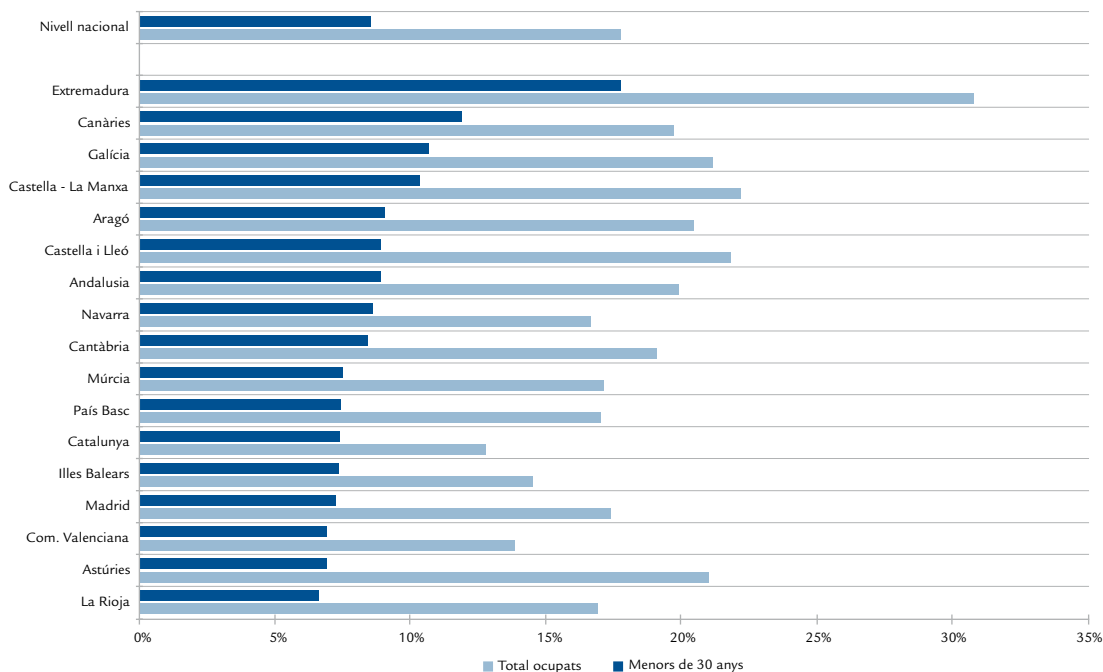
Gràfica 35. Afiliats a la Seguretat Social per grups d'edat i règim de cotització. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

⁶ Aquest elevat creixement del nombre d'autònoms el 2008 es deu al canvi de legislació que es va produir amb la nova Llei 18/2007, de 4 de juliol, que va entrar en vigor l'1 de gener de 2008 i que produeix un canvi de classificació dels treballadors per compte propi del Règim Especial Agrari, que passen a estar integrats en els autònoms.

Gràfica 36. Percentatge d'assalariats del sector públic sobre el total d'assalariats. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

3.2.3 Perfil de la població jove ocupada

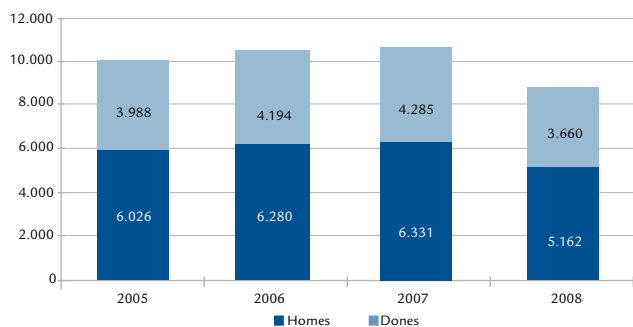
Si s'analitza la població jove ocupada de les Illes Balears pels diferents subgrups d'edat, segons les dades de la tresoreria de la Seguretat Social, el nombre de persones ocupades de 16 a 19 anys representa el 2008 el 8,6% del total de joves ocupats, enfront del 34% dels ocupats d'entre 20 i 24 anys i el 57,4% dels que tenen entre 25 i 29 anys. Tots els grups d'edats han mostrat un descens en el nombre d'ocupats. Tot i això, el nombre d'ocupats de 16 a 19 anys ha iniciat el descens en el 2008 enfront dels ocupats d'entre 20 i 24 anys i d'entre 25 i 29 anys que ja mostraven taxes de creixement negatives l'any 2007. Tot i aquests fets, el descens dels més joves ha estat, en termes relatius, més accentuat (11,9% des del 2005 enfront dels 7,6% i 5% dels altres dos grups, respectivament).

Quant a la contractació per diferents grups d'edat, es realitzen el 2008 27.292 contractes als joves d'entre 16 i 19, xifra que representa

un 16% del total de contractes realitzats als joves; 69.136 als dels joves d'entre 20 i 24 anys (representa un 40,6%) i 74.047 als d'entre 25 i 29 (un 43,4%), com s'observa a la taula 44 de l'Annex. Així mateix, es pot observar un lleuger descens continuat en el pes dels contractes dels joves d'entre 16 i 19 anys (del 18% el 2002 al 16% el 2008) i en el dels d'entre 20 i 24 anys (del 42,4% al 40,6%). Per contra, es registra un increment any a any del pes dels contractes dels joves d'entre 25 i 29 anys (que passa del 39,6% el 2002 al 43,4% el 2008).

Els contractes del total de la població han experimentat des del 2002 un creixement del 10,1%, gràcies al creixement dels contractes de les persones d'entre 30 i 44 del 28,2% i al de les de més de 45 anys del 4,4%, això sense perjudici de la reducció interanual patida el 2008 en la contractació de cadascun d'aquests grups (10% i 8,7%, respectivament). Així, amb aquestes dades es torna a veure el fet que els joves són els que han patit més els efectes de la mala situació econòmica viscuda aquest any.

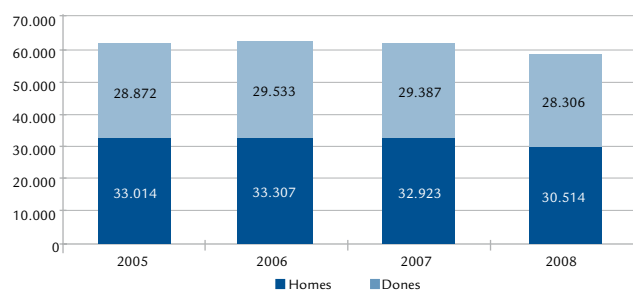
Gràfica 37. Evolució dels afiliats a la Seguretat Social de 16 a 19 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.

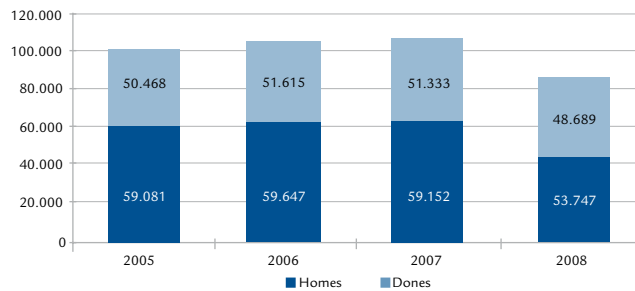
Gràfica 38. Evolució dels afiliats a la Seguretat Social de 20 a 24 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.

Gràfica 39. Evolució dels afiliats a la Seguretat Social de 25 a 29 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.

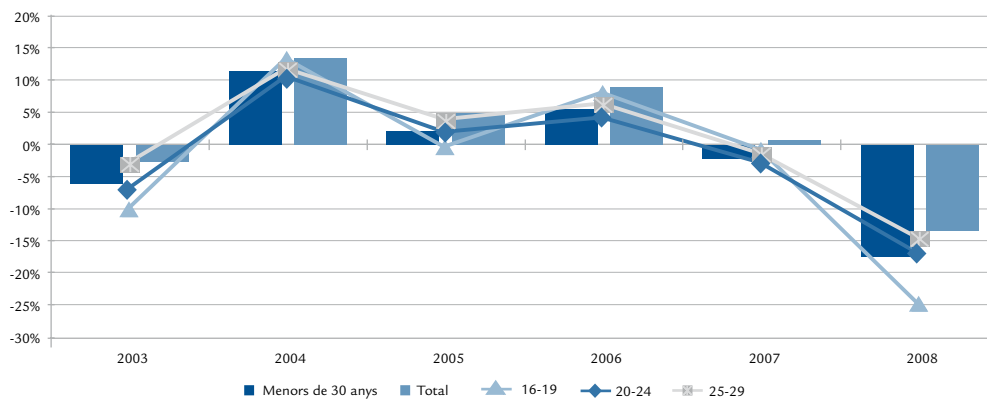

Gràfica 40. Evolució dels afiliats a la Seguretat Social de 16 a 29 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gràfica 41. Taxes de variació de la contractació per grups d'edat a les Illes Balears. 2003-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

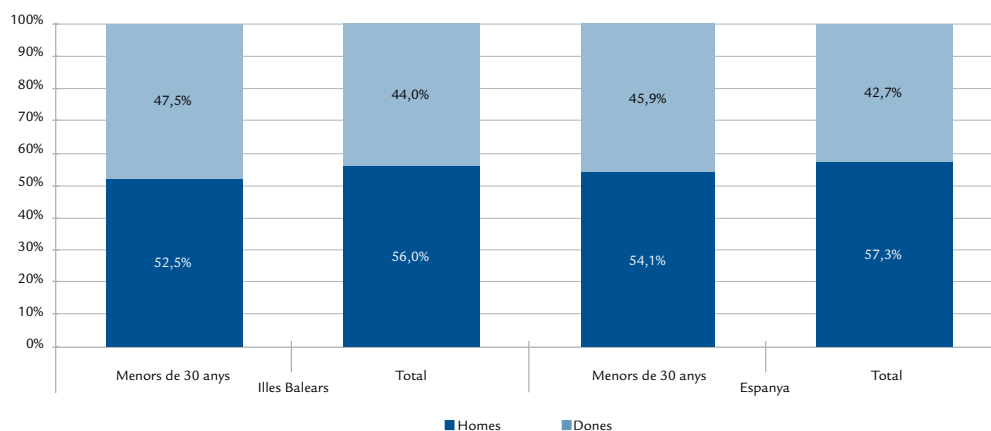
Per sexe, el 52,5% dels afiliats joves són homes, enfront del 47,5% en el cas de les dones. En el conjunt de població afiliada les dones representen el 44%; es dona, per tant, una major equitat en el cas del col·lectiu jove. De fet, respecte al 2007, són els homes els que han experimentat una caiguda en el nombre d'ocupats, un 2,3%, mentre que en el cas de les dones s'ha donat un increment de l'1,2%. En el cas dels joves, ambdós col·lectius han patit un descens, sent el dels homes (-9,1%) major que el de les dones (-5,2%).

És important destacar que en el grup de 16 a 19 anys les dones representen només el 41,5% del

total d'afiliats, enfront del 48,1% en els altres dos grups d'edat, segurament pel fet que les dones dediquen més anys a formar-se, amb la qual cosa tenen una incorporació més tardana al mercat de treball.

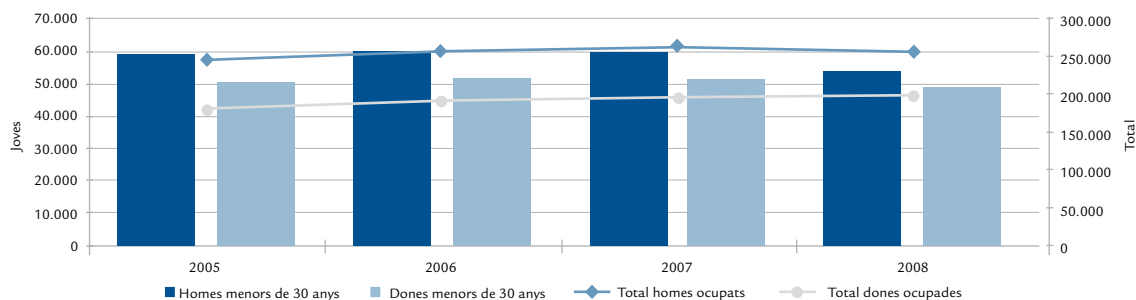
A nivell nacional, aquesta estructura per sexes és molt similar a la de les Illes Balears, amb una major presència masculina en el total de la població que no pas en els joves (57,3% i 54,1%, respectivament). Ara bé, cal afegir que per al conjunt de la població els homes tenen una major presència que a les Illes Balears.

Gràfica 42. Pes de la població ocupada per sexe a les Illes Balears i a nivell nacional. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gràfica 43. Evolució de la població ocupada de les Illes Balears per sexe. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

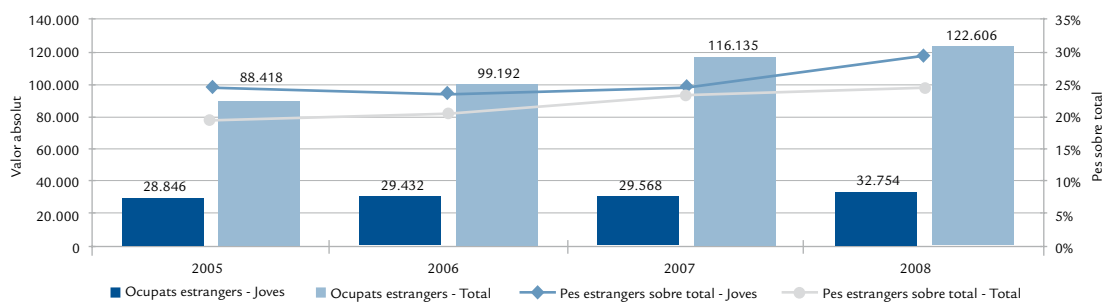
Per completar l'anàlisi de l'ocupació per sexes es pot observar (taula 44 de l'Annex) com els contractes dels joves a les Illes Balears el 2008 es distribueixen en parts pràcticament iguals entre els dos sexes, amb un 50,4% dels contractes que corresponen als homes i un 49,6% a les dones. Aquest equilibri és un fet que es dona el 2008, però els anys anteriors registren diferències notables que s'han anat reduït des del 2002. Així, per exemple, el 2002 els contractes dels homes constituïen un 56,6% del total i suposaven una diferència de 13,3 punts percentuals respecte del col·lectiu femení; el 2005 es registrava una diferència de 6,3 p.p., i el 2007, de 4,7 p.p.

D'altra banda, i segons les dades de l'EPA, el nombre d'ocupats joves estrangers a les Illes Balears ascendeix el 2008 a 32.754 persones, valor que suposa un increment del 10,8% respecte de l'any anterior. Conjuntament amb aquest fet cal destacar que el pes dels ocupats estrangers sobre el total ha anat augmentant en tots els períodes analitzats, evolució que es dona a causa de la combinació d'un increment continuat i accentuat dels ocupats estrangers i un menor increment o descens del total d'ocupats, i s'incrementa així el seu pes sobre aquest total (del 28,6% el 2008). Per al conjunt de la població, destaca que el nombre d'estrangers ocupats ha experimentat taxes de creixement positives tots els anys, tant a les Illes Balears com a nivell nacional, per la qual cosa es registren també increments dels pesos

dels estrangers sobre el total d'ocupats a tots el períodes, sent el 2008 del 24,1%.

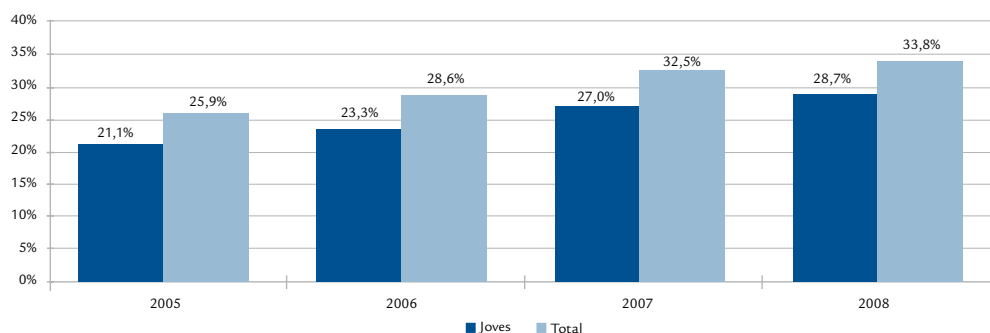
Quant a la contractació per les diferents nacionalitats, el nombre de contractes realitzats a joves estrangers ascendeix el 2008 a 48.958, valor que suposa el 28,7% del total de contractes de joves en aquest període i dels quals el 41,3% corresponen a joves provinents de la UE. Per altra banda, el pes d'aquests contractes entre els dels joves és inferior al que suposen els contractes d'estrangers en el total de la població a les illes (33,8%), amb un menor pes de persones que provenen de la UE (34,7%). Aquest fet ve explicat perquè d'entre els contractes dels joves de 16 a 24 anys, el nombre d'aquests realitzats a provinents de fora d'Espanya són molt minsos, 21.892, aquestes són les edats on hi ha un percentatge major de contractes realitzats a espanyols (84,5% i 74,5%, respectivament). Per contra, entre els contractes realitzats el 2008 als joves de 25 a 29 anys, el pes dels contractes a estrangers ascendeix al 36,6% del total de contractes en aquest grup, amb la qual cosa són el segon grup d'edat analitzat amb un major pes amb contractes a estrangers, per darrera de les persones d'entre 30 i 45 anys, que superen el 40%. Així mateix, cal veure que, en valors absoluts, el grups on hi ha un major nombre de contractes a estrangers el 2008 és el de les persones d'entre 30 i 45 anys, amb una xifra que ascendeix a poc més de 61.000, seguit dels joves, amb quasi 49.000 contractes.

Gràfica 44. Evolució de la població ocupada estrangera jove i total de la població a les Illes Balears. Valors absoluts i pes sobre el total. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Gràfica 45. Evolució del pes dels contractes dels estrangers sobre els contractes totals a les Illes Balears per joves i total de població. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Respecte els anys anteriors, i de la mateixa manera que es dona en la població activa i ocupada analitzada anteriorment, el nombre de contractes a persones que no tenen la nacionalitat espanyola ha anat guanyant pes sobre el total de contractes realitzats tant entre les persones joves com en el total de la població. Aquest fet contrasta amb la reducció del nombre de contractes a estrangers viscut el 2008 respecte dels realitzats el 2007 (6,7% i 15,7% dels estrangers joves de la UE i no UE, respectivament, i 5,8% i 11,8% a nivell del conjunt de la població), amb la qual cosa, combinada amb una major reducció dels contractes a espanyols, 19,5% als joves i 15% al total, s'obté un increment del pes sobre el total dels primers.

De l'anàlisi dels ocupats segons el nivell d'estudis assolit, es pot veure com el gruix de la població jove ocupada es concentra el 2008 en els ocupats amb estudis de primera etapa d'educació secundària (39,3%). Aquest fet, juntament amb què les illes són una de les comunitats autònomes amb un major percentatge d'ocupats joves en la franja d'estudis fins a primaris (10,8% enfront del 8,8% a nivell nacional) i la que té un menor percentatge d'ocupats joves amb estudis superiors, fa que a les Illes Balears el percentatge de persones amb estudis de segona etapa d'educació secundària i estudis superiors estigui 10 punts percentuals per davall de la mitjana nacional, amb un valor del 49,9%, només per davant de Múrcia, Extremadura i Castella-la Manxa. Respecte dels anys anteriors, aquesta situació s'ha agreujat en relació al 2005 (amb un increment de 5 punts percentuals dels

ocupats joves amb disposició d'estudis als dos primers trams presentats), tot i que ha millorat lleugerament des de l'any anterior i se situa el 2008 a 10 punts percentuals per damunt de la mitjana nacional. Per sexes, els homes joves mostren un nivell d'estudis inferior al de les dones, ja que les dones disposen d'estudis de segona etapa d'educació secundària i terciària 20 punts percentuals més que els homes d'aquesta franja (45,4% i 66,8%, respectivament). Respecte a les dades nacionals, tant en el col·lectiu masculí com en el femení, s'observa una major formació a nivell del conjunt de l'Estat que a les illes, tot i que es pot veure una major diferència en els homes (del 41,1% d'homes joves ocupats a les illes amb estudis dels dos nivells superiors enfront del 53,2% a nivell nacional) que no pas en les dones (que registren uns percentatges del 60,3% i 68,8%, respectivament, que provoquen una diferència de 8 punts percentuals).

Dins l'anàlisi del nivell d'estudis resulta interessant veure les dades dels ocupats que realitzen algun tipus d'estudis (taules 47 i 48 de l'Annex). Així, el 2008, un 8,3% dels ocupats d'entre 16 i 29 anys de les Illes Balears cursen estudis reglats i un 8,5%, estudis no reglats. Aquests valors són superiors als del 2007, tot i que no arriben als percentatges assolits el 2005 i 2006. En relació a la resta de comunitats autònomes, els joves ocupats de les illes mostren un percentatge proper a la mitjana pel que fa a joves ocupats que realitzen estudis reglats (8,3% enfront del 9,8%). En canvi, se situen entre les comunitats autònomes amb un menor pes (8,5%

enfront de l'11% del conjunt de l'Estat) en el cas dels estudis no reglats. Per al total de la població, tant en estudis reglats com no reglats es pot veure un menor esforç dels ocupats en realitzar activitats formatives, la qual cosa situa les Illes Balears en valors propers a la mitjana en estudis reglats (2,7% enfront del 3,1%, respectivament) i a la tercera posició de la cua pel que fa a la

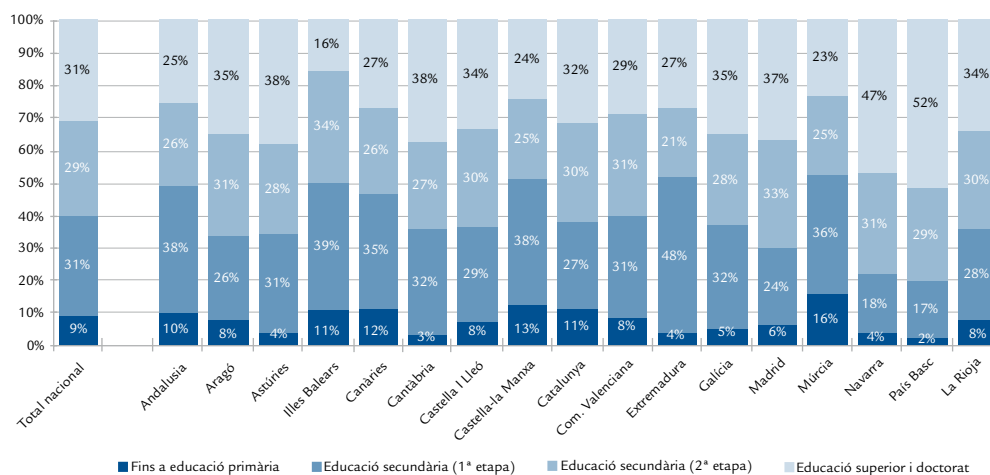
formació no reglada (un 7,6% enfront d'un 9% de la mitjana nacional). Així, s'observa un major esforç en formar-se per part dels joves que no en el conjunt de la població, tot i que la situació de crisi econòmica iniciada el 2008 no ha propiciat un increment del pes dels ocupats que estudien sobre el total, ni entre els joves ni entre el conjunt de la població.

Taula 16. Distribució percentual de la població ocupada menor de 30 anys per nivell d'estudis i sexe a les Illes Balears i a Espanya. 2005, 2007 i 2008.

	Fins a educació primària			Educació secundària (1a etapa)			Educació secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008
Total												
Illes Balears	6,6%	12,8%	10,8%	38,7%	41,0%	39,3%	31,9%	27,0%	33,7%	22,7%	19,3%	16,2%
Espanya	7,4%	8,6%	8,8%	33,6%	32,6%	30,9%	26,9%	27,7%	29,0%	32,1%	31,0%	31,3%
Homes												
Illes Balears	9,5%	16,3%	15,1%	45,2%	45,0%	43,8%	29,0%	22,8%	27,3%	16,3%	15,8%	13,8%
Espanya	9,7%	10,8%	11,0%	39,1%	37,8%	35,9%	25,7%	26,2%	27,7%	25,5%	25,2%	25,5%
Dones												
Illes Balears	3,0%	8,2%	5,9%	30,3%	35,6%	33,9%	35,7%	32,4%	41,3%	31,1%	23,8%	19,0%
Espanya	4,5%	5,8%	6,2%	26,4%	25,8%	25,0%	28,4%	29,8%	30,4%	40,8%	38,6%	38,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Gràfica 46. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitats autònomes. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Així mateix, relacionat amb el nivell d'estudis, l'índex de desajustament que posa en relació les persones amb estudis superiors ocupades en un treball no qualificat i el total de persones ocupades en aquest tipus de treballs a un determinat territori i grup d'edat, ens permet fer una aproximació al desajustament entre les qualificacions que tenen els treballadors i la formació associada al lloc de treball que ocupen. En aquest sentit, a la taula 17 es pot veure com els joves de les Illes Balears presenten el 2008 un índex de desajustament del 5%, inferior en 3 punts percentuals al que presenten els joves a nivell nacional. Les causes d'aquests baixos índexs de desajustament a les Illes Balears es troben en el baix nombre de formats superiors a les illes en relació al conjunt de l'Estat, així com per les característiques del propi sistema productiu de les illes, que requereix llocs de treball amb baixa qualificació. Una altra característica a destacar de les dades dels joves és que des de l'any 2005 es pot observar un gradual descens de les xifres, tant a nivell de les illes com per al conjunt nacional, fet que indica que per a aquest col·lectiu es registra una tendència descendent del desajustament entre els nivells d'estudis i el tipus de treball. Al conjunt de la població, el valor per a les Balears (8,9%) sobrepasa el del conjunt de l'Estat (8,2%), però aquest fet només es dona l'any 2008, els anys anteriors presenta el mateix patró que per als joves. A les Illes Balears, les xifres per al conjunt de la població no registren el mateix descens que per als joves ja que des

del 2006 s'han anat incrementant. Al conjunt de l'Estat sí que es registra el descens, tot i que molt més lleuger que el de les persones de 16 a 29 anys.

3.2.4 Taxes d'ocupació dels joves

Igual que en l'anàlisi de la població activa, resulta imprescindible a l'hora d'estudiar l'ocupació de les persones entre 16 i 29 anys veure les dades de la taxa d'ocupació d'aquest col·lectiu amb l'objectiu de poder fer comparacions amb altres col·lectius i territoris. La taxa d'ocupació ve definida com el quocient entre el nombre total d'ocupats i la població total d'un determinat territori i franja d'edat.

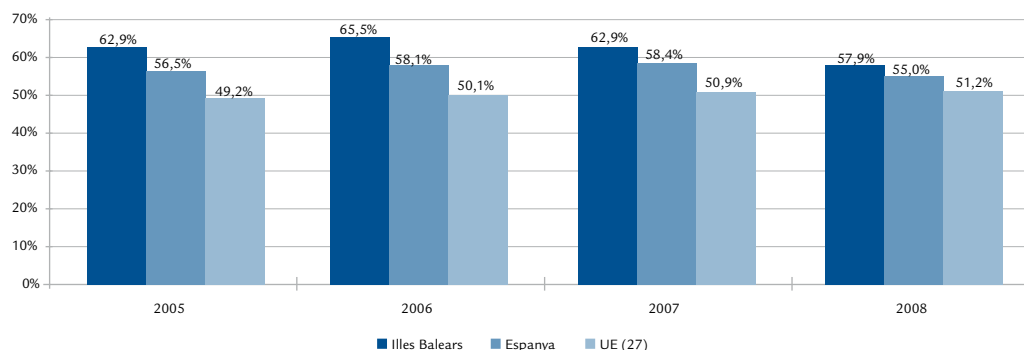
A les Illes Balears el 2008 la taxa d'ocupació del col·lectiu jove és de 57,9%. Destaca que aquest valor és superior a les taxes que registren els joves a nivell nacional (55%) i a nivell europeu (51,2%). Així, igual que succeïa amb la taxa d'activitat, el joves de les illes presenten taxes d'ocupació superiors a les dels joves de nivells regionals superiors. Aquest fet es repeteix en tots el períodes analitzats, tot i que el 2008 s'han vist notablement reduïdes les diferències entre ells. Un altre fet important que es pot observar és que mentre que la taxa d'ocupació dels joves a les illes comença a registrar el descens en els seus valors el 2007, a nivell nacional no es dona fins el 2008 i a la UE (27) es registren increments dels valors durant tots el períodes.

Taula 17. Evolució de l'índex de desajustament a les Illes Balears i Espanya per als joves i per al total de la població. 2005-2008.

	2005	2006	2007	2008
Joves				
Illes Balears	6,4%	6,0%	6,9%	5,0%
Espanya	10,1%	9,5%	9,3%	8,0%
Total				
Illes Balears	6,3%	4,9%	5,5%	8,9%
Espanya	8,8%	8,8%	8,7%	8,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Gràfica 47. Evolució de la taxa d'ocupació de la població menor de 30 anys a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i l'LFS (Eurostat).

A la taula 18 es poden veure les dades de les taxes d'ocupació de les Illes Balears, del nivell nacional i de la UE (27), tant per als joves com per al conjunt de la població, per al període 2005-2008 i per sexes. D'aquestes dades resulta interessant observar com mentre a nivell nacional els joves presenten valors superiors als del total de la població durant tots els períodes analitzats, a les Illes Balears aquest fet es dona tots els períodes, tret del 2008, a causa de la forta davallada de la taxa d'ocupació dels joves durant aquest període (de 5 punts percentuals). Per contra, a la UE (27) la taxa per al conjunt de la població es manté sempre per damunt de la dels joves. A cadascun dels nivells (illes, nacional i UE) les dades per al conjunt de la població mostren el canvi de tendència en el mateix període que ho fan les xifres dels joves, és a dir, 2007 a les Illes Balears i 2008 a nivell nacional.

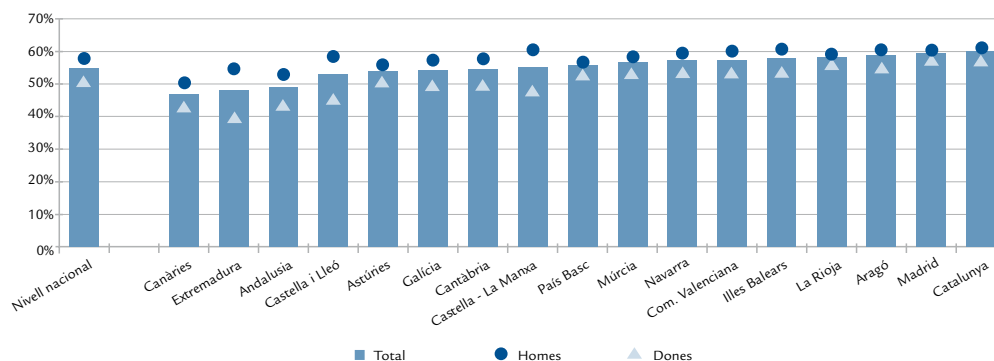
Per sexes, a tots els nivells i per als dos grups poblacionals analitzats, s'observa a cadascun dels períodes presentats que la taxa d'ocupació del col·lectiu masculí se situa per sobre de la del col·lectiu femení, tot i que aquestes diferències són més accentuades en el conjunt de la població que no pas en el joves. Així, per exemple, a les Illes Balears el 2008 la taxa d'ocupació masculina del col·lectiu jove se situa en el 61,3% i la femenina, en el 54,3%, fet que suposa una diferència de 7 punts percentuals, mentre que la diferència per al conjunt de la població ascendeix a 16,5 p.p. Aquest fet es dona també als altres nivells, tot i que més accentuat al conjunt de l'Estat (amb 18,6 punts percentuals de diferència al conjunt de la població). Enfront d'aquests elevats valors s'ha de dir que des del 2005 s'ha produït una reducció de les diferències en tots els grups i nivells, gairebé a la meitat per al cas dels joves de les illes.

Taula 18. Evolució de la taxa d'ocupació per sexe de les Illes Balears, a Espanya i de la UE (27). 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Illes Balears												
Menor de 30 anys	69,4%	56,0%	62,9%	72,3%	58,4%	65,5%	69,5%	56,0%	62,9%	61,3%	54,3%	57,9%
Total (> de 16 anys)	68,6%	47,9%	58,2%	70,0%	50,0%	60,0%	69,4%	49,8%	59,6%	66,4%	49,9%	58,2%
Espanya												
Menor de 30 anys	62,5%	50,1%	56,5%	63,8%	52,0%	58,1%	64,1%	52,4%	58,4%	58,5%	51,3%	55,0%
Total (> de 16 anys)	63,9%	40,8%	52,1%	64,8%	42,4%	53,4%	64,9%	43,6%	54,0%	62,5%	43,9%	53,0%
UE (27)												
Menor de 30 anys	53,4%	44,9%	49,2%	54,2%	45,9%	50,1%	55,0%	46,7%	50,9%	55,1%	47,2%	51,2%
Total (> de 16 anys)	59,9%	44,4%	51,9%	60,5%	45,2%	52,6%	61,1%	46,0%	53,3%	61,2%	46,5%	53,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Gràfica 48. Taxa d'ocupació del joves menors de 30 anys per comunitats autònomes i sexe. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

En comparació amb la resta de regions de l'Estat, les Illes Balears ocupen el cinquè lloc del rànquing de les comunitats autònomes amb una major taxa d'ocupació dels joves (57,9%), per darrera de La Rioja (58,3%), Aragó (58,8%), Madrid (59,5%) i Catalunya (59,9%). Per contra, al conjunt de la població les Illes Balears ocupen la segona posició en el rànquing (58,2%), només per darrera de Madrid (59%).

Per sexes, a totes les comunitats autònomes es pot observar una taxa d'ocupació dels homes superior a la de les dones. Quant a la diferència de les taxes d'ocupació per sexes, les Illes Balears presenten un valor (7 p.p.) proper a la mitjana nacional (7,2 p.p.), Madrid és on hi ha un major equilibri (amb una diferència només de 3,1 p.p.) i Extremadura on es registra la major diferència (15,3 p.p.).

Taula 19. Evolució de la taxa d'ocupació dels joves i total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya segons el nivell d'estudis. 2005-2008.

	Joves				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Illes Balears								
Fins a educació primària	43,1%	45,0%	52,4%	42,6%	29,5%	30,9%	31,8%	28,2%
Educació secundària (1a etapa)	58,0%	61,1%	61,0%	54,7%	65,8%	66,0%	66,3%	64,9%
Educació secundària (2a etapa)	65,7%	69,2%	61,1%	61,2%	71,1%	73,3%	70,9%	70,2%
Estudis superiors	80,3%	82,3%	83,2%	79,0%	78,6%	81,8%	80,3%	75,9%
Espanya								
Fins a educació primària	45,9%	48,1%	47,2%	39,9%	26,0%	25,7%	25,5%	24,4%
Educació secundària (1a etapa)	52,7%	53,7%	54,1%	49,8%	58,5%	60,0%	60,9%	58,8%
Educació secundària (2a etapa)	51,5%	53,5%	53,9%	52,9%	62,5%	64,2%	64,8%	64,1%
Estudis superiors	71,4%	73,4%	75,1%	72,9%	76,2%	77,2%	77,9%	77,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

En els diferents nivells d'estudis assolits per les persones ocupades, la taxa d'ocupació es calcula com la proporció de les persones ocupades amb un cert nivell d'estudis en relació al total de persones amb el mateix nivell d'estudis a un grup poblacional concret. Així, es pot veure com el 2008 a les Illes Balears els joves amb estudis superiors són els que mostren una taxa d'ocupació més elevada (79%). Aquest fet es dona també per al total de la població i a nivell nacional. Els que disposen de formació fins a l'educació primària són els que mostren una taxa d'ocupació més baixa el 2008 (42,6%). Als dos grups poblacionals analitzats, tant a les illes com per al conjunt de l'Estat, es pot veure una relació positiva entre el nivell d'estudis dels ocupats i la taxa d'ocupació d'aquests. Així, com major és el nivell d'estudis més alta és la taxa d'ocupació del grup poblacional estudiat. Per altra banda, en relació als darrers anys s'observa una reducció generalitzada de les taxes d'ocupació de la majoria dels nivells d'estudis a nivell de les Illes Balears respecte del 2005. En el conjunt de l'Estat, han mostrat un increment interanual de la taxa d'ocupació els titulats en educació secundària de segona etapa i en estudis superiors, tant els joves com el conjunt de la població.

3.2.5 Ocupació segons tipus de contracte i de jornada

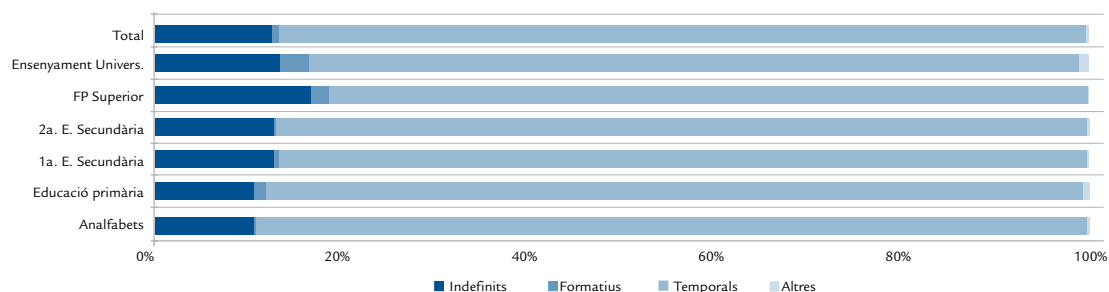
A part de les dades de contractació presentades en els apartats anteriors, resulta interessant analitzar el contractes segons el seu tipus. Així, dels contractes realitzats als joves de les Illes Balears, el 2008, 147.262 són contractes temporals, 21.443 són indefinits, 1.312 formatius, i la resta es classifiquen en altres. D'aquestes xifres es desprèn que el 86,4% dels contractes dels menors de 30 anys són temporals. Un altre fet a destacar és que aquesta proporció sobre el nombre total de contractes va correlacionada amb l'edat de la persona contractada, de tal manera que com més joves, major proporció de contractes temporals sobre el total. Així, els contractes dels joves d'entre 16 i 19, i 20 i 24 anys representen un pes de 87,3%, els dels joves de 25 a 29 anys un 85,2%, els de les persones de 30 a 45 anys també un 85,2%, i els dels majors de 45 anys, un 84,5%. Respecte el 2007 s'ha produït un descens del conjunt de

contractes per a tots els grups d'edats analitzats. En relació al 2005, els contractes indefinits dels joves han patit un increment del 15,2%, destaca l'augment del 40,5% d'aquests contractes en els joves de 16 a 19 anys, i una reducció dels temporals (17,3%) i formatius (47,4%); per al conjunt de la població també s'observa l'increment dels indefinits (20,4%) enfront de la reducció dels temporals (7,7%) i dels formatius (44,3%). Així, tot i l'elevada temporalitat dels contractes a les Illes Balears, aquesta s'ha anat reduït lentament durant els darrers quatre anys.

Seguint amb la mateixa anàlisi es presenten a continuació les dades per veure si existeix algun tipus de relació entre el tipus de contracte i el nivell d'estudis de les persones contractades. Així, a la gràfica 49 es pot observar una certa relació entre aquestes dues variables: els joves que tenen estudis superiors presenten el 2008 un nombre de contractes temporals sobre el total d'aquest tipus lleugerament més baix que les persones que no tenen cap tipus d'estudis (16,7% els de formació professional superior enfront del 10,7% dels analfabets). Així, es pot afirmar que com més estudis es tenen, més nombre de contractes indefinits en proporció es realitzen, tot i que els que disposen d'estudis de formació professional superior presenten un major percentatge de contractes indefinits que no pas els que tenen estudis universitaris. A nivell del conjunt de la població aquesta relació també es dona, tot i que el pes dels contractes indefinits són, en general, lleugerament més alts.

Com a complement de les dades de contractació per tipus, es presenta l'evolució de la durada mitjana dels contractes temporals determinats. Així, l'any 2008, els contractes temporals realitzats als joves de Balears registren una durada mitjana de 90,1 dies, amb un increment quasi imperceptible respecte del 2005. En els contractes del conjunt de la població es pot observar una durada mitjana de la contractació superior a la dels joves, que el 2008 se situa en 97,2 dies, més de dos dies superior a la durada del 2005. En aquest sentit, es pot observar un increment progressiu de la durada dels contractes temporals determinats del conjunt de treballadors al llarg del període analitzat, tret de la disminució registrada el 2006.

Gràfica 49. Contractes dels joves de les Illes Balears per tipus de contracte i nivell d'estudis. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 20. Evolució de la durada mitjana de la contractació per grups d'edat (dies per contracte). 2005-2008.

	Joves	Total
2005	89,9	94,9
2006	87,8	92,8
2007	90,1	95,8
2008	90,1	97,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

D'altra banda, la taxa de temporalitat⁷, que ofereix l'EPA, per als joves de les Illes Balears se situa el 2008 en el 47,7%, percentatge lleugerament inferior a la dels joves a nivell nacional (48,9%). Aquesta és una característica que es dona durant tot el període estudiat (2005-2008), fet que indica que tot i la temporalitat que caracteritza al col·lectiu jove, aquesta és més pronunciada al conjunt estatal que no pas a les illes. Aquesta precarietat, que caracteritza Espanya, es confirma quan s'observen les dades a nivell de la UE (27), per als joves menors de 24 anys (ja que no es disposa de les dades pels joves menors de 30⁸), la taxa de temporalitat és prop de 10 punts percentuals més baixa que a Espanya, fet que demostra que en el conjunt de la UE els joves gaudeixen d'una major estabilitat laboral. Un fet positiu és que la temporalitat dels joves ha disminuït a les Illes Balears respecte del 2005, tot i l'increment interanual de 2 p.p.

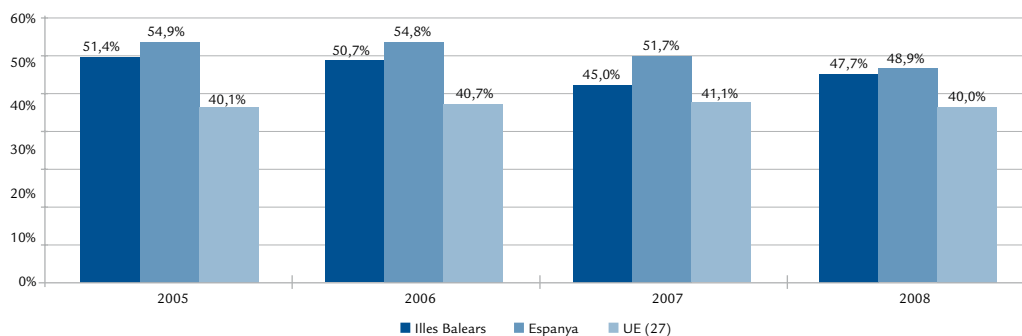
registrat el 2008. Per contra, en els joves del conjunt de l'Estat es pot observar un descens continuat des del 2005.

En relació al conjunt de la població, la taxa de temporalitat dels joves registra valors notablement majors, prop de 20 punts percentuals el 2008 tant a les Illes Balears com a nivell nacional. Ara bé, a nivell europeu aquesta diferència és encara major, de 26 punts percentuals, gràcies a la baixa temporalitat que es registra a aquest nivell al conjunt de la població (14,1%). Amb aquest fet es pot veure que no només és en el nivell dels joves on es pateix una major precarietat laboral a Espanya en relació a la UE (27), sinó que per al conjunt de la població també es dona i amb una major diferència de valors que no pas als dels joves, prop de 15,2 punts percentuals enfront dels quasi 9 p.p. als dels joves entre UE (27) i Espanya.

⁷ Relació entre els assalariats que tenen un contracte temporal i la població ocupada assalariada a una determinada franja d'edat.

⁸ Així mateix, les dades de la UE (27) que es presenten a la gràfica 50 corresponen als joves menors de 24 anys.

Gràfica 50. Evolució de la taxa de temporalitat de la població menor de 30 anys a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.

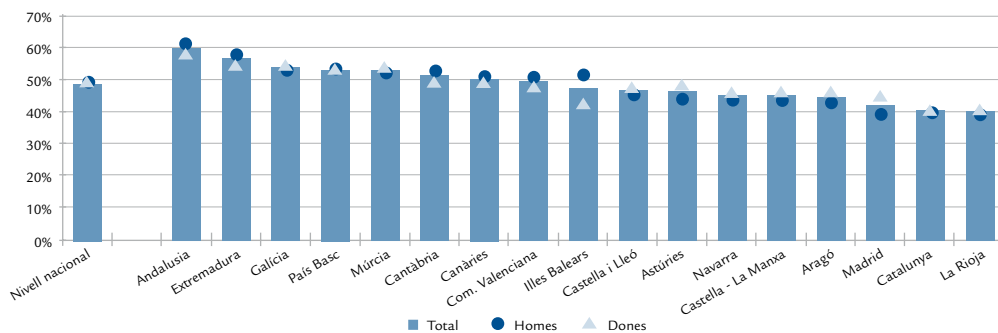
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i l'LFS (Eurostat).

Per sexes, a les Illes Balears, tret d'algun període en concret, els homes mostren taxes de temporalitat superiors a les de les dones, amb una diferència molt marcada el 2008 entre els joves illencs, de prop de 9,3 punts percentuals, a causa del fort increment el 2008 de la taxa de temporalitat dels homes. Així mateix, es tracta d'una situació que es dona també per al conjunt de la població de les illes. Contràriament, a nivell nacional i de la Unió Europea no hi ha aquesta clara superioritat de la taxa de temporalitat del col·lectiu jove masculí sobre la del femení, amb la qual cosa no es pot observar un patró clar (taula 60 de l'Annex). Per al conjunt de la població a Espanya i la UE (27) la taxa de les dones se situa cada període per damunt de la dels homes.

En comparació amb la resta de comunitats autònomes, les Illes Balears es situen en les posicions centrals del rànquing. En aquesta comparativa, cal destacar que les illes són la comunitat autònoma on hi ha una major diferència entre la taxa de temporalitat dels homes (52,1%) i la de les dones (42,8%), així els homes se situen, com s'ha dit, més de 9 p.p. per damunt de la taxa de les dones.

Quant al tipus de jornada, segons les dades de l'EPA, es pot observar a la gràfica 52 com un 12,4% dels joves ocupats de les Illes Balears el 2008 treballa a jornada parcial, percentatge superior al conjunt de la població (10,3%). A nivell nacional, on també es veu aquesta diferència entre els joves i el total dels ocupats (16% enfront del

Gràfica 51. Taxa de temporalitat del joves menors de 30 anys per comunitats autònomes i sexe. 2008.

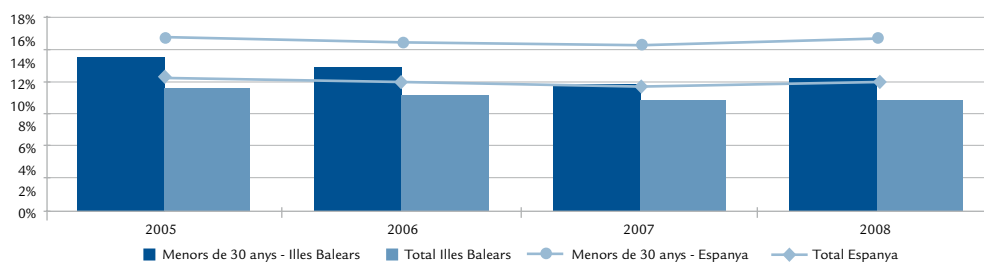
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

12%, respectivament), el percentatge d'ocupats a temps parcial és superior al de les illes. Respecte dels anys anteriors es registra una lleugera recuperació de l'ocupació a temps parcial a tots els nivells, tret del dels joves a nivell nacional que es manté constant després d'una sèrie d'anys de decreixement.

Una altra desagregació de les dades que resulta interessant analitzar és veure el percentatge d'ocupats que tenen més d'una ocupació amb

l'objectiu d'analitzar la pluriocupació. Així, segons les dades de l'EPA, un 3,3% dels joves de les Illes Balears són pluriocupats enfront d'un 2,4% a nivell nacional. Aquest valor fa que les Illes Balears es situïn en el tercer lloc del rànquing de comunitats autònomes amb major nombre de persones que tenen més d'una ocupació, per darrera d'Aragó amb un 3,6% i de Cantàbria amb un 4%. En el conjunt de la població, les Illes Balears presenten un valor (2,8%) més proper a la mitjana del conjunt de l'Estat (2,5%).

Gràfica 52. Evolució del pes dels ocupats joves i total a jornada parcial sobre el total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya. 2005-2008.

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

3.2.6 Rotació laboral

L'índex de rotació laboral, que posa en relació el nombre total de contractes i el nombre de persones contractades durant un període concret, és una variable que ens permet analitzar l'estabilitat de l'ocupació en una determinada societat en el sentit que, com major és la mitjana de rotació laboral, més vegades canvien de feina els treballadors. Així, els joves menors de 30 anys de les Illes Balears registren el 2008 una mitjana d'1,68 contractes subscrits per persona, la mateixa xifra que es registra per al conjunt de la població. Aquests valors suposen una disminució respecte de les dades que es registraven els anys anteriors, concretament de 0,16 contractes anuals als joves de les illes respecte del 2007. Si es comparen les dades per sexes es pot observar com, després que els

anys anteriors les mitjanes d'homes i dones joves fossin pràcticament idèntiques, el 2008 es registra una diferència notable (de 0,11 contractes superior a les dones) a causa d'una reducció més elevada de la xifra mitjana de contractes dels homes respecte de la reducció de les dones. Al conjunt de la població es donen valors similars d'aquesta variable, així com el mateix patró d'evolució en els períodes analitzats.

Una altra forma de veure la rotació laboral és amb el número de persones que realitzen un nombre determinat de contractes. A la taula 54 s'observa com, el 2008, 66.356 persones menors de 30 anys de les Illes Balears han subscrit només un contracte, xifra que suposa un 65,3% del total de contractes d'aquest període.

Taula 21. Evolució de l'índex de rotació laboral a les Illes Balears per als joves i per al total de la població. 2005-2008.

	Joves			Total		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
2005	1,80	1,80	1,80	1,77	1,81	1,79
2006	1,84	1,84	1,84	1,81	1,84	1,83
2007	1,83	1,85	1,84	1,83	1,84	1,83
2008	1,62	1,74	1,68	1,63	1,75	1,68

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

3.3 POBLACIÓ JOVE ATURADA

L'objectiu d'aquest apartat és dur a terme l'anàlisi d'un dels indicadors més importants del mercat de treball, la població aturada, que constitueix una de les variables utilitzades per avaluar l'estat de l'economia d'un determinat país o regió. Així, aquestes dades, juntament amb les d'ocupació, són les que a causa de la mala situació econòmica viscuda el 2008 s'han vist més ressentides, tal i com es veurà a continuació.

Igual que passava amb l'ocupació, per dur a terme aquest estudi es disposa de dues fonts de dades. Per una part, es troben les dades del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), el qual proporciona informació de l'atur registrat així com les xifres de demandants d'ocupació, que tant com sigui possible seran les dades de referència per a l'elaboració d'aquest apartat; i, per l'altra, les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA), de l'Institut Nacional d'Estadística, que enfront de l'avantatge de poder dur a terme algunes desagregacions de les dades d'aturats que no es poden fer amb les dades registrades disponibles, tenen l'inconvenient que provenen d'una enquesta i en alguns casos les persones enquestades són tan poques a les illes que fan que les dades no siguin prou representatives.

3.3.1 Població jove demandant d'ocupació

Abans d'entrar en l'anàlisi de la població aturada resulta interessant veure les dades dels demandats

d'ocupació segons el col·lectiu. En aquest sentit, el nombre de demandants d'ocupació que es registra a les Illes Balears, de mitjana, el 2008, entre els joves menors de 30 anys, ascendeix a 20.102 persones. Aquesta xifra suposa un increment respecte del 2007 del 28,2%, que contrasta amb l'increment de l'1% que es donava el 2007 i el descens del 6% que es registrava el 2006. Amb aquests valors es pot veure que una de les incidències que ha tingut la crisi econòmica ha estat que s'ha produït un increment de les persones demandants d'ocupació, ja sigui perquè han perdut la seva feina, volen millorar la seva situació laboral o perquè s'han incorporat al mercat de treball des del grup de població inactiva per unes necessitats financeres promogudes per la mala situació econòmica.

El nombre de demandants joves es pot desagregar entre els que estan ocupats (que es divideixen entre fixos discontinus i altres) i els que es troben desocupats. Els primers representen entre el total de demandants menors de 30 anys de les Illes Balears el 2008 un 22,6% mentre que els desocupats (DENO⁹) representen un 75,9%. A part d'aquests dos grups també es troben els demandants que tenen una disponibilitat limitada o demanen una ocupació especial que tenen un pes de l'1,5%. Respecte el 2007, tots els subgrups de demandants han registrat variacions positives i, així, de l'increment de 4.422 persones demandants d'ocupació, 3.827 corresponen a persones no ocupades (de les quals el 92,4% són aturats registrats) i la resta es reparteix entre els ocupats (prop de 500 persones) i els que

⁹ Demandants no ocupats segons la terminologia del Ministeri de Treball i Formació, inclou les categories d'aturats registrats i altres no ocupats (demandants en jornada menor a 20 hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els "altres no ocupats" són les persones demandants de feina que es considerarien aturades a l'Enquesta de Població Activa (EPA).

Taula 22. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu. 2005-2008.

Total	OCUPATS			Disp. limitada / Demanen Ocup. Espec.	DENOS		
	Fixos discontinus	Altres	Total		Altres no ocup	Atur Registrat	
Menors de 30 anys							
2005	16.514	1.558	1.956	360	12.640	567	12.073
2006	15.517	1.848	2.115	177	11.376	357	11.020
2007	15.680	1.945	2.106	190	11.439	328	11.111
2008	20.102	2.356	2.185	296	15.266	620	14.645
Total							
2005	58.027	10.331	6.368	1.956	39.372	1.033	38.340
2006	57.372	11.865	7.070	1.677	36.760	626	36.134
2007	59.874	12.790	7.594	1.719	37.771	527	37.243
2008	75.240	14.898	8.127	2.282	49.933	821	49.111

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

tenen una disponibilitat limitada o demanden una ocupació especial (que ascendeixen a 106). Per altra banda, cal destacar que l'atur registrat ha patit un increment del 31,8% respecte del 2007 i els demandats ocupats, un del 12,1%.

En el nivell del conjunt de la població, el nombre total de demandants ascendeix el 2008 a 75.240 i ha registrat un increment respecte del 2007 inferior al dels joves (25,7% enfront d'un 28,2%), tot i que superior que aquest respecte del 2005 (29,7% enfront del 21,7% dels menors de 30 anys). En relació a les dades dels joves també destaca una diferent distribució dels demandants d'ocupació. Així, del total de demandants, al conjunt de la població es registra un percentatge més elevat de les persones ocupades que demanden feina, 30,6% (8 punts percentuals per sobre), i un menor percentatge dels DENO, 66,4% (dels quals un 98,4% són aturats registrats i un 1,6% altres no ocupats, enfront del 75,9% des joves, el qual es reparteix entre un 95,9% i un 4,1%, respectivament). Respecte del 2007, els aturats registrats presenten una variació del 31,9%, similar a la dels joves.

3.3.2 Evolució de la població jove aturada

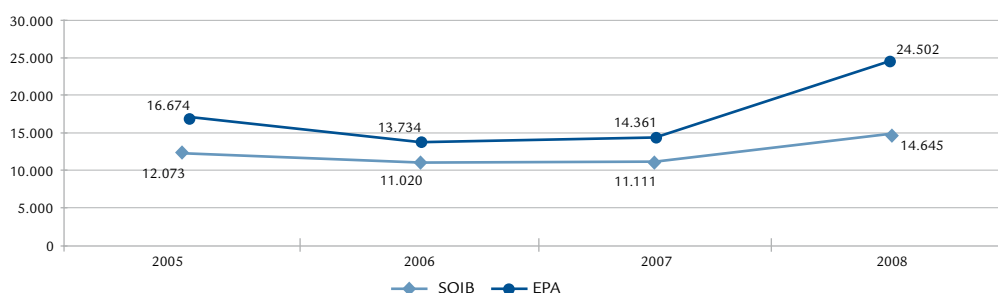
De la comparació de les dues fonts disponibles, SOIB i EPA, comentades anteriorment, es pot veure que, tot i les diferències metodològiques

que existeixen entre elles, les dues mostren una tendència creixent de les xifres de població aturada menor de 30 anys a les Illes Balears. Aquest creixement es va iniciar el 2007 amb unes taxes de creixement del 0,8% i 4,6% al SOIB i l'EPA, respectivament, per passar el 2008 a un fort creixement, del 31,8% i el 70,6%. La mala evolució d'aquestes dades és una de les conseqüències que més durament pateix la societat enfront de la situació econòmica viscuda el 2008.

Un altre fet a destacar es troba en què les dades de l'EPA es situen, en tots els períodes analitzats, per damunt de les dades d'atur registrat. Aquest patró, juntament amb l'increment patit el 2008, fa que la diferència d'aturats entre una i altra font es tripliqui el 2008 respecte de l'any anterior (de 3.250 el 2007 a 9.857). La diferència entre les dades de l'EPA i les del SOIB radica principalment en què hi ha un volum de persones que tot i considerar-se aturades, i així ho diuen a l'enquesta que realitza l'EPA, no estan registrades com a aturats a les oficines del SOIB.

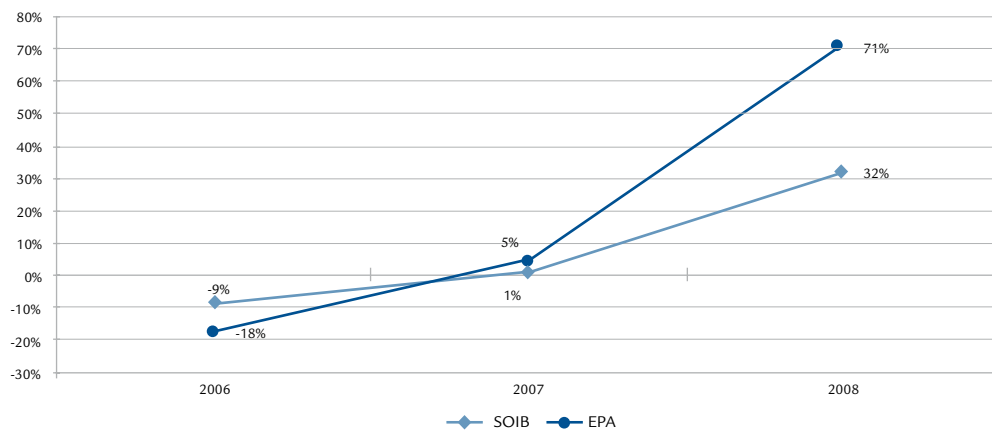
En el nivell nacional, les xifres d'aturats menors de 30 anys també registren un fort creixement el 2008, tot i que no tan accentuat com les del col·lectiu jove de les Illes Balears. Així, les dades de l'EPA mostren una taxa de variació positiva del 39,1%, 11,5 punts percentuals per sobre de la que registra el Servei Públic Estatal d'Ocupació (27,7%).

Gràfica 53. Evolució comparativa de l'atur registrat (SOIB) i de la població aturada segons l'EPA dels menors de 30 anys a les Illes Balears. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i del SOIB.

Gràfica 54. Evolució comparativa de les taxes de variació interanual de l'atur registrat (SOIB) i de la població aturada segons l'EPA dels menors de 30 anys a les Illes Balears. 2006-2008.

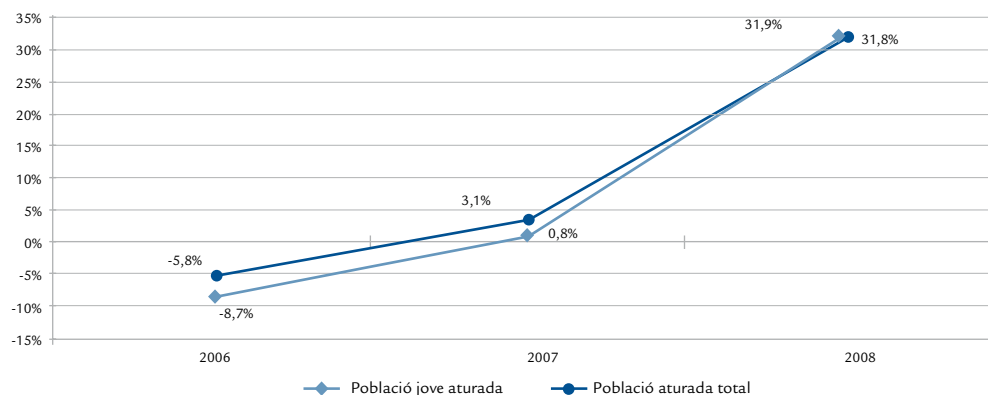
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i del SOIB.

L'any 2008, segons les dades d'atur registrat del SOIB, els aturats menors de 30 anys a Balears ascendeixen a 14.645 persones i els del total de la població, a 49.111. Així, els joves representen un 29,8% sobre el total d'atur registrat. Respecte dels anys anteriors, l'evolució dels aturats totals és molt semblant a la dels joves, l'increment s'inicia el 2007 (amb una variació positiva del 3,1% i 0,8% als joves) per passar el 2008 a un augment de prop del 32% en els dos col·lectius. Aquest fet fa que el pes dels aturats joves sobre el total d'aturats s'hagi mantingut pràcticament

constant en relació el 2007 i que només hagi registrat un descens de prop de 2 punts percentuals respecte del 2005.

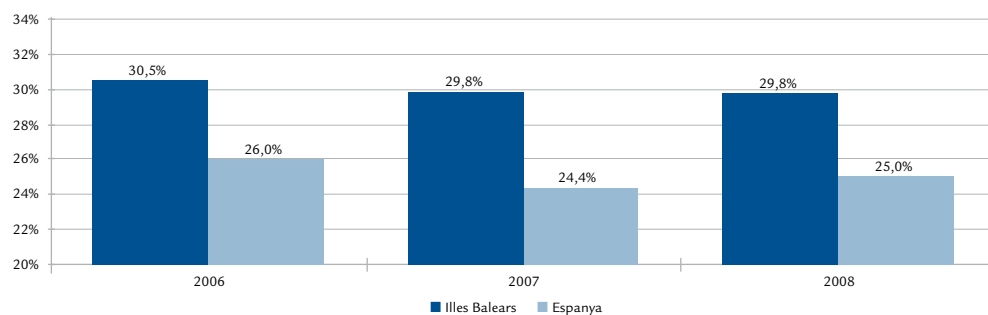
A nivell nacional, els joves aturats representen el 2008 el 25% del total d'aturats, 0,6 punts percentuals més que el 2007, però un punt percentual menys que el 2006. En relació als valors registrats a les Illes Balears, aquestes xifres mostren que el joves a nivell nacional tenen un menor pes dins el total d'aturats (entre 4,5 i 5,4 p.p. en els períodes analitzats).

Gràfica 55. Variació percentual de la població aturada menor de 30 anys i total a les Illes Balears. 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Gràfica 56. Evolució del pes de la població menor de 30 anys aturada sobre el total d'aturats a les Illes Balears i nivell nacional. 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB i l'SPEE.

Les dades mensuals d'atur registrat mostren novament l'estacionalitat que caracteritza l'economia de les Illes Balears. D'aquesta manera, els mesos d'hivern (novembre, desembre i gener) són els que cada any registren els valors més elevats de persones aturades i aquests es redueixen durant els mesos d'estiu. Per a l'any 2008 es pot veure que el mínim d'aturats menors de 30 anys, 10.083, que es registra el mes de juny, suposa un increment de 2.518 joves respecte del mateix mes del 2007. Així mateix, el màxim, registrat el mes de desembre, s'ha incrementat notablement respecte del 2007, de 15.554 a 23.116 el 2008.

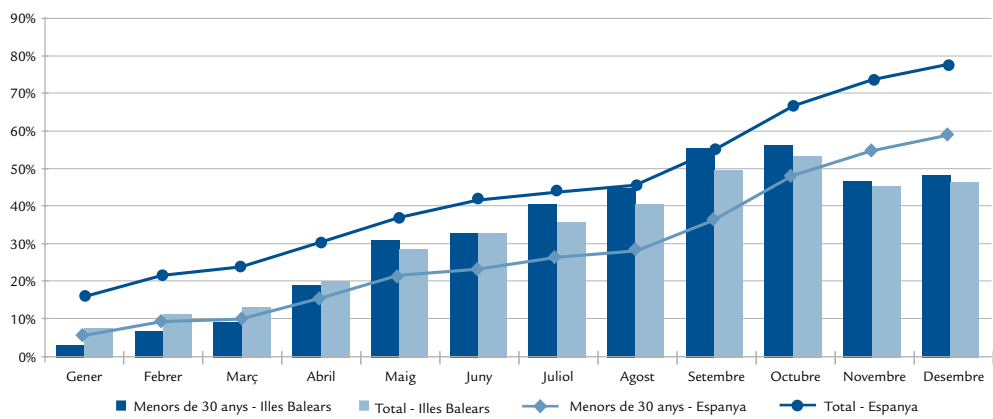
En aquest mateix sentit, a la gràfica 57 es pot veure com durant tot el 2008 les dades registrades d'atur dels joves de les Illes Balears han presentat taxes de variació interanuals positives que s'han anat incrementant progressivament fins el mes de d'octubre, mes en què s'assoleix un augment del 56,3%, per passar a moderar els seu creixement els dos darrers mesos de l'any. L'atur del total de la població de les Illes Balears, el qual també ha mostrat creixements de la població aturada registrada durant tots el mesos, presenta a partir de mes d'abril taxes de creixement inferiors a les dels joves. Així mateix, a nivell nacional s'observa que les taxes de creixement del conjunt de la pobla-

ció, que són pràcticament tots els períodes més elevades que a les illes, estan tots els mesos per damunt de les mostrades pels menors de 30 anys, les quals, tret de novembre i desembre, estan per davall de les xifres de les Illes Balears per a aquest col·lectiu. Així, mentre que les taxes de creixement a les Illes Balears es moderen els dos darrers mesos, a nivell nacional s'observa una tendència ascendent durant tot el 2008.

Per tal de comparar les dades dels joves de les Balears amb les d'altres regions, a part de la taxa d'atur que es comentarà en els següents

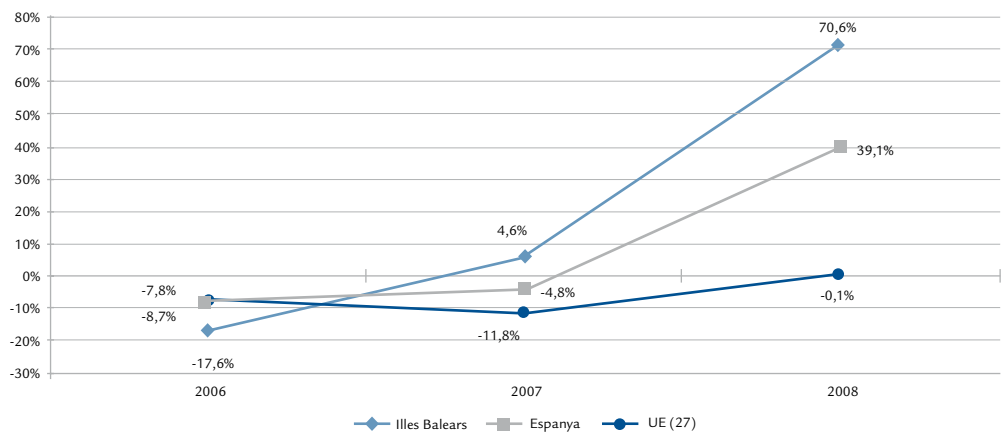
apartats, es poden veure les taxes de variació del nombre de persones aturades segons les dades presentades per l'EPA, de l'INE, quant als joves de les illes i d'Espanya, i de la Labour Force Survey, de l'Eurostat, per a les dades a nivell europeu. Així, a la gràfica 58, a més de tornar a observar com les persones aturades de les illes han presentat el 2008 una taxa de creixement molt més accentuada que a nivell espanyol, es pot veure que els menors de 30 anys a nivell europeu es mantenen el 2008 en valors similars als de l'any anterior, fet que reflecteix que els joves de l'Estat Espanyol han patit més greument les conseqüències de la crisi econòmica.

Gràfica 57. Evolució mensual de les taxes de variació interanuals dels aturats joves i total a les Illes Balears i a nivell nacional. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Gràfica 58. Evolució de la població ocupada menor de 30 anys de les Illes Balears, Espanya i de la UE (27). 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i l'LFS (Eurostat).

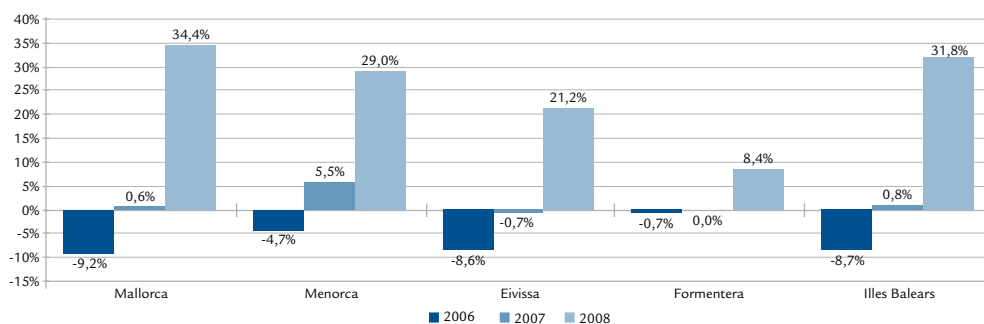
3.3.3 Anàlisi per illes

Per illes, dels 14.645 joves aturats a les Balears el 2008, un 77,2% es troba a l'illa de Mallorca, un 8,8% a Menorca, un 13,4% a Eivissa i un 0,6% a Formentera. En el conjunt de la població, Mallorca presenta un lleuger major pes del conjunt de persones aturades de les illes, 78,6%, mentre que Menorca i Eivissa es troben per davall del pes que representen els joves, 7,9% i 12,9%, respectivament. Per altra banda, en el grup de persones de 30 a 45 anys es dona una distribució per illes molt similar a la dels joves, tot i que entre els aturats de més de 45 anys, Mallorca representa un major pes (81,6%) que a la resta de grups d'edat.

Respecte del 2007, totes les illes registren un fort increment interanual dels joves aturats; Mallorca és l'illa que registra un major increment (+34,4%), fet que suposa en valors absoluts un augment de 2.895 persones. Menorca, amb una taxa de creixement del 29%, ha vist incrementats els joves aturats en 289; i Eivissa, en 344, amb una taxa de creixement del 21,2%.

Per sexes, totes les illes mostren el 2008 un major pes dels homes joves tot i la situació inversa que es donava el 2007 (taula 55 de l'Annex). Aquesta diferència entre sexes és més pronunciada a l'illa de Mallorca, Eivissa i, sobretot, a Formentera que no pas a Menorca, on les dones representen el 49,9%.

Gràfica 59. Evolució de la taxa de variació de l'atur registrat dels menors de 30 anys per illes. 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

3.3.4 Atur dels joves segons l'activitat econòmica

Quant a la distribució per sectors econòmics, el sector serveis és el que registra un major nombre d'aturats menors de 30 anys a les Illes Balears el 2008, xifra que ascendeix a 10.660 aturats i representa un 72,8% del total de joves aturats. En segon lloc de representativitat s'hi troba el sector de la construcció, amb un pes del 18%. Els aturats que no havien fet feina mai representen entre els joves aturats de les illes el 4,3%. Per al conjunt de la població es dona una estructura de l'atur per sectors econòmic molt semblant a la dels joves, destaca un major pes dels aturats a la construcció (20,9%) i una menor proporció dels que no han tingut una ocupació anterior (2,5%).

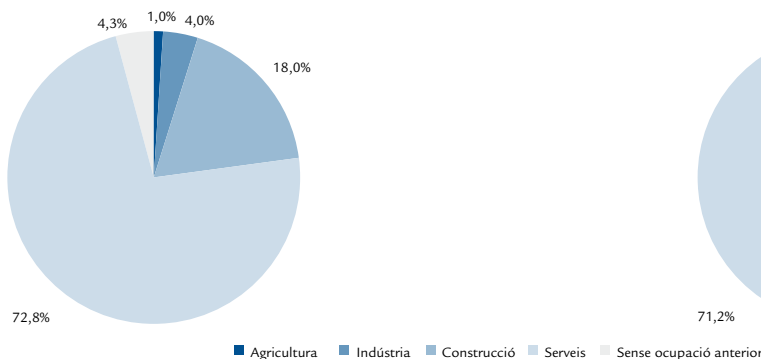
L'atur té una major incidència en el sector de serveis a tots els subgrups d'edat, la qual cosa representa entre els joves de 16 a 19 anys un 70,7%, entre els de 20 a 24, un 74% i entre els de 25 a 29 anys, un 72,5%. A part d'aquest sector, destaca l'elevat pes del de la construcció entre l'atur dels joves de 20 a 24 anys (17,6%) i el dels de 25 a 29 anys (20,6%), així com el dels demandants aturats sense ocupació anterior entre els joves de 16 a 19 anys (14,5%).

Respecte de l'any anterior, tots els sectors econòmics registren un increment del nombre d'aturats, tant entre els joves com per al conjunt de la població de les Illes Balears. Els grups que han estat més castigats per la crisi econòmica en aquest aspecte han estat els de sense ocupació anterior en els menors de 30 anys, que ha augmentat

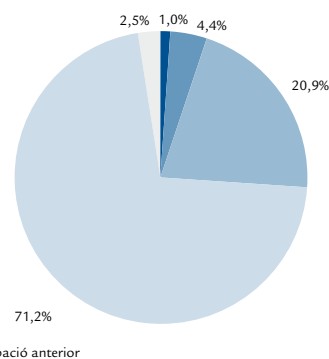
respecte del 2007 un 81,3%, i l'agricultura, amb un increment del 75,4%, tot i que en termes absoluts han estat el sector serveis, 1.937, i la construcció, 1.094, els que han registrat majors creixements.

Al conjunt de la població es donen unes variacions similars a les dels joves, tot i que hi destaca un increment molt més accentuat en el sector de la construcció respecte del 2007 (81,3%).

Gràfica 60. Distribució de la població aturada menor de 30 anys de les Illes Balears segons el sector econòmic. 2008.

Gràfica 61. Distribució de la població aturada total de les Illes Balears segons el sector econòmic. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 23. Evolució d'atur registrat a les 10 activitats econòmiques amb major augment interanual de l'atur el 2008 a les Illes Balears. 2006-2008.

	2006	2007	2008	Var. Absoluta 07-08	Var. % 07-08
Joves					
Construcció	1.318	1.537	2.631	1.094	71,2%
Altres activitats empresarials	1.962	2.194	2.682	488	22,2%
Hoteleria	2.869	2.662	3.118	457	17,1%
Comerç al detall, excepte vehicles de motor	1.545	1.529	1.886	357	23,3%
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	375	363	474	111	30,4%
Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor	143	122	204	82	67,1%
Educació	149	154	221	67	43,5%
Agricultura, ramaderia i pesca	61	65	131	66	101,4%
Activitats sanitàries i veterinàries, servei social	231	213	270	58	27,0%
Activitats recreatives, culturals i esportives	211	216	270	54	25,2%
Total					
Construcció	4.933	5.671	10.279	4.608	81,3%
Altres activitats empresarials	6.475	7.567	9.399	1.832	24,2%
Hoteleria	9.375	8.852	10.322	1.470	16,6%
Comerç al detall, excepte vehicles de motor	4.046	4.076	4.822	746	18,3%
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	1.053	1.040	1.394	354	34,0%
Transport terrestres - Transport per canonades	415	410	619	209	51,0%
Activitats recreatives, culturals i esportives	661	699	901	202	28,9%
Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor	404	377	578	201	53,3%
Activitats sanitàries i veterinàries, servei social	872	871	1.063	192	22,0%
Agricultura, ramaderia, caça	215	241	405	165	68,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Si es realitza l'anàlisi, a un nivell més detallat (taula 23), segons l'activitat econòmica, la construcció és la que el 2008 ha registrat un major increment en termes absoluts (+1.094 persones) i suposa un increment del 71,2% respecte del 2007. Per darrera, en creixement en termes absoluts, s'hi situen altres activitats empresarials i l'hoteleria, les quals mostren un increment respecte del 2007 inferior a la meitat del registrat per la construcció. En termes relatius, les activitats que presenten un major increment són: agricultura (101,4%), construcció (71,2%) i venda, manteniment i reparació de vehicles (67,1%).

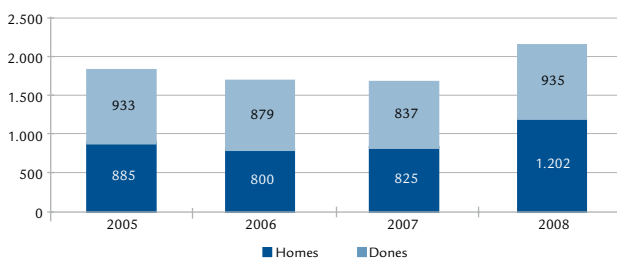
En el conjunt de la població de les illes, construcció, altres activitats econòmiques i hoteleria són també les tres activitats que registren el major increment respecte al 2007 (4.608, 1.832 i 1.470). Així mateix, en termes relatius, la construcció encapçala el rànquing de major increment respecte al 2007 (81,3%).

3.3.5 Perfil de la població jove aturada

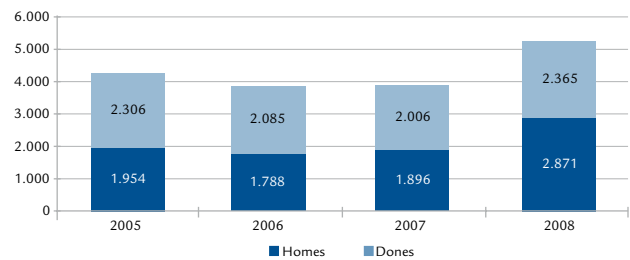
Quant a la distribució per subgrups d'edat, dels 14.645 joves aturats el 2008 a les Illes Balears, un 49,7% correspon a joves de 25 a 29 anys, un 35,7% als d'entre 20 i 24 anys i un 14,6% als joves que tenen entre 16 i 19 anys. Aquesta distribució no ha patit grans canvis respecte als anys anteriors.

Per altra banda, cal destacar que el 2008 els joves de les Illes Balears de 20 a 24 anys són els que experimenten un major increment en el nombre d'aturats, 34,2%, encara que els grups de 16 i 19, així com els de 25 a 29, registren també fortes taxes de creixement, 28,6% i 31,1%, respectivament. Aquest fet es dona després que les dades d'aturats a tots els subgrups d'edat es mantinguessin més o manco constants el 2007 respecte del 2006, any en què la bonança econòmica encara propiciava reduccions en les xifres d'atur. Així mateix, el grup que ha experimentat un major creixement de l'atur del 2005 ha estat el de 20 a 24 anys, amb una taxa de variació positiva del 22,9%.

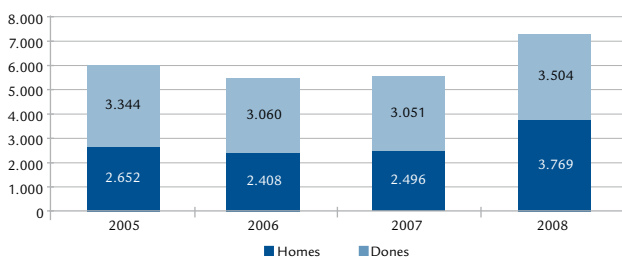
Gràfica 62. Evolució dels aturats de 16 a 19 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.

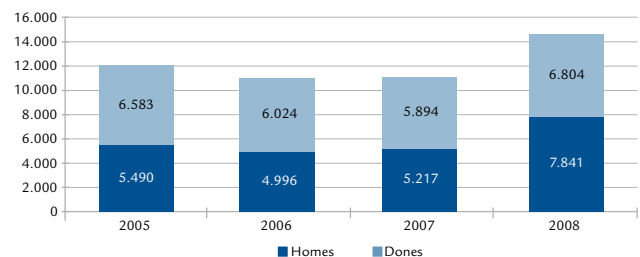
Gràfica 63. Evolució dels aturats de 20 a 24 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.

Gràfica 64. Evolució dels aturats de 25 a 29 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.

Gràfica 65. Evolució dels aturats de 16 a 29 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

L'any 2008 un 53,5% dels joves aturats de Balears són homes, mentre que les dones representen el 46,5%. El fet que els homes tinguin un major pes entre la població aturada és un fet característic del 2008 ja que els anys anteriors es donava la situació contrària, les diferències es van reduir el 2007. En relació al conjunt de la població s'ha de dir que també es dona el mateix patró, és a dir, que durant el 2005, 2006 i 2007 les dones tenien un major pes dins el total d'aturats de Balears per passar el 2008 a invertir-se la situació (explicada pel fort increment de l'atur en el sector de la construcció, vist anteriorment), tot i que amb una diferència entre ambdós sexes menor que per als joves.

A nivell nacional, entre els joves aturats es pot observar una estructura per sexes similar a la dels joves de les illes, amb la inversió de major representativitat dels homes durant 2008. Això no obstant, per al conjunt de la població les dones tenen una major representació que els homes en tot el període analitzat. (taula 57 de l'Annex).

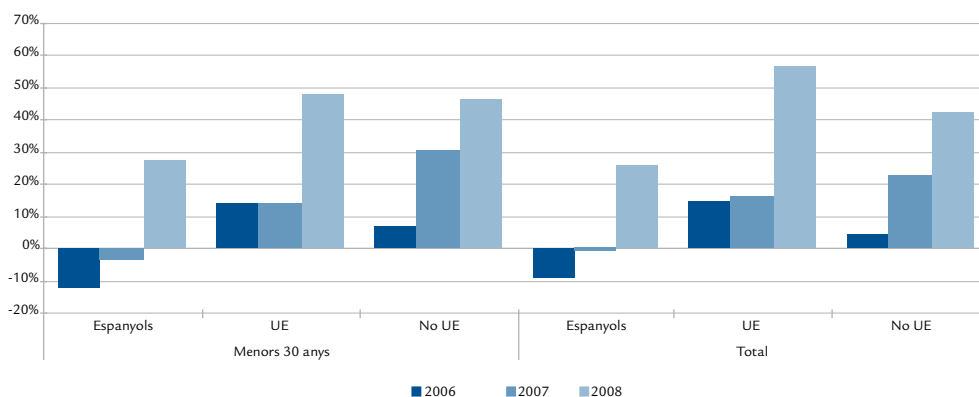
De la distribució dels aturats per nacionalitats cal destacar que el 2008 a les Illes Balears els joves aturats de nacionalitat estrangera ascendien a 3.613 (un 24,7% dels total de joves aturats), dels quals un 67,7% procedien de la Unió Europea i la resta, de països de fora d'aquesta. El pes dels aturats estrangers sobre el total de joves aturats de les illes ha anat incrementant-se al llarg de tots els anys estudiats, a causa del major increment dels

aturats estrangers sobre el dels joves de nacionalitat espanyola (que el 2006 i el 2007 presentaven reduccions). Així, el 2008, mentre que els joves estrangers procedents de la UE han augmentat un 47,9% i els extracomunitaris un 46,5%, els joves nacionals ho han fet en un 27,4%. A més, els anys anteriors (2006 i 2007), mentre els espanyols joves registraven un decreixement en el nombre d'aturats, els estrangers mostraven taxes de creixement superiors al 10%.

En el nivell del conjunt de la població es pot observar un comportament similar de les variacions dels registres d'atur de les diferents nacionalitats, tot i que destaca al 2008 un increment molt accentuat dels estrangers procedents de la UE (56,8%) enfront d'unes taxes de creixement dels altres dos col·lectius inferiors a les dels joves.

En una anàlisi més detallada es pot veure com els estrangers menors de 30 anys amb nacionalitat marroquina i que treballen al sector de la construcció són, sense tenir en compte els nacionals, els que han patit un major increment de l'atur respecte del 2007 (170 persones). Així mateix, aquesta nacionalitat és la que presenta un major nombre d'aturats el 2008, tant entre els joves (424) com al conjunt de la població (1.690) i la que ha registrat el major increment entre el total de la població. La segona posició entre els joves, tant en increment respecte del 2007 com en nombre d'aturats joves, és ocupada

Gràfica 66. Evolució de la taxa de variació dels aturats a les Illes Balears per grans grups de nacionalitat. 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

pels marroquins que treballen al sector serveis, que assoleixen els 321 aturats el 2008, 113 més que l'any anterior. A la resta de llocs s'hi situen

les nacionalitats majoritàriament de l'Europa de l'Est o Sud-Amèrica que treballen en el sector serveis o de la construcció.

Taula 24. Nacionalitats amb un major increment de l'atur de joves i total a les Illes Balears. 2008 i var. respecte al 2007.

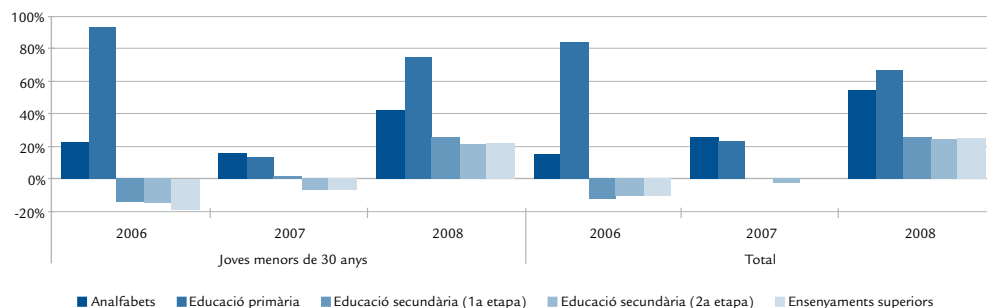
		Joves		Total	
		2008	Var. 2007	2008	Var. 2007
Marroc	Construcció	424	170	1.690	809
Marroc	Serveis	321	113	770	258
Ecuador	Serveis	273	70	811	215
Ecuador	Construcció	143	67	544	266
Itàlia	Serveis	206	55	672	150
Polònia	Serveis	91	51	176	98
Colòmbia	Serveis	154	33	557	136
Rumania	Serveis	83	26	207	70
Colòmbia	Construcció	51	24	229	115
Rumania	Construcció	45	23	164	89

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB

Quant al nivell d'estudis dels aturats, la majoria dels aturats de les Illes Balears són persones que només tenen estudis de primera etapa d'educació secundària. Així, de tots els joves aturats a les illes el 2008, un 61,2% correspon a aquest grup i un 59,4% al nivell del conjunt de la població. Per darrera d'aquests, tenen una major presència els que tenen estudis primaris, amb un 18,5% i un 19,9% per joves i total, respectivament, seguit dels que tenen estudis de segona etapa d'educació secundària, amb uns pesos de 13,7% i 13,6%, respectivament.

D'aquesta manera, es dona una distribució per estudis molt semblant entre els aturats joves i els del total de la població. Respecte dels anys anteriors, s'ha produït el 2008 un increment dels joves aturats en tot els nivells d'estudis, i presenten els analfabets i els que tenen educació primària unes majors taxes de creixement (42,3% i 75,2%, respectivament), mentre que el 2006 i 2007 només aquests dos nivells d'estudis mostraven taxes de variació positives (fet que es dona tant per als joves com per al conjunt de la població).

Gràfica 67. Evolució de les taxes de variació interanuals de la població aturada de les Illes Balears segons el nivell d'estudis. 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Pel que fa a la desagregació de l'atur registrat segons el grup professional de l'ocupació sol·licitada, s'observa com el grup de *treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors de comerç* és el que aglutina el major percentatge de demandes, tant entre els joves (34,6%), com per al conjunt de la població (28%). En segon lloc, apareix el grup de *treballadors no qualificats* (amb un 22,5% i 23,3%, respectivament), seguit d'*artesans i treballadors qualificats de la indústria manufacturera, la construcció i mineria, excepte operador de maquinària i instal·lacions* (16,5% i 18,5%), i el d'*empleats de tipus administratiu* (12,2% i 13,1%). Així, amb aquestes dades i relacionat amb el baix nivell d'estudis de la població de les Illes Balears vist anteriorment, es pot observar com una part important de les demandes d'ocupació són de treballs no qualificats o per als quals no es requereixen estudis molt elevats.

Respecte del 2007, tots els grups professionals, excepte el de les *forces armades*, han incrementat el nombre de persones demandants aturades, tant els joves com el conjunt de la població. El grup professional que ha crescut més el 2008, tant en termes absoluts com relatius, ha estat el d'*artesans i treballadors qualificats de la indústria manufacturera, la construcció i mineria, excepte operador de maquinària i instal·lacions*, amb un increment entre els aturats joves de 1.040, la qual cosa representa una taxa de variació del 75,4%. Respecte del 2005, el grup que ha experimentat una major taxa de creixement entre els joves ha estat el d'*operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors*, amb un increment del 88,3%, i en el conjunt de la població el d'*artesans i treballadors qualificats de la indústria manufacturera, la construcció i mineria, excepte operador de maquinària i instal·lacions*, amb un augment del 77,9%.

Taula 25. Aturats menors de 30 anys de les Illes Balears segons el grup professional de l'ocupació sol·licitada. 2005-2008.

	2005		2006		2007		2008	
	Menors de 30 anys	Total	Menors de 30 anys	Total	Menors de 30 anys	Total	Menors de 30 anys	Total
Artisans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres, la construcció, i la mineria, excepte els operadors d'instal·lacions i maquinària	1.368	5.113	1.287	4.880	1.378	5.267	2.418	9.096
Direcció de les empreses i de les administracions públiques	30	383	23	373	27	400	32	458
Ocupats de tipus administratiu	1.814	5.946	1.571	5.435	1.495	5.350	1.786	6.450
Forces armades	2	4	5	7	6	10	4	6
Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	262	1.411	264	1.355	309	1.484	493	2.232
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	459	1.523	361	1.318	332	1.363	398	1.601
Tècnics i professionals de recolçament	675	2.316	645	2.290	673	2.489	874	3.198
Treballadors qualificats a l'agricultura i la pesca	194	591	177	575	202	628	278	878
Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors dels comerços	4.742	12.420	4.326	11.624	4.289	11.650	5.073	13.740
Treballadors no qualificats	2.529	8.635	2.361	8.277	2.398	8.604	3.291	11.452
Total	12.073	38.340	11.020	36.134	11.111	37.243	14.645	49.111

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

3.3.6 Taxa d'atur

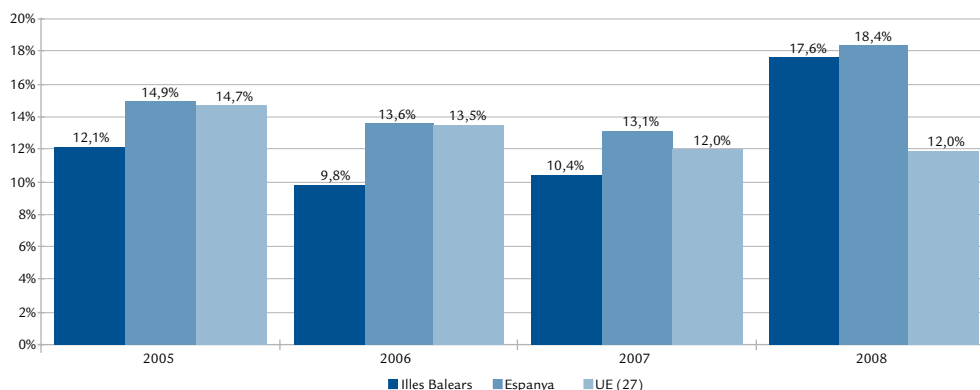
Igual que s'ha fet a l'anàlisi de la població activa i ocupada, i amb l'objectiu de dur a terme comparacions amb altres col·lectius i territoris, es presenten les dades referents a la taxa d'atur, que és el quocient entre els aturats d'una edat determinada i els actius compresos dins la mateixa franja d'edat.

A la gràfica 68 es pot observar l'evolució de les taxes d'atur dels menors de 30 anys a les Illes Balears, a nivell espanyol i per a la Unió Europea (27). Així, els joves de les Illes Balears registren el 2008 una taxa d'atur del 17,6% lleugerament menor que la que presenten els joves a nivell espanyol, 18,4%; però molt superior a la dels joves de la Unió Europea, 12%. Així, les xifres de

les illes es posicionen en tots els períodes estudiats per davall del valor a nivell nacional, tot i que la major diferència que es registrava el 2006 (3,9 punts percentuals) s'ha reduït molt i s'ha situat en 0,8 punts percentuals, l'any 2008.

Un altre fet a destacar és que durant el període 2005-2007 les Balears presenten una taxa d'atur juvenil inferior a la de la UE (27), però l'any 2008 la taxa dels joves de les Illes Balears i a nivell nacional registra forts augments, de 7,2 p.p. i 5,3 p.p., respectivament, mentre que la taxa dels joves a la UE (27) no ha sofert variacions respecte al 2007. D'aquesta manera, es torna a veure com els joves espanyols, i especialment els de les illes, han patit d'una manera més agreujada les conseqüències de la crisi econòmica.

Gràfica 68. Evolució de la taxa d'atur de la població menor de 30 anys a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i l'LFS (Eurostat).

Per sexes, durant els tres primers períodes analitzats, les dones menors de 30 anys presentaven a les Illes Balears taxes d'atur superiors a les dels homes, però aquest fet s'ha invertit el 2008, els homes registren una taxa d'atur del 19,5% enfront del 15,3% de les dones. Per al conjunt de la UE (27) i Espanya, les dones joves presenten valors superiors als dels homes en tots els períodes analitzats. Per al conjunt de la població, les dones mostren taxes superiors a les dels homes en tot el període analitzat, a tots els nivells, i no es registra el 2008 la inversió que s'ha produït en el col·lectiu jove de Balears.

Respecte de les altres comunitats autònomes,

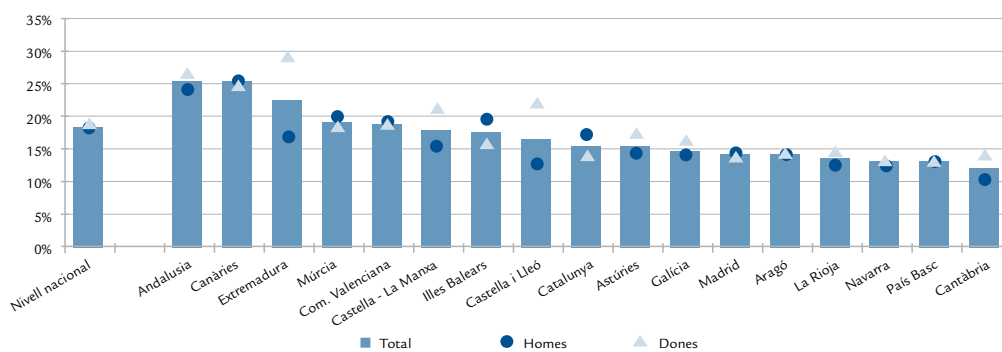
les Illes Balears es situen en una posició central al rànquing de les taxes d'atur juvenil, amb una taxa propera a la de la mitjana nacional (18,4%). Les comunitats que presenten unes taxes més elevades són Andalusia (25,4%), Canàries (25,3%) i Extremadura (22,5%), i a la cua s'hi situen Cantàbria (12,3%), País Basc (13,2%) i Navarra (13,2%). Per sexes, les Illes Balears són una de les poques comunitats autònomes on el 2008 els homes presenten una taxa d'atur per sobre de la de les dones. En aquest grup, a part de les illes, on la taxa d'atur masculina supera en 4,1 p.p. la femenina, també s'hi troba Catalunya, amb una diferència de 3,8 p.p., i Múrcia, amb 2,2 p.p.

Taula 26. Evolució de la taxa d'atur per sexe de les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Illes Balears												
Menor de 30 anys	9,2%	15,6%	12,1%	8,1%	11,8%	9,8%	9,5%	11,6%	10,4%	19,5%	15,3%	17,6%
Total (> de 16 anys)	5,2%	9,9%	7,2%	5,1%	8,3%	6,5%	5,8%	8,5%	7,0%	9,7%	10,8%	10,2%
Espanya												
Menor de 30 anys	12,6%	17,9%	14,9%	11,1%	16,7%	13,6%	11,0%	15,7%	13,1%	18,0%	18,9%	18,4%
Total (> de 16 anys)	7,0%	12,2%	9,2%	6,3%	11,6%	8,5%	6,4%	10,9%	8,3%	10,1%	13,0%	11,3%
UE (27)												
Menor de 30 anys	14,3%	15,2%	14,7%	13,1%	14,1%	13,5%	11,6%	12,5%	12,0%	11,8%	12,1%	12,0%
Total (> de 16 anys)	8,3%	9,7%	8,9%	7,5%	8,9%	8,2%	6,5%	7,8%	7,1%	6,6%	7,5%	7,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i l'LFS (Eurostat).

Gràfica 69. Taxa d'atur dels joves menors de 30 anys per comunitats autònomes i sexe. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE).

Per acabar l'anàlisi de la taxa d'atur, es presenten les dades de la taxa d'atur segons el nivell d'estudis, les quals, a diferència de les dades absolutes presentades abans, permeten observar si hi ha algun nivell d'estudis on hi hagi una major incidència de l'atur. En aquest sentit, a la taula 27 es pot veure com els joves de les Illes Balears que només han assolit estudis primaris o són analfabets registren el 2008 una taxa d'atur del 27,2%. Aquesta xifra és la més elevada de tots els nivells de formació presentats, ja que els joves que han assolit un nivell d'educació secundària de primera etapa mostren una taxa d'atur del 21%,

els que han arribat a la segona etapa d'educació secundària, un 12,8%, i els que disposen d'estudis superiors, del 10,7%. Hi ha, aleshores, una clara correlació negativa entre el nivell d'estudis dels joves i la taxa d'atur.

A nivell nacional també es manté el patró esmentat; els joves que no han arribat a l'educació secundària presenten una taxa d'atur del 32,9% i els que disposen d'estudis superiors, del 11,3%. Així, la taxa d'atur dels joves a nivell nacional es posiciona lleugerament per damunt (entre 1 i 5 punts percentuals) de la dels joves de les Illes Balears.

Taula 27. Evolució de la taxa d'atur dels joves i total segons el nivell d'estudis a les Illes Balears i Espanya. 2005-2008.

	Joves				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Illes Balears								
Fins a educació primària	19,2%	19,2%	13,0%	27,2%	10,0%	9,3%	8,7%	13,5%
Educació secundària (1a etapa)	15,6%	11,7%	13,2%	21,0%	8,2%	7,6%	8,9%	12,3%
Educació secundària (2a etapa)	7,1%	7,0%	9,0%	12,8%	5,1%	5,5%	5,9%	8,8%
Estudis superiors	10,2%	6,3%	4,0%	10,7%	6,0%	4,2%	3,8%	6,6%
Espanya								
Fins a educació primària	21,1%	18,3%	20,0%	32,9%	10,8%	10,3%	11,0%	17,1%
Educació secundària (1a etapa)	17,1%	15,9%	15,4%	22,6%	11,1%	10,5%	10,2%	14,4%
Educació secundària (2a etapa)	13,3%	12,5%	12,3%	15,3%	8,8%	8,1%	8,1%	10,5%
Estudis superiors	12,3%	10,9%	9,0%	11,3%	6,8%	6,0%	5,3%	6,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE)

3.3.7 Durada de l'atur al col·lectiu jove

Un 64,3% de les demandes d'atur de les persones menors de 30 anys a les Illes Balears durant l'any 2008 tenen una durada inferior a 3 mesos, mentre que per al conjunt de població aturada aquest percentatge suposa un 51,2%.

Per altra banda, l'atur de llarga durada, és a dir, persones que fa més de 12 mesos que demanen una ocupació, representa el 3,8% del total de demandants joves, mentre que per al conjunt

de població aturada representa un 14,7%, percentatge major que en el col·lectiu menor de 30 anys. És a dir, que els joves presenten un major dinamisme, amb majors entrades i sortides del mercat de treball i de la situació d'atur.

Respecte dels anys anteriors, cal destacar un progressiu augment del percentatge de joves la demanda dels quals té una durada inferior a 3 mesos (de 61,2% el 2005 a 64,3% el 2008), i una reducció del pes dels de llarga durada (4,9% respecte a 3,8%).

Taula 28. Distribució de l'atur registrat segons la durada de la demanda dels joves i total de la població aturada de les Illes Balears. 2005-2008.

	Joves				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
<3 mesos	61,2%	62,8%	64,4%	64,3%	48,3%	49,0%	50,1%	51,2%
De 4 a 6 mesos	22,8%	21,9%	21,4%	21,8%	20,7%	20,3%	19,9%	20,7%
De 7 a 9 mesos	7,7%	7,1%	6,8%	7,2%	8,6%	8,3%	8,2%	8,7%
De 10 a 12 mesos	3,4%	3,2%	3,1%	2,9%	5,0%	4,9%	4,9%	4,7%
Superior a 12 mesos	4,9%	5,0%	4,3%	3,8%	17,3%	17,5%	16,9%	14,7%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

4 CONDICIONS DE TREBALL DELS JOVES

Per acabar l'informe sobre els joves en el mercat de treball de les Illes Balears, es presenten les dades de dos indicadors que ens ajuden a completar l'anàlisi de la situació dels joves en el mercat de treball durant l'any 2008: els salaris i els accidents de treball.

4.1 SALARIS

A l'hora d'analitzar les condicions salarials dels treballadors joves de les illes i comparar-les amb les dels joves a nivell nacional i amb les del conjunt de població major de 16 anys, es disposa de les dades de l'Enquesta de l'Estructura Salarial de l'INE. S'ha de tenir en compte que són dades procedents d'una enquesta, i que per segons quin nivell de detall presenten problemes de significació o representativitat. Cal tenir també present que aquestes dades fan referència als joves menors de 25 anys, i no als menors de 30 anys, tram d'edat objecte d'estudi del present informe.

El 2007, el salari mitjà brut anual dels treballadors joves de les Illes Balears (darrer any del qual es disposen dades) és de 13.146€. En comparació amb la xifra assolida pels treballadors majors de 16 anys (18.887€), el salari brut dels joves representa un 69,6%. Per altra banda, tot i que el salari brut dels joves s'ha incrementat respecte

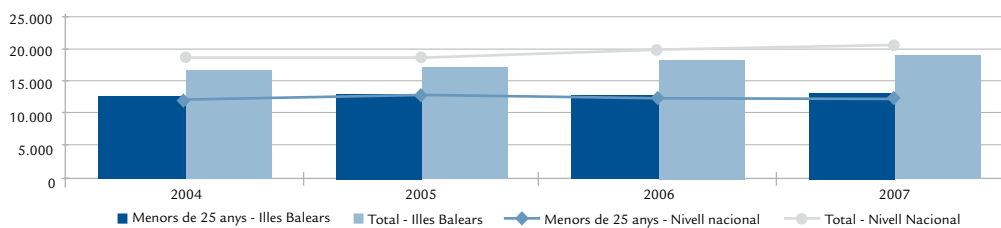
al 2004 en 521,21€, la proporció d'aquest sobre el salari del total de treballadors s'ha reduït del 75,9% al 69,6% del 2007 gràcies a un major increment del salari del conjunt de la població (2.251,22€) que no pas del dels joves.

Respecte a les dades per al conjunt de l'Estat Espanyol, els joves de les illes presenten uns valors superiors al conjunt nacional durant tot el període analitzat (2004-2007). Aquesta relació és just la inversa a la del conjunt de la població, on les illes presenten salaris per davall de la mitjana nacional.

De la comparació amb alguns països de la Unió Europea, segons les dades presentades per l'Eurostat, es pot extreure que a Espanya els salaris dels joves menors de 30 anys se situen per damunt dels de Polònia, tot i que per davall de Dinamarca, Holanda, Irlanda i Noruega, on s'assoleixen un valor que més que dobla l'espanyol.

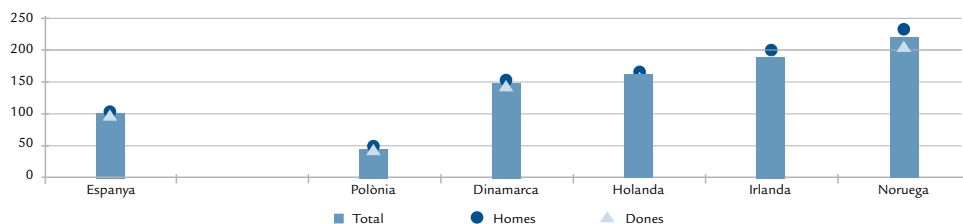
En comparació amb les altres comunitats autònomes, segons les dades de l'INE, les Illes Balears se situen en la quarta posició de les comunitats on els treballadors joves reben un major salari mitjà brut anual, per darrera d'Aragó, País Basc i Navarra. Les comunitats amb un menor salari mitjà dels joves són Múrcia, Galícia i Extremadura.

Gràfica 70. Evolució dels guanys mitjans anuals per treballador menor de 30 anys i total a les Illes Balears i a nivell nacional. 2004-2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta d'Estructura Salarial (INE).

Gràfica 71. Mitjana de guanys anuals dels treballadors menors de 30 anys a diversos països de la UE. Espanya: índex=100. 2006.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Eurostat.

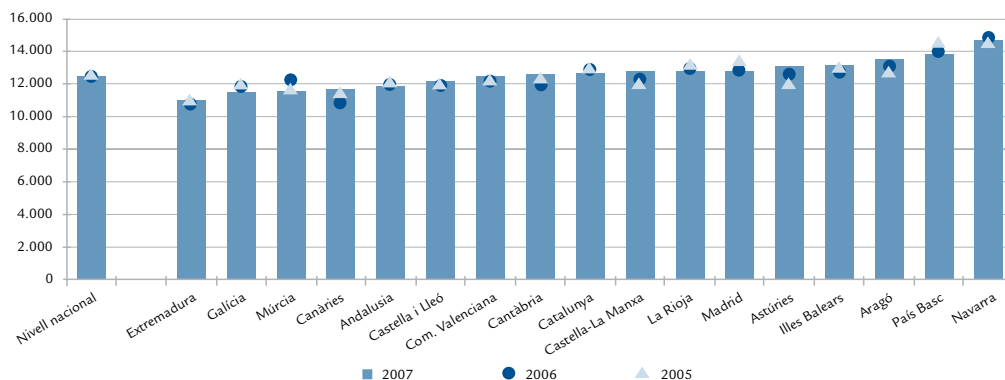
En relació al conjunt de treballadors, les illes ocupen el 2007 la setena posició entre les comunitats autònomes que presenten major salari mitjà brut, per davall de la mitjana nacional, com ja havíem comentat anteriorment. Així, es pot veure que tot i que els joves de les illes rebin un bon salari mitjà en relació al conjunt de comunitats autònomes, aquest fet no es dona per al conjunt de treballadors i se situa entre les comunitats autònomes posicionades per davall de la mitjana.

Entrant a fer una anàlisi més detallada per grups d'edat, s'observa a la taula 29 com existeix una relació positiva entre l'edat dels treballadors i el nivell salarial que tenen, tret del grup poblacional de 55 i més anys. D'aquesta manera, mentre els joves menors de 25 anys reben el 2007 a les Illes Balears un salari mitjà anual de 13.146€, els d'entre 45 i 54 anys ja ascendeixen a 21.793€, amb la qual cosa és aquest darrer grup el que

percep un major salari mitjà. A nivell nacional, també es pot veure aquesta relació positiva, és a dir, que com major sigui el treballador, major salari mitjà rep. També cal destacar que, tot i que els joves del conjunt de l'Estat presentin uns salaris menors que els joves de les illes, aquesta situació s'inverteix a partir dels 25 anys, on els del conjunt de l'Estat passen a estar per damunt.

A tots els trams d'edat presentats es pot observar també com el salari de les dones és inferior al dels homes, tant a nivell de les Illes Balears com a nivell nacional. D'aquesta manera, el salari mitjà anual del col·lectiu femení a les Illes Balears és el 2007 un 79,8% del dels homes, mentre que per al conjunt de l'Estat se situa en el 74,4%. El grup poblacional on s'observen menors diferències és entre els treballadors de 25 a 34 anys, on el salari de les dones representa un 91,6% del dels homes a les illes, i un 80,2% al conjunt nacional.

Gràfica 72. Evolució del guany mitjà anual dels treballadors menors de 25 anys per comunitats autònomes. 2005-2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta d'Estructura Salarial (INE).

Taula 29. Guany mitjà anual dels treballadors per grups d'edat i sexe a les Illes Balears i a nivell nacional (euros). 2007.

	Totes les edats	Menors de 25 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-54 anys	55 i més anys
Ambdós sexes						
Illes Balears	18.887	13.146	16.811	20.218	21.793	20.893
Nivell nacional	20.390	12.442	17.879	21.520	23.692	23.815
Homes						
Illes Balears	20.847	14.130	17.509	22.350	24.499	24.147
Nivell nacional	22.780	13.718	19.630	24.055	26.492	26.130
Dones						
Illes Balears	16.627	12.255	16.044	17.659	18.911	15.288
Nivell nacional	16.944	10.644	15.753	17.961	19.223	18.729

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta Anual d'Estructura Salarial. (2004- 2007).

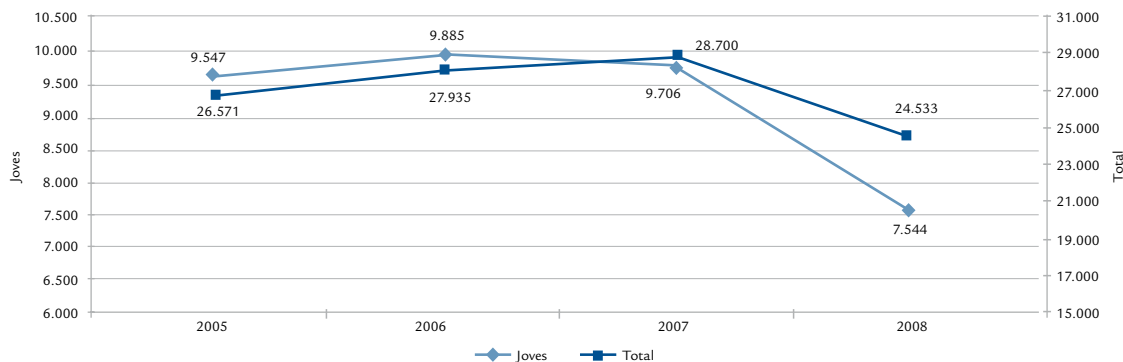
4.2 Accidents

Per acabar l'anàlisi de les condicions laborals es presenten les dades dels accidents de treball, indicador primordial a l'hora d'avaluar les condicions en què treballen les persones i element estructural de la qualitat del mercat de treball.

El 2008 a les Illes Balears es registren 7.544 accidents de joves. Aquesta xifra suposa un 30,8% del total d'accidents el 2008 a les illes, que en valors absoluts ascendeix a 24.533. Un fet destacat del nombre d'accidents registrat el 2008

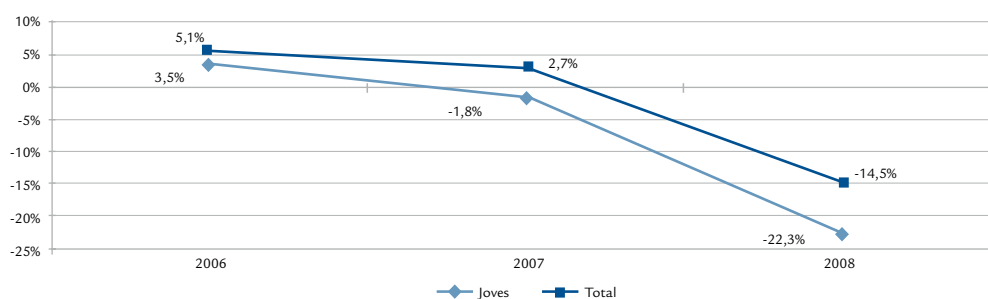
és que aquests valors, tant els dels joves com els del total de treballadors, suposen un fort descens respecte al 2007; aquesta reducció assoleix un 22,3% en el col·lectiu dels menors de 30 anys i un 14,5% per al conjunt de treballadors, i sobretot si es té en compte que el 2007 es registraren valors superiors als de 2005 i 2006. El menor increment dels accidents en el col·lectiu jove respecte dels registrats pel total de la població ha fet que el pes dels accidents dels joves sobre el total hagi presentat una tendència decreixent al llarg dels anys analitzats, passant del 35,9% el 2005 al 30,8% del 2008.

Gràfica 73. Evolució del nombre d'accidents al col·lectiu jove i al conjunt de treballadors a les Illes Balears. 2005-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Conselleria de Treball i Formació (CAIB).

Gràfica 74. Evolució de la taxa de variació dels accidents al col·lectiu jove i al conjunt de treballadors a les Illes Balears. 2006-2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Conselleria de Treball i Formació (CAIB).

Segons els diferents subgrups d'edats dels joves, dels 7.544 accidents registrats entre els joves de les Illes Balears el 2008, un 12,6% tingué lloc en el col·lectiu de joves d'entre 16 i 19 anys, un 37,6% entre els joves de 20 a 24 anys i un 49,8% en joves de 25 a 29 anys. Respecte del 2007, tots els grups han vist disminuir el nombre d'accident patits, fet que suposa una reducció de prop de 500 accidents entre el col·lectiu més jove, poc més de 800 en el joves de 20 a 24 anys i 852 entre els joves de 25 a 29.

Per altra banda, l'índex de sinistralitat calculat per grups d'edat¹⁰ mostra que el col·lectiu jove té una major incidència de sinistralitat, 83 accidents el 2008 per cada mil joves afiliats al Règim General de la Seguretat Social, que el registrat

per al conjunt de treballadors, de 70,1 accidents per cada mil treballadors. Entre els joves, destaca l'elevada incidència dels que tenen de 16 a 19 anys, que se situa el 2008 en 113,6 accidents per mil treballadors d'aquestes edats. Respecte dels anys anteriors, destaca la forta disminució de l'índex l'any 2008 respecte del 2007.

Per sexes, el 74% d'accidents dels joves de les Illes Balears el 2008 foren patits pel col·lectiu masculí, mentre que els patits per les dones suposen un 26%, fet que també es dona per al total d'accidents (72,1%). Així, es pot veure com es produeixen un major nombre d'accidents entre els homes que no entre les dones, perquè duen a terme un tipus de feina més manual i perillosa.

Taula 30. Evolució de l'índex d'incidència dels accidents de les Illes Balears per grups d'edat. 2005-2008.

	2005	2006	2007	2008
De 16 a 19 anys	143,6	140,4	142,0	113,6
De 20 a 24 anys	110,5	111,3	105,5	89,8
De 25 a 29 anys	82,5	85,2	84,7	73,7
Menors de 30 anys	98,4	99,9	97,8	83,0
Majors de 30 anys	74,8	74,2	74,0	65,5
Total	81,9	81,7	80,6	70,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la TGSS i la Conselleria de Treball i Formació (CAIB).

¹⁰ Aquest càlcul s'ha realitzat amb les dades d'ocupats del Règim General ja que no es disposa de les dades de treballadors amb les contingències cobertes per edats.

Taula 31. Evolució del nombre d'accidents dels joves i del total de treballadors patits a les Illes Balears segons la gravetat. 2005-2008.

	Joves				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Lleus	9.484	9.835	9.670	7.506	26.313	27.710	28.493	24.354
Greus	56	48	34	34	232	205	185	155
Molt greus	5	2	1	1	11	8	10	6
Mortals	2	0	1	3	15	12	12	18
Total	9.547	9.885	9.706	7.544	26.571	27.935	28.700	24.533

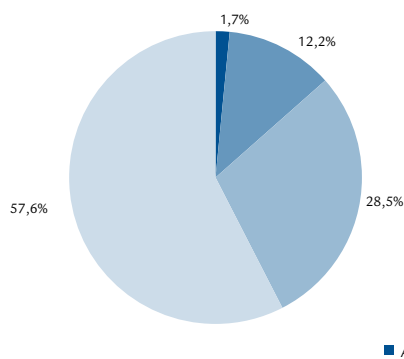
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Conselleria de Treball i Formació (CAIB).

Quant a la gravetat dels accidents patits pels joves, quasi tots els accidents registrats tant pels joves com pel conjunt de la població foren accidents lleus. Així, el 2008 els accidents lleus entre els joves de les illes ascendeixen a 7.506, fet que suposa un 99,5% del total. La resta d'accidents es poden classificar en greus (34), molt greus (1) i mortals (2). Per al conjunt de treballadors es registra un distribució similar dels accidents segons la seva gravetat que per als joves.

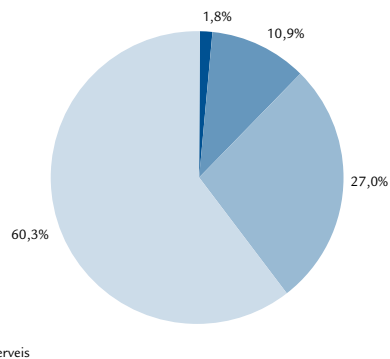
Entre el diferents sectors econòmics, el sector serveis, en ser el sector que registra un major nombre d'afiliats, és a la vegada el que presenta un major nombre d'accidents, tant entre els joves (un

57,6% del total) com en el conjunt de treballadors (60,3%). El segon sector que registra un major nombre d'accidents és el de la construcció, amb 2.151 en el col·lectiu del menors de 30 anys i 6.626 en el total dels treballadors, fet que suposa un 28,5% i un 27% del total, respectivament. La indústria registra el 12,2% dels accidents dels joves i el 10,9% del total de treballadors; finalment, l'agricultura mostra un pes residual. Aleshores, la distribució per sectors és semblant entre els joves i el total de treballadors. Respecte dels anys anteriors tots els sectors registren una reducció en el nombre d'accidents, i és el de la construcció el que mostra la major disminució tant entre els joves com en el conjunt de treballadors.

Gràfica 75. Accidents dels joves de les Illes Balears per sectors econòmics. 2008.

Gràfica 76. Accidents del total de treballadors de les Illes Balears per sectors econòmics. 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Conselleria de Treball i Formació (CAIB).

5 ANNEX

Taula 32. Alumnat matriculat per nivells educatius i illes (1). Curs 2000-01 / curs 2007-08.

	Cursos	E. Infantil	E. Primària	ESO	Batxillerat	CFGM	CFGS	BUP/COU	FP	PGS	Total
Illes Balears	2000-2001	24.827	56.198	39.759	11.162	2.963	1.961	1.515	143	417	138.945
	2001-2002	25.869	56.556	39.599	11.092	3.198	2.144	99	83	498	139.138
	2002-2003	28.379	56.962	40.063	11.168	4.259	2.419	-	-	677	143.927
	2003-2004	29.994	57.166	40.300	10.942	4.314	2.164	-	-	803	145.683
	2004-2005	31.306	56.988	40.017	10.885	4.402	2.420	-	-	842	146.860
	2005-2006	32.332	56.726	39.126	10.742	4.220	2.099	-	-	784	146.029
	2006-2007	33.967	59.004	39.717	10.952	4.588	2.251	-	-	926	151.405
	2007-2008	35.781	61.352	39.541	10.638	4.539	2.385	-	-	905	155.141
Mallorca	2000-2001	19.712	44.879	31.469	8.765	2.417	1.607	1.228	143	322	110.542
	2001-2002	20.578	45.083	31.382	8.866	2.603	1.780	99	83	396	110.870
	2002-2003	22.158	45.279	31.848	8.968	3.533	2.032	-	-	520	114.338
	2003-2004	23.331	45.404	32.047	8.910	3.519	1.793	-	-	615	115.619
	2004-2005	24.474	45.382	32.012	8.797	3.522	2.015	-	-	636	116.838
	2005-2006	25.197	45.231	31.386	8.753	3.204	1.715	-	-	590	116.076
	2006-2007	26.479	46.851	31.768	8.875	3.552	1.886	-	-	703	120.114
	2007-2008	28.061	48.820	31.649	8.659	3.537	2.015	-	-	696	123.437
Menorca	2000-2001	2.247	4.709	3.428	968	277	124	118	-	52	11.923
	2001-2002	2.335	4.804	3.435	897	295	123	-	-	62	11.951
	2002-2003	3.226	4.786	3.464	828	367	126	-	-	95	12.892
	2003-2004	3.499	4.919	3.466	750	382	138	-	-	110	13.264
	2004-2005	3.546	4.929	3.350	786	440	137	-	-	125	13.313
	2005-2006	3.815	5.130	3.342	785	557	154	-	-	118	13.901
	2006-2007	3.929	5.392	3.274	786	563	150	-	-	128	14.222
	2007-2008	4.028	5.527	3.289	768	527	171	-	-	116	14.426
Eivissa	2000-2001	2.696	6.216	4.629	1.370	251	216	169	-	43	15.590
	2001-2002	2.763	6.278	4.557	1.282	282	227	-	-	40	15.429
	2002-2003	2.799	6.500	4.516	1.323	337	249	-	-	62	15.786
	2003-2004	2.968	6.430	4.553	1.247	391	229	-	-	78	15.896
	2004-2005	3.080	6.252	4.407	1.262	428	266	-	-	81	15.776
	2005-2006	3.086	5.960	4.140	1.163	433	228	-	-	76	15.086
	2006-2007	3.334	6.360	4.392	1.240	457	213	-	-	95	16.091
	2007-2008	3.474	6.565	4.326	1.170	462	199	-	-	82	16.278

	Cursos	E. Infantil	E. Primària	ESO	Batxillerat	CFGM	CFGS	BUP/COU	FP	PGS	Total
Formentera	2000-2001	172	394	233	59	18	14	-	-	-	890
	2001-2002	193	391	225	47	18	14	-	-	-	888
	2002-2003	196	397	235	49	22	12	-	-	0	911
	2003-2004	196	413	234	35	22	4	-	-	-	904
	2004-2005	206	425	248	40	12	2	-	-	-	933
	2005-2006	234	405	258	41	26	2	-	-	-	966
	2006-2007	225	401	283	51	16	2	-	-	-	978
	2007-2008	218	440	277	41	13	-	-	-	11	1.000

(1) A batxillerat i cicles formatius no es contemplen la modalitat a distància ni la d'adults.

Font: Elaboració del Consell Econòmic i Social (Dictamen 7/2009) a partir de les dades de la Direcció General de Planificació i Centres de la Conselleria d'Educació i Cultura (CAIB).

Taula 33. Evolució del nombre d'alumnes matriculats a la UIB, per tipus d'estudis, sexe i any acadèmic.
Curs 2000-01 / curs 2008-09.

	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Total									
Socials	6.614	6.304	5.716	6.076	6.560	6.801	6.309	6.113	6.269
Tecnològics	1.072	1.147	1.292	1.418	1.491	1.413	1.449	1.298	1.144
Científics	1.628	1.590	1.682	1.801	1.647	1.812	1.788	1.827	1.889
Pedagogia. Magisteri	2.249	2.024	2.047	2.090	2.107	2.044	2.196	1.977	2.417
Lletres	541	523	516	508	483	404	420	387	433
Altres	383	407	360	423	359	427	483	535	567
Total	12.487	11.995	11.613	12.316	12.647	12.901	12.645	12.137	12.719
Homes									
Socials	2.948	2.687	2.450	2.494	2.784	2.751	2.614	2.586	2.484
Tecnològics	900	975	1.068	1.181	1.218	1.159	1.156	1.026	966
Científics	557	475	476	599	453	516	523	470	522
Pedagogia. Magisteri	427	439	453	464	460	460	390	370	463
Lletres	185	202	209	193	143	147	130	116	123
Altres	210	217	223	218	212	189	223	271	255
Total	5.227	4.995	4.879	5.149	5.270	5.222	5.036	4.839	4.813
Dones									
Socials	3.666	3.617	3.266	3.582	3.776	4.050	3.695	3.527	3.785
Tecnològics	172	172	224	237	273	254	293	272	178
Científics	1.071	1.115	1.206	1.202	1.194	1.296	1.265	1.357	1.367
Pedagogia. Magisteri	1.822	1.585	1.594	1.626	1.647	1.584	1.806	1.607	1.954
Lletres	356	321	307	315	340	257	290	271	310
Altres	173	190	137	205	147	238	260	264	312
Total	7.260	7.000	6.734	7.167	7.377	7.679	7.609	7.298	7.906

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la UIB (SEQUA)

Taula 34. Evolució del nombre de titulats de la UIB, per tipus d'estudis, sexe i any acadèmic.
Curs 2000-01 / curs 2007-08.

	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08
Total								
Socials	1.151	1.033	885	959	854	779	755	717
Tecnològics	139	142	189	146	134	165	180	162
Científics	262	222	272	279	310	331	308	311
Pedagogia. Magisteri	422	389	490	518	534	489	455	515
Lletres	94	51	66	73	57	49	49	52
Total	2.068	1.837	1.902	1.975	1.889	1.813	1.747	1.757
Homes								
Socials	446	419	365	356	308	281	271	261
Tecnològics	116	119	149	117	103	143	140	132
Científics	66	69	75	70	72	78	75	75
Pedagogia. Magisteri	100	57	89	127	99	97	92	98
Lletres	31	16	23	22	23	17	8	16
Total	759	680	701	692	605	616	586	582
Dones								
Socials	705	614	520	603	546	498	484	456
Tecnològics	23	23	40	29	31	22	40	30
Científics	196	153	197	209	238	253	233	236
Pedagogia. Magisteri	322	332	401	391	435	392	363	417
Lletres	63	35	43	51	34	32	41	36
Total	1.309	1.157	1.201	1.283	1.284	1.197	1.161	1.175

Font: Elaboració pròpia a partir de dades facilitades per la UIB (SEQUA).

Taula 35. Evolució de l'abandonament escolar prematur (1): població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'educació-formació per comunitats autònomes i sexe. 1997-2002-2007.

	Total			Homes			Dones		
	1997	2002	2007	1997	2002	2007	1997	2002	2007
Andalusia	38,6	36,2	38,0	41,4	43,3	44,0	35,7	28,9	31,8
Aragó	22,8	27,6	26,8	28,2	31,0	31,8	17,6	23,8	21,6
Astúries	24,5	20,5	21,6	30,2	26,4	26,2	18,8	14,6	16,5
Illes Balears	38,1	37,9	44,2	43,8	45,5	49,1	32,6	29,5	39,2
Canàries	34,5	31,7	36,9	41,3	39,3	44,9	27,8	24,2	28,7
Cantàbria	25,8	26,0	26,8	34,8	36,3	30,3	17,1	14,9	23,2
Castella i Lleó	23,4	21,1	23,2	30,6	27,4	29,4	16,4	14,3	16,7
Castella - La Manxa	39,0	36,6	35,1	43,1	45,7	42,7	34,9	26,9	27,1
Catalunya	30,1	29,5	31,5	37,5	34,6	36,0	22,5	24,0	26,9
Comunitat Valenciana	36,2	35,5	31,8	42,4	41,6	35,2	30,1	29,0	28,2
Extremadura	40,7	39,4	34,8	48,8	44,9	42,8	32,6	33,5	26,3
Galícia	30,5	26,8	22,1	37,1	35,1	31,3	24,0	18,3	12,7
Madrid	21,0	23,5	24,9	24,5	29,4	27,6	17,6	17,3	22,1
Múrcia	39,2	36,5	38,4	40,8	44,2	43,2	37,5	28,1	33,3
Navarra	18,5	22,6	16,8	26,4	25,2	17,1	10,7	20,0	16,5
País Basc	18,5	13,3	15,3	22,3	18,1	20,5	14,4	8,3	9,7
La Rioja	30,2	28,3	30,4	39,9	39,6	36,1	20,7	16,0	24,2
Nivell nacional	30,8	29,9	31,0	36,1	36,4	36,1	25,7	23,1	25,6

(1) Les dades han de ser preses amb precaució, ja que les derivades de mostres petites estan afectades per forts errors de mostreig.

Nota: calculat amb la nova metodologia establerta per l'Eurostat, basada en dades del segon trimestre.

Font: MECD. Les xifres de l'Educació a Espanya. Estadístiques i Indicators

Taula 36. Nivell de formació de la població adulta (de 25 a 64 anys) per comunitats autònomes i sexe. 2007.

	Inferior a 1ª etapa E. Secundària			1ª etapa E. Secundària			2ª etapa E. Secundària			E. Superior i Doctorat		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Andalusia	27,6	26,4	28,8	30,7	31,9	29,5	18,0	18,5	17,5	23,8	23,3	24,2
Aragó	20,0	18,8	21,3	24,5	25,3	23,7	22,2	23,1	21,3	33,3	32,8	33,7
Astúries	22,6	20,2	24,8	26,3	28,5	24,2	22,0	22,1	21,8	29,2	29,2	29,2
Illes Balears	19,9	19,9	19,8	34,6	36,8	32,3	24,1	23,3	24,9	21,4	19,9	23,0
Canàries	26,0	26,5	25,4	27,6	28,8	26,4	22,0	21,4	22,7	24,4	23,3	25,5
Cantàbria	20,5	19,8	21,1	25,7	27,5	23,9	21,4	20,8	22,1	32,4	32,0	32,8
Castella i Lleó	24,2	24,7	23,7	25,0	27,3	22,6	20,9	20,8	21,1	29,9	27,2	32,6
Castella-La Manxa	28,1	26,8	29,5	30,6	32,5	28,5	19,2	19,1	19,2	22,1	21,5	22,8
Catalunya	23,0	22,2	23,8	24,4	25,6	23,1	24,0	24,2	23,9	28,6	28,1	29,1
Com. Valenciana	19,1	17,6	20,7	32,6	34,7	30,4	22,2	22,3	22,1	26,1	25,4	26,8
Extremadura	21,5	20,7	22,4	41,2	43,2	39,1	15,6	16,6	14,6	21,7	19,6	23,9
Galícia	22,5	21,1	24,0	30,5	32,2	28,8	18,3	19,4	17,2	28,7	27,3	30,0
Madrid	16,2	14,8	17,6	18,5	19,0	17,9	27,0	27,1	26,9	38,3	39,0	37,6
Múrcia	24,6	24,0	25,2	31,0	31,3	30,7	20,9	21,2	20,7	23,5	23,6	23,4
Navarra	15,4	14,7	16,1	25,6	24,3	27,1	20,8	22,9	18,7	38,2	38,2	38,2
País Basc	15,5	13,1	17,9	21,5	20,8	22,2	20,4	21,4	19,4	42,5	44,6	40,4
La Rioja	24,5	23,4	25,4	21,5	22,9	19,9	23,3	23,3	23,4	30,8	30,4	31,1
Nivell nacional	22,2	21,2	23,2	27,1	28,4	25,8	21,7	22,0	21,5	29,0	28,5	29,5

Font: MECD. Les xifres de l'Educació a Espanya. Estadístiques i Indicators. Edició 2009.

Taula 37. Nombre de graduats en ciència i tecnologia per 1.000 habitants de 20 a 29 anys. Curs 2005-2006.

	Ensenyament Superior			Cicle Formatiu de Grau Superior			Ed. Universitària		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Andalusia	8,3	11,7	4,7	3,0	4,9	1,0	5,3	6,8	3,7
Aragó	12,7	17,6	7,4	5,1	8,5	1,5	7,5	9,1	5,9
Astúries	16,4	22,6	9,9	6,7	10,7	2,6	9,6	11,9	7,3
Illes Balears	3,7	4,9	2,4	1,2	2,1	0,2	2,5	2,8	2,2
Canàries	6,5	9,0	3,9	2,4	3,7	0,9	4,1	5,2	3,0
Cantàbria	12,3	16,2	8,2	5,2	7,7	2,6	7,1	8,5	5,5
Castella i Lleó	16,9	22,0	11,5	6,0	9,0	2,9	10,9	13,0	8,6
Castella-La Manxa	5,8	8,5	2,8	2,9	4,7	1,0	2,9	3,8	1,9
Catalunya	11,6	16,0	6,9	3,8	6,1	1,3	7,8	9,9	5,6
Com. Valenciana	10,7	14,6	6,6	3,2	5,4	0,8	7,6	9,2	5,8
Extremadura	8,1	11,3	4,8	3,0	5,0	0,9	5,1	6,2	3,8
Galícia	12,7	16,4	9,0	5,7	8,7	2,6	7,0	7,7	6,4
Madrid	12,9	17,4	8,3	3,2	5,2	1,2	9,7	12,2	7,2
Múrcia	7,6	10,4	4,4	2,9	4,5	1,0	4,7	6,0	3,3
Navarra	15,8	20,3	10,9	6,2	10,7	1,4	9,6	9,5	9,6
País Basc	25,6	35,6	15,0	11,6	18,3	4,5	14,0	17,3	10,4
La Rioja	9,8	13,5	5,9	4,6	7,7	1,2	5,2	5,8	4,7
Nivell nacional	11,5	15,7	7,1	4,0	6,4	1,4	7,5	9,3	5,7

Font: MECD. Les xifres de l'Educació a Espanya. Estadístiques i Indicators. Edició 2009.

Taula 38. Taxa d'activitat per comunitats autònomes i sexe. 2008.

	Menors de 30 anys			Total població		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Andalusia	70,8%	60,6%	65,9%	68,6%	46,9%	57,6%
Aragó	71,9%	65,0%	68,6%	68,3%	50,4%	59,3%
Astúries	66,0%	61,7%	63,8%	61,0%	45,2%	52,7%
Illes Balears	76,1%	64,1%	70,3%	73,6%	56,0%	64,8%
Canàries	67,6%	57,8%	62,8%	70,7%	51,3%	60,9%
Cantàbria	65,2%	58,7%	62,0%	66,8%	47,6%	56,9%
Castella i Lleó	68,1%	58,7%	63,5%	64,2%	45,1%	54,5%
Castella La Manxa	72,2%	61,8%	67,2%	68,7%	45,4%	57,1%
Catalunya	75,2%	66,6%	71,1%	72,3%	54,4%	63,2%
Com. Valenciana	74,6%	66,4%	70,6%	70,8%	51,6%	61,1%
Extremadura	66,8%	57,2%	62,1%	64,8%	42,5%	53,5%
Galícia	67,8%	59,4%	63,7%	63,7%	47,2%	55,1%
Madrid	71,3%	67,7%	69,5%	73,3%	56,5%	64,6%
Múrcia	74,2%	65,4%	70,0%	72,4%	50,9%	61,8%
Navarra	69,4%	62,3%	66,0%	70,1%	52,3%	61,2%
País Basc	66,4%	61,8%	64,1%	67,0%	49,6%	58,1%
La Rioja	68,4%	66,5%	67,5%	69,8%	49,9%	59,9%
Nivell nacional	71,4%	63,2%	67,4%	69,5%	50,5%	59,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Taula 39. Evolució de la contractació per grups d'edat i sector econòmic a les Illes Balears. 2005-2008.

	2005	2006	2007	2008
De 16 a 19 anys				
Agricultura	236	300	297	263
Indústria	1.686	1.784	1.682	1.061
Construcció	4.778	5.463	5.201	2.924
Serveis	27.344	29.170	29.179	23.044
Hoteleria	9.239	9.781	9.399	7.959
Comerç	7.311	7.936	8.501	6.251
Altres	10.794	11.453	11.279	8.834
De 20 a 24 anys				
Agricultura	688	624	584	639
Indústria	2.773	2.912	2.692	1.995
Construcció	10.827	12.218	11.542	7.695
Serveis	68.414	70.273	68.601	58.807
Hoteleria	20.840	22.257	21.102	19.085
Comerç	12.492	12.729	12.792	10.493
Altres	35.082	35.287	34.707	29.229
De 25 a 29 anys				
Agricultura	803	743	781	787
Indústria	2.837	3.064	2.932	2.269
Construcció	14.137	15.691	15.894	10.945
Serveis	65.334	68.759	67.233	60.046
Hoteleria	20.255	21.742	21.475	20.557
Comerç	9.810	10.264	9.858	8.415
Altres	35.269	36.753	35.900	31.074
Menors de 30 anys				
Agricultura	1.727	1.667	1.662	1.689
Indústria	7.296	7.760	7.306	5.325
Construcció	29.742	33.372	32.637	21.564
Serveis	161.092	168.202	165.013	141.897
Hoteleria	50.334	53.780	51.976	47.601
Comerç	29.613	30.929	31.151	25.159
Altres	81.145	83.493	81.886	69.137

	2005	2006	2007	2008
De 30 a 44 anys				
Agricultura	1.620	1.625	1.692	1.774
Indústria	5.387	5.936	5.988	4.788
Construcció	30.550	35.914	37.230	28.269
Serveis	107.587	119.076	121.705	115.058
Hoteleria	35.679	40.814	40.606	40.153
Comerç	14.864	16.734	16.968	15.431
Altres	57.044	61.528	64.131	59.474
Majors de 45 anys				
Agricultura	569	579	559	603
Indústria	2.072	2.161	2.195	1.844
Construcció	12.203	13.847	14.391	11.112
Serveis	41.593	46.899	49.793	47.550
Hoteleria	14.481	16.973	17.274	16.594
Comerç	4.559	5.230	5.331	5.015
Altres	22.553	24.696	27.188	25.941
Total				
Agricultura	3.916	3.871	3.913	4.066
Indústria	14.755	15.857	15.489	11.957
Construcció	72.495	83.133	84.258	60.945
Serveis	310.272	334.177	336.511	304.505
Hoteleria	100.494	111.567	109.856	104.348
Comerç	49.036	52.893	53.450	45.605
Altres	160.742	169.717	173.205	154.552

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 40. Evolució de la població ocupada per règim de cotització i grups d'edat a les Illes Balears. 2005-2008.

	Menors de 30 anys				Total Població			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Agrari	863	669	648	721	5.163	4.625	4.444	2.350
Autònom	8.865	8.690	8.749	8.816	79.636	81.271	84.305	88.333
General	97.068	98.923	99.235	90.918	324.458	341.951	356.009	350.189
Llar	2.340	2.598	1.477	1.626	9.753	11.292	8.834	9.311
Mar	414	383	376	355	2.235	2.134	2.102	2.061
Total	109.549	111.262	110.485	102.436	421.246	441.274	455.694	452.244

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Taula 41. Població ocupada per règim de cotització, sexe i grups d'edat a les Illes Balears. 2008.

	Agrari			Autònom			General			Llar			Mar		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
16-19	55	18	72	207	72	279	4.843	3.502	8.345	20	58	78	37	11	48
20-24	224	54	278	1.618	694	2.312	16.011	15.557	31.569	122	394	516	96	23	119
25-29	299	72	371	4.294	1.931	6.225	25.566	25.438	51.004	206	825	1.032	149	39	188
Joves menors de 30 anys	577	144	721	6.119	2.697	8.816	46.420	44.497	90.918	348	1.278	1.626	282	73	355
Població a partir de 30 anys	1.306	323	1.629	53.393	26.123	79.516	142.280	116.961	259.241	1.158	6.526	7.684	1.470	237	1.707
No consta	0	0	0	0	0	2	16	12	30	0	0	0	0	0	0
Total	1.883	467	2.350	59.512	28.820	88.333	188.716	161.471	350.189	1.506	7.805	9.311	1.752	309	2.061

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Taula 42. Evolució dels treballadors de les Illes Balears i a nivell nacional d'alta a la Seguretat Social per grups d'edat i sexe. 2005-2008.

	2005				2006				2007				2008			
	Homes	Dones	No consta	Total	Homes	Dones	No consta	Total	Homes	Dones	No consta	Total	Homes	Dones	No consta	Total
Illes Balears																
De 16 a 19 anys	6.026	3.988	0	10.014	6.280	4.194	0	10.474	6.331	4.285	0	10.617	5.162	3.660	0	8.822
De 20 a 24 anys	20.042	17.608	0	37.650	20.060	17.889	0	37.949	19.898	17.661	0	37.559	18.071	16.723	1	34.794
De 25 a 29 anys	33.014	28.872	0	61.886	33.307	29.533	0	62.840	32.923	29.387	0	62.309	30.514	28.306	0	58.820
De 30 a 34 anys	37.673	29.258	0	66.931	39.528	30.995	0	70.523	40.534	31.960	0	72.495	39.326	32.245	0	71.572
De 35 a 39 anys	34.864	25.486	0	60.350	36.701	27.257	0	63.958	38.152	28.737	1	66.889	38.116	29.540	0	67.656
De 40 a 44 anys	31.505	22.665	0	54.169	33.101	24.349	0	57.450	34.612	25.800	0	60.413	34.774	26.637	0	61.410
De 45 a 49 anys	26.764	19.247	0	46.011	28.190	20.737	0	48.927	29.336	21.903	0	51.239	29.381	22.711	0	52.092
De 50 a 54 anys	22.253	14.532	0	36.785	23.210	15.588	0	38.798	24.021	16.823	1	40.844	23.989	17.860	1	41.850
De 55 a 59 anys	18.075	10.538	1	28.614	18.515	11.328	1	29.844	19.168	11.942	1	31.111	19.149	12.536	0	31.686
De 60 a 64 anys	10.622	5.568	0	16.189	11.514	6.161	0	17.675	12.327	6.837	0	19.163	12.826	7.418	1	20.245
Majors de 65 anys	1.586	946	1	2.533	1.726	1.020	1	2.746	1.871	1.107	1	2.979	2.044	1.222	1	3.267
No consta	71	43	1	115	51	38	1	90	40	35	1	75	17	13	0	30
Joves menors de 30 anys	59.081	50.468	0	109.549	59.647	51.615	0	111.262	59.152	51.333	0	110.485	53.747	48.689	1	102.436
Total	242.492	178.751	3	421.246	252.183	189.087	3	441.274	259.213	196.476	5	455.694	253.369	198.872	3	452.244
Nivell nacional																
De 16 a 19 anys	--	--	--	--	229.119	124.806	0	353.925	229.657	128.300	0	357.957	185.322	112.990	2	298.314
De 20 a 24 anys	--	--	--	--	832.462	660.573	2	1.493.037	816.201	657.407	1	1.473.609	728.547	618.734	5	1.347.286
De 25 a 29 anys	--	--	--	--	1.458.559	1.211.459	1	2.670.019	1.429.563	1.206.816	5	2.636.383	1.314.700	1.161.072	11	2.475.782
De 30 a 34 anys	--	--	--	--	1.677.140	1.265.014	1	2.942.154	1.718.382	1.323.271	1	3.041.654	1.674.545	1.344.990	7	3.019.542
De 35 a 39 anys	--	--	--	--	1.593.802	1.109.158	4	2.702.964	1.634.946	1.169.647	4	2.804.597	1.611.290	1.207.004	8	2.818.301
De 40 a 44 anys	--	--	--	--	1.475.611	1.011.469	14	2.487.093	1.522.676	1.072.775	6	2.595.456	1.514.740	1.116.410	10	2.631.159
De 45 a 49 anys	--	--	--	--	1.286.687	868.921	35	2.155.643	1.332.359	924.379	17	2.256.755	1.328.662	963.989	16	2.292.667
De 50 a 54 anys	--	--	--	--	1.018.339	641.984	64	1.660.387	1.059.161	691.870	41	1.751.073	1.074.296	741.751	27	1.816.074
De 55 a 59 anys	--	--	--	--	814.515	450.762	69	1.265.347	836.719	481.814	49	1.318.582	829.392	508.242	33	1.337.667
De 60 a 64 anys	--	--	--	--	507.376	254.043	71	761.490	534.394	274.040	41	808.475	554.622	298.903	30	853.555
Majors de 65 anys	--	--	--	--	58.849	41.273	23	100.144	62.170	42.170	18	104.358	66.940	46.488	13	113.441
No consta	--	--	--	--	2.688	1.426	27	4.141	2.181	1.237	14	3.432	1.126	1.100	10	2.236
Joves menors de 30 anys	--	--	--	--	2.520.139	1.996.838	3	4.516.980	2.475.420	1.992.523	5	4.467.948	2.228.569	1.892.796	17	4.121.382
Total	--	--	--	--	10.955.146	7.640.888	310	18.596.344	11.178.408	7.973.726	197	19.152.331	10.884.181	8.121.672	171	19.006.024

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Tresoreria General de la Seguretat Social

Taula 43. Evolució de la contractació per grups d'edat i sexe a les Illes Balears. 2002-2008.

	2002			2003			2004			2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
De 16 a 19 anys	19.288	14.393	33.681	16.831	13.404	30.235	18.644	15.585	34.229	18.738	15.306	34.044	20.214	16.503	36.717	19.581	16.778	36.359	14.181	13.111	27.292
De 20 a 24 anys	43.536	35.767	79.303	38.915	34.733	73.648	41.472	39.826	81.298	41.783	40.919	82.702	43.107	42.920	86.027	41.004	42.415	83.419	32.847	36.289	69.136
De 25 a 29 anys	43.116	30.952	74.068	40.843	30.918	71.761	43.023	37.094	80.117	45.690	37.421	83.111	48.303	39.954	88.257	47.598	39.242	86.840	38.910	35.137	74.047
Menors de 30 anys	105.940	81.112	187.052	96.589	79.055	175.644	103.139	92.505	195.644	106.211	93.646	199.857	111.624	99.377	211.001	108.183	98.435	206.618	85.938	84.537	170.475
De 30 a 44 anys	69.095	47.824	116.919	69.491	48.465	117.956	76.041	59.023	135.064	82.490	62.654	145.144	92.332	70.219	162.551	96.248	70.367	166.615	83.639	66.250	149.889
De 45 i més anys	26.413	16.140	42.553	26.792	17.289	44.081	30.120	21.983	52.103	32.356	24.081	56.437	36.135	27.351	63.486	37.611	29.327	66.938	32.686	28.423	61.109
Total	201.448	145.076	346.524	192.872	144.809	337.681	209.300	173.511	382.811	221.057	180.381	401.438	240.091	196.947	437.038	242.042	198.129	440.171	202.263	179.210	381.473

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 44. Evolució població ocupada estrangera menor de 30 anys i total a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.

	Illes Balears				Nivell nacional			
	Menors de 30 anys		Total		Menors de 30 anys		Total	
	Valor	% del total d'ocupats	Valor	% del total d'ocupats	Valor	% del total d'ocupats	Valor	% del total d'ocupats
2005	28.846	23,8%	88.418	18,9%	664.916	13,9%	2.069.072	10,9%
2006	29.432	23,2%	99.192	20,0%	805.939	16,6%	2.461.095	12,5%
2007	29.568	24,0%	116.135	22,9%	895.873	18,5%	2.785.139	13,7%
2008	32.754	28,6%	122.606	24,1%	889.902	19,8%	2.929.643	14,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Taula 45. Evolució de la contractació per grups d'edat i nacionalitat a les Illes Balears. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Espanyols	UE	No UE	Espanyols	UE	No UE	Espanyols	UE	No UE	Espanyols	UE	No UE
De 16 a 19 anys	30.594	1.590	1.860	32.304	2.021	2.392	31.560	2.257	2.542	23.055	2.027	2.210
De 20 a 24 anys	67.892	6.468	8.342	68.445	7.764	9.818	63.434	9.212	10.773	51.481	8.497	9.158
De 25 a 29 anys	59.281	7.552	16.278	61.086	9.044	18.127	55.866	10.233	20.741	46.981	9.714	17.352
Menors de 30 anys	157.767	15.610	26.480	161.835	18.829	30.337	150.860	21.702	34.056	121.517	20.238	28.720
De 30 a 45 anys	96.828	13.293	35.023	103.231	16.064	43.256	99.244	18.262	49.109	88.670	17.072	44.147
Majors de 45 anys	42.881	5.210	8.346	46.787	6.110	10.589	46.911	7.574	12.453	42.229	7.455	11.425
Total	297.476	34.113	69.849	311.853	41.003	84.182	297.015	47.538	95.618	252.416	44.765	84.292

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 46. Evolució del percentatge de la població ocupada jove i total que cursa estudis per comunitats autònomes. 2005-2008.

	2005						2006						2007						2008					
	Estudis Reglats			Estudis no reglats			Estudis Reglats			Estudis no reglats			Estudis Reglats			Estudis no reglats			Estudis Reglats			Estudis no reglats		
	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total	Menors 30 anys	Total		
Andalusia	7,3%	3,1%	11,5%	8,5%	7,9%	3,2%	9,8%	8,1%	7,1%	2,7%	9,8%	8,6%	7,5%	2,6%	9,7%	8,3%	7,5%	2,6%	9,7%	8,3%	7,5%	2,6%		
Aragó	11,0%	3,9%	12,9%	9,8%	9,5%	3,4%	12,7%	9,7%	11,3%	3,9%	11,0%	9,7%	10,0%	2,9%	13,1%	9,9%	10,0%	2,9%	13,1%	9,9%	10,0%	2,9%		
Astúries	7,8%	2,5%	9,5%	7,1%	7,6%	2,2%	7,4%	6,8%	7,6%	2,3%	8,1%	7,2%	8,8%	2,5%	8,7%	8,7%	8,8%	2,5%	10,6%	8,7%	10,6%	2,5%		
Illes Balears	8,5%	3,2%	11,6%	8,3%	10,4%	3,7%	12,7%	9,2%	7,9%	3,0%	8,4%	7,7%	8,3%	2,7%	8,5%	7,6%	8,3%	2,7%	8,5%	7,6%	8,3%	2,7%		
Canàries	10,1%	3,7%	12,5%	9,3%	7,9%	3,2%	11,1%	8,2%	8,3%	3,2%	11,2%	8,6%	10,0%	3,4%	8,7%	8,7%	10,0%	3,4%	11,4%	8,7%	11,4%	3,4%		
Cantàbria	7,8%	2,9%	10,1%	8,1%	6,4%	2,2%	8,6%	7,4%	6,9%	2,0%	8,4%	6,8%	6,7%	1,9%	6,9%	6,9%	6,7%	1,9%	7,7%	6,9%	7,7%	1,9%		
Castella i Lleó	10,4%	3,5%	11,5%	8,8%	9,0%	2,9%	12,2%	8,9%	9,0%	2,9%	10,9%	9,0%	8,7%	2,6%	9,3%	9,3%	8,7%	2,6%	11,4%	9,3%	11,4%	2,6%		
Castella-la Manxa	7,5%	3,1%	9,0%	6,7%	7,3%	3,0%	8,4%	6,9%	7,5%	3,1%	10,6%	8,2%	8,2%	3,0%	8,3%	8,3%	8,2%	3,0%	11,4%	8,3%	11,4%	3,0%		
Catalunya	13,4%	4,5%	10,0%	8,1%	12,6%	4,0%	9,6%	7,9%	12,6%	3,8%	9,1%	7,5%	12,6%	3,7%	7,0%	7,0%	12,6%	3,7%	8,5%	7,0%	8,5%	3,7%		
Com. Valenciana	9,2%	3,5%	11,3%	8,6%	9,7%	3,5%	11,4%	8,9%	9,3%	3,3%	12,8%	9,2%	10,6%	3,5%	9,6%	9,6%	10,6%	3,5%	12,1%	9,6%	12,1%	3,5%		
Extremadura	8,3%	2,8%	11,0%	8,1%	7,4%	2,8%	10,4%	8,2%	7,9%	3,0%	14,5%	10,6%	7,2%	2,5%	10,2%	10,2%	10,6%	2,5%	13,9%	10,2%	13,9%	2,5%		
Galícia	7,7%	2,8%	11,9%	8,4%	7,9%	2,8%	12,4%	9,2%	7,9%	2,9%	13,8%	9,4%	8,5%	2,8%	10,2%	10,2%	9,4%	2,8%	13,3%	10,2%	13,3%	2,8%		
Madrid	11,5%	4,4%	12,7%	9,6%	11,4%	4,2%	11,4%	8,8%	11,7%	3,9%	11,1%	9,2%	11,8%	3,8%	9,8%	9,8%	11,1%	3,8%	12,0%	9,8%	12,0%	3,8%		
Múrcia	6,6%	2,8%	9,5%	7,4%	8,2%	3,1%	10,5%	8,7%	8,1%	3,1%	11,6%	9,1%	7,4%	2,8%	9,0%	9,0%	11,6%	2,8%	10,9%	9,0%	10,9%	2,8%		
Navarra	9,0%	2,8%	15,7%	11,8%	9,7%	3,0%	13,4%	11,7%	9,2%	2,8%	15,2%	12,6%	8,1%	2,5%	12,2%	12,2%	15,2%	2,5%	16,6%	12,2%	16,6%	2,5%		
País Basc	10,0%	3,1%	14,1%	11,2%	10,3%	2,8%	14,0%	11,5%	9,7%	2,7%	17,3%	12,6%	10,6%	2,7%	12,6%	12,6%	17,3%	2,7%	14,9%	12,6%	14,9%	2,7%		
La Rioja	6,5%	2,4%	10,9%	8,2%	7,1%	2,5%	10,0%	8,0%	6,2%	2,2%	9,6%	8,4%	6,1%	2,1%	8,5%	8,5%	9,6%	2,1%	8,2%	8,5%	8,2%	2,1%		
Nivell nacional	9,8%	3,6%	11,4%	8,7%	9,6%	3,4%	10,8%	8,6%	9,5%	3,2%	11,1%	8,9%	9,8%	3,1%	9,0%	9,0%	11,1%	3,1%	11,0%	9,0%	11,0%	3,1%		

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Taula 47. Evolució del percentatge d'ocupats joves i total que estudien sobre el total d'ocupats de cada sexe per sexe. 2005-2008.

	Estudis reglatos						Estudis no reglatos									
	2005		2006		2007		2008		2005		2006		2007		2008	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Illes Balears																
Menors de 30 anys	7,4%	10,0%	8,1%	13,4%	7,2%	8,9%	8,1%	8,7%	9,3%	14,6%	9,0%	17,6%	6,2%	11,4%	8,3%	8,7%
Total	2,3%	4,4%	2,7%	5,1%	2,7%	3,4%	2,2%	3,4%	6,9%	10,4%	7,2%	11,9%	6,3%	9,8%	6,8%	8,7%
Nivell nacional																
Menors de 30 anys	8,7%	11,2%	8,5%	11,2%	8,3%	11,1%	8,7%	11,1%	9,7%	13,7%	8,8%	13,4%	9,5%	13,0%	9,4%	13,0%
Total	3,0%	4,5%	2,9%	4,2%	2,7%	4,0%	2,6%	3,9%	7,3%	10,8%	7,2%	10,7%	7,5%	12,2%	7,7%	10,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Taula 48. Taxa d'ocupació per sexe i comunitats autònomes. 2008.

	Menors de 30 anys			Total població		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Andalusia	53,7%	44,2%	49,1%	58,2%	36,8%	47,3%
Aragó	61,8%	55,6%	58,8%	64,0%	46,2%	55,1%
Astúries	56,6%	51,3%	54,0%	57,1%	40,2%	48,2%
Illes Balears	61,3%	54,3%	57,9%	66,4%	49,9%	58,2%
Canàries	50,4%	43,3%	46,9%	59,2%	41,5%	50,3%
Cantàbria	58,4%	50,3%	54,4%	62,9%	43,3%	52,8%
Castella i Lleó	59,4%	46,1%	53,0%	59,9%	39,1%	49,3%
Castella - La Manxa	61,3%	48,5%	55,1%	62,4%	38,4%	50,5%
Catalunya	62,1%	57,6%	59,9%	65,7%	49,5%	57,5%
Com. Valenciana	60,4%	54,1%	57,3%	63,0%	44,6%	53,7%
Extremadura	55,5%	40,2%	48,1%	57,7%	33,3%	45,4%
Galícia	58,4%	50,0%	54,3%	59,0%	42,3%	50,3%
Madrid	61,1%	58,0%	59,5%	67,5%	51,1%	59,0%
Múrcia	59,3%	53,7%	56,6%	63,7%	44,0%	54,0%
Navarra	60,5%	53,8%	57,3%	66,3%	48,0%	57,0%
País Basc	57,7%	53,6%	55,7%	63,4%	45,8%	54,3%
La Rioja	59,8%	56,6%	58,3%	65,4%	45,0%	55,3%
Nivell nacional	58,5%	51,3%	55,0%	62,5%	43,9%	53,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA.

Taula 49. Evolució de la contractació de la població de les Illes Balears per grups d'edat i tipus de contracte. 2005-2008.

	2005	2006	2007	2008
De 16 a 19 anys				
Indefinit	1.901	2.616	3.133	2.671
Formatiu	1.544	1.396	1.288	765
Temporal	30.550	32.675	31.913	23.816
Altres	49	30	25	40
De 20 a 24 anys				
Indefinit	7.269	9.461	9.435	8.367
Formatiu	558	490	451	282
Temporal	74.614	75.909	73.370	60.325
Altres	261	167	163	162
De 25 a 29 anys				
Indefinit	9.439	12.482	12.230	10.405
Formatiu	392	405	271	265
Temporal	72.909	75.132	74.153	63.121
Altres	371	238	186	256
Menors de 30 anys				
Indefinit	18.609	24.559	24.798	21.443
Formatiu	2.494	2.291	2.010	1.312
Temporal	178.073	183.716	179.436	147.262
Altres	681	435	374	458
De 30 a 44 anys				
Indefinit	17.056	23.629	24.100	21.418
Formatiu	268	223	165	192
Temporal	127.101	138.165	141.849	127.725
Altres	719	534	501	554
De 45 anys i majors				
Indefinit	7.404	9.515	10.242	8.994
Formatiu	109	100	45	94
Temporal	48.588	53.549	56.389	51.661
Altres	336	322	262	360
Total				
Indefinit	43.069	57.703	59.140	51.855
Formatiu	2.871	2.614	2.220	1.598
Temporal	353.762	375.430	377.674	326.648
Altres	1.736	1.291	1.137	1.372

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 50. Evolució dels contractes dels joves i total de la població per tipus de contractes i estudis a les Illes Balears. 2005-2008.

	2005				2006				2007				2008			
	Indefinites	Formatius	Temporals	Altres	Indefinites	Formatius	Temporals	Altres	Indefinites	Formatius	Temporals	Altres	Indefinites	Formatius	Temporals	Altres
Joves																
Analfabets	926	53	10.854	8	1.482	49	10.719	3	1.329	56	11.232	13	1.079	22	8.996	21
Educació primària	749	238	9.912	76	1.156	187	11.905	55	1.178	269	10.737	46	1.022	127	8.419	62
1a. etapa E. Secundària	11.282	1.333	106.058	429	14.261	1.235	107.362	167	14.248	980	102.575	115	12.498	638	85.119	158
2a. etapa E. Secundària	3.798	201	35.435	79	5.094	190	38.367	75	5.735	205	41.296	95	4.838	116	32.950	90
FP Superior	548	140	3.730	11	690	89	3.294	4	573	93	2.902	3	484	56	2.349	3
Ensenyament Univers.	1.306	529	12.084	78	1.876	541	12.069	131	1.735	407	10.694	102	1.522	353	9.429	124
Total	18.609	2.494	178.073	681	24.559	2.291	183.716	435	24.798	2.010	179.436	374	21.443	1.312	147.262	458
Total població																
Analfabets	2.370	62	24.665	23	3.721	54	25.132	28	3.516	56	26.771	36	2.931	33	21.539	36
Educació primària	2.200	278	21.298	198	3.202	207	27.226	181	3.161	309	25.064	127	2.600	161	21.853	193
1a. etapa E. Secundària	26.715	1.550	215.956	1.011	34.367	1.398	224.181	565	34.494	1.053	222.045	411	30.823	792	193.115	593
2a. etapa E. Secundària	7.909	234	64.772	309	11.059	246	71.721	254	12.501	220	79.000	311	10.770	125	67.404	312
FP Superior	1.080	152	6.623	39	1.368	103	6.148	20	1.324	100	5.733	20	1.134	63	4.976	18
Ensenyament Univers.	2.795	595	20.448	156	3.986	606	21.022	243	4.144	482	19.061	232	3.597	424	17.761	220
Total	43.069	2.871	353.762	1.736	57.703	2.614	375.430	1.291	59.140	2.220	377.674	1.137	51.855	1.598	326.648	1.372

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 51. Evolució de la taxa de temporalitat, per sexe, a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Illes Balears												
Menor de 30 anys	53,7%	48,6%	51,4%	50,4%	51,0%	50,7%	48,4%	40,9%	45,0%	52,1%	42,8%	47,7%
Total (> de 16 anys)	32,8%	32,2%	32,6%	32,3%	34,3%	33,2%	30,1%	27,5%	28,9%	30,1%	26,8%	28,6%
Espanya												
Menor de 30 anys	55,4%	54,2%	54,9%	54,3%	55,5%	54,8%	52,5%	50,7%	51,7%	48,7%	49,1%	48,9%
Total (> de 16 anys)	31,7%	35,7%	33,3%	32,0%	36,7%	34,0%	30,6%	33,1%	31,7%	27,6%	31,4%	29,3%
UE (27)												
Menor de 24 anys	40,5%	39,8%	40,1%	40,7%	40,8%	40,7%	40,9%	41,3%	41,1%	39,5%	40,6%	40,0%
Total (> de 16 anys)	13,6%	14,5%	14,0%	13,9%	15,0%	14,4%	13,9%	15,2%	14,5%	13,3%	14,9%	14,1%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA (INE) i l'LFS (Eurostat).

Taula 52. Taxa de temporalitat per sexe i comunitats autònomes. 2008.

	Menors de 30 anys			Total població		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Andalusia	60,9%	58,8%	60,0%	39,7%	42,5%	40,9%
Aragó	42,9%	46,9%	44,8%	22,0%	29,7%	25,4%
Astúries	44,2%	49,0%	46,5%	25,6%	30,9%	27,6%
Illes Balears	52,1%	42,8%	47,7%	30,0%	26,8%	28,5%
Canàries	51,1%	49,7%	50,5%	33,0%	34,7%	33,8%
Cantàbria	53,0%	49,7%	51,5%	25,8%	29,1%	27,2%
Castella i Lleó	45,7%	48,1%	46,8%	23,4%	29,1%	25,9%
Castella - La Manxa	43,8%	46,9%	45,2%	28,8%	35,1%	31,4%
Catalunya	40,1%	41,2%	40,6%	20,0%	22,7%	21,2%
Com. Valenciana	51,0%	48,2%	49,7%	30,9%	33,8%	32,2%
Extremadura	57,4%	55,8%	56,8%	35,3%	42,3%	38,1%
Galícia	53,2%	55,1%	54,1%	28,7%	33,0%	30,6%
Madrid	39,3%	45,6%	42,4%	20,3%	26,7%	23,3%
Múrcia	52,2%	54,2%	53,2%	35,7%	38,6%	36,9%
Navarra	44,1%	46,7%	45,3%	21,2%	31,4%	25,8%
País Basc	53,2%	53,2%	53,2%	22,8%	32,4%	27,2%
La Rioja	39,1%	41,6%	40,4%	19,7%	25,8%	22,3%
Nivell nacional	48,7%	49,1%	48,9%	27,6%	31,4%	29,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Taula 53. Evolució de les persones contractades a les Illes Balears segons la intensitat de rotació. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Joves												
1	35.890	32.148	68.038	35.854	32.546	68.400	35.062	32.007	67.069	35.077	31.279	66.356
2	14.181	11.759	25.940	14.428	12.703	27.131	13.940	12.452	26.392	11.505	10.432	21.937
3	5.041	4.266	9.307	5.632	4.614	10.246	5.349	4.636	9.985	3.709	3.671	7.380
4	1.920	1.629	3.549	2.283	1.825	4.108	2.247	1.897	4.144	1.365	1.504	2.869
5	823	790	1.613	1.053	843	1.896	1.041	892	1.933	500	677	1.177
6	418	393	811	496	438	934	544	448	992	256	344	600
7	205	258	463	280	247	527	239	254	493	139	207	346
8	144	170	314	159	179	338	143	166	309	82	144	226
9	83	117	200	105	155	260	97	97	194	34	92	126
>=10	389	450	839	399	486	885	339	475	814	239	362	601
Total												
1	76.063	62.192	138.255	78.236	64.850	143.086	78.807	65.630	144.437	82.058	66.458	148.516
2	30.166	22.159	52.325	32.068	24.705	56.773	31.367	24.682	56.049	27.381	21.491	48.872
3	10.576	7.855	18.431	12.214	8.855	21.069	12.022	8.947	20.969	8.798	7.520	16.318
4	4.082	3.084	7.166	4.810	3.553	8.363	4.910	3.635	8.545	3.139	3.003	6.142
5	1.752	1.473	3.225	2.152	1.722	3.874	2.272	1.776	4.048	1.204	1.440	2.644
6	845	814	1.659	1.022	885	1.907	1.145	970	2.115	566	760	1.326
7	447	557	1.004	590	537	1.127	538	574	1.112	290	496	786
8	256	366	622	301	401	702	328	371	699	170	330	500
9	155	241	396	210	303	513	238	264	502	94	245	339
>=10	733	1.035	1.768	823	1.136	1.959	813	1.063	1.876	611	908	1.519

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 54. Evolució de la població aturada per illes i sexe a les Illes Balears. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Menors de 30 anys												
Mallorca	4.267	4.947	9.214	3.847	4.514	8.362	3.967	4.445	8.412	6.095	5.213	11.307
Menorca	395	597	992	387	558	945	426	571	998	645	642	1.287
Eivissa	794	995	1.788	722	912	1.634	781	842	1.622	1.053	913	1.966
Formentera	34	45	79	39	40	79	43	36	79	50	36	85
Illes Balears	5.490	6.583	12.073	4.996	6.024	11.020	5.217	5.894	11.111	7.841	6.804	14.645
De 30 a 44 anys												
Mallorca	4.723	6.820	11.543	4.369	6.431	10.800	4.725	6.543	11.268	7.653	7.668	15.321
Menorca	458	711	1.169	470	710	1.181	510	667	1.177	821	800	1.620
Eivissa	896	1.182	2.077	856	1.162	2.018	955	1.123	2.078	1.468	1.232	2.700
Formentera	57	85	142	58	77	135	64	71	134	94	66	159
Illes Balears	6.134	8.798	14.931	5.753	8.380	14.133	6.254	8.403	14.657	10.035	9.765	19.800
Majors de 45 anys												
Mallorca	4.617	4.688	9.304	4.265	4.723	8.988	4.371	5.040	9.411	6.051	5.923	11.974
Menorca	344	335	679	345	350	695	377	363	740	509	453	962
Eivissa	665	628	1.294	617	615	1.232	635	627	1.262	950	711	1.661
Formentera	30	29	59	33	33	66	34	29	63	42	27	69
Illes Balears	5.655	5.680	11.336	5.260	5.721	10.981	5.417	6.059	11.476	7.552	7.114	14.666
Total												
Mallorca	13.607	16.455	30.061	12.481	15.668	28.149	13.063	16.027	29.091	19.798	18.803	38.601
Menorca	1.197	1.643	2.840	1.202	1.619	2.821	1.313	1.601	2.914	1.975	1.894	3.869
Eivissa	2.354	2.805	5.159	2.195	2.689	4.884	2.371	2.592	4.963	3.470	2.857	6.327
Formentera	121	159	280	130	149	280	140	136	276	185	129	314
Illes Balears	17.279	21.061	38.340	16.009	20.125	36.134	16.888	20.356	37.243	25.428	23.684	49.111

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 55. Evolució de la població aturada per grups d'edat i sector d'activitat a les Illes Balears. 2005-2008.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior	Total
2005						
16-19	7	62	128	1.242	379	1.818
20-24	23	192	505	3.371	169	4.260
25-29	47	262	785	4.770	132	5.996
Menors de 30 anys	77	516	1.418	9.383	679	12.073
30-44	113	740	2.114	11.682	282	14.931
De 45 i més anys	94	816	1.688	8.504	234	11.336
Total	284	2.072	5.220	29.569	1.195	38.340
2006						
16-19	10	48	122	1.272	227	1.679
20-24	28	167	454	3.100	125	3.873
25-29	38	216	742	4.390	82	5.468
Menors de 30 anys	76	431	1.318	8.761	434	11.020
30-44	106	632	2.038	11.143	214	14.133
De 45 i més anys	97	751	1.578	8.347	208	10.981
Total	279	1.814	4.933	28.251	856	36.134
2007						
16-19	12	50	140	1.287	173	1.662
20-24	32	147	545	3.075	103	3.901
25-29	40	224	853	4.361	70	5.547
Menors de 30 anys	84	421	1.537	8.723	346	11.111
30-44	130	566	2.417	11.364	180	14.657
De 45 i més anys	99	696	1.717	8.759	206	11.476
Total	313	1.682	5.671	28.847	732	37.243
2008						
16-19	20	81	216	1.511	310	2.137
20-24	51	222	921	3.875	167	5.235
25-29	76	277	1.495	5.274	151	7.273
Menors de 30 anys	147	579	2.631	10.660	628	14.645
30-44	191	777	4.584	13.924	323	19.800
De 45 i més anys	147	784	3.064	10.372	299	14.666
Total	485	2.141	10.279	34.956	1.250	49.111

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 56. Evolució de la població aturada per grups d'edat i sexe a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Illes Balears												
16-19	48,7%	51,3%	1.818	47,6%	52,4%	1.679	49,6%	50,4%	1.662	56,2%	43,8%	2.137
20-24	45,9%	54,1%	4.260	46,2%	53,8%	3.873	48,6%	51,4%	3.901	54,8%	45,2%	5.235
25-29	44,2%	55,8%	5.996	44,0%	56,0%	5.468	45,0%	55,0%	5.547	51,8%	48,2%	7.273
Total joves	45,5%	54,5%	12.073	45,3%	54,7%	11.020	47,0%	53,0%	11.111	53,5%	46,5%	14.645
Total població	45,1%	54,9%	38.340	44,3%	55,7%	36.134	45,3%	54,7%	37.243	51,8%	48,2%	49.111
Nivell nacional												
16-19	--	--	--	52,0%	48,0%	77.337	52,5%	47,5%	72.183	58,3%	41,7%	84.984
20-24	--	--	--	44,5%	55,5%	178.228	46,1%	53,9%	166.397	54,1%	45,9%	219.663
25-29	--	--	--	39,6%	60,4%	275.338	40,9%	59,1%	259.060	48,4%	51,6%	330.602
Total joves	--	--	--	43,1%	56,9%	530.904	44,3%	55,7%	497.640	51,7%	48,3%	635.249
Total població	--	--	--	38,6%	61,4%	2.039.414	38,8%	61,2%	2.039.004	45,2%	54,8%	2.539.941

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB i l'SPEE.

Taula 57. Evolució dels aturats per grups d'edat i nacionalitat a les Illes Balears. 2005-2008.

	2005				2006				2007				2008			
	Espanyols	UE	No UE	Total	Espanyols	UE	No UE	Total	Espanyols	UE	No UE	Total	Espanyols	UE	No UE	Total
16-19	1.698	74	46	1.818	1.551	82	46	1.679	1.509	99	54	1.662	1.905	153	80	2.137
20-24	3.742	323	195	4.260	3.278	393	203	3.873	3.187	455	259	3.901	4.172	703	360	5.235
25-29	4.789	875	332	5.996	4.130	975	363	5.468	3.964	1.099	484	5.547	4.956	1.590	728	7.273
Menors de 30 anys	10.228	1.272	572	12.073	8.959	1.449	612	11.020	8.661	1.653	797	11.111	11.033	2.446	1.167	14.645
30-44	11.683	2.223	1.026	14.931	10.526	2.553	1.055	14.133	10.331	3.024	1.302	14.657	13.167	4.775	1.858	19.800
De 45 i més anys	9.976	691	668	11.336	9.486	797	698	10.981	9.768	901	807	11.476	12.028	1.528	1.110	14.666
Total	31.888	4.186	2.266	38.340	28.970	4.799	2.365	36.134	28.759	5.578	2.906	37.243	36.228	8.749	4.135	49.111

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 58. Evolució del pes de la població aturada sobre el total d'aturats joves i total per nivells d'estudis. 2005-2008.

	Joves menors de 30 anys				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Analfabets	0,4%	0,5%	0,6%	0,7%	0,4%	0,5%	0,7%	0,8%
Educació primària	5,8%	12,4%	14,0%	18,5%	6,7%	13,2%	15,7%	19,9%
Educació secundària (1a etapa)	68,4%	63,9%	64,1%	61,2%	69,4%	64,2%	62,5%	59,4%
Educació secundària (2a etapa)	17,5%	16,2%	14,9%	13,7%	16,1%	15,2%	14,5%	13,6%
Ensenyaments superiors	7,9%	7,0%	6,4%	5,9%	7,3%	6,9%	6,7%	6,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SOIB.

Taula 59. Taxa d'atur dels joves i total per sexe i comunitats autònomes. 2008.

	Menors de 30 anys			Total població		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Andalusia	24,1%	27,1%	25,4%	15,2%	21,5%	17,8%
Aragó	14,0%	14,5%	14,3%	6,4%	8,2%	7,1%
Astúries	14,2%	16,9%	15,5%	6,4%	11,0%	8,4%
Illes Balears	19,5%	15,3%	17,6%	9,7%	10,8%	10,2%
Canàries	25,4%	25,2%	25,3%	16,2%	19,0%	17,4%
Cantàbria	10,5%	14,4%	12,3%	5,9%	8,9%	7,2%
Castella i Lleó	12,7%	21,4%	16,6%	6,7%	13,4%	9,5%
Castella-La Manxa	15,2%	21,5%	18,0%	9,1%	15,4%	11,6%
Catalunya	17,4%	13,6%	15,7%	9,0%	9,0%	9,0%
Com. Valenciana	19,0%	18,6%	18,8%	11,0%	13,6%	12,1%
Extremadura	16,8%	29,6%	22,5%	10,9%	21,6%	15,2%
Galícia	13,9%	15,8%	14,8%	7,4%	10,4%	8,7%
Madrid	14,3%	14,4%	14,3%	7,9%	9,6%	8,7%
Múrcia	20,1%	17,9%	19,2%	12,0%	13,6%	12,6%
Navarra	12,8%	13,6%	13,2%	5,5%	8,3%	6,7%
País Basc	13,1%	13,3%	13,2%	5,5%	7,7%	6,4%
La Rioja	12,5%	15,0%	13,7%	6,4%	9,8%	7,8%
Nivell nacional	18,0%	18,9%	18,4%	10,1%	13,0%	11,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'EPA, INE.

Taula 60. Evolució del guany mitjà anual per treballador a les Illes Balears i nivell nacional. 2004-2007.

	2004	2005	2006	2007
Joves (menors de 25 anys)				
Illes Balears	12.625	13.000	12.668	13.146
Nivell nacional	11.881	12.639	12.316	12.442
Total				
Illes Balears	16.636	17.018	18.096	18.887
Nivell nacional	18.310	18.677	19.681	20.390

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Enquesta d'Estructura Salarial (INE).

Taula 61. Evolució del nombre d'accidents patits pels treballadors de les Illes Balears per grups d'edat i sexe. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
De 16 a 19 anys	1.082	289	1.371	1.125	282	1.407	1.152	291	1.443	742	206	948
De 20 a 24 anys	2.792	983	3.775	2.877	973	3.850	2.778	873	3.651	2.086	750	2.836
De 25 a 29 anys	3.367	1.034	4.401	3.539	1.089	4.628	3.529	1.083	4.612	2.758	1.002	3.760
Menors de 30 anys	7.241	2.306	9.547	7.541	2.344	9.885	7.459	2.247	9.706	5.586	1.958	7.544
De 30 a 45 anys	8.178	2.679	10.857	8.981	2.690	11.671	9.012	2.938	11.950	7.799	2.723	10.522
Majors de 45 anys	4.306	1.852	6.158	4.486	1.886	6.372	4.906	2.137	7.043	4.296	2.166	6.462
No consta	7	2	9	7	0	7	1	0	1	2	3	5
Total	19.732	6.839	26.571	21.015	6.920	27.935	21.378	7.322	28.700	17.683	6.850	24.533

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Conselleria de Treball i Formació (CAIB).

Taula 62. Evolució del nombre d'accidents dels joves i total de treballadors de les Illes Balears per sector econòmic. 2005-2008.

	Joves				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Agricultura	149	126	140	126	458	427	472	437
Indústria	1.145	1.160	1.159	920	2.965	3.095	3.176	2.670
Construcció	2.881	3.069	3.108	2.151	7.876	8.633	8.747	6.626
Serveis	5.372	5.530	5.299	4.347	15.272	15.780	16.305	14.800
Total	9.547	9.885	9.706	7.544	26.571	27.935	28.700	24.533

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Conselleria de Treball i Formació (CAIB).

6 ÍNDEX DE GRÀFIQUES I TAULES

Gràfica 1.	Població total i població jove (de 15 a 29 anys) de les Illes Balears. 2000-2008.	7
Gràfica 2.	Variació percentual de la població jove (de 15 a 29 anys) i de la població total de les Illes Balears. 2000-2008.	7
Gràfica 3.	Població de les Illes Balears per grups d'edat. 2008.	8
Gràfica 4.	Població de les Illes Balears per grups d'edat. 2000.	8
Gràfica 5.	Creixement interanual de la població jove de les Illes Balears, Espanya i UE (27). 2000-2008.	9
Gràfica 6.	Pes de la població jove (15 a 29 anys) sobre el total de la població per comunitats autònomes. 2008.	10
Gràfica 7.	Evolució de la taxa neta d'escolarització (%) als 16 anys. Curs 1991-92 / curs 2007-08.	12
Gràfica 8.	Taxa neta d'escolarització (%) als 16 anys per comunitats autònomes. Curs 2007-2008.	12
Gràfica 9.	Alumnes matriculats a la UIB per tipus d'estudis i sexe. Curs 2008-2009.	15
Gràfica 10.	Evolució dels titulats a la UIB per tipus d'estudis. Curs 2000-01 / curs 2007-08.	15
Gràfica 11.	Alumnes titulats a la UIB per tipus d'estudis i sexe. Curs 2007-2008.	16
Gràfica 12.	Abandonament escolar prematur: població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'educació-formació. 1997-2002-2007.	16
Gràfica 13.	Abandonament escolar prematur: població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'educació-formació per comunitats autònomes i sexe. 2007.	17
Gràfica 14.	Percentatge de població entre 18 i 24 anys que no ha completat l'educació secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'estudi-formació. 2007.	17
Gràfica 15.	Nivell de formació de la població adulta (de 25 a 64 anys) per comunitats autònomes i sexe. 2007.	19
Gràfica 16.	Nivell de formació de la població de 25 a 64 anys per països. 2007.	19
Gràfica 17.	Població en edat de treballar. Valor per càpita del capital humà. 2000-2007. Treballadors equivalents (home menor de 20 anys sense estudis o amb primaris incomplets).	20

Gràfica 18.	Mitjana d'anys d'estudi basada en la LOGSE. Població activa. 2000-2007.	21
Gràfica 19.	Evolució població activa menor de 30 anys i total a les Illes Balears. 2005-2008.	23
Gràfica 20.	Taxes de variació de la població activa menor de 30 anys i total a les Illes Balears. 2006-2008.	24
Gràfica 21.	Taxa de variació de la població activa menor de 30 anys de les Illes Balears, a Espanya i de la UE (27). 2006-2008.	24
Gràfica 22.	Evolució població activa menor de 30 anys sobre el total a les Illes Balears i nivell nacional. 2005-2008.	25
Gràfica 23.	Evolució de la taxa d'activitat de la població menor de 30 anys a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.	29
Gràfica 24.	Taxa d'activitat del joves menors de 30 anys de les Illes Balears per comunitats autònomes i sexe. 2008.	30
Gràfica 25.	Evolució comparativa de la població d'alta a la Seguretat Social menor de 30 anys (afiliació a la Seguretat Social) i de la població ocupada segons l'EPA a les Illes Balears. 2005-2008.	31
Gràfica 26.	Evolució comparativa de les taxes de creixement interanual de la població d'alta a la Seguretat Social menor de 30 anys (afiliació a la Seguretat Social) i de la població ocupada segons l'EPA a les Illes Balears. 2005-2008.	31
Gràfica 27.	Evolució població d'alta a la Seguretat Social menor de 30 anys i total de treballadors a les Illes Balears. 2005-2008.	32
Gràfica 28.	Variació percentual de la població d'alta a la Seguretat Social menor de 30 anys i total a les Illes Balears. 2006-2008.	32
Gràfica 29.	Evolució del pes de la població menor de 30 anys d'alta a la Seguretat Social sobre el total de treballadors a les Illes Balears. 2000-2008.	33
Gràfica 30.	Evolució mensual dels afiliats menors de 30 anys i total de treballadors a les Illes Balears i a nivell nacional. 2008.	34
Gràfica 31.	Evolució de la població ocupada menor de 30 anys de les Illes Balears, d'Espanya i de la UE (27). 2006-2008.	34
Gràfica 32.	Taxes de variació de la contractació per grups d'edat a les Illes Balears. 2003-2008.	34
Gràfica 33.	Evolució del pes dels contractes dels joves sobre els contractes totals a les Illes Balears. 2002-2008.	35
Gràfica 34.	Contractació dels joves i total de la població per sector econòmic a les Illes Balear. 2007-2008.	36

Gràfica 35.	Afiliats a la Seguretat Social per grups d'edat i règim de cotització. 2008.	40
Gràfica 36.	Percentatge d'assalariats del sector públic sobre el total d'assalariats. 2008.	41
Gràfica 37.	Evolució dels afiliats a la Seguretat Social de 16 a 19 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.	42
Gràfica 38.	Evolució dels afiliats a la Seguretat Social de 20 a 24 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.	42
Gràfica 39.	Evolució dels afiliats a la Seguretat Social de 25 a 29 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.	42
Gràfica 40.	Evolució dels afiliats a la Seguretat Social de 16 a 29 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.	42
Gràfica 41.	Taxes de variació de la contractació per grups d'edat a les Illes Balears. 2003-2008.	42
Gràfica 42.	Pes de la població ocupada per sexe a les Illes Balears i a nivell nacional. 2008.	43
Gràfica 43.	Evolució de la població ocupada de les Illes Balears per sexe. 2005-2008.	43
Gràfica 44.	Evolució de la població ocupada estrangera jove i total de la població a les Illes Balears. Valors absoluts i pes sobre el total. 2005-2008.	44
Gràfica 45.	Evolució del pes dels contractes dels estrangers sobre els contractes totals a les Illes Balears per joves i total de població. 2005-2008.	45
Gràfica 46.	Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitats autònomes. 2008.	46
Gràfica 47.	Evolució de la taxa d'ocupació de la població menor de 30 anys a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.	48
Gràfica 48.	Taxa d'ocupació del joves menors de 30 anys per comunitats autònomes i sexe. 2008.	49
Gràfica 49.	Contractes dels joves de les Illes Balears per tipus de contracte i nivell d'estudis. 2008.	51
Gràfica 50.	Evolució de la taxa de temporalitat de la població menor de 30 anys a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.	52
Gràfica 51.	Taxa de temporalitat del joves menors de 30 anys per comunitats autònomes i sexe. 2008.	52
Gràfica 52.	Evolució del pes dels ocupats joves i total a jornada parcial sobre el total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya. 2005-2008.	53
Gràfica 53.	Evolució comparativa de l'atur registrat (SOIB) i de la població aturada segons l'EPA dels menors de 30 anys a les Illes Balears. 2005-2008.	56

Gràfica 54.	Evolució comparativa de les taxes de variació interanual de l'atur registrat (SOIB) i de la població aturada segons l'EPA dels menors de 30 anys a les Illes Balears. 2006-2008.	56
Gràfica 55.	Variació percentual de la població aturada menor de 30 anys i total a les Illes Balears. 2006-2008.	57
Gràfica 56.	Evolució del pes de la població menor de 30 anys aturada sobre el total d'aturats a les Illes Balears i nivell nacional. 2006-2008.	57
Gràfica 57.	Evolució mensual de les taxes de variació interanuals dels aturats joves i total a les Illes Balears i a nivell nacional. 2008.	58
Gràfica 58.	Evolució de la població ocupada menor de 30 anys de les Illes Balears, Espanya i de la UE (27). 2006-2008.	58
Gràfica 59.	Evolució de la taxa de variació de l'atur registrat dels menors de 30 anys per illes. 2006-2008.	59
Gràfica 60.	Distribució de la població aturada menor de 30 anys de les Illes Balears segons el sector econòmic. 2008.	60
Gràfica 61.	Distribució de la població aturada total de les Illes Balears segons el sector econòmic. 2008.	60
Gràfica 62.	Evolució dels aturats de 16 a 19 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.	61
Gràfica 63.	Evolució dels aturats de 20 a 24 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.	61
Gràfica 64.	Evolució dels aturats de 25 a 29 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.	61
Gràfica 65.	Evolució dels aturats de 16 a 29 anys, per sexe, a les Illes Balears. 2005-2008.	61
Gràfica 66.	Evolució de la taxa de variació dels aturats a les Illes Balears per grans grups de nacionalitat. 2006-2008.	62
Gràfica 67.	Evolució de les taxes de variació interanuals de la població aturada de les Illes Balears segons el nivell d'estudis. 2006-2008.	63
Gràfica 68.	Evolució de la taxa d'atur de la població menor de 30 anys a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.	65
Gràfica 69.	Taxa d'atur dels joves menors de 30 anys per comunitats autònomes i sexe. 2008.	66
Gràfica 70.	Evolució dels guanys mitjans anuals per treballador menor de 30 anys i total a les Illes Balears i a nivell nacional. 2004-2007.	69
Gràfica 71.	Mitjana de guanys anuals dels treballadors menors de 30 anys a diversos països de la UE. Espanya: índex=100. 2006.	70

Gràfica 72.	Evolució del guany mitjà anual dels treballadors menors de 25 anys per comunitats autònomes. 2005-2007.	70
Gràfica 73.	Evolució del nombre d'accidents al col·lectiu jove i al conjunt de treballadors a les Illes Balears. 2005-2008.	71
Gràfica 74.	Evolució de la taxa de variació dels accidents al col·lectiu jove i al conjunt de treballadors a les Illes Balears. 2006-2008.	72
Gràfica 75.	Accidents dels joves de les Illes Balears per sectors econòmics. 2008.	73
Gràfica 76.	Accidents del total de treballadors de les Illes Balears per sectors econòmics. 2008.	73

ÍNDIX DE TAULES

Taula 1.	Població per grups d'edat i illes. 2004-2006-2008.	8
Taula 2.	Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya. 2000, 2007 i 2008.	11
Taula 3.	Taxa neta d'escolarització per edats significatives i sexe. Illes Balears i Espanya, curs 2007-2008. UE, curs 2005-2006.	13
Taula 4.	Taxa bruta de població que es gradua a cada ensenyament no universitari per sexe a les Illes Balears i a nivell estatal. Curs 2006-07 i variació respecte del curs 2001-02.	14
Taula 5.	Taxa bruta de població que es gradua en ensenyaments universitaris per sexe a les Illes Balears i Espanya. Curs 2005-06 i variació respecte del curs 2001-02.	14
Taula 6.	Evolució de la població activa per grups d'edat. 2005-2008.	25
Taula 7.	Evolució de la població activa per sexe a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.	26
Taula 8.	Evolució de la població activa estrangera menor de 30 anys i total a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.	26
Taula 9.	Distribució percentual de la població activa menor de 30 anys, per nivell d'estudis i sexe, a les Illes Balears i Espanya. 2005, 2007 i 2008.	27
Taula 10.	Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitats autònomes. 2008.	27
Taula 11.	Evolució de la població inactiva de les Illes Balears per sexe i tipus d'inactivitat. 2005-2008.	28

Taula 12.	Evolució de la taxa d'activitat per sexe a les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.	30
Taula 13.	Vint activitats econòmiques que concentren els majors percentatges d'afiliats a la Seguretat Social per als joves i la població total de les Illes Balears. 1r semestre 2006 - 1r sem. 2008.	36
Taula 14.	Deu ocupacions amb major volum de contractació entre els homes a les Illes Balears. 2008.	37
Taula 15.	Deu ocupacions amb major volum de contractació entre les dones a les Illes Balears. 2008.	39
Taula 16.	Distribució percentual de la població ocupada menor de 30 anys per nivell d'estudis i sexe a les Illes Balears i a Espanya. 2005, 2007 i 2008.	46
Taula 17.	Evolució de l'índex de desajustament a les Illes Balears i Espanya per als joves i per al total de la població. 2005-2008.	47
Taula 18.	Evolució de la taxa d'ocupació per sexe de les Illes Balears, a Espanya i de la UE (27). 2005-2008.	48
Taula 19.	Evolució de la taxa d'ocupació dels joves i total d'ocupats a les Illes Balears i Espanya segons el nivell d'estudis. 2005-2008.	49
Taula 20.	Evolució de la durada mitjana de la contractació per grups d'edat (dies per contracte). 2005-2008.	51
Taula 21.	Evolució de l'índex de rotació laboral a les Illes Balears per als joves i per al total de la població. 2005-2008.	54
Taula 22.	Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu. 2005-2008.	55
Taula 23.	Evolució d'atur registrat a les 10 activitats econòmiques amb major augment interanual de l'atur el 2008 a les Illes Balears. 2006-2008.	60
Taula 24.	Nacionalitats amb un major increment de l'atur de joves i total a les Illes Balears. 2008 i var. respecte al 2007.	63
Taula 25.	Aturats menors de 30 anys de les Illes Balears segons el grup professional de l'ocupació sol·licitada. 2005-2008.	64
Taula 26.	Evolució de la taxa d'atur per sexe de les Illes Balears, Espanya i la UE (27). 2005-2008.	66
Taula 27.	Evolució de la taxa d'atur dels joves i total segons el nivell d'estudis a les Illes Balears i Espanya. 2005-2008.	67
Taula 28.	Distribució de l'atur registrat segons la durada de la demanda dels joves i total de la població aturada de les Illes Balears. 2005-2008.	67

Taula 29.	Guany mitjà anual dels treballadors per grups d'edat i sexe a les Illes Balears i a nivell nacional (euros). 2007.	71
Taula 30.	Evolució de l'índex d'incidència dels accidents de les Illes Balears per grups d'edat. 2005-2008.	72
Taula 31.	Evolució del nombre d'accidents dels joves i del total de treballadors patits a les Illes Balears segons la gravetat. 2005-2008.	73
Taula 32.	Alumnat matriculat per nivells educatius i illes (1). Curs 2000-01 / curs 2007-08.	75
Taula 33.	Evolució del nombre d'alumnes matriculats a la UIB, per tipus d'estudis, sexe i any acadèmic. Curs 2000-01 / curs 2008-09.	76
Taula 34.	Evolució del nombre de titulats de la UIB, per tipus d'estudis, sexe i any acadèmic. Curs 2000-01 / curs 2007-08.	77
Taula 35.	Evolució de l'abandonament escolar prematur (1): població de 18 a 24 anys que no ha completat el nivell d'educació secundària 2a etapa i no segueix cap tipus d'educació-formació per comunitats autònomes i sexe. 1997-2002-2007.	78
Taula 36.	Nivell de formació de la població adulta (de 25 a 64 anys) per comunitats autònomes i sexe. 2007.	79
Taula 37.	Nombre de graduats en ciència i tecnologia per 1.000 habitants de 20 a 29 anys. Curs 2005-2006.	80
Taula 38.	Taxa d'activitat per comunitats autònomes i sexe. 2008.	81
Taula 39.	Evolució de la contractació per grups d'edat i sector econòmic a les Illes Balears. 2005-2008.	82
Taula 40.	Evolució de la població ocupada per règim de cotització i grups d'edat a les Illes Balears. 2005-2008.	84
Taula 41.	Població ocupada per règim de cotització, sexe i grups d'edat a les Illes Balears. 2008.	84
Taula 42.	Evolució dels treballadors de les Illes Balears i a nivell nacional d'alta a la Seguretat Social per grups d'edat i sexe. 2005-2008.	85
Taula 43.	Evolució de la contractació per grups d'edat i sexe a les Illes Balears. 2002-2008.	86
Taula 44.	Evolució població ocupada estrangera menor de 30 anys i total a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.	87
Taula 45.	Evolució de la contractació per grups d'edat i nacionalitat a les Illes Balears. 2005-2008.	87
Taula 46.	Evolució del percentatge de la població ocupada jove i total que cursa estudis per comunitats autònomes. 2005-2008.	88

Taula 47.	Evolució del percentatge d'ocupats joves i total que estudien sobre el total d'ocupats de cada sexe per sexe. 2005-2008.	89
Taula 48.	Taxa d'ocupació per sexe i comunitats autònomes. 2008.	90
Taula 49.	Evolució de la contractació de la població de les Illes Balears per grups d'edat i tipus de contracte. 2005-2008.	91
Taula 50.	Evolució dels contractes dels joves i total de la població per tipus de contractes i estudis a les Illes Balears. 2005-2008.	92
Taula 51.	Evolució de la taxa de temporalitat, per sexe, a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.	93
Taula 52.	Taxa de temporalitat per sexe i comunitats autònomes. 2008.	93
Taula 53.	Evolució de les persones contractades a les Illes Balears segons la intensitat de rotació. 2005-2008.	94
Taula 54.	Evolució de la població aturada per illes i sexe a les Illes Balears. 2005-2008.	95
Taula 55.	Evolució de la població aturada per grups d'edat i sector d'activitat a les Illes Balears. 2005-2008.	96
Taula 56.	Evolució de la població aturada per grups d'edat i sexe a les Illes Balears i a nivell nacional. 2005-2008.	97
Taula 57.	Evolució dels aturats per grups d'edat i nacionalitat a les Illes Balears. 2005-2008.	98
Taula 58.	Evolució del pes de la població aturada sobre el total d'aturats joves i total per nivells d'estudis. 2005-2008.	99
Taula 59.	Taxa d'atur dels joves i total per sexe i comunitats autònomes. 2008.	99
Taula 60.	Evolució del guany mitjà anual per treballador a les Illes Balears i nivell nacional. 2004-2007.	100
Taula 61.	Evolució del nombre d'accidents patits pels treballadors de les Illes Balears per grups d'edat i sexe. 2005-2008.	100
Taula 62.	Evolució del nombre d'accidents dels joves i total de treballadors de les Illes Balears per sector econòmic. 2005-2008.	100

7 RELACIONS DE FONTS I INDICADORS

Per elaborar aquest informe s'ha consultat les fonts següents:

- Enquesta de població activa (EPA) de l'INE
- Padró Municipal de l'INE
- Dades d'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social
- Dades del Servei de l'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)
- Dades estadístiques del Servei Públic d'Ocupació Estatal
- Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Treball i Formació
- Institut d'Avaluació. Ministeri d'Educació, Política Social i Esport.
- Servei d'Estadística i Qualitat Universitària de la UIB.
- Les xifres de l'Educació a Espanya, Estadístiques i Indicador, Indicadors 2009.
- Enquesta d'estructura salarial anual 2007 de l'INE.
- Enquesta d'estructura salarial quadriennal 2006 de l'INE.
- Accidents de treball de la Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Treball i Formació.

1 PRESENTACIÓN

Este informe de la situación laboral de los jóvenes en las Illes Balears da continuidad a la línea de seguimiento del conjunto de colectivos más vulnerables iniciada por el Observatorio del Trabajo de las Illes Balears con la edición correspondiente al año 2007 y forma parte de la estrategia global desarrollada por la Consejería de Trabajo y Formación de atención preferente a los colectivos de jóvenes, mujeres, extranjeros y personas en riesgo de exclusión social.

El análisis del colectivo de jóvenes a lo largo del 2008 supone en muchos aspectos la confirmación de patrones diferenciales en su comportamiento laboral en comparación al resto de grupos de edad, que en muchos casos tienen un trasfondo estructural. Sin ninguna duda, el elemento que sobresale de la evolución laboral de los jóvenes en este año es el impacto de la crisis económica. Así, desde la perspectiva de la afiliación a la Tesorería General de la Seguridad Social las cotizaciones de los jóvenes cayeron un 7,3% en el 2008, frente a una reducción del 0,8% del total de la población. Sin embargo y sin pretender ser exhaustivos, cabe destacar diferentes matices que muestra el informe: (1) la pérdida de afiliación es mayor cuanto más joven es el colectivo analizado, (2) también hay diferencias dentro de los jóvenes en función de la nacionalidad, ya que los extranjeros vieron crecer su afiliación mientras sucedía lo contrario para los nacionales, (3) la mayor caída de la afiliación de los jóvenes no es mayoritariamente asignable a la especialización productiva, ya que para una misma ocupación la caída de la contratación de los jóvenes es mayor que para el resto de grupos de edad y (4) la tasa de temporalidad se sitúa alrededor del 45%, claramente superior a la media poblacional.

En el momento de cierre de este informe, a finales del 2009, se puede observar como la mayor intensidad de pérdida de ocupación se ha concentrado entre los jóvenes, hasta el punto de que este colectivo acumula alrededor del 60% de la pérdida interanual de la afiliación del conjunto de la población balear.

En este contexto, desde la Consejería de Trabajo y Formación se tiene claro, así como se especifica en el Plan de Ocupación de las Illes Balears 2009-2011, que el colectivo de los jóvenes constituye un grupo de actuación preferente. En este sentido, así como ilustra el informe que tenéis en vuestras manos, las actuaciones han de ir enfocadas a reforzar los déficits formativos de nuestros jóvenes. Por este motivo, dentro del nuevo paquete de medidas extraordinarias para hacer frente a la crisis, dotado con un presupuesto de 22 millones de euros y con un alcance de creación de más de 2.400 puestos de trabajo, hay medidas específicamente orientadas a los jóvenes, a parte de las transversales que afectan a toda la población. Así, las medidas de contratación pública directa incluyen una línea específica dedicada a fomentar la formación, de manera que los jóvenes desocupados y sin competencias educativas básicas tendrían una contratación de seis meses a cambio del compromiso de llevar a cabo a la vez acciones formativas en escuelas de adultos. Esta medida, de carácter experimental, tendrá un presupuesto de 4,5 millones de euros y afectará a 400 jóvenes. Por otra parte las medidas extraordinarias también incluyen una línea de préstamos a la formación, para que los jóvenes desocupados que quieran estudiar encuentren los recursos necesarios tanto para pagar la matrícula de los cursos como una especie de salario para compensar su dedicación al estudio. Estos préstamos, en los casos de acciones formativas regladas o de formación profesional para la ocupación en que el alumno obtenga una evaluación global positiva serán condonados y, por tanto, no será necesaria la amortización del préstamo.

En definitiva, este informe muestra como el colectivo de los jóvenes se está viendo afectado por la crisis. Como se ha indicado anteriormente, este informe plantea claramente como los jóvenes son los más afectados por la crisis económica. Sin embargo, el estudio también indica que este colectivo ya arrastra problemas de ocupación que existen antes de la crisis y que, en consecuencia, se debe aproximar a los problemas de este colectivo con una mirada estructural y donde la superación de los déficits formativos son el principal reto para poder posibilitar una mejor cohesión social y una mejor competitividad de nuestra economía. Pero para superar estos déficits tenemos que ser conscientes de que se deben tomar políticas alternativas y ser conscientes de la situación actual, de la que creemos que este informe ayudará a entender.

SR. LLORENÇ POU GARCÍAS
Director general de Planificación Estratégica

HBLE. SRA. JOANA M. BARCELÓ MARTÍ
Consejera de Trabajo y Formación

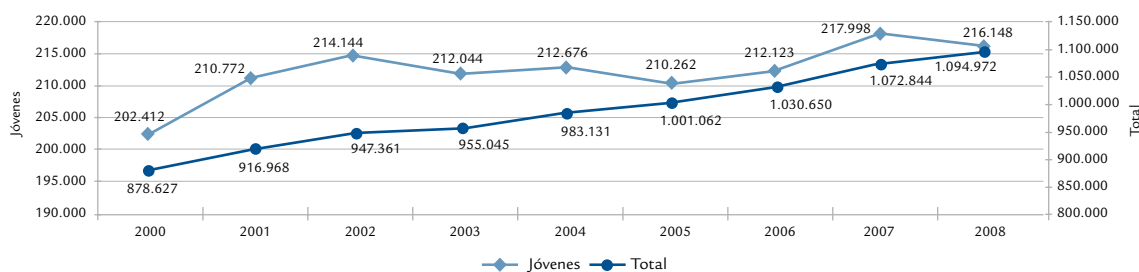
2 CONTEXTO DEMOGRÁFICO Y SOCIAL

2.1 EVOLUCIÓN DE LA POBLACIÓN DE 15 A 29 AÑOS

Antes de entrar en el análisis del colectivo joven dentro del mercado de trabajo es conveniente llevar a cabo una contextualización demográfica y social. Con este objetivo hay que hacer referencia a la principal fuente de datos en materia de población, el Padrón Municipal, publicado por el Instituto Nacional de Estadística, y que según los últimos datos, a 1 de enero de 2009¹, sitúa la población de las Illes Balears en 1.094.972 personas, de las que 216.148 tienen entre 15 y 29 años, hecho que representa un 19,7% del total.

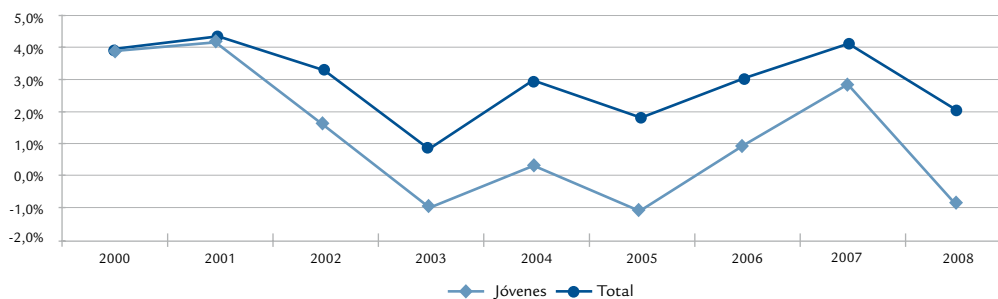
Si se comparan estos datos con los de los años anteriores, se ve como el volumen de personas que integran el colectivo de los jóvenes ha sufrido una ligera disminución respecto de 2007 (0,8%), hecho que también se dio en los años 2003 y 2005, y que contrasta con un crecimiento positivo y más acentuado del total de la población. Por ello, el número de personas de entre 15 y 29 años ha experimentado un incremento acumulado del 6,8% a lo largo del período 2000-2008, que se puede considerar relativamente bajo si se compara con el crecimiento del 24,6% experimentado por el total de la población en este mismo período. De hecho, las Illes Balears son la comunidad donde se registra un mayor crecimiento de población durante este período.

Gráfica 1. Población total y población joven (de 15 a 29 años) de las Illes Balears. 2000-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Padrón Municipal. INE.

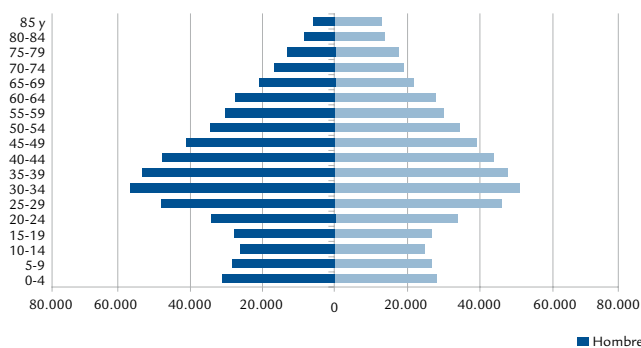
Gráfica 2. Variación porcentual de la población joven (de 15 a 29 años) y de la población total de las Illes Balears. 2000-2008.

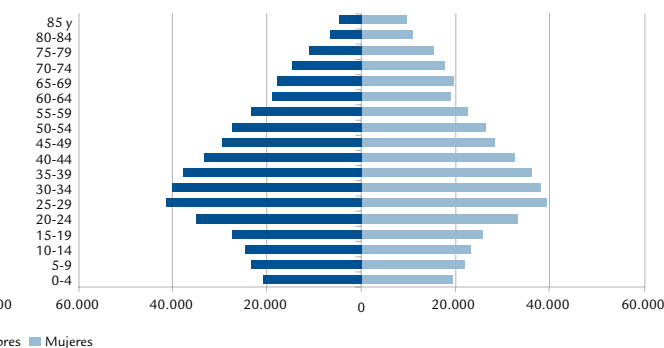
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Padrón Municipal. INE.

¹ Se considera que la población a 1 de enero de un año determinado representa la población del año inmediatamente anterior ya que recoge mejor la realidad del período anterior. Esta puntualización se debe tener en cuenta en todos los comentarios referentes a los datos del Padrón Municipal del INE.

Gráfica 3. Población de las Illes Balears por grupos de edad. 2008.

Gráfica 4. Población de las Illes Balears por grupos de edad. 2000.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Padrón Municipal. INE.

La causa de esta diferencia reside en una reducción de las tasas de natalidad en estos últimos años que, pese al incremento de la población inmigrante de entre 15 y 29 años respecto del total de inmigrantes (que pasa de un 21% en el año 2000 a un 24,6% en el 2008), no ha sido suficiente para compensar la disminución de los nacimientos respecto de los datos a mediados de los años 70, época del baby boom. Estos hechos se traducen en un envejecimiento progresivo de la población de las Illes Balears, tal y como se puede observar en las pirámides de población siguientes, y se reflejan en que la población de 15 a 29 años ha pasado de representar el 23% del total de la población el 2000 al 19,7% el 2008.

Se puede observar como tanto la pirámide del año 2000 como la de 2008 presentan una base estrecha, hecho que muestra la reducción de natalidad mencionada antes y que contrasta con un volumen de población mucho más acentuado en las franjas de edad de 20 a 40 años. En el año 2000, la franja de edad con una mayor población era la de los 25 a 29 años, posición que ha sido ocupada el 2008 por la franja de 30 a 34 años. Otro hecho que se puede observar en estas gráficas es el incremento de población que se ha dado en todas las franjas de edad a causa del fuerte crecimiento de la inmigración que ha experimentado Baleares, sobre todo a partir de 2005. Esta fuerte inmigración ha incidido también positivamente en el número de nacimientos de

Cuadro 1. Población por grupos de edad e islas. 2004-2006-2008.

	Illes Balears			Mallorca			Menorca			Ibiza- Formentera		
	2004	2006	2008	2004	2006	2008	2004	2006	2008	2004	2006	2008
Total	955.045	1.001.062	1.072.844	758.822	790.763	846.210	82.872	88.434	92.434	113.351	121.865	134.200
De 0 a 14 años	144.368	150.096	160.509	115.065	118.954	127.041	12.871	13.722	14.424	16.432	17.420	19.044
% sobre total	15,1%	15,0%	15,0%	15,2%	15,0%	15,0%	15,5%	15,5%	15,6%	14,5%	14,3%	14,2%
De 15 a 29 años	212.044	210.262	217.998	166.739	164.514	170.235	18.372	18.375	18.391	26.933	27.373	29.372
% sobre total	22,2%	21,0%	20,3%	22,0%	20,8%	20,1%	22,2%	20,8%	19,9%	23,8%	22,5%	21,9%
De 30 a 64 años	466.193	502.192	548.657	368.311	394.318	430.253	40.529	44.422	47.182	57.353	63.452	71.222
% sobre total	48,8%	50,2%	51,1%	48,5%	49,9%	50,8%	48,9%	50,2%	51,0%	50,6%	52,1%	53,1%
De 65 i més años	132.440	138.512	145.680	108.707	112.977	118.681	11.100	11.915	12.437	12.633	13.620	14.562
% sobre total	13,9%	13,8%	13,6%	14,3%	14,3%	14,0%	13,4%	13,5%	13,5%	11,1%	11,2%	10,9%

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del Padrón Municipal (INE).

estos últimos años, como se puede observar en el ensanchamiento de la base de la pirámide de 2009, y que ayudará al rejuvenecimiento respecto de estos años anteriores.

Por islas, puede verse como el 2008² el 78,1% de la población joven de las Illes Balears se concentra en la isla de Mallorca, porcentaje ligeramente inferior al peso del total de la población de Mallorca sobre el del total de las islas. En Menorca está presente el 8,4% de la población comprendida entre 15 y 29 años, valor similar al peso del total de la población, mientras que en las Pitiusas el peso del colectivo joven está ligeramente por encima del peso del conjunto de la población (un 13,5% frente a un 12,5%). Estos datos concuerdan con el hecho de que Ibiza y Formentera son las islas donde los jóvenes presentan un mayor peso sobre el total de su población, 21,9%, y aunque su número ha ido disminuyendo durante los últimos años, son las islas que han presentado un mayor crecimiento de la población joven desde el 2004 (9,1% frente al 2,8% del total de las Illes Balears). En cambio, Menorca es donde hay menor presencia de jóvenes (19,9%) y la isla que ha padecido un descenso más acentuado del peso de los jóvenes sobre el total desde el 2004 (2,3 puntos porcentuales).

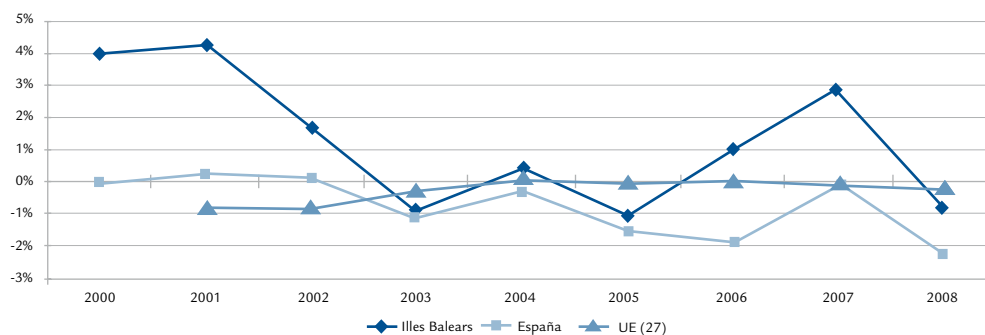
A nivel nacional, en 2008 la población de entre 15 y 29 años asciende a 8.710.113 personas, valor

que representa un 18,7% del total de la población y que, igual que sucede en las Illes Balears, supone una reducción del peso de este colectivo sobre el total respecto de los datos del año 2000 (22,8%). Ahora bien, hay que destacar que frente al bajo crecimiento de los jóvenes en las Illes Balears con respecto al del total de la población entre el 2000 y el 2008, mencionado anteriormente, a nivel estatal esta variación presenta valores negativos (-7%) y se contrapone al incremento del 13,5% del total de la población. A nivel de la Unión Europea de los 27 también se da una reducción en el volumen de la población de esta franja de edad (-2,9%), aunque no tan acentuada como en España³.

En la gráfica 5 puede verse la evolución anual de las tasas de crecimiento de la población joven, en la que destaca que, excepto los años 2003 y 2005, las Illes Balears presentan unas tasas de crecimientos mayores que a nivel nacional y de la UE (27), así como que la UE muestra una evolución más estable.

Con respecto al resto de comunidades autónomas, y pese al progresivo envejecimiento de la población mencionado anteriormente, las Illes Balears constituyen una de las comunidades con una estructura por edades más rejuvenecida. En este sentido, se observa en la gráfica 6 que las islas son la quinta comunidad con mayor peso de la población comprendida entre 15 y 29 años, con un 19,7%, respecto de un 18,7% en el conjunto

Gráfica 5. Crecimiento interanual de la población joven de las Illes Balears, España y UE (27). 2000-2008.

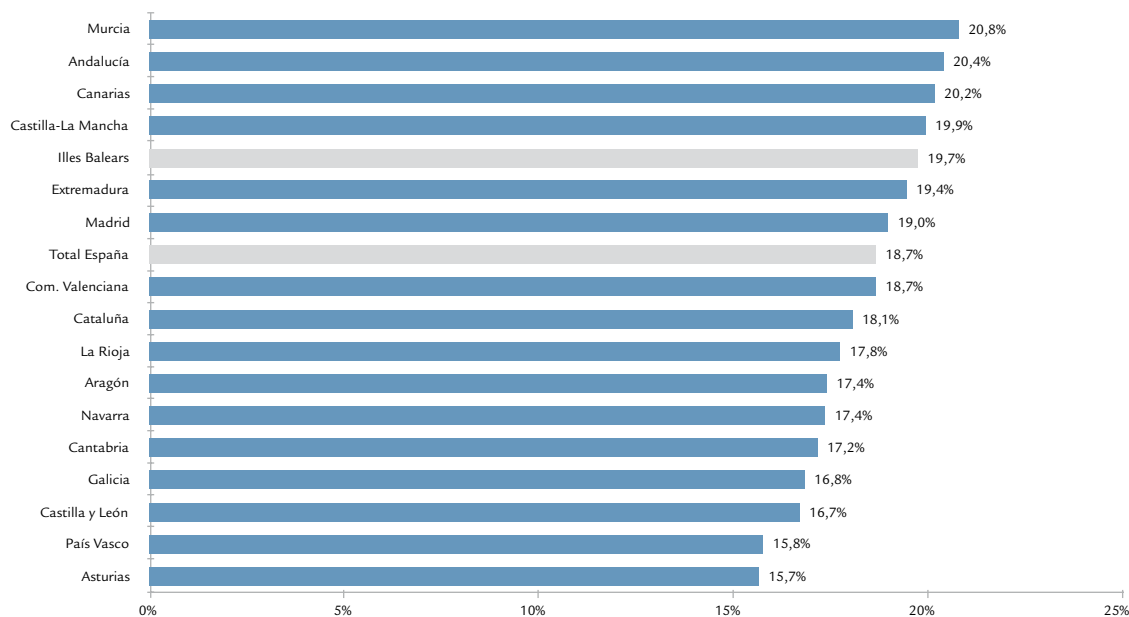

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Padrón Municipal (INE) y el Eurostat.

² Los datos disponibles por islas para el año 2008 hacen referencia al 1 de enero de 2008.

³ Los datos referentes a la UE corresponden al año citado, no al 1 de enero del año siguiente, como ocurre con los datos del Padrón Municipal citados anteriormente.

Gráfica 6. Peso de la población joven (15 a 29 años) sobre el total de la población por comunidades autónomas. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del avance del Padrón Municipal a 1 de enero de 2009. INE.

del Estado y poco más de un punto porcentual por debajo de Murcia, la comunidad autónoma con un mayor peso. En la cola de la clasificación se sitúan el País Vasco, con un 15,8%, y Asturias, con un 15,7%.

De los datos anteriores se puede extraer que aunque el envejecimiento de la población se da de manera generalizada en todos los niveles, para las Illes Balears este hecho no es tan acentuado gracias a los procesos migratorios con motivación laboral. En este sentido, el índice de envejecimiento, que pone en relación la población mayor de 65 años con la población menor de 20 años, se sitúa el 2008 para las Illes Balears en el 68,6%, frente al 85,3% a nivel nacional, sin suponer una variación significativa respecto de los años anteriores.

Por otro lado, el índice de reemplazo que relaciona el grupo de edad entre 60 y 64 años (personas que saldrán en breve del mercado de trabajo), respecto del grupo de edad de entre 20 y 24 años (personas que entrarán en breve, si no lo han hecho ya), se sitúa el 2008 para las Illes Balears en el 81,3%; es decir, está garantizado el reemplazo de las generaciones más maduras, que pasarán de

la actividad a la inactividad. A nivel nacional, este índice se sitúa en el 87,8%, ligeramente superior al de las islas. Respecto de los años anteriores hay que destacar un pronunciado incremento de estos valores (en 2006 se situaban en el 75,6% para las islas y en el 79,9% para el total nacional), hecho que pone de manifiesto que cada vez aumentan más las personas que salen del mercado de trabajo con relación a las que entran.

En cuanto a la distribución de la población por sexos, de los 216.148 jóvenes de las Illes Balears el 2008, un 50,9% son hombres, porcentaje similar al del conjunto de la población (50,4%). Con respecto a 2007, los dos colectivos han experimentado un ligero descenso, siendo el de los hombres más acentuado (-1,1%) que el de las mujeres (-0,6%).

Según la nacionalidad, hay que destacar el fuerte incremento de las personas extranjeras dentro del colectivo joven de las Illes Balears que se ha producido entre el 2000 y el 2008 (278%), hecho que provoca que el peso de los extranjeros sobre el total alcance el 2008 un valor del 27%, cerca de 20 puntos porcentuales superior al que representaban el 2000. Esta mayor presencia de

Cuadro 2. Distribución porcentual de la población en función del sexo, la edad y la nacionalidad en las Illes Balears y en España. 2000, 2007 y 2008.

	Illes Balears						España					
	2000		2007		2008		2000		2007		2008	
	Total	Jóvenes	Total	Jóvenes	Total	Jóvenes	Total	Jóvenes	Total	Jóvenes	Total	Jóvenes
Total	878.627	202.412	1.072.844	217.998	1.094.972	216.148	41.116.842	9.363.750	46.157.822	8.908.267	46.661.950	8.710.113
Sexo												
Hombres	49,8%	51,3%	50,4%	51,0%	50,4%	50,9%	49,0%	51,2%	49,5%	51,4%	49,5%	51,3%
Mujeres	50,2%	48,7%	49,6%	49,0%	49,6%	49,1%	51,0%	48,8%	50,5%	48,6%	50,5%	48,7%
Procedencia												
España	91,6%	92,4%	79,2%	74,0%	78,3%	73,0%	96,7%	95,9%	88,6%	82,5%	88,0%	81,6%
Extranjeros	8,4%	7,6%	20,8%	26,0%	21,7%	27,0%	3,3%	4,1%	11,4%	17,5%	12,0%	18,4%
UE-27	58,8%	36,5%	50,9%	40,5%	51,4%	41,1%	30,4%	16,1%	39,9%	35,4%	40,5%	35,4%
No UE	41,2%	63,5%	49,1%	59,5%	48,6%	58,9%	69,6%	83,9%	60,1%	64,6%	59,5%	64,6%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Padrón Municipal del INE.

los extranjeros se produce también, aunque no de una manera tan acentuada, entre los jóvenes a nivel nacional, con un incremento de esta proporción de más de 14 puntos porcentuales (de 4,1% a 18,4%). Para el conjunto de la población, se observa una evolución similar aunque el aumento de los extranjeros sobre el total de la población no es tan acentuado ni a nivel de las Illes Balears (alrededor de 13 p.p.) ni a nivel nacional (8,7 p.p.). Estos hechos muestran como una gran parte de la inmigración que se recibe se concentra en personas en edad laboral y sobre todo en los jóvenes, que el 2008 representan en las Illes Balears un 24,6% del total de extranjeros y un 28,7% a nivel nacional.

En cuanto al origen de estos extranjeros menores de 30 años, un 41,1% proviene de algún país de la Unión Europea de los 27, cinco puntos porcentuales más que a nivel nacional. Por sexos, hay en 2008 una presencia muy similar de hombres y mujeres extranjeros jóvenes en las Illes Balears. La mala situación económica de 2008 no ha provocado una disminución en el número de extranjeros, si bien ha moderado el crecimiento que se venía experimentando en los años anteriores.

2.2 Estudios y formación de los jóvenes

La formación pasa a ser una variable de gran

importancia a la hora de analizar la transición e incorporación de los jóvenes al mercado de trabajo, sobre todo en un momento en el que la coyuntura económica y las cifras de empleo y paro no se presentan demasiado favorables. Así, conocer el nivel de estudios y la formación de los jóvenes con que se incorporan al mercado laboral resulta de gran utilidad para ver posteriormente las dinámicas de actividad, ocupación y paro de este colectivo. Para el desarrollo de este apartado, se llevará a cabo en primer lugar una contextualización del sistema educativo y de los resultados formativos de la población de las islas, para pasar, en segundo lugar, a relacionar estas variables con las variables propias del mercado de trabajo.

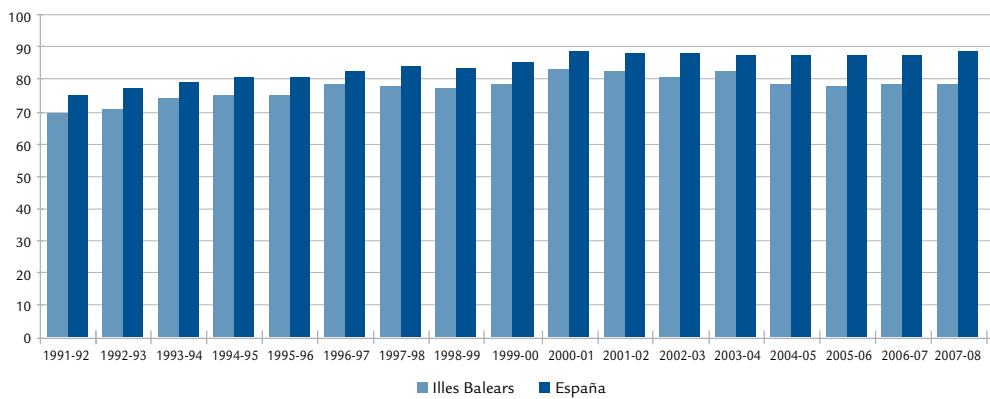
2.2.1 Indicadores del sistema educativo

Las Illes Balears presentan el 2008 una tasa de escolarización a los 16 años (último año de escolarización obligatoria) del 78,6% (gráfica 7), cifra que se sitúa por debajo de la tasa a nivel nacional (88,5%), diferencia que, aun siendo constante durante el período 1991-2008, se ha acentuado estos últimos años y que llega el curso 2007-2008 a casi 10 puntos porcentuales. Además, estos valores registrados por los jóvenes de las Illes Balears hacen que ésta sea la comunidad autónoma que presenta la tasa de escolarización más baja de todo el Estado durante el curso 2007-2008.

En cuanto a la tasa de escolarización a los 18 años, destaca la reducción de los datos en unos 40-50 puntos porcentuales respecto de los datos de los 16 años. Así, se sitúa el 2008 en las Illes Balears en el 28,5%, cerca de 9 puntos porcentuales por debajo de los datos a nivel nacional, aunque esta diferencia se ha mantenido más constante los últimos años que en las cifras referentes a

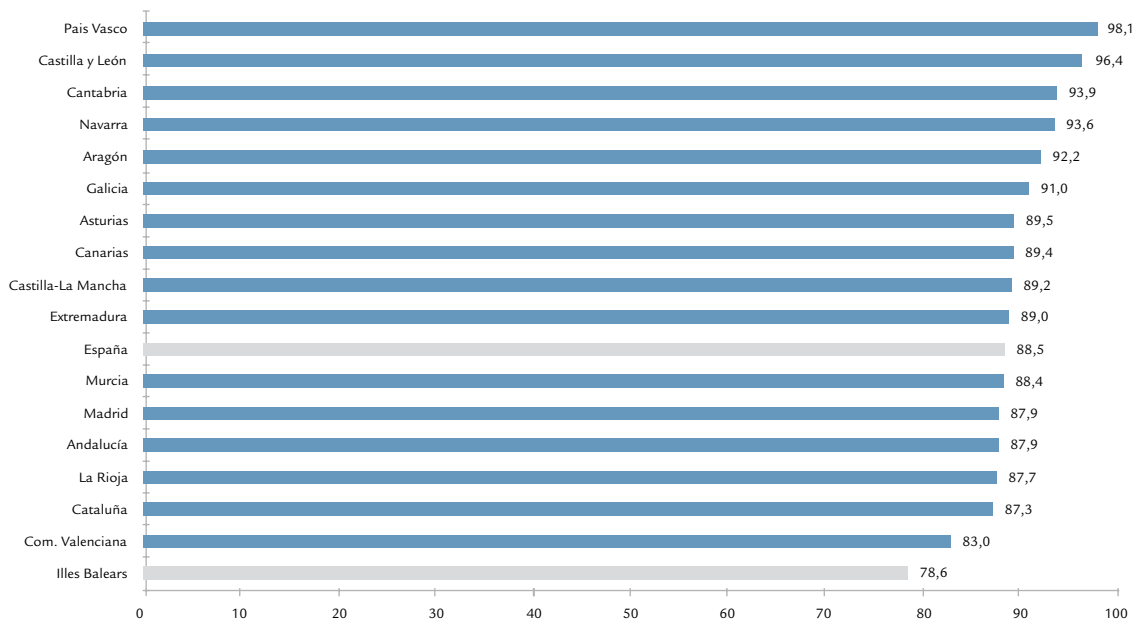
los 16 años. Igual que sucede con la tasa a los 16 años, las islas registran unos valores de la tasa de escolarización a los 18 años que hacen que se vuelvan a posicionar como la comunidad autónoma con el registro más bajo de esta variable. Estas menores tasas a los 18 años en las Illes Balears con respecto al conjunto estatal muestran que hay un volumen menor de jóvenes

Gráfica 7. Evolución de la tasa neta de escolarización (%) a los 16 años. Curso 1991-92 / curso 2007-08.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias, series por comunidades autónomas.

Gráfica 8. Tasa neta de escolarización (%) a los 16 años por comunidades autónomas. Curso 2007-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias, series por comunidades autónomas.

Cuadro 3. Tasa neta de escolarización por edades significativas y sexo. Illes Balears y España, curso 2007-2008. UE, curso 2005-2006.

	Illes Balears				España			
	16 años		18 años		16 años		18 años	
	Tasa	Var. pp	Tasa	Var. pp	Tasa	Var. pp	Tasa	Var. pp
Total	78,6	0,1	28,5	-1,4	88,5	0,9	37,2	-0,8
Hombres	79,2	2,0	28,6	-1,8	86,2	1,4	36,9	-0,8
Mujeres	78,0	-1,9	28,5	-0,9	90,9	0,3	37,4	-1,0
Otros países de la UE. Curs 2005-2006								
	16 años		18 años		16 años		18 años	
	Tasa	Var. pp	Tasa	Var. pp	Tasa	Var. pp	Tasa	Var. pp
España	93,1	-1,1	70,0	0,4	93,1	-1,1	70,0	0,4
Suecia	99,3	1,8	94,6	-1,1	99,3	1,8	94,6	-1,1
Finlandia	96,4	0,0	94,0	0,4	96,4	0,0	94,0	0,4
Alemania	96,9	0,4	85,6	0,1	96,9	0,4	85,6	0,1
Francia	96,6	-0,7	78,8	-0,1	96,6	-0,7	78,8	-0,1
Italia	88,8	0,5	85,6	5,1	88,8	0,5	85,6	5,1
Portugal	82,0	0,6	66,7	0,7	82,0	0,6	66,7	0,7

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Las cifras de la Educación en España, Estadísticas e Indicadores, Indicadores 2009. OCDE.

de esta edad que cursan estudios y reflejan una incorporación más temprana al mercado de trabajo.

Por sexo, se pueden observar tasas de escolarización similares en las Illes Balears tanto a los 16 años como a los 18, aunque ligeramente superiores en los hombres. A nivel nacional, la cifra de las mujeres se posiciona ligeramente por encima, sobre todo a los 16 años.

Si se comparan los datos con los del resto de países de la Unión Europea, puede verse como España se sitúa entre los países con una tasa de escolarización más baja, tanto a los 16 como a los 18 años. Este hecho, junto con que las islas son la comunidad autónoma con peor resultado, nos muestra como las Illes Balears presentan unos malos resultados no sólo a nivel español sino también en relación con el resto de Europa.

Por otra parte, resulta interesante ver el número de alumnos para cada una de las islas según los diferentes niveles educativos. Así, de los datos del cuadro 33 (Anexo) destaca la evolución positiva

del conjunto total de alumnado en las Illes Balears, que alcanza el curso 2007-08 una tasa de variación interanual del 2,5% gracias al fuerte crecimiento experimentado en la isla de Mallorca (2,8%). Con relación a esta isla hay que buscar la causa de esta variación en los fuertes incrementos de alumnado producidos en la educación infantil (6%) y en la educación primaria (4,2%), gracias sobre todo al incremento de la inmigración de los últimos años. En el resto de las islas también se han dado incrementos en estos niveles de estudios aunque, igual que en la isla de Mallorca, se ven compensados por la estabilidad y con ligeras reducciones del alumnado de ESO (-0,4% en Mallorca, 0,5% en Menorca, -1,5% en Ibiza y -2,1% en Formentera), y las disminuciones experimentadas en el Bachillerato (alrededor del 2,5% en Mallorca y Menorca, un 5,6% en Ibiza y cerca del 20% en Formentera). Frente a la evolución de estos estudios, los ciclos formativos han experimentado evoluciones diferentes entre los grados medios y los grados superiores. Así, mientras los grados medios han sufrido una reducción de poco más del 1% (con fuertes tasas de decrecimiento en

4 A les dades referents a Otros países de la UE, que tenen com a Fuente l'OCDE, s'ha de tenir en compte que el valor per a España no coincideix amb el valor, segons les xifres del Ministeri d'Educació, per raons metodològiques.

Menorca y Formentera), los grados superiores han crecido un 6% respecto del curso anterior, y presentan sólo una variación negativa en la isla de Ibiza. A pesar de estos valores, se debe decir que los datos referentes a los ciclos formativos están caracterizados por una gran variabilidad.

Siguiendo con los indicadores del sistema educativo, se deben mencionar las tasas brutas de graduación de los diferentes niveles estudios. De los datos referentes a los estudios no universitarios destaca el hecho de que los graduados en educación secundaria son los que presentan una tasa de graduación más elevada con respecto al resto de estudios, y que se sitúa el curso 2006-2007 en las Illes Balears en el 59,5%;

así, ésta se reduce cuando los estudios son más superiores y más especializados. Respecto de los años anteriores, excepto los estudios de técnico y técnico auxiliar, se registra un descenso de las tasas de graduación respecto del curso 2001-2002. Por sexos, y en todos los niveles de estudios, el colectivo femenino muestra tasas de graduación superiores a las de los hombres, siendo de especial relevancia la diferencia en los graduados en educación secundaria (16 puntos porcentuales). Asimismo, excepto en los datos de los estudios de bachillerato, los hombres presentan un descenso en las tasas de graduación respecto del 2000-2001 más elevado que el de las mujeres, alcanzando esta reducción 6,2 puntos en la Educación Secundaria Obligatoria.

Cuadro 4. Tasa bruta de población que se gradúa en cada enseñanza no universitaria por sexo en las Illes Balears y a nivel estatal. Curso 2006-07 y variación respecto del curso 2001-02.

	Total		Hombres		Mujeres	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Educación Secundaria Obligatoria (E.S.O.)						
Illes Balears	59,5	-5,0	51,7	-6,2	67,8	-3,6
España	69,1	-4,3	62,6	-3,6	75,9	-5,0
Bachillerato / C.O.U.						
Illes Balears	31,1	-4,0	24,7	-2,9	37,9	-5,1
España	44,7	-0,4	37,2	-0,3	52,7	-0,5
Técnico / Técnico Auxiliar (1)						
Illes Balears	11,2	0,3	9,8	-0,9	12,6	1,5
España	16,6	3,2	15,3	2,2	18,1	3,2
Técnico Superior / Técnico Especialista (1)						
Illes Balears	6,6	-1,1	5,7	-1,2	7,5	-1,0
España	16,4	-1,0	14,7	-1,5	18,3	-0,4

(1) Se considera el alumnado graduado en Ciclos Formativos de Grado Medio de FP y de Artes Plásticas y Diseño, FP I y E. Deportivas de Grado Medio. Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Las cifras de la Educación en España, Estadísticas e Indicador, Indicadores 2009.

Cuadro 5. Tasa bruta de población que se gradúa en enseñanzas universitarias por sexo en las Illes Balears y España. Curso 2005-06 y variación respecto del curso 2001-02.

	Total		Hombres		Mujeres	
	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp	Valor	Var. pp
Diplomados Universitarios y Arquitectos y Ingenieros Técnicos						
Illes Balears	10,6	2,8	7,1	2,0	14,3	3,8
España	16,7	0,9	12,0	0,1	21,7	1,9
Licenciats Universitarios y Arquitectos y Ingenieros						
Illes Balears	5,0	-0,5	3,4	-0,9	6,7	0,0
España	18,1	-0,7	14,7	-0,9	21,6	-0,7

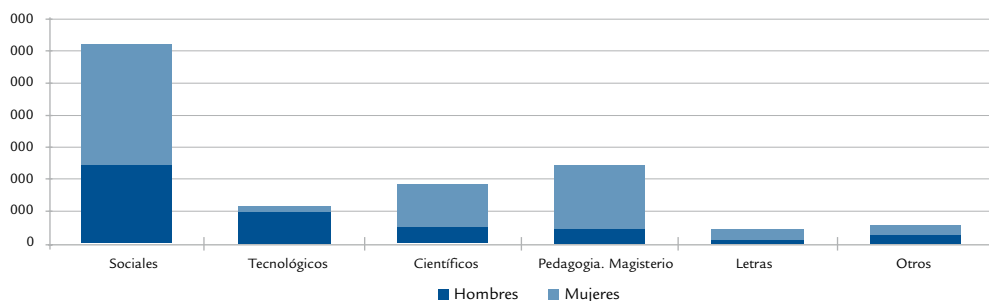
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Las cifras de la Educación en España, Estadísticas e Indicador, Indicadores 2009.

Por otra parte, se puede observar que en las Illes Balears y para todos los niveles de estudios las tasas de graduación se sitúan por debajo de las del conjunto del Estado. Esta diferencia se da sobre todo en los estudios universitarios (con 13,1 puntos de diferencia), bachillerato (13,6 p.p.) y estudios de técnico superior (9,8 p.p.).

En cuanto a los estudios universitarios en las Illes Balears, y según los datos proporcionados por el Servicio de Estadística y Calidad Universitaria de la UIB (SEQUA), el número de alumnos matriculados en la Universidad de las Illes Balears el curso 2008-2009 asciende a 12.719. De estos, cerca del 50% corresponde a estudios de la rama

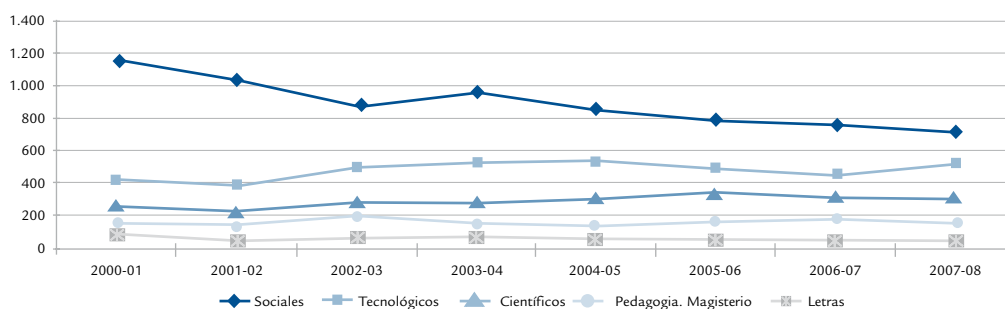
de sociales (economía, derecho, historia, entre otros), un 19% a las titulaciones relacionadas con pedagogía y Magisterio, un 14,9% a estudios de ciencias, un 9% a tecnológicos, y ocupan un lugar más residual los de letras con un 3,4% y otras titulaciones (que incluyen estudios de periodismo, hostelería, etc.) con un 4,5%. Los estudios incluidos dentro este último grupo han sido los que han presentado una mejor evolución en su número de matriculados, se incrementan un 48% desde el 2000-2001, y, al contrario, los de letras son los que muestran un peor comportamiento, con una reducción del 20% en este período. Por sexos, el colectivo femenino ha visto crecer su número de matriculados desde el curso 2000-

Gráfica 9. Alumnos matriculados en la UIB por tipo de estudios y sexo. Curso 2008-2009.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SEQUA (UIB).

Gráfica 10. Evolución de los titulados en la UIB por tipo de estudios. Curso 2000-01 / curso 2007-08.

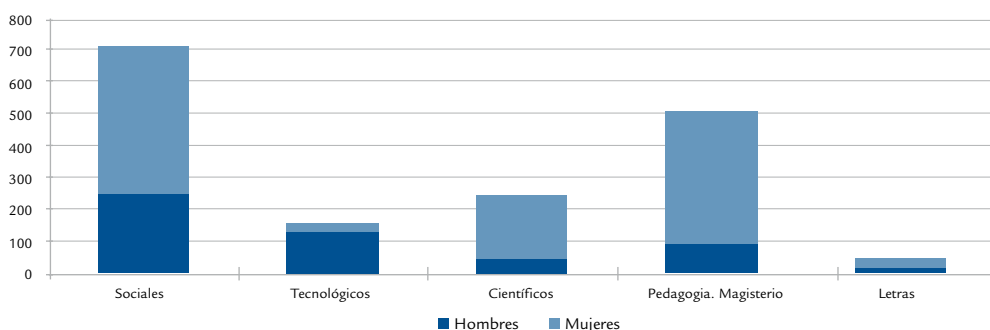
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SEQUA (UIB).

2001, lo cual representa el 2008-2009 más de un 60% del total de matriculados. Las mujeres se concentran sobre todo en los estudios sociales, de ciencias y de pedagogía; los hombres, en cambio, han reducido su peso en cuatro puntos porcentuales en este período (de 41,9% a 37,8%) y se centran en los estudios sociales y tecnológicos.

Por lo que respecta al número de titulados en la UIB, el curso 2007-2008 ascendieron a un total de 1.757, un 14,5% del número de matriculados aquel año. Su distribución entre los diferentes niveles de estudios es muy semejante a los

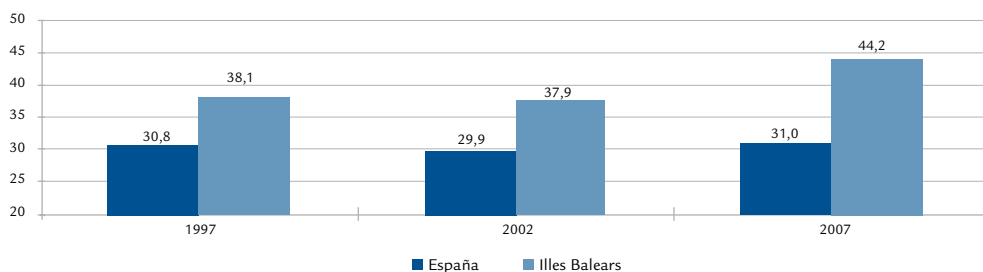
datos de matriculados; así, son un 40,8% de las titulaciones de sociales, un 29,3% de los estudios de pedagogía y Magisterio, un 17,7% de estudios de ciencias, un 9,2% tecnológicos y un 3% de letras. Por otra parte, hay que notar que, respecto de los cursos anteriores, los titulados en estudios sociales presentan una clara tendencia a la baja a la vez que muestran un ligero aumento los de pedagogía y científicos. Por sexo, destaca que el peso de los hombres titulados (33,1%) es inferior al peso de los hombres matriculados (39,9%), hecho que se da a la inversa en el colectivo femenino (donde hay un 66,9% de tituladas frente al 60,1% de matriculadas). Estos datos nos

Gráfica 11. Alumnos titulados en la UIB por tipo de estudios y sexo. Curso 2007-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SEQUA (UIB)..

Gráfica 12. Abandono escolar prematuro: población de 18 a 24 años que no ha completado el nivel de educación secundaria 2ª etapa y no sigue ningún tipo de educación-formación. 1997-2002-2007.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Estadísticas de las enseñanzas no universitarias, series por comunidades autónomas.

indican que hay un mayor porcentaje de éxito en los estudios entre las mujeres que entre los hombres.

Otra de las variables de gran relevancia para el análisis del sistema educativo y la situación de los jóvenes en el mercado de trabajo es el abandono escolar.

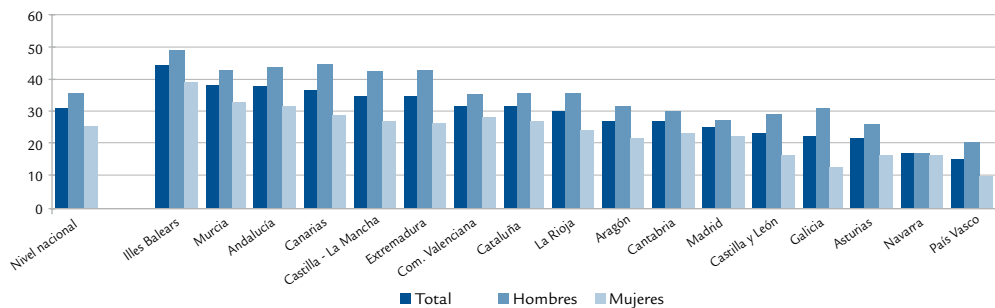
El 2007 el abandono escolar de las Illes Balears se sitúa en el 44,2% mientras que el total nacional lo hace en el 31%. Estos datos suponen un incremento respecto de 2002 (de 18 a 13,2 puntos porcentuales), hecho que también se refleja en que el valor en las Illes Balears se ha incrementado en 6,3 puntos porcentuales frente

al 1,1 del conjunto del Estado. Así, las Illes Balears pasan de ser la quinta comunidad autónoma con peor resultado el 2006 a la que presenta los peores resultados de todo el territorio nacional el 2008. En el análisis por sexos se observan diferencias importantes entre la tasa de los hombres, que se sitúa por encima de la de las mujeres, hecho que se repite tanto en las Illes Balears como a nivel nacional. Así, el colectivo masculino presenta una tasa del 49,1% en las Illes Balears el 2007 frente al 39,2% del colectivo femenino. Hay que señalar, sin embargo, que esta diferencia (9,9 p.p.) no es de las más pronunciadas dentro del conjunto de comunidades autónomas, ya que es superada por diez de ellas (Galicia, con 18,5 p.p., alcanza el mayor valor). Con respecto al resto de países

de la UE (27), España presenta unos valores que doblan la media de los países de la UE (27), hecho que provoca que se sitúe en el tercer lugar de los países con peor resultado, solo por delante de Portugal y Malta.

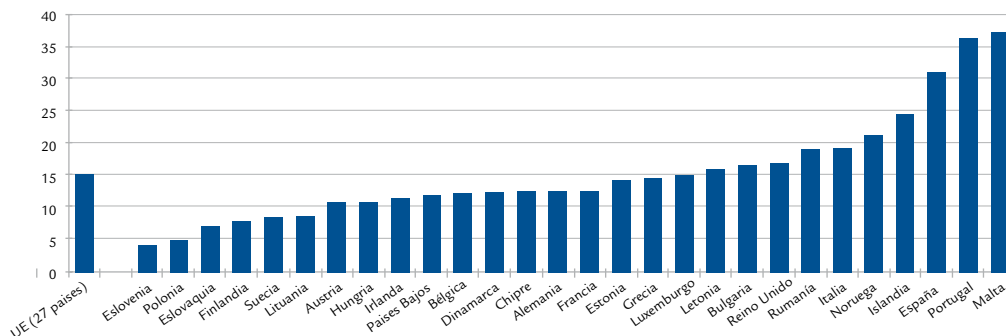
El abandono prematuro de los alumnos de las Illes Balears también puede verse en que los alumnos de las islas tienen la esperanza de vida escolar a los 6 años más baja de todas las comunidades autónomas, tanto en estudios no universitarios, que el curso 2006-07 se sitúa en 11,5 años en las Baleares frente al 12,7 del total nacional, como en estudios universitarios, que es de 0,7 frente al 1,7 del conjunto del Estado. Por sexos, esta esperanza

Gráfica 13. Abandono escolar prematuro: población de 18 a 24 años que no ha completado el nivel de educación secundaria 2ª etapa y no sigue ningún tipo de educación-formación por comunidades autónomas y sexo. 2007.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Las cifras de la Educación a España, Estadísticas e Indicador, Indicadores 2009.

Gráfica 14. Porcentaje de población entre 18 y 24 años que no ha completado la educación secundaria 2ª etapa y no sigue ningún tipo de educación-formación. 2007.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Las cifras de la Educación en España, Estadísticas e Indicador, Indicadores 2009.

es más baja entre los hombres (12,1 años) que entre las mujeres (12,4 años), diferencia que se acentúa en los estudios universitarios (0,5 frente a 0,9, respectivamente). Si se comparan los datos con los de los años anteriores puede verse como mientras a nivel nacional el valor se mantiene prácticamente constante desde el 2000, en las Illes Balears se ha reducido en casi un año, tanto en el colectivo masculino como en el femenino.

2.2.2 Objetivos de Lisboa

Por otra parte, y para encuadrar el análisis dentro un contexto global, resulta interesante mencionar los cinco objetivos marcados por el Consejo Europeo en el ámbito educativo fundamentados en el objetivo estratégico de Lisboa (2010) de afirmación de la ocupación, reforma económica y cohesión social como parte de una economía basada en el conocimiento. Así, se valora:

1. El porcentaje de estudiantes de educación básica que abandonen el sistema educativo no debe superar el 10%.
2. Como mínimo, el 85% de las personas mayores de 22 años deberá haber completado la educación secundaria.
3. El porcentaje de personas mayores de 15 años con dificultades en la lectura (alfabetización) deberá haber descendido al menos un 20% en comparación con el nivel del año 2002.
4. La media de participación en el aprendizaje permanente deberá situarse, como mínimo, en el 12,5% de la población activa.
5. El número de titulados superiores en matemáticas, ciencias y tecnología debería incrementarse un 15%, para que se nivelase el desequilibrio entre los sexos.

En este sentido, y en la medida en que los datos de los que se dispone lo permitan, se llevará a cabo una evaluación de la situación de las Illes Balears respecto de los objetivos antes citados, para

observar así los retos futuros a afrontar.

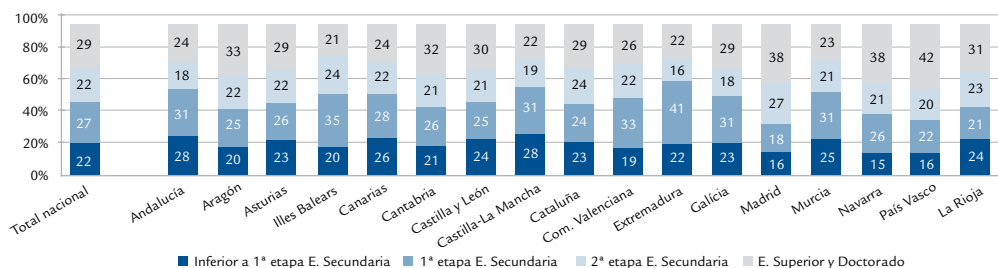
En cuanto al abandono escolar y sobre la base de lo comentado anteriormente (gráficas 12, 13 y 14, y cuadro 36 del Anexo), las Illes Balears registran el 2007 un abandono escolar de la población de 18 a 24 años del 44,2%; son la comunidad autónoma que presenta un mayor porcentaje y distan mucho del objetivo de Lisboa, que se sitúa en el 10% (aunque en éste no se especifica qué franja de edad).

Para analizar la situación de las Illes Balears con relación al segundo objetivo (un 85% de las personas mayores de 22 años deberá haber completado la educación secundaria) y valorar su posición, se presentan a continuación las cifras del nivel de formación de la población adulta. Así, a partir de los datos del Ministerio de Educación (según el cual esta variable representa el stock de capital humano de una sociedad), el 2007 la población de entre 25 y 64 años de las Illes Balears se distribuye en un 19,9% que tiene estudios inferiores a la primera etapa de educación secundaria, un 34,6% que tiene estudios correspondientes a la primera etapa de la educación secundaria, un 24,1%, a la segunda etapa de educación secundaria y un 21,4%, a estudios superiores y doctorado. Estas cifras suponen que las islas son una de las comunidades donde hay una menor presencia de población que solo dispone de estudios inferiores a la primera etapa de educación secundaria y donde se concentra más población en las titulaciones de primera etapa de educación secundaria, nivel en el que las Baleares son la segunda comunidad, con más de 7 puntos porcentuales por encima de la media nacional. En las titulaciones de los estudios más superiores las islas van perdiendo posiciones y son la comunidad que presenta un menor volumen de población con estudios universitarios y doctorado. Estos datos nos indican que la población de las Illes Balears tiene una gran falta de graduados superiores, aunque no es de las que presentan un nivel más bajo de estudios.

Por sexos, los hombres tienen un mayor peso en los dos niveles de estudios inferiores, aunque hay una mayor diferencia en los que han alcanzado la primera etapa de educación secundaria (de

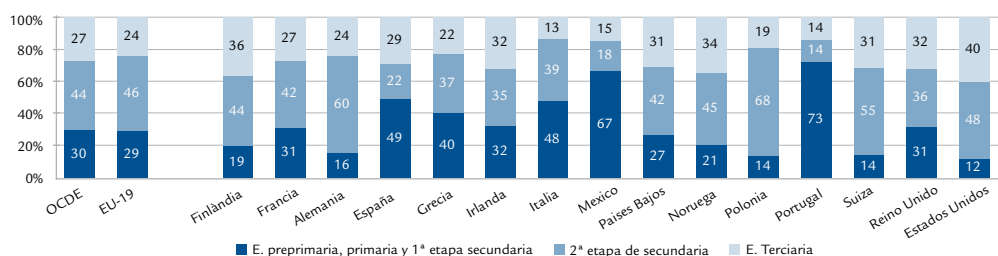
⁵ Fuente: Dictamen 7/2009 del Consell Econòmic i Social.

Gráfica 15. Nivel de formación de la población adulta (de 25 a 64 años) por comunidades autónomas y sexo. 2007.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Ministerio de Educación. Las cifras de la Educación en España, Estadísticas e Indicador, Indicadores 2009.

Gráfica 16. Nivel de formación de la población de 25 a 64 años por países. 2007.

Fuente: Elaboración propia a partir de los indicadores de la OCDE, Education at a Glance 2009.

4,5 puntos porcentuales). Este patrón se invierte en los dos niveles de estudios más superiores donde las mujeres pasan a tener un mayor peso que los hombres, y sobre todo en los estudios universitarios, hecho que indica que las mujeres disponen de un mayor nivel educativo que los hombres en las Illes Balears. A nivel nacional no se dan estas diferencias por sexos tan acentuadas en los dos niveles de estudios más elevados.

Respecto de los países de la OCDE puede verse en la gráfica 16 como en España la proporción de personas que disponen de titulación universitaria o de formación profesional superior (29%) es más elevada que la media de la OCDE (27%) y la UE (19) (24%), y se sitúa por encima de las cifras de Francia y Alemania. Al contrario, hay un elevado número de la población (49%) que solo ha completado los estudios de la educación preprimaria, primaria y primera fase de secundaria, datos muy por encima de la media de los países de la OCDE (30%) y la UE (19) (29%). Así, se observa como España, en cuanto a nivel de estudios, se posiciona por debajo de la media.

Sobre la base de estos datos, a pesar de no disponer de datos de la población mayor de 22 años, se pueden utilizar las cifras de la formación de la población adulta para hacer una evaluación aproximada de las personas que han completado la educación secundaria. En este sentido, y partiendo de los datos presentados en la gráfica 15, puede verse como el año 2007 en las Illes Balears había completado la educación secundaria un 80% de la población adulta, con lo cual, aunque no se alcance el umbral fijado por el segundo objetivo de Lisboa (el 85%), las islas se sitúan como la quinta comunidad con más personas que han alcanzado este nivel de estudios, a más de dos puntos porcentuales por encima del valor para el conjunto del Estado.

En cuanto al tercer objetivo, con relación a las personas que tienen dificultades con la lectura (consideradas analfabetas), según los datos de la Encuesta de Población Activa (del Instituto Nacional de Estadística) el 2008 en las Illes Balears representan un 1,9% de la población de 16 y más años, hecho que supone una reducción de cerca

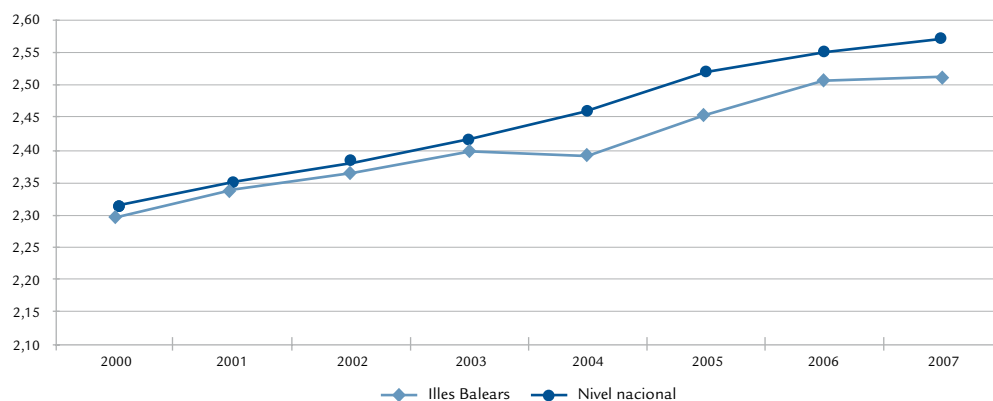
del 6% respecto de 2002 (cuando los analfabetos representaban el 2%), muy distante de la reducción fijada por el objetivo de Lisboa (20%). En cambio, a nivel nacional, esta variable se ha reducido un 23,7% y ha pasado de un peso de 3,1% el 2002 a uno de 2,4% el 2008. Así, aunque los pesos para el conjunto del Estado son superiores a los de las islas, se ha conseguido el objetivo fijado antes del plazo establecido.

Con relación al cuarto objetivo, y sobre la base de los datos que presenta la EPA de personas activas que han realizado alguna acción formativa durante las cuatro últimas semanas, se debe decir que las Illes Balears presentan el 2008 un porcentaje del 10,6% de la población activa mayor de 16 años que ha participado en algún tipo de formación (reglada y no reglada). Con esta cifra, las Illes Balears se posicionan en el segundo lugar de la cola con relación a las otras comunidades autónomas, sólo por delante de Cantabria (9,5%) y a dos puntos porcentuales del valor para el conjunto del Estado (12,6%). En este sentido, y asimilando estas cifras con las del mencionado objetivo de Lisboa, hay que destacar que mientras a nivel español se han alcanzado unas cifras que permiten cumplir este objetivo (como mínimo un 12,5%), las Illes Balears no llegan, de momento, a alcanzarlo, además de registrar un descenso de 0,5 puntos porcentuales de la proporción de población activa que realiza alguna acción formativa respecto de 2007.

Para acabar con la valoración de estos objetivos fijados por el Consejo Europeo para el 2010, con relación al número de titulados superiores en matemáticas, ciencias y tecnología, si se observan los datos del cuadro 38 (del Anexo) puede verse que las Illes Balears son la comunidad autónoma que en el curso 2005-2006 presenta un peor número de graduados en ciencias por cada 1.000 habitantes de 20 a 29 años de todo el Estado Español. Así, esta cifra se sitúa en las islas en 3,7 personas, frente a las 11,5 del conjunto nacional, y a las 13 del conjunto de la Unión Europea. A pesar de suponer una mejora respecto del curso anterior (2,9%), no supone un avance en la consecución del quinto objetivo de Lisboa respecto del curso 2002-2003 (3,9%), el primer curso del que se tienen datos. Por sexos, se observan unos valores notablemente superiores en los hombres (4,9%) que en las mujeres (2,4%). Así, puede verse que España y las Illes Balears se encuentran lejos de alcanzar el incremento del 15% de esta variable que marca el quinto objetivo de Lisboa.

Después de analizar cada uno de los objetivos fijados por el Consejo Europeo, y aunque aún quedan dos años para cumplirlos, el 2008 las Illes Balears aún no han alcanzado ninguno de ellos, hecho que nos vuelve a mostrar que las islas son una comunidad que muestra graves deficiencias en materia educativa en contraposición a los indicadores económicos que presenta.

Gráfica 17. Población en edad de trabajar. Valor por cápita del capital humano. 2000-2007. Trabajadores equivalentes (hombre menor de 20 años sin estudios o con primarios incompletos).

Fuente: Elaboración por parte del Instituto Valenciano de Investigaciones Económicas a partir de los datos del INE.

2.2.3 El nivel de formación y el mercado de trabajo

Para acabar el apartado del nivel educativo se presentan a continuación una serie de indicadores que relacionan el sistema educativo con el mercado de trabajo.

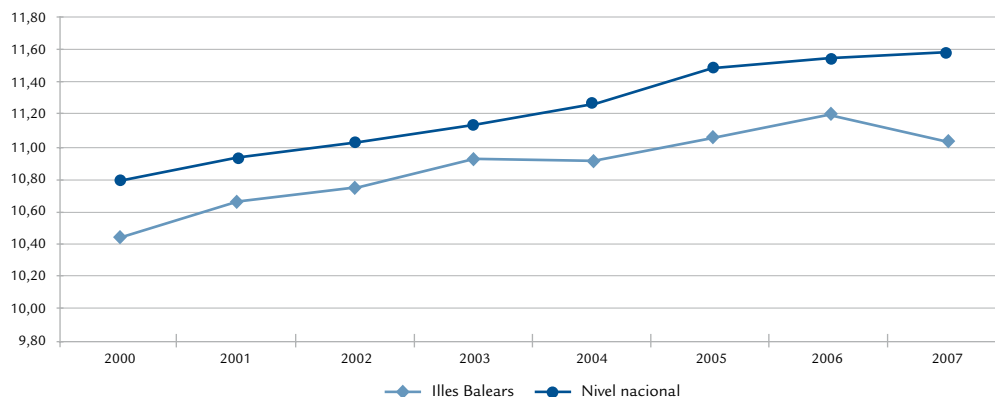
Una variable que se utiliza para medir el capital humano de una determinada sociedad, aparte del nivel de formación de la población de 25 a 64 años mencionado anteriormente, es el número de personas sin estudios que sería necesario para conseguir el nivel productivo de la población de una región. Según estos datos, calculados por el Instituto Valenciano de Investigaciones Económicas (IVIE), puede verse que durante los últimos años el valor del capital humano, tanto en las islas como a nivel nacional, ha ido incrementándose, y se ha situado el 2007 en 2,51 y 2,57 trabajadores equivalentes, respectivamente. Ahora bien, mientras las islas presentaban valores similares al conjunto nacional a principios de los años 2000, la diferencia se ha ido incrementando en los últimos años.

Asimismo, relacionado con el nivel de estudios, el IVIE presenta el cálculo de la media de años de estudio (según la LOGSE) de la población activa para el período 1977-2007. En este sentido,

respecto de 2000 las Illes Balears han visto incrementar la media de años de estudio de su población activa de 10,44 hasta 11,03, aunque el 2007 se registró una disminución respecto de 2006, lo cual parece un indicio de estabilización de este crecimiento. Así, puede verse que la media de años de estudio de la población sigue una tendencia creciente a lo largo de los últimos 8 años, pese a la pequeña reducción de 2007. Los datos para el conjunto del Estado también muestran un comportamiento similar, aunque siempre por encima de los de las Illes Balears en algunos meses. También hay que destacar el hecho de que la tendencia creciente del conjunto del Estado es más acentuada que la de las Illes Balears y no presenta la reducción que muestran los datos de las islas el último año.

La mala situación que en la mayoría de indicadores del sistema educativo presentan las Illes Balears respecto del conjunto del Estado Español, y éste con relación a los otros países de la UE (27), supone unos resultados que no se corresponden con las buenas cifras económicas que se habían experimentado hasta el 2007. Ahora bien, en un momento de crisis económica el hecho de presentar un sistema educativo con deficiencias no ayuda a la incorporación del colectivo de jóvenes al mercado de trabajo ni a afrontar la mala situación económica.

Gráfica 18. Media de años de estudio basada en la LOGSE. Población activa. 2000-2007.

Fuente: Elaboración por parte del Instituto Valenciano de Investigaciones Económicas a partir de los datos del INE.

3 INDICADORES DE ACTIVIDAD, OCUPACIÓN Y PARO DE LOS JÓVENES

En este apartado se quiere mostrar cuál es la situación del colectivo de personas jóvenes de entre 16 y 29 años en cada uno de los indicadores y variables más relevantes del mercado de trabajo. Así, se llevará a cabo un análisis de la población joven activa, la ocupación y el paro de este colectivo.

3.1 Población joven activa

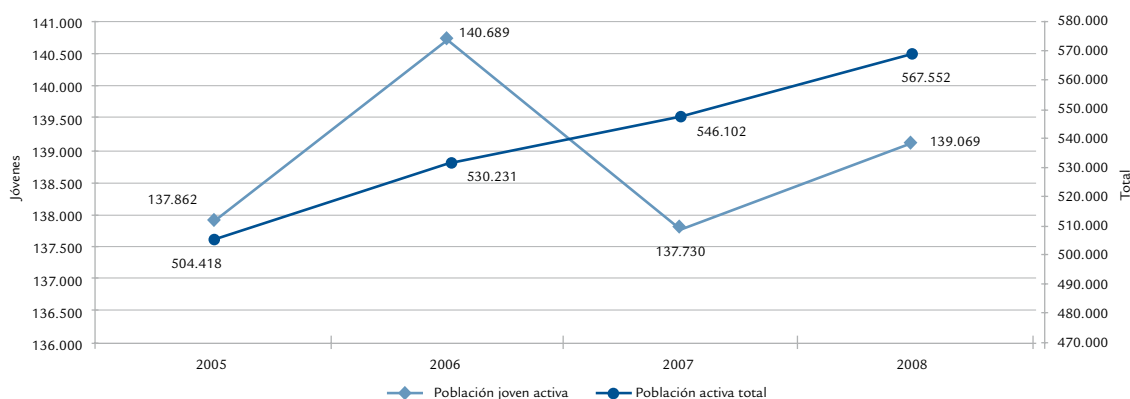
El Instituto Nacional de Estadística (INE), en la metodología de la Encuesta de Población Activa, define la población activa como aquel conjunto de personas de una edad determinada que en un período de referencia suministran mano de obra para la producción de bienes y servicios económicos o que están disponibles y hacen gestiones para incorporarse a tal producción. Así, el objetivo de este apartado es llevar a cabo un estudio de la población activa de las Illes Balears comprendida entre 16 y 29 años, con el análisis de sus particularidades y la comparación con el total de la población de las Illes Balears, así como con los jóvenes a nivel nacional y de la Unión Europea.

3.1.1 Evolución de la población joven activa

Según la EPA, la población activa del colectivo de personas que tienen entre 16 y 29 años se sitúa el 2008 en 139.039 personas, 1.339 personas más que el año anterior. Estas cifras ponen de manifiesto un incremento del 1% de la población joven activa de las Illes Balears, frente a la disminución del 2,1% del año anterior, que se explica no tanto por el paso de la situación de inactividad a la actividad, ya que la población joven inactiva también se incrementa el 2008, sino por el incremento de la población joven extranjera (que se sitúa el 2008 en las Illes Balears en un 3,2% respecto de 2007) y que provoca un aumento de la población activa extranjera menor de 30 años del 24,3%.

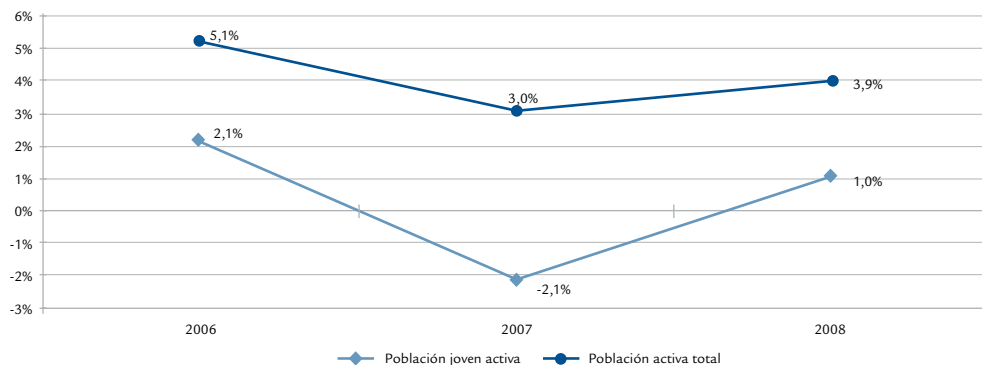
Si se comparan estos datos con los del total de la población, se puede observar que mientras que la población total activa de las Illes Balears presenta una clara tendencia al alza estos últimos cuatro años (con lo cual alcanza una cifra de 567.552 personas el 2008), los jóvenes no muestran una tendencia tan clara y sus cifras de población activa se muestran más oscilantes, tal y como se ha comentado anteriormente.

Gráfica 19. Evolución de la población activa menor de 30 años y total en las Illes Balears. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Gráfica 20. Tasas de variación de la población activa menor de 30 años y total en las Illes Balears. 2006-2008.

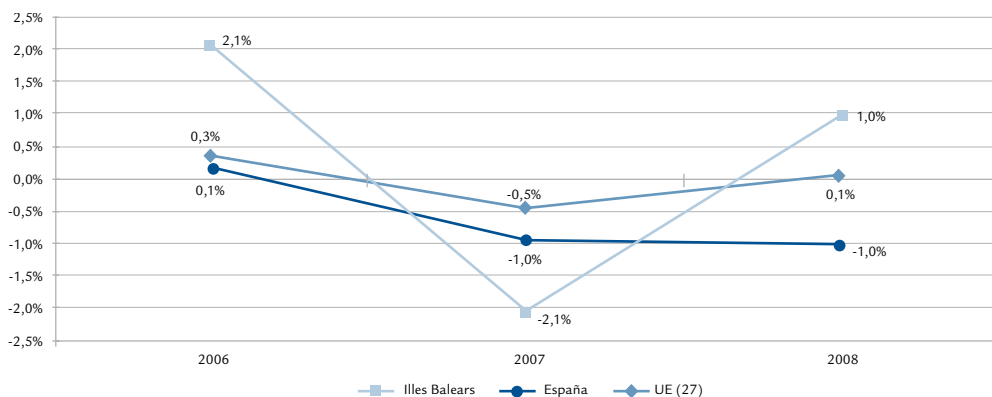

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Respecto de los datos de población activa del conjunto del Estado y de la Unión Europea (27) según los de la EPA del INE y de la Labour Force Survey del Eurostat, las Illes Balears muestran el 2008 una variación positiva de la población joven activa respecto de 2007 (1%) mientras que a nivel nacional se produce un descenso del 1% y en la UE (27) se mantiene prácticamente constante. Frente a la volatilidad de la variación de los datos de las islas, los de España muestran una tendencia decreciente, aunque más suave, el 2008, y en la UE (27) se mantienen constantes después de la variación negativa de 2007.

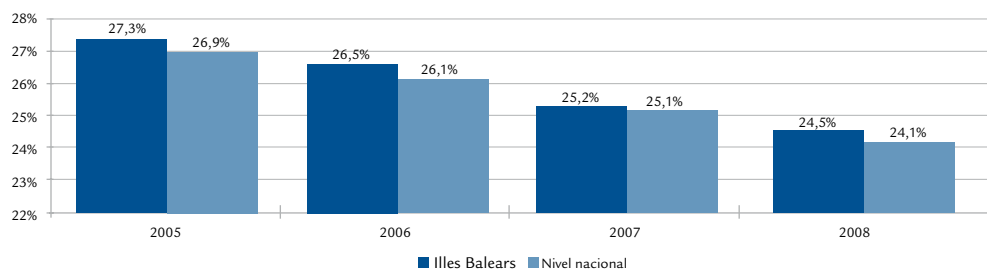
En cuanto al peso de los jóvenes sobre el total de la población activa, se sitúa el 2008 en las Illes Balears en un 24,5%, ligeramente por encima de la cifra para el conjunto del Estado (24,1%). Esta ligera superioridad del valor registrado para las islas se ha dado en todos los períodos analizados. Asimismo, se registra a lo largo de estos últimos cuatro años un descenso progresivo del peso de la población activa menor de 30 años sobre el total a causa, en parte, de un crecimiento menos expansivo de la población menor de 30 años (aumento del 2,8% respecto de 2005) en comparación al crecimiento del conjunto de la población (9,4% en el mismo período).

Gráfica 21. Tasa de variación de la población activa menor de 30 años de las Illes Balears, a nivel nacional y de la UE (27). 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y de la LFS (Eurostat).

Gráfica 22. Evolución población activa menor de 30 años sobre el total en las Illes Balears y a nivel nacional. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

3.1.2 Perfil de la población joven activa

Para los diferentes grupos de edad, los activos entre 16 y 19 años representan el 2008 en las Illes Balears un 9,7% de la población joven activa, los de 20 a 24 alrededor del 34,4% y los de 25 a 29 años cerca del 60%. Por otra parte, el número de activos comprendidos entre 16 y 19 años muestra una tendencia decreciente en todos los períodos analizados, hecho que se complementa con el incremento del alumnado de los ciclos formativos de grado medio y superior que se da en las Illes Balears en los últimos años (aunque se deben tener en cuenta otras variables como la inmigración). En el resto de grupos de edades se observa un ligero crecimiento respecto de 2007.

Los hombres representan el 55,5% del total de población activa menor de 30 años de las Baleares el año 2008, y el 56,7% del total. Respecto de los años anteriores la participación por sexos se mantiene relativamente constante en la población joven activa de las Illes Balears, alrededor del 55,5% los hombres y un 45,5% las mujeres, sesgo

que también se da en los jóvenes a nivel nacional con un peso ligeramente superior de las mujeres. Estas diferencias entre sexos se deben en parte a que las mujeres dedican más años de su vida a la formación (con una esperanza de vida escolar a los 6 años de 12,4 años de las mujeres frente a los 12,1 de los hombres el curso 2006-2007) así como a unas mayores tasas de graduación y una menor cifra de abandono escolar, como se ha visto en el apartado de formación de los jóvenes. En cuanto a la desagregación por nacionalidad, destaca el hecho de que, pese a estar en una situación de crisis económica, la población activa extranjera experimenta una clara tendencia al alza y así el 2008 la población joven activa extranjera en las Illes Balears alcanza una cifra de 42.202 personas. Este valor supone un incremento del 26,6% respecto de 2005, de forma que este colectivo pasa de representar un 24,2% de la población joven activa a un 30,3% el 2008. En el conjunto de la población, aunque los extranjeros no tienen una presencia tan fuerte en la población activa (25,9% el 2008), su incremento ha sido mucho más acentuado, un 50% respecto de 2005. Para el conjunto del Estado, se mantiene el

Cuadro 6. Evolución de la población activa por grupos de edad. 2005-2008.

	2005	2006	2007	2008
16-19	16.434	15.191	14.800	13.524
20-24	46.787	48.746	46.630	47.742
25-29	74.642	76.751	76.299	77.803
Total jóvenes	137.863	140.688	137.729	139.069
Total población	504.416	530.231	546.102	567.553

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

patrón observado en las Baleares, con un mayor peso de los extranjeros entre la población joven activa que en el total; ahora bien, los pesos que alcanzan el 2008 son considerablemente menores que los de las Illes Balears (20,6% en la población

joven activa y 15,5% en la población activa total).

Por diferentes niveles de estudios, la población joven activa de las Illes Balears presenta un nivel de formación inferior al de la media nacional.

Cuadro 7. Evolución de la población activa por sexo en las Illes Balears y a nivel nacional. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total
Illes Balears												
Menores de 30 años	54,8%	45,2%	137.862	55,5%	44,5%	140.689	56,0%	44,0%	137.730	55,5%	44,5%	139.069
Total	57,4%	42,6%	504.418	57,3%	42,7%	530.231	57,4%	42,6%	546.102	56,7%	43,3%	567.552
Nivel nacional												
Menores de 30 años	55,2%	44,8%	5.620.367	54,9%	45,1%	5.628.140	55,1%	44,9%	5.573.725	54,3%	45,7%	5.516.414
Total	58,7%	41,3%	20.885.726	58,1%	41,9%	21.584.775	57,7%	42,3%	22.189.886	57,0%	43,0%	22.848.230

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Cuadro 8. Evolución de la población activa extranjera menor de 30 años y total en las Illes Balears y a nivel nacional. 2005-2008.

	Illes Balears				Nivel nacional			
	Menores de 30 años		Total		Menores de 30 años		Total	
	Valor	% del total de activos	Valor	% del total de activos	Valor	% del total de activos	Valor	% del total de activos
2005	33.346	24,2%	97.873	19,4%	785.977	14,0%	2.336.026	11,2%
2006	33.653	23,9%	109.837	20,7%	939.389	16,7%	2.789.733	12,9%
2007	33.944	24,6%	129.621	23,7%	1.047.661	18,8%	3.171.420	14,3%
2008	42.202	30,3%	146.892	25,9%	1.135.213	20,6%	3.551.458	15,5%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Esta situación viene reflejada por el hecho de que el 2008 el porcentaje de jóvenes que solo ha conseguido un nivel de primaria o de la primera etapa de educación secundaria es superior al 53,2% frente al 43,3% del conjunto del Estado. Además, hay que añadir que las islas son la comunidad autónoma con el porcentaje más bajo de población activa joven con estudios superiores (14,9%), la mitad del valor que supone a nivel nacional (28,8%).

Respecto del conjunto de la población, las Illes Balears mejoran su nivel de formación y pasan a estar por debajo de la media los que solo tienen hasta estudios primarios (13,6% frente al 15,8%). Por otra parte, en el total poblacional, la mayor parte de la población activa en las islas se concentra en los que han alcanzado la primera etapa de la educación secundaria (36,7%), igual que en el colectivo de los jóvenes, aunque no

tan acentuado (41%). Además, aunque se ha incrementado el porcentaje de los que disponen de estudios superiores, las Illes Balears siguen estando a la cola de las comunidades autónomas en esta materia (21,3% respecto del 31,7% del conjunto estatal).

Por comunidades autónomas, se sitúan en cabeza de la clasificación el País Vasco y Navarra, que son las comunidades que presentan un mayor porcentaje de población activa que ha alcanzado alguno de los dos niveles de estudios superiores, tanto en el colectivo de los jóvenes (77,6% y 74,6%, respectivamente) como en el conjunto de la población (69,7% y 64,5%). En la cola, se encuentra Murcia con el porcentaje mayor de población joven activa en los dos primeros niveles de estudios (55,4%), seguida de las Illes Balears (con un 53,2%), aunque para el conjunto de la población las islas pasan a ocupar el sexto lugar.

Evolutivamente, destaca el hecho de que el porcentaje de población joven activa con estudios hasta primaria ha crecido desde el 2005 en 5 puntos porcentuales en las islas y en 2,7 a nivel nacional. Por el contrario, los que han alcanzado alguna formación superior han disminuido considerablemente en las islas, 7,3 puntos porcentuales, frente a un descenso más ligero en el conjunto del Estado (2,3 p.p.).

Por sexos, se observa en general un menor nivel formativo de los hombres jóvenes, que se concentra el 2008 en un 61,4% en los dos niveles de estudios inferiores frente al 57% de las mujeres jóvenes activas que habían alcanzado estudios de educación secundaria de segunda etapa y estudios superiores.

Cuadro 9. Distribución porcentual de la población activa menor de 30 años, por nivel de estudios y sexo, en las Illes Balears y España. 2005, 2007 y 2008.

	Hasta Educación primaria			Educación Secundaria (1a etapa)			Educación Secundaria (2a etapa)			Educación superior y doctorado		
	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008
Total												
Illes Balears	7,2%	13,2%	12,3%	40,3%	42,3%	41,0%	30,2%	26,6%	31,8%	22,3%	18,0%	14,9%
España	8,0%	9,4%	10,7%	34,5%	33,5%	32,6%	26,4%	27,5%	27,9%	31,1%	29,6%	28,8%
Hombres												
Illes Balears	9,7%	16,4%	16,8%	46,6%	46,7%	44,6%	28,3%	22,2%	25,5%	15,4%	14,6%	13,0%
España	10,2%	11,5%	13,1%	39,6%	38,2%	37,1%	25,1%	25,9%	26,5%	25,1%	24,3%	23,4%
Mujeres												
Illes Balears	4,2%	9,0%	6,6%	32,7%	36,6%	36,5%	32,6%	32,1%	39,7%	30,5%	22,2%	17,3%
España	5,3%	6,8%	7,8%	28,1%	27,7%	27,3%	27,9%	29,5%	29,6%	38,6%	36,1%	35,3%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Cuadro 10. Distribución porcentual de la población activa por nivel de estudios y comunidades autónomas. 2008.

	Hasta educación primaria		Educación Secundaria (1a etapa)		Educación Secundaria (2a etapa)		Educación superior y doctorado	
	Menores 30 años	Total	Menores 30 años	Total	Menores 30 años	Total	Menores 30 años	Total
Andalucía	12,9%	18,7%	39,9%	34,7%	24,1%	19,9%	23,1%	26,7%
Aragón	9,5%	15,2%	26,8%	24,1%	30,3%	26,4%	33,4%	34,3%
Asturias	4,9%	10,6%	30,5%	28,8%	26,9%	24,0%	37,8%	36,5%
Illes Balears	12,3%	13,6%	41,0%	36,7%	31,8%	28,5%	14,9%	21,3%
Canarias	14,1%	20,2%	36,7%	30,4%	26,0%	24,1%	23,2%	25,3%
Cantabria	3,9%	10,5%	32,4%	29,4%	27,0%	22,6%	36,8%	37,6%
Castilla y León	9,5%	16,7%	29,6%	27,1%	28,4%	22,4%	32,5%	33,8%
Castilla-La Mancha	14,4%	21,3%	38,4%	33,4%	24,1%	21,1%	23,1%	24,2%
Cataluña	13,6%	18,5%	28,3%	24,9%	29,3%	25,0%	28,9%	31,6%
Com. Valenciana	10,3%	16,4%	32,5%	30,2%	30,6%	25,2%	26,7%	28,3%
Extremadura	4,7%	13,4%	48,3%	44,0%	21,5%	17,5%	25,5%	25,1%
Galicia	6,3%	12,9%	32,7%	33,6%	27,1%	20,6%	34,0%	32,9%
Madrid	7,4%	10,5%	26,2%	21,4%	32,1%	28,0%	34,3%	40,2%
Murcia	18,4%	21,5%	37,0%	31,2%	23,2%	21,3%	21,4%	25,9%
Navarra	4,9%	10,5%	20,5%	25,1%	31,1%	25,5%	43,5%	39,0%
País Vasco	3,1%	7,7%	19,3%	22,6%	28,3%	22,7%	49,2%	47,0%
La Rioja	9,7%	15,8%	30,2%	26,3%	28,7%	25,5%	31,5%	32,4%
Total nacional	10,7%	15,8%	32,6%	28,8%	27,9%	23,7%	28,8%	31,7%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

3.1.3 Población joven inactiva

Resulta interesante dentro de este apartado realizar un análisis de la población inactiva y de las causas de inactividad más importantes. Así, la población inactiva comprendida entre 16 y 29 años en las Illes Balears se sitúa el 2008 en 58.875 personas, de las que un 41,2% son hombres y un 58,8% mujeres. Este valor es ligeramente superior al del año 2007 (un 0,9%), aunque destaca que el colectivo femenino ha perdido peso (poco más de un punto porcentual) a causa, en parte, del paso de la mujer a la situación de actividad para ayudar a la familia a afrontar la situación económica. Este comportamiento también se puede observar en el nivel del total de la población de las Illes Balears.

En cuanto a las causas de inactividad, destacan entre la población joven inactiva las personas que están estudiando y no buscan trabajo por este motivo (70,6% del total de activo el 2008) y las que realizan tareas del hogar (23,9%). Por sexo, dentro del grupo de estudiantes las mujeres muestran una mayor presencia con un 55,2% del total. En los inactivos, a causa de la dedicación a tareas del hogar, la presencia es también más acentuada en el caso de las de mujeres, y alcanza un 77,8% el 2008. Este último valor supone un descenso de cerca de 2,5 puntos porcentuales respecto de 2007, aunque ha ido mostrando variaciones similares a lo largo de los últimos cuatro años.

3.1.4 Tasa de actividad de los jóvenes

Una de las variables fundamentales a la hora de

analizar la población activa es la tasa de actividad, que viene definida como aquel cociente entre el número total de activos y la población total, y que resulta de gran utilidad a la hora de llevar a cabo comparaciones de las poblaciones activas de diferentes regiones y niveles.

El 2008 la población joven de entre 16 y 29 años de las Illes Balears presenta una tasa de actividad del 70,3%, similar a la de 2007 y ligeramente inferior a las de 2005 y 2006.

Por otro lado, frente a la elevada participación de los jóvenes en el mercado de trabajo que caracteriza este colectivo en las Illes Balears, la tasa de actividad de las personas de entre 16 y 29 años a nivel estatal se sitúa el 2008 en 67,4%, casi tres puntos porcentuales por debajo de la de las Illes Balears. En el nivel de la UE (27) esta diferencia es mucho más acentuada y la tasa de actividad de los jóvenes alcanza un 58,2%, 12 puntos porcentuales por debajo de la de las Illes Balears. A diferencia de los datos de las islas, en el nivel europeo la tasa de actividad de los jóvenes ha mostrado durante los últimos años una ligera tendencia al alza, aunque el incremento en este período se ha situado en 0,5 puntos porcentuales. Así, estos datos reflejan que en las islas los jóvenes prefieren incorporarse más pronto a un mercado de trabajo que les ofrece la oportunidad de conseguir un trabajo en el que no se requiere un nivel elevado de formación, aunque este hecho pueda ser un inconveniente para su futuro profesional.

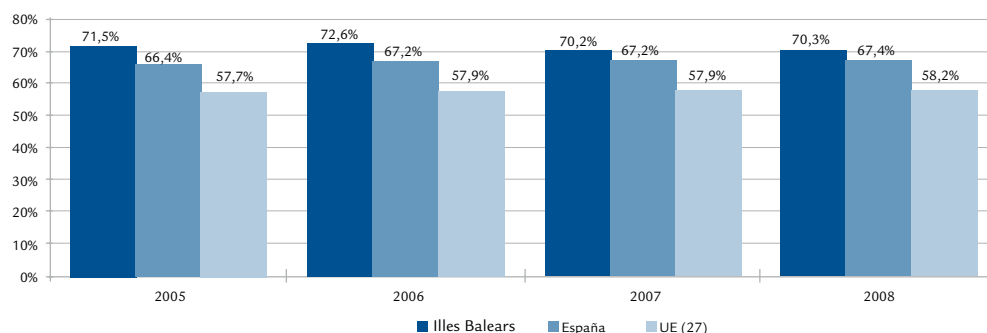
Si se comparan los datos de los jóvenes con la tasa de actividad del conjunto de la población, se observa que a todos los niveles, islas, España y UE

Cuadro 11. Evolución de la población inactiva de las Illes Balears por sexo y tipo de inactividad. 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total
Población inactiva												
Menores de 30 años	42,4%	57,6%	54.881	39,9%	60,1%	53.105	39,9%	60,1%	58.341	41,2%	58,8%	58.875
Total	36,9%	63,1%	299.972	36,4%	63,6%	296.842	36,4%	63,6%	306.313	37,5%	62,5%	308.869
Principales tipos de inactividad de la población inactiva menor de 30 años												
Estudiantes	44,9%	55,1%	73,6%	42,8%	57,2%	72,8%	44,9%	55,1%	69,9%	44,8%	55,2%	70,6%
Incapacitado permanente	85,9%	14,1%	0,9%	61,8%	38,2%	0,8%	89,0%	11,0%	1,1%	62,0%	38,0%	0,9%
Labores del hogar	13,4%	86,6%	16,8%	23,8%	76,2%	23,6%	19,8%	80,2%	25,2%	22,2%	77,8%	23,9%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Gráfica 23. Evolución de la tasa de actividad de la población menor de 30 años en las Illes Balears, España y la UE (27). 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y de la LFS (Eurostat).

(27), los jóvenes presentan una tasa de actividad superior a la de la población de 16 y más años. Esta brecha es más acentuada en el nivel de las islas y España que en el nivel de la UE (27), donde no llega a un punto porcentual ninguno de los años analizados. En las islas y España, aunque el 2005 la diferencia entre los dos colectivos casi llegaba a 9 puntos porcentuales en cada nivel, esta se ha ido reduciendo y el 2008 se sitúa en 5,5 puntos porcentuales en las Baleares y en 7,6 en el conjunto nacional gracias a un incremento más acentuado en la tasa de actividad del total de la población en los dos niveles frente al descenso y el menor incremento en los jóvenes.

En consonancia con los datos anteriores, la tasa de actividad de los hombres de las Illes Balears, que alcanza un valor de 76,1% el 2008, se sitúa por encima de las que presentan los colectivos jóvenes masculinos a nivel estatal, 71,4%, y a nivel europeo, 62,5%. En el colectivo femenino también se observa este comportamiento, aunque las diferencias no son tan grandes. Es de destacar que la tasa de actividad de las mujeres ha experimentado, tanto entre los jóvenes como en el conjunto de la población, un incremento desde el 2005, tanto a nivel estatal como europeo. En las Illes Balears este incremento también se ha observado para el conjunto de la población, aunque para los jóvenes solo se ha dado durante los dos últimos períodos. Frente al patrón comentado en el párrafo anterior de las mayores tasas de actividad observadas en el colectivo de los jóvenes frente al total de la población a todos los niveles, se contrapone el hecho de que a nivel

europeo el colectivo masculino de la población de 16 y más años presenta tasas de actividad superiores a las de los de entre 16 y 29 años en todos los años analizados.

Respecto de los otros territorios del Estado, las Illes Balears se sitúan en la tercera posición de las comunidades autónomas con la tasa de actividad más elevada en el colectivo de los jóvenes el 2008, solo por detrás de Cataluña (71,1%) y la Comunidad Valenciana (70,6%). En la cola se encuentran Cantabria (62%) y Extremadura (62,1%). Para el conjunto de la población las islas se sitúan en el primer lugar de esta clasificación. Por otra parte, en todas las comunidades autónomas se da el hecho comentado anteriormente de que los hombres presentan una tasa de actividad superior a la de las mujeres, tanto en el colectivo joven como para el total de la población. Ahora bien, hay que notar que entre todas las comunidades autónomas las islas presentan la mayor diferencia entre los dos géneros y para el colectivo joven, dada la elevada tasa de actividad de los hombres en este territorio. Para el total de la población, aunque estas diferencias son más elevadas en todos los territorios, las islas pasan a ocupar el cuarto lugar de la cola de este *ranking*.

3.2 Población joven ocupada

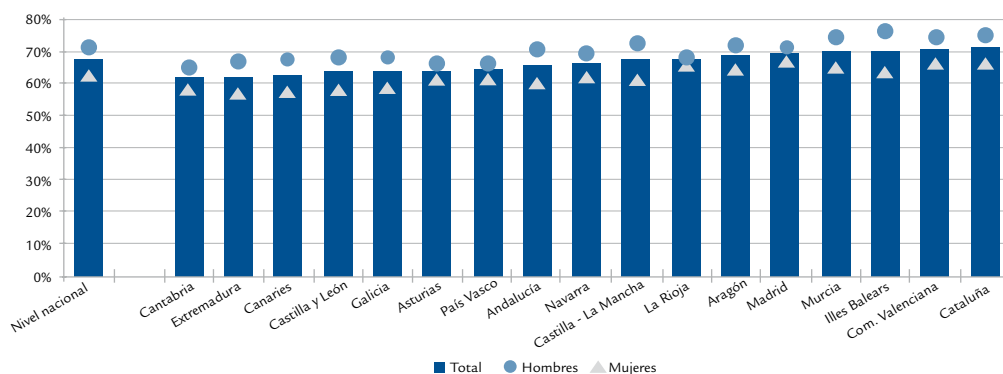
Uno de los otros indicadores imprescindibles en el estudio del mercado de trabajo es el de la población ocupada. Para el estudio de esta variable, se dispone de dos fuentes de datos; por una parte, los datos de los afiliados a la

Cuadro 12. Evolución de la tasa de actividad por sexo en las Illes Balears, España y la UE (27). 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total
Illes Balears												
Menores de 30 años	76,4%	66,4%	71,5%	78,7%	66,2%	72,6%	76,8%	63,3%	70,2%	76,1%	64,1%	70,3%
Total (> de 16 años)	72,4%	53,2%	62,7%	73,8%	54,5%	64,1%	73,7%	54,4%	64,1%	73,6%	56,0%	64,8%
España												
Menores de 30 años	71,5%	61,0%	66,4%	71,8%	62,4%	67,2%	72,0%	62,1%	67,2%	71,4%	63,2%	67,4%
Total (> de 16 años)	68,8%	46,4%	57,4%	69,1%	48,0%	58,3%	69,3%	48,9%	58,9%	69,5%	50,5%	59,8%
UE (27)												
Menores de 30 años	62,3%	53,0%	57,7%	62,3%	53,4%	57,9%	62,2%	53,4%	57,9%	62,5%	53,7%	58,2%
Total (> de 16 años)	65,3%	49,2%	57,0%	65,4%	49,6%	57,2%	65,4%	49,8%	57,4%	65,5%	50,2%	57,7%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y de la LFS (Eurostat).

Gráfica 24. Tasa de actividad de los jóvenes menores de 30 años de las Illes Balears por comunidades autónomas y sexo. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE..

Seguridad Social que proporciona mensualmente la Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS) y, por otra, el número de ocupados según la Encuesta de Población Activa que lleva a cabo el INE de manera trimestral.

En el análisis de la población joven ocupada se toman como referencia, siempre que sea posible y mientras los datos disponibles lo permitan, los datos de afiliados a la Seguridad Social, ya que al ser registros son más representativos, sobre todo para las Illes Balears, pero sin dejar de lado las cifras que presenta la EPA ya que permiten desagregar los datos con un mayor número de variables y reflejar algunos aspectos de la

ocupación que no se pueden ver con los registros, tal y como se explicará acto seguido.

Para completar el análisis de la ocupación de las personas jóvenes en las Illes Balears y llevar a cabo una desagregación mayor que la que nos permiten los datos de la afiliación a la Seguridad Social, se presentan, aparte de los datos de la EPA, las cifras de los registros de contratación del Servicio de Empleo de las Illes Balears (SOIB). Se debe tener en cuenta que estos datos hacen referencia al número de contratos que se han realizado en un período en concreto, con lo cual se refleja el flujo de nuevas personas que pasan a estar afiliadas a la Seguridad Social y no su volumen. Estos datos

deben ser tomados con cautela ya que tienen una serie de limitaciones, como es el hecho de que este flujo refleja el número de contratos y no el total de personas contratadas en el sentido de que una persona puede firmar más de un contrato en un período determinado.

Por otra parte, en este análisis de la población joven ocupada se presentan los datos agregados para el conjunto de las Illes Balears, ya que no es posible desglosar las cifras de la TGSS y la EPA por islas.

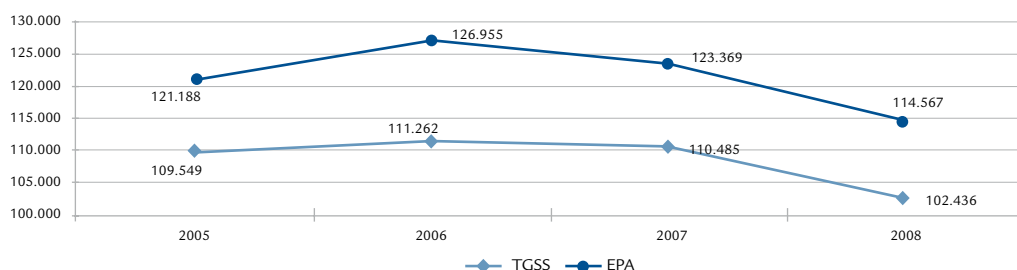
3.2.1 Evolución de la población joven ocupada

En la gráfica 25 se pueden ver las cifras que presenta cada una de las fuentes mencionadas con relación a los ocupados de entre 16 y 29 años para las Illes Balears los cuatro últimos años. Así, según la

TGSS, los jóvenes ocupados en las islas se sitúan el 2008 en 102.436 personas de media, mientras que según la EPA este valor asciende hasta los 114.567. Esta diferencia de más de 12.000 personas, debida principalmente a la metodología utilizada por cada una de ellas a la hora de contabilizar los ocupados, es una forma de observar indirectamente el número de personas que no se encuentra en una situación de contratación regular pero que realiza algún tipo de trabajo en el momento de la encuesta; con eso se dispone de una aproximación al volumen de la economía sumergida.

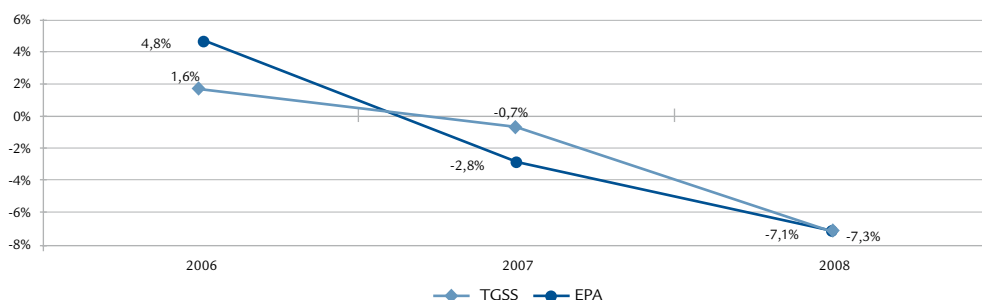
Por otra parte, en las dos series presentadas puede verse como desde el 2006 el número de ocupados jóvenes en las Illes Balears ha experimentado variaciones negativas, aunque más acentuadamente el 2008; esta reducción se sitúa alrededor del 7% en las dos fuentes analizadas.

Gráfica 25. Evolución comparativa de la población de alta en la Seguridad Social menor de 30 años (afiliación a la Seguridad Social) y de la población ocupada según la EPA en las Illes Balears. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y la Tesorería General de la Seguridad Social.

Gráfica 26. Evolución comparativa de las tasas de crecimiento interanual de la población de alta en la Seguridad Social menor de 30 años (afiliación a la Seguridad Social) y de la población ocupada según la EPA en las Illes Balears. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y la Tesorería General de la Seguridad Social.

A nivel nacional, mientras el 2007 los valores de la población ocupada menor de 30 años no sufrieron grandes variaciones respecto de 2006, el 2008 se produce una disminución del 7,8% según los datos de la Tesorería y del 7,1% según la EPA.

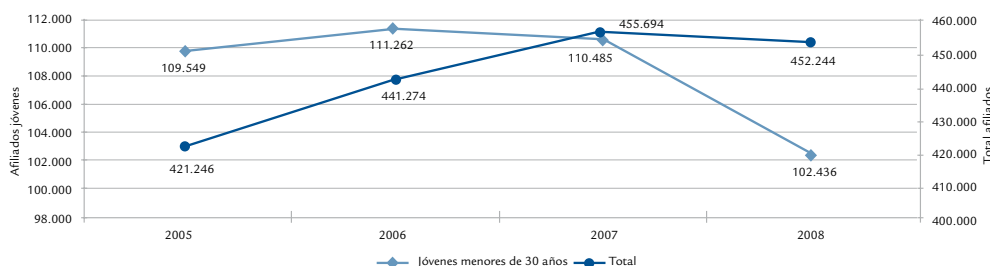
Si se comparan las cifras de ocupados jóvenes con las del total de la población puede verse que mientras los jóvenes muestran una tendencia descendiente desde el 2007, para el total de la población esta disminución se inicia el 2008 después de crecimientos continuados los años anteriores y con un descenso del 0,8%, con respecto a 2007, notablemente menor que en el caso de los jóvenes (-7,3%). Es decir, la población joven ocupada empezó a registrar tasas de variación negativas cuando la población ocupada mayor de 16 años aún seguía con una tendencia

creciente. Se puede concluir, así, que los jóvenes son uno de los colectivos más afectados por el descenso de la ocupación a raíz de la crisis económica.

Durante el período 2005-2008 el conjunto de la población ocupada ha mostrado un incremento del 7,4%, registrando solo una tasa de crecimiento negativa (inferior al 1%) el 2008. En cambio, durante el mismo período, los jóvenes presentan un descenso del 6,5% en el número de ocupados.

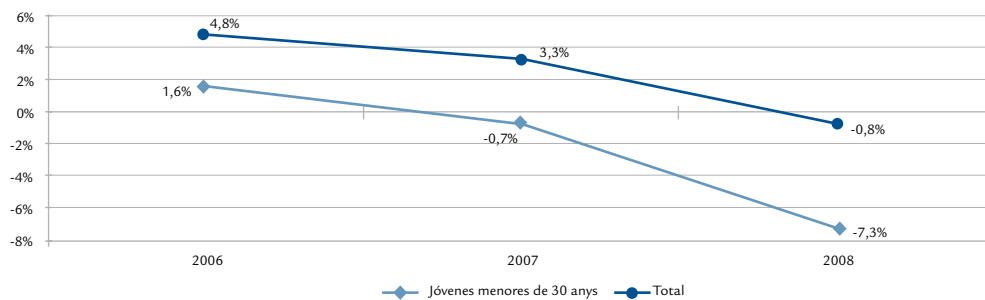
Como consecuencia de este hecho, el peso de la población menor de 30 años de las Illes Balears de alta en la Seguridad Social sobre el total de trabajadores se ha ido reduciendo progresivamente durante los últimos años, y el 2008 se ha situado

Gráfica 27. Evolución de la población de alta en la Seguridad Social menor de 30 años y total de trabajadores en las Illes Balears. 2005-2008.

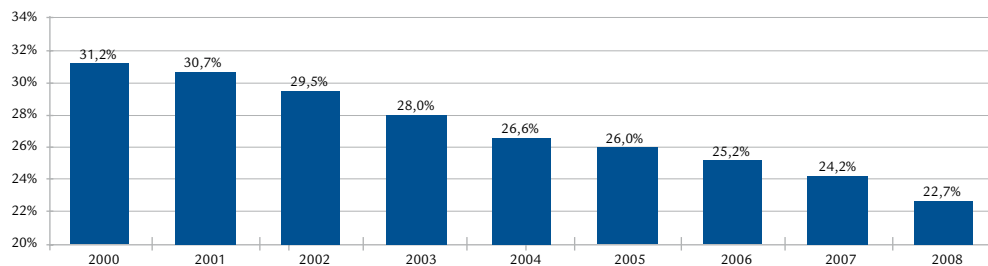
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

Gráfica 28. Variación porcentual de la población de alta en la Seguridad Social menor de 30 años y total en las Illes Balears. 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

Gráfica 29. Evolución del peso de la población menor de 30 años de alta en la Seguridad Social sobre el total de trabajadores en las Illes Balears. 2000-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

en un 22,7%, hecho que supone una reducción de casi diez puntos porcentuales con respecto a 2000. Para el conjunto del Estado, este peso es ligeramente inferior al de las islas (21,7% en 2008) y presenta también una tendencia decreciente estos últimos años.

La evolución mensual de los datos de afiliación a la Seguridad Social muestra un rasgo muy característico de la economía de las Illes Balears, la estacionalidad. Así, puede verse como la ocupación de los jóvenes crece durante la primera mitad del año, hasta el mes de julio, para pasar a mostrar un comportamiento descendente el resto de meses. Este patrón se da año tras año, aunque si se compara el 2007 con el 2008 puede verse como el valor máximo de julio (asciende a 135.800 y 126.750, respectivamente), no es tan elevado el 2008 como el 2007, con una diferencia de cerca de 10.000 personas. Asimismo, los mínimos se han reducido más el 2008 con respecto a 2007.

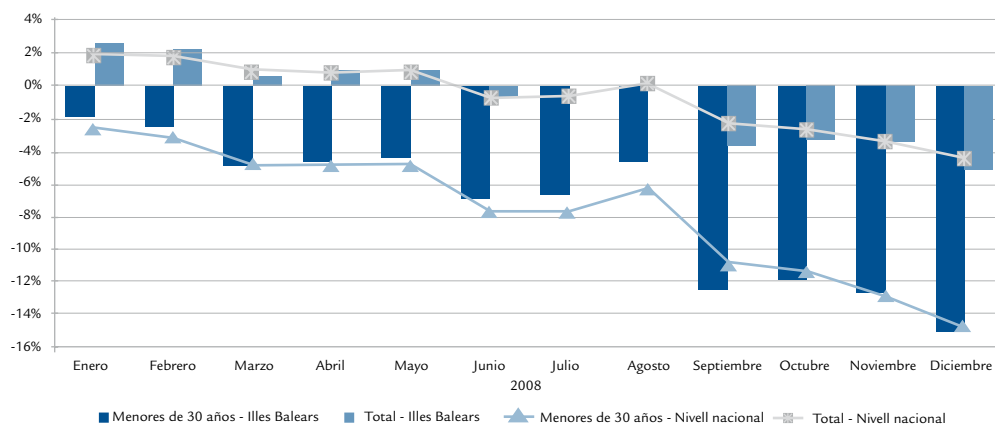
Por otra parte, durante el 2008 los datos mensuales de afiliación a la Seguridad Social de los jóvenes han presentado tasas de variación interanuales negativas que se han ido incrementando a lo largo del año, siendo a partir del mes de septiembre cuando se empiezan a ver tasas de decrecimiento superiores al 10%. Este comportamiento también se ha dado en la afiliación de los jóvenes a nivel nacional con unas disminuciones más acentuadas que las de las islas durante los ocho primeros meses de 2008 y se han igualado a finales de año. Para el conjunto de la población, tanto en las

Illes Balears como a nivel nacional, la afiliación presentó variaciones interanuales positivas hasta el mes de mayo, para pasar a una clara tendencia decreciente a partir del mes de septiembre en las islas y de octubre para el conjunto del Estado.

Sobre la base de los datos de la EPA, que proporciona el INE, y los de la Labour Force Labour, elaborados por el Eurostat, puede llevarse a cabo una comparación de la evolución de los datos de la población joven ocupada de las islas y España con los de la Unión Europea de los 27. Así, en la gráfica 31 puede verse como mientras las Illes Balears y España muestran el 2008 la fuerte tendencia decreciente mencionada anteriormente, a nivel europeo el volumen de población joven ocupada no ha presentado variaciones respecto de los datos de 2007 después de dos años registrando tasas de variación positivas.

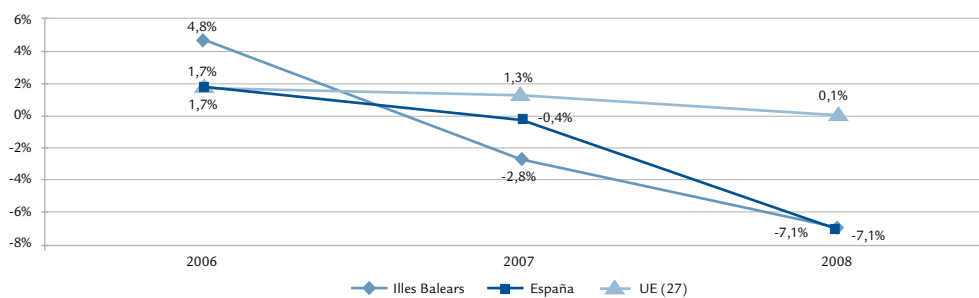
En cuanto a la contratación, tal y como se puede observar en el cuadro 44 del Anexo, el número de contratos realizados al colectivo joven de las Illes Balears asciende el 2008 a 170.475. Esta cifra supone una reducción del 17,5% con respecto a 2007, que añadida a la reducción de este año respecto de 2006 (-1,6%) hace que el número de contratos de los jóvenes se haya reducido en 40.526 desde el 2006. El número total de contratos en las Illes Balears asciende el 2008 a 381.473, un 13,3% menos que el 2007. Así, el descenso en las cifras de contratación complementa el descenso de empleo observado anteriormente, y reafirma este cambio de tendencia.

Gráfica 30. Evolución mensual de los afiliados menores de 30 años y total de trabajadores en las Illes Balears y a nivel nacional. 2008.

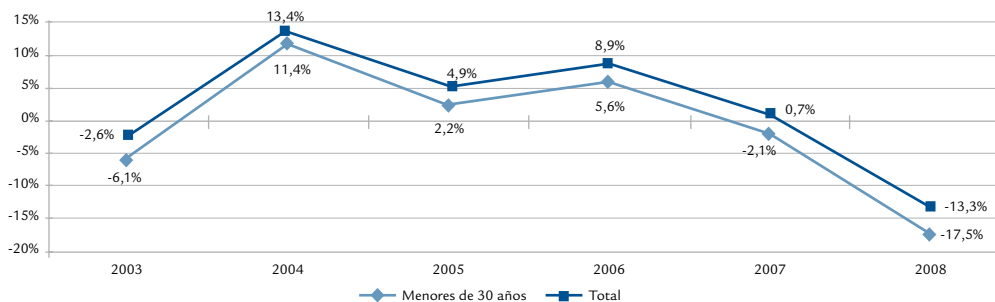
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

Gráfica 31. Evolución de la población ocupada menor de 30 años de las Illes Balears, España y de la UE (27). 2006-2008.

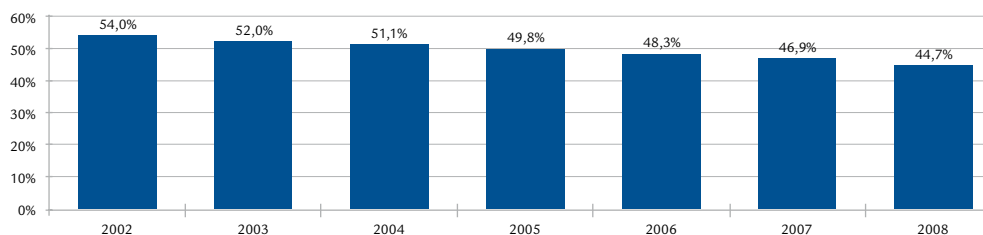
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y la LFS (Eurostat).

Gráfica 32. Tasas de variación de la contratación por grupos de edad en las Illes Balears. 2003-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Gráfica 33. Evolución del peso de los contratos de los jóvenes sobre los contratos totales en las Illes Balears. 2002-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Por otro lado, el peso de los contratos realizados a personas menores de 30 años en las Baleares sobre el total de contratación muestra una clara tendencia decreciente desde el año 2002 y se sitúa el 2008 en un 44,7% (gráfica 33).

3.2.2 Población joven ocupada por actividad económica y régimen

Uno de los rasgos característicos de la población ocupada de las Illes Balears reside en que las actividades económicas que registran un mayor porcentaje de afiliados a la Seguridad Social corresponden al sector terciario (sobre todo a las actividades relacionadas con el sector turístico) y al sector de la construcción, a causa de la especialización de la economía balear en estas ramas. Así, según los datos de la Tesorería de la Seguridad Social, se puede observar que entre los afiliados jóvenes de las Illes Balears el primer semestre de 2008 la actividad que registra un mayor porcentaje de afiliados sobre el total de afiliados jóvenes de este período es la hostelería (con 24,3%), seguida del comercio al por menor y la construcción (con un 12,8% cada una de ellas). Asimismo, en el total de la población ocupan las tres primeras posiciones estas mismas actividades económicas aunque la construcción se posiciona ligeramente por encima del comercio al por menor (con un 12% y un 10,4%, respectivamente).

Respecto del primer semestre de 2006 destaca la pérdida de peso del sector de la construcción, tanto para el colectivo de los jóvenes, en el que se puede observar una reducción de cerca de 1,6 puntos porcentuales, como para el conjunto de la población (-1,4 p.p.).

Una de las desagregaciones que se puede hacer con los datos que nos proporciona el SOIB es la de contratos según el sector económico. Así, entre los contratos realizados a los jóvenes de las Illes Balears el 2008, el sector económico que ha firmado un mayor número de contratos es el de servicios, con 141.897 (un 83,2% del total), dentro del cual destacan la hostelería, que ha registrado 47.601 (un 33,5% de los de servicios) y el comercio, con 25.159 (supone un 17,7%). En segundo lugar, se sitúa el sector de la construcción, que registra un 12,6% de los contratos realizados a los jóvenes menores de 30 años. Para el conjunto de la población, con relación a los jóvenes puede verse un ligero mayor peso de los contratos realizados en la construcción en detrimento de los realizados en el sector servicios.

Respecto de 2007, todos los sectores han sufrido una reducción en el número de contratos a jóvenes menores de 30 años, excepto el sector de la agricultura, que ha presentado una tasa de variación positiva del 1,6% (aunque después de dos años de descensos). En este sentido, la mayor reducción ha afectado al sector de la construcción con una tasa de decrecimiento del 33,9%, seguido de la reducción del 27,1% de la industria y del 14% del sector servicios, dentro del cual la hostelería se ha reducido en un 8,4% y en un 19,2% el comercio. Las disminuciones en el número de contrataciones de los jóvenes se empezaron a dar ya el 2007; ese año registran un peor comportamiento los sectores de la industria (descenso del 5,9%) y la hostelería dentro del sector servicios (del 3,4%).

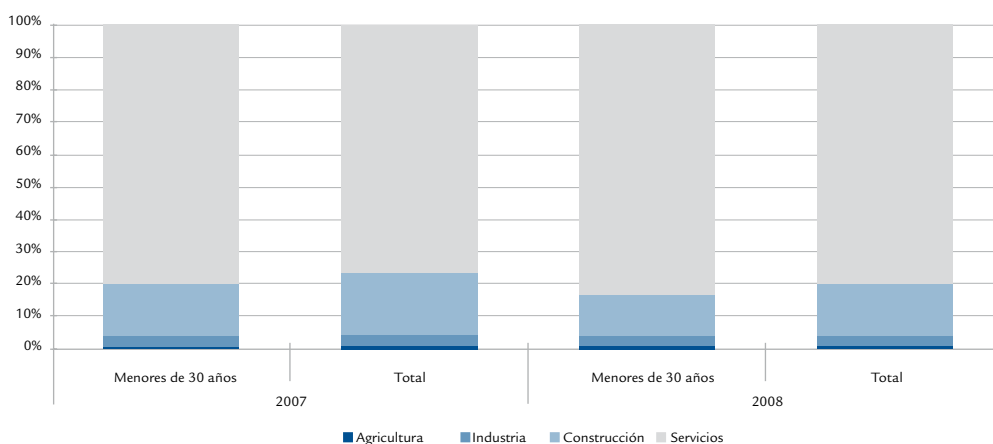
En el conjunto de la población el comportamiento

Cuadro 13. Veinte actividades económicas que concentran los mayores porcentajes de afiliados a la Seguridad Social para los jóvenes y la población total de las Illes Balears. 1^r trimestre 2006 – 1^r trim. 2008.

	Jóvenes		Total	
	1r sem. 2006	1r sem. 2008	1r sem. 2006	1r sem. 2008
55-Hostelería	23,9%	24,3%	23,2%	23,7%
52-Comercio al detalle, excep. de vehículos de motor y motos; repar. obj. personales y estris domésticos	13,5%	12,8%	10,6%	10,4%
45-Construcción	14,3%	12,8%	13,3%	12,0%
74-Otras actividades empresariales	7,4%	7,1%	7,4%	7,4%
85-Actividades sanitarias y veterinarias, servicio social	5,0%	6,3%	5,9%	7,2%
51-Comercio al por mayor e intermediarios del comercio, excepto de vehículos de motor y motos	4,4%	4,3%	4,2%	4,2%
80-Educación	2,1%	3,6%	2,4%	3,6%
92-Actividades recreativas, culturales y deportivas	3,1%	3,5%	2,3%	2,6%
75-Administración pública, defensa y seguridad social Obligatoria	3,9%	3,1%	6,2%	5,2%
63-Actividades anexas a los transportes, actividades de agencias de viajes	3,0%	2,9%	2,9%	2,8%
50-Venta, mantenimiento y reparación de vehículos de motor y motos; Venta al detalle de combustible	2,1%	2,1%	1,9%	1,9%
60-Transporte terrestre; Transporte por tuberías	1,8%	1,9%	2,4%	2,4%
93-Actividades diversas de servicios personales	1,7%	1,7%	1,3%	1,2%
65-Intermediación financiera, excepto seguros y planes de pensiones	1,2%	1,4%	1,6%	1,6%
62-Transporte aéreo y espacial	1,2%	1,4%	1,3%	1,4%
71-Alquiler de maquinaria y equipamiento sin operario de efectos personales y estris domésticos	1,3%	1,1%	1,1%	1,0%
15-Industria de productos alimentarios y bebidas	1,1%	1,0%	1,4%	1,3%
70-Actividades inmobiliarias	1,2%	0,9%	1,4%	1,1%
28-Fabricación de productos metálicos, excepto maquinaria y equipamiento	0,9%	0,8%	0,7%	0,7%
91-Actividades asociativas	1,0%	0,8%	1,2%	0,9%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

Gráfica 34. Contratación de los jóvenes y total de la población por sector económico en las Illes Balears. 2007-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

de la contratación por sectores es similar al de los jóvenes; se mantiene la mayor reducción el 2008 con respecto a 2007 en la construcción (27,7%) y la industria (22,8%), aunque con unas tasas de decrecimiento menores que las registradas por los jóvenes.

En los cuadros 14 y 15 se presentan los datos referentes a las diez ocupaciones con un mayor volumen de contratación entre los colectivos masculino y femenino, respectivamente. Así, se puede observar que entre los hombres menores de 30 años la ocupación que registra un mayor número de contratos el 2008 es la de *camarero, barman y asimilados*, con un número de contratos de 12.332 y que refleja el tipo de economía que caracteriza las Illes Balears, terciarizada y centrada en el sector turístico. Esta ocupación también se encontraba en el primer puesto del *ranking* el 2007, aunque el volumen de contratos se ha reducido en 667. En los lugares posteriores de la lista se encuentran las ocupaciones referentes al sector de la construcción y dependientes de ella. Así, los *peones de la construcción de edificios, los albañiles y mamposteros, y peones de transporte y descargadores* alcanzan un volumen de contratación entre los 7.708, 7.232 y 5.031 contratos, respectivamente, valores que suponen una fuerte reducción frente a los valores de 2007 (alrededor del 35% los dos

primeros y del 32% los peones de transporte) como consecuencia de la grave crisis que afecta a este sector durante el 2008. El resto de ocupaciones que están presentes en el *ranking* están relacionadas con el sector terciario excepto los *peones de industrias manufactureras*. Respecto de 2007 no ha habido grandes cambios en las posiciones de las distintas ocupaciones, aunque el número de contratos ha sufrido tasas de variación negativas en cada una de las diez ocupaciones con mayor contratación el 2008.

En relación con el resto de grupos de edad analizados, personas de entre 30 y 45 años y los mayores de 45 años, se puede observar que no hay una gran variación en cuanto a las ocupaciones que se encuentran en las 10 primeras posiciones en volumen de contratación, solo se encuentran los *vigilantes, guardianes y asimilados* que ocupan el décimo lugar, los *conductores de camiones* en noveno lugar de las personas entre 30 y 45 años y los *operadores de grúas, camiones montacargas y maquinaria similar, y jefes de cocina, camareros y asimilados* en los mayores de 45 años. Respecto del año anterior, igual que para los jóvenes, se registra un descenso de la contratación en casi todas las ocupaciones de estos dos grupos de edad, excepto los *camareros, barmans y asimilados*, y de los *cocineros y otros preparadores de comida* en el grupo de personas de 30 a 45 años.

Cuadro 14. Diez ocupaciones con mayor volumen de contratación entre los hombres en las Illes Balears. 2008.

	2008	%	Var. respecto 2007	Ranking el 2007
Menores de 30 años				
Camareros, barmans y asimilados	12.332	14,3%	-5,2%	1
Peones de la construcción	7.708	9,0%	-35,4%	2
Albañiles	7.232	8,4%	-35,9%	3
Peones del Transporte y descargadores	5.031	5,9%	-32,6%	4
Personal de limpieza de oficinas, hoteles y otros establecimientos similares	4.251	4,9%	-4,4%	5
Cocineros y otros preparadores de comidas	4.159	4,8%	-1,8%	6
Dependientes y exhibidores en tiendas, almacenes y otros	3.248	3,8%	-17,9%	7
Peones de industrias manufactureras	2.086	2,4%	-34,1%	8
Taquígrafos y mecanógrafos	1.523	1,8%	-21,9%	10
Taxistas y conductores de automoviles y furgonetas	1.403	1,6%	-29,7%	9
Total 10 ocupaciones	48.973	57,0%	-22,8%	
Total contratación hombres menores de 30 años	85.938		-20,6%	

Entre 30 y 44 años				
Albañiles	14.472	17,3%	-26,5%	1
Camareros, barmans y asimilados	8.488	10,1%	7,1%	3
Peones de la construcción	7.867	9,4%	-25,5%	2
Cocineros y otros preparadores de comidas	4.858	5,8%	5,2%	4
Personal de limpieza de oficinas, hoteles y otros establecimientos similares	4.177	5,0%	-2,7%	5
Peones del transporte y descargadores	3.223	3,9%	-21,0%	6
Taxistas y conductores de automoviles y furgonetas	2.005	2,4%	-19,0%	9
Dependientes y exhibidores en tiendas, almacenes y otros	1.810	2,2%	-2,9%	10
Conductores de camiones	1.804	2,2%	-29,0%	8
Vigilantes, guardias y asimilados	1.321	1,6%	-0,1%	12
Total 10 ocupaciones	50.025	59,8%	-17,5%	
Total contratación hombres entre 30 y 45 años	83.639		-13,1%	
De 45 años y mayores				
Albañiles	5.898	18,0%	-20,5%	1
Camareros, barmans y asimilados	2.060	6,3%	-1,1%	3
Peones de la construcción	1.982	6,1%	-24,8%	2
Cocineros y otros preparadores de comidas	1.540	4,7%	-10,9%	5
Personal de limpieza de oficinas, hoteles y otros establecimientos similares	1.318	4,0%	-5,4%	6
Operadores de gruas, camiones montacargas y maquinaria similar	1.025	3,1%	-42,4%	4
Peones del transporte y descargadores	756	2,3%	-15,1%	7
Taxistas y conductores de automoviles y furgonetas	723	2,2%	-13,6%	8
Jefes de cocineros, de camareros y asimilados	675	2,1%	1,4%	11
Vigilantes, guardias y asimilados	603	1,8%	-11,2%	10
Total 10 ocupaciones	16.580	50,7%	-17,8%	
Total contratación hombres mayores de 45 años	32.686		-13,1%	

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Para el colectivo femenino menor de 30 años, la ocupación con un mayor número de contratos realizados el 2008 es también la de *camareras, barmans y asimilados*, que registra 15.212 contratos. Cerca de ella se encuentran las ocupaciones de *dependientas* (13.661) y de *personal de limpieza* (10.083). Además, igual que pasa con los hombres jóvenes, la mayoría de ocupaciones ha visto reducido el número de contratos respecto de 2007, aunque hay que destacar el incremento de un 10,1% en el número de contratos de las *animadoras comunitarias*, que asciende un lugar en el ranking, y la ocupación de *auxiliar de enfermería hospitalaria*, que se ha mantenido prácticamente constante y pasa de la décima posición a la séptima.

En los otros dos grupos poblacionales, ocupa el primer lugar el *personal de limpieza*. Entre las mujeres de entre 30 y 45 años destaca el

incremento de un 10,5% de los contratos de las *auxiliares de enfermería hospitalaria* frente de los descensos del resto de ocupaciones, así como la presencia de *secretarias, administrativas y asimilados*, y de *enfermeras*, en el noveno y décimo lugar del ranking, que no aparecían en la lista de las mujeres jóvenes. En el grupo de las mayores de 45 años destaca el hecho de que hay un gran número de ocupaciones que han registrado un incremento del número de contratos respecto de 2007 frente a las disminuciones sufridas por el resto de grupos poblacionales analizados. Así, se puede observar un incremento del 63,2% de contratos de *asistentas domiciliarias*, de cerca del 45% de las ocupadas en el *cuidado de niños*, un 19,6% de los contratos en las *taquígrafas y mecanógrafas* y un 17,4% de *auxiliares de enfermería hospitalaria*, entre otros. Así, en general, puede verse que los contratos de las mujeres mayores de 45 años son los que han tenido un mejor comportamiento respecto de 2007, gracias

Cuadro 15. Diez ocupaciones con mayor volumen de contratación entre las mujeres en las Illes Balears. 2008.

	2008	%	Var. respecto 2007	Ranking el 2007
Menores de 30 años				
Camareras, barmans y asimiladas	15.212	18,0%	-10,4%	1
Dependientes y exhibidoras en tiendas, almacenes y otros	13.661	16,2%	-17,7%	2
Personal de limpieza de oficinas, hoteles y otros establecimientos similares	10.083	11,9%	-14,1%	3
Auxiliares administrativas con tareas de atención al público	3.407	4,0%	-14,8%	5
Taquígrafas y mecanógrafas	3.362	4,0%	-23,3%	4
Animadoras comunitarias	2.704	3,2%	10,1%	7
Auxiliares de enfermería hospitalaria	2.212	2,6%	-0,9%	10
Cocineras y otras preparadoras de comidas	2.211	2,6%	-20,6%	6
Enfermeras	2.123	2,5%	-5,1%	9
Recepcionistas en establecimientos distintos de oficinas	2.048	2,4%	-11,1%	8
Total 10 ocupaciones	57.023	67,5%	-13,2%	
Total contratación mujeres menores de 30 años	84.537		-14,1%	
Entre 30 y 44 años				
Personal de limpieza de oficinas, hoteles y otros establecimientos similares	18.213	27,5%	-9,4%	1
Camareras, barmans y asimiladas	8.518	12,9%	-0,9%	2
Dependientes y exhibidoras en tiendas, almacenes y otros	7.050	10,6%	-4,7%	3
Cocineras y otras preparadoras de comidas	3.128	4,7%	-11,4%	4
Auxiliares administrativas con tareas de atención al público	2.786	4,2%	-5,2%	5
Taquígrafas y mecanógrafas	2.620	4,0%	-8,0%	6
Auxiliares de enfermería hospitalaria	2.028	3,1%	10,5%	7
Recepcionistas en establecimientos distintos de oficinas	1.197	1,8%	-3,9%	9
Secretarías administrativas y asimiladas	1.111	1,7%	-11,5%	8
Enfermeras	923	1,4%	11,1%	14
Total 10 ocupaciones	47.574	71,8%	-6,2%	
Total contratación mujeres entre 30 y 45 años	66.250		-5,9%	
De 45 años y mayores				
Personal de limpieza de oficinas, hoteles y otros establecimientos similares	10.164	35,8%	-4,2%	1
Dependientes y exhibidoras en tiendas, almacenes y otros	1.984	7,0%	0,7%	2
Cocineras y otras preparadoras de comidas	1.848	6,5%	-4,2%	3
Camareras, barmans y asimiladas	1.360	4,8%	-9,4%	4
Auxiliares de enfermería hospitalaria	829	2,9%	17,4%	5
Taquígrafas y mecanógrafas	744	2,6%	19,6%	6
Auxiliares administrativas con tareas de atención al público	531	1,9%	13,7%	8
Asistentes domiciliarias	475	1,7%	63,2%	12
Ocupadas para la cura de niños	472	1,7%	44,8%	10
Agentes de viaje	462	1,6%	-9,4%	7
Total 10 ocupaciones	18.869	66,4%	-0,9%	
Total contratación mujeres mayores de 45 años	28.423		-3,1%	

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

seguramente a su incorporación al mercado de trabajo a causa de la mala situación económica generalizada.

De los datos analizados anteriormente, de los que se desprende que casi el 60% de las ocupaciones contratadas el 2008 se concentran en las diez ocupaciones más contratadas en el grupo de edad de los hombres jóvenes y cerca del 70% del de las mujeres jóvenes, puede verse como en el mercado laboral en las Illes Balears no existe una elevada demanda de mano de obra cualificada, hecho que supone un desincentivo a la formación de los jóvenes de las islas.

Por otra parte, de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social se pueden analizar los ocupados en las Illes Balears según el régimen de cotización a la Seguridad Social. Así, el 2008, el número de jóvenes de las Illes Balears afiliados al Régimen General asciende a 90.918, un 88,8% del total de afiliados de entre 16 y 29 años. En el resto de regímenes alcanzan un peso del 8,6% los autónomos, y un porcentaje más residual (1,6%), el resto: regímenes del hogar, agrario y del mar. Con relación al conjunto de afiliados de las islas se observa que el Régimen General no representa un peso tan grande (77,4%) a favor de los autónomos, que alcanza un valor de 19,5%. Destaca también que una mayor proporción de afiliados lo es del Régimen del Hogar (2,1%). En los dos grupos analizados, aunque mucho más acentuado en los jóvenes, se ha producido el 2008 respecto de 2007 un descenso de los afiliados al Régimen General (8,4% en los jóvenes y 1,6% para el total de la población), hecho que supone un cambio en la tendencia creciente de

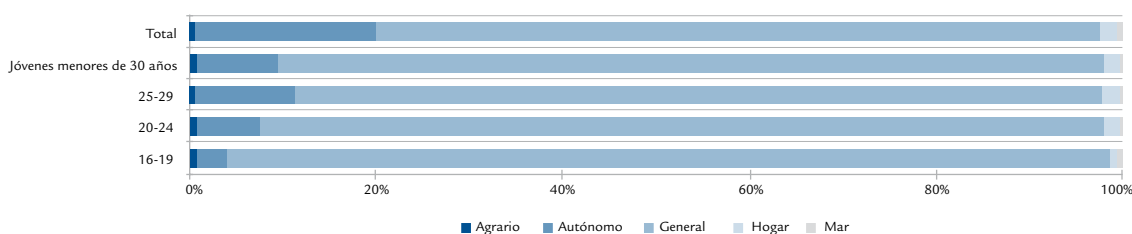
los años anteriores. Al contrario, los autónomos se mantienen prácticamente constantes en los jóvenes (con una variación positiva del 0,8%) y se da un mayor incremento en el conjunto de los afiliados (4,8%)⁶.

De entre los diferentes subgrupos de edad, destaca el hecho de que mientras que los jóvenes de 25 a 29 años representan el 57,4% del total de jóvenes menores de 30 años de alta en la Seguridad Social, alcanzan una representación del 70,6% en el Régimen de Autónomos. En cambio, los menores de 20 años están sobrerrepresentados en el Régimen General. Estos datos corroboran que la autoocupación se da más a medida que aumenta la edad.

Por sexos, frente a una contribución prácticamente equilibrada de los hombres y las mujeres menores de 30 años el 2008 al Régimen General (51,1% los hombres y 48,9% las mujeres), en los regímenes agrario, del mar y autónomos hay una notable mayor presencia del colectivo masculino (80,1%, 79,6% y 69,4%, respectivamente). En cambio, en el Régimen del Hogar, son las mujeres las que tienen una mayor presencia (78,6%).

Por otra parte, resulta interesante destacar que un 7,4% de los jóvenes ocupados de las Illes Balears el 2008 lo está en el sector público. Esta cifra sitúa las islas en el quinto lugar de las comunidades autónomas con un menor porcentaje de jóvenes que trabajan en el sector público y a un punto porcentual por debajo de la media nacional (8,5%). En cabeza se sitúan Extremadura (17,7%), Canarias (11,9%) y Galicia (10,7%). Para el total de los ocu-

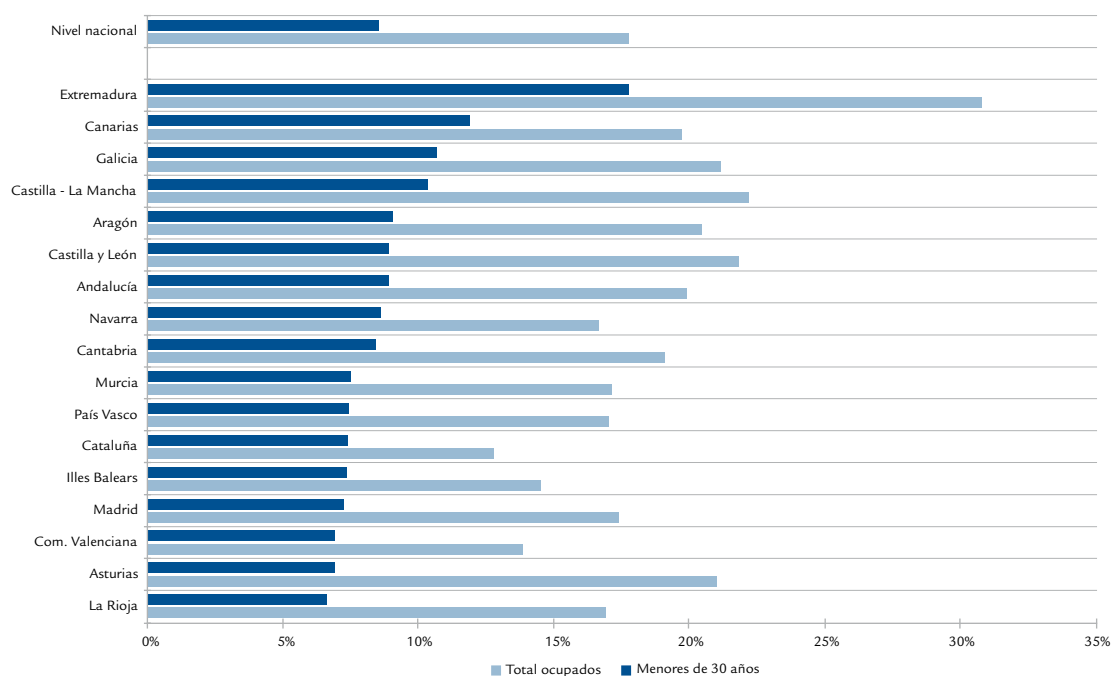
Gráfica 35. Afiliados a la Seguridad Social por grupos de edad y régimen de cotización. 2008

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

6 Este elevado crecimiento del número de autónomos el 2008 se debe al cambio de legislación que se produjo con la nueva Ley 18/2007, de 4 de julio, que entró en vigor el 1 de enero de 2008 y que produce un cambio de clasificación de los trabajadores por cuenta propia del Régimen Especial Agrario, que pasan a estar integrados en los autónomos.

Gráfica 36. Porcentaje de asalariados del sector público sobre el total de asalariados. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

padados, las Illes Balears descienden posiciones y se sitúan en el tercer lugar de la cola, con un 14,5%, a más de tres puntos porcentuales por debajo de la media nacional y solo por delante de la Comunidad Valenciana (13,8%) y Cataluña (12,8%).

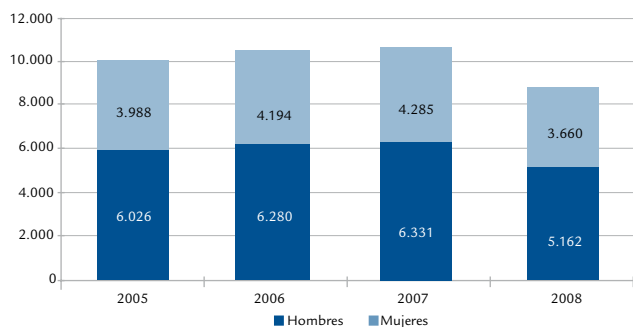
3.2.3 Perfil de la población joven ocupada

Si se analiza la población joven ocupada de las Illes Balears a partir de los diferentes subgrupos de edad, según los datos de la tesorería de la Seguridad Social, el número de personas ocupadas de 16 a 19 años representa el 2008 el 8,6% del total de jóvenes ocupados, frente al 34% de los ocupados de entre 20 y 24 años y el 57,4% de los que tienen entre 25 y 29 años. Todos los grupos de edades han mostrado un descenso en el número de ocupados. Pese a ello, el número de ocupados de 16 a 19 años ha iniciado el descenso en 2008 frente de los ocupados de entre 20 y 24 años y de entre 25 y 29 años que ya mostraban tasas de crecimiento negativas el año 2007. A pesar de estos hechos, el descenso de los más jóvenes ha sido, en términos relativos, más acentuado (11,9% desde el 2005 frente de los 7,6% y 5% de los otros dos grupos, respectivamente).

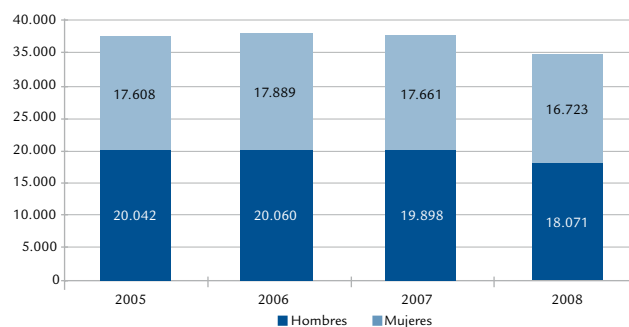
En cuanto a la contratación por diferentes grupos de edad, el 2008 se realizan 27.292 contratos a los jóvenes de entre 16 y 19, cifra que representa un 16% del total de contratos realizados a los jóvenes; 69.136 a los de los jóvenes de entre 20 y 24 años (representa un 40,6%) y 74.047 a los de entre 25 y 29 (un 43,4%), como se observa en el cuadro 44 del Anexo. Asimismo, se puede observar un ligero descenso continuado en el peso de los contratos de los jóvenes de entre 16 y 19 años (del 18% el 2002 al 16% el 2008) y en el de los de entre 20 y 24 años (del 42,4% al 40,6%). En cambio, se registra un incremento año a año del peso de los contratos de jóvenes de entre 25 y 29 años (que pasa del 39,6% el 2002 al 43,4% el 2008).

Los contratos del total de la población han experimentado desde el 2002 un crecimiento del 10,1%, gracias al crecimiento de los contratos de las personas de entre 30 y 44 del 28,2% y al de las de más de 45 años del 4,4%, eso sin perjuicio de la reducción interanual sufrida el 2008 en la contratación de cada uno de estos grupos (10% y 8,7%, respectivamente). Así, con estos datos se vuelve a poner de manifiesto el hecho de que los jóvenes son los que han sufrido más los efectos de la mala situación económica vivida este año.

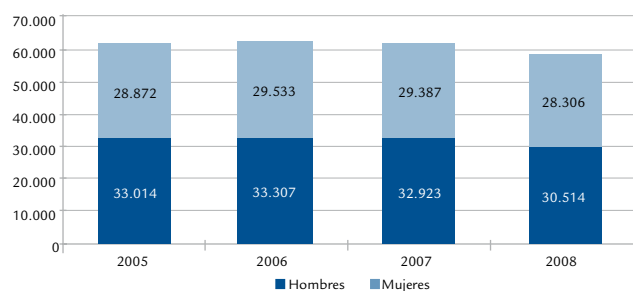
Gráfica 37. Evolución de los afiliados a la Seguridad Social de 16 a 19 años, por sexo, en las Illes Balears. 2005-2008.

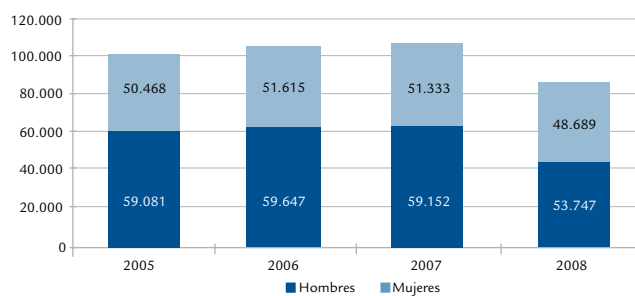
Gráfica 38. Evolución de los afiliados a la Seguridad Social de 20 a 24 años, por sexo, en las Illes Balears. 2005-2008.

Gráfica 39. Evolución de los afiliados a la Seguridad Social de 25 a 29 años, por sexo, en las Illes Balears. 2005-2008.

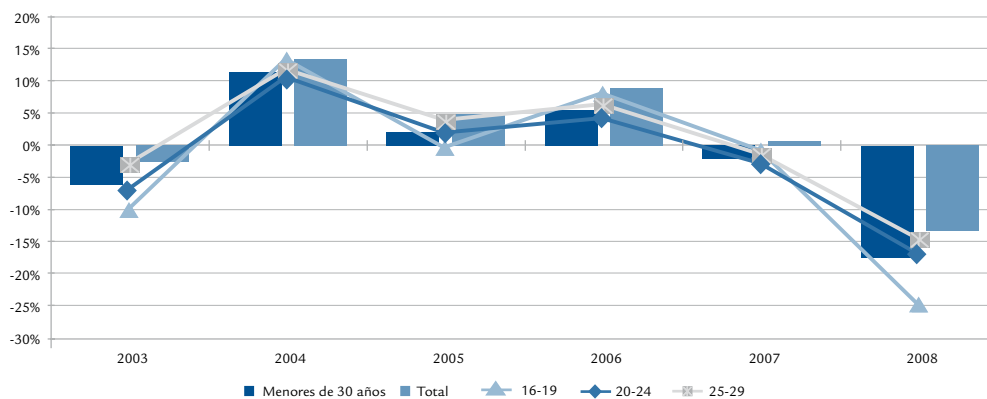

Gráfica 40. Evolución de los afiliados a la Seguridad Social de 16 a 29 años, por sexo, en las Illes Balears. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social..

Gráfica 41. Tasas de variación de la contratación por grupos de edad en las Illes Balears. 2003-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

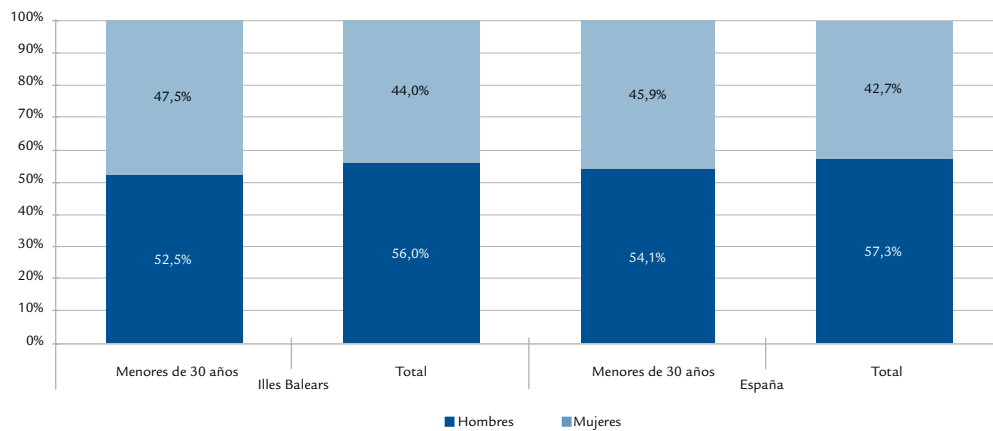
Por sexo, el 52,5% de los afiliados jóvenes son hombres, frente al 47,5% en el caso de las mujeres. En el conjunto de población afiliada las mujeres representan el 44%; se da, por tanto, una mayor equidad en el caso del colectivo joven. De hecho, con respecto a 2007, son los hombres los que han experimentado una caída en el número de ocupados, un 2,3%, mientras que en el caso de las mujeres se ha dado un incremento del 1,2%. En el caso de los jóvenes, ambos colectivos han sufrido un descenso, siendo el de los hombres (-9,1%) mayor que el de las mujeres (-5,2%).

Es importante destacar que en el grupo de 16 a 19 años las mujeres representan solo el 41,5%

del total de afiliados, frente al 48,1% en los otros dos grupos de edad, seguramente por el hecho de que las mujeres dedican más años a formarse, con lo cual tienen una incorporación más tardía al mercado de trabajo.

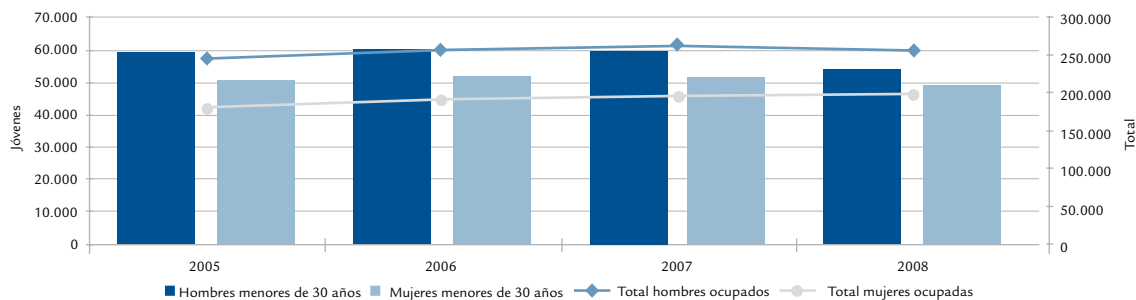
A nivel nacional, esta estructura por sexos es muy similar a la de las Illes Balears, con una mayor presencia masculina en el total de la población que en los jóvenes (57,3% y 54,1%, respectivamente). Ahora bien, hay que añadir que para el conjunto de la población los hombres tienen una mayor presencia que en las Illes Balears.

Gráfica 42. Peso de la población ocupada por sexo en las Illes Balears y a nivel nacional. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

Gráfica 43. Evolución de la población ocupada de las Illes Balears por sexo. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Tesorería General de la Seguridad Social.

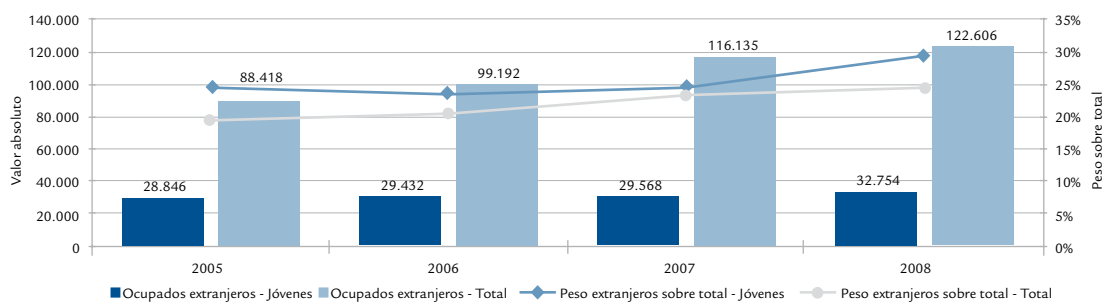
Para completar el análisis de la ocupación por sexos se puede observar (cuadro 44 del Anexo) como los contratos de los jóvenes en las Illes Balears el 2008 se distribuyen a partes prácticamente iguales entre los dos sexos, con un 50,4% de los contratos que corresponde a los hombres y un 49,6% a las mujeres. Este equilibrio es un hecho que se da el 2008, pero los años anteriores registran diferencias notables que se han ido reduciendo desde el 2002. Así, por ejemplo, el 2002 los contratos de los hombres constituían un 56,6% del total y suponían una diferencia de 13,3 puntos porcentuales respecto del colectivo femenino; el 2005 se registraba una diferencia de 6,3 p.p., y el 2007, de 4,7 p.p.

Por otro lado, y según los datos de la EPA, el número de ocupados jóvenes extranjeros en las Illes Balears asciende el 2008 a 32.754 personas, valor que supone un incremento del 10,8% respecto del año anterior. Conjuntamente con este hecho hay que destacar que el peso de los ocupados extranjeros sobre el total ha ido aumentando en todos los períodos analizados, evolución que se da a causa de la combinación de un incremento continuado y acentuado de los ocupados extranjeros y un menor incremento o descenso del total de ocupados, y se incrementa así su peso sobre este total (del 28,6% el 2008). Para el conjunto de la población, destaca que el número de extranjeros ocupados ha experimentado tasas de crecimiento positivas todos los años, tanto en las Illes Balears como a nivel nacional, por lo que

se registran también incrementos de los pesos de los extranjeros sobre el total de ocupados en todos los períodos, siendo el 2008 del 24,1%.

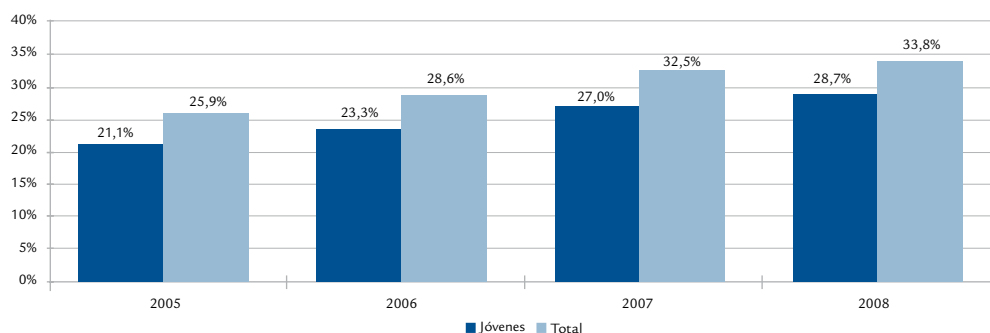
En cuanto a la contratación por nacionalidades, el número de contratos realizados a jóvenes extranjeros asciende el 2008 a 48.958, valor que supone el 28,7% del total de contratos de jóvenes en este período y de los cuales el 41,3% corresponde a jóvenes provenientes de la UE. Por otra parte, el peso de estos contratos entre los de los jóvenes es inferior al que suponen los contratos de extranjeros en el total de la población en las islas (33,8%), con un menor peso de personas que provienen de la UE (34,7%). Este hecho tiene su explicación en que de entre los contratos de los jóvenes de 16 a 24 años, el número de los realizados a provenientes de fuera de España es muy exiguo, 21.892; esas son las edades donde hay un porcentaje mayor de contratos realizados a españoles (84,5% y 74,5%, respectivamente). En cambio, entre los contratos realizados el 2008 a los jóvenes de 25 a 29 años, el peso de los contratos a extranjeros asciende al 36,6% del total de contratos en este grupo, con lo cual son el segundo grupo de edad analizado con un mayor peso en contratos a extranjeros, por detrás de las personas de entre 30 y 45 años, que superan el 40%. Asimismo, cabe ver que, en valores absolutos, el grupo donde hay un mayor número de contratos a extranjeros el 2008 es el de las personas de entre 30 y 45 años, con una cifra que asciende a poco más de 61.000, seguido de los jóvenes, con casi 49.000 contratos.

Gráfica 44. Evolución de la población ocupada extranjera joven y total de la población en las Illes Balears. Valores absolutos y peso sobre el total. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Gráfica 45. Evolución del peso de los contratos de los extranjeros sobre los contratos totales en las Illes Balears por jóvenes y total de población. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB..

Respecto de los años anteriores, y de la misma manera que se da en la población activa y ocupada analizada anteriormente, el número de contratos a personas que no tienen la nacionalidad española ha ido ganando peso sobre el total de contratos realizados tanto entre las personas jóvenes como en el total de la población. Este hecho contrasta con la reducción del número de contratos a extranjeros vivida el 2008 respecto de los realizados el 2007 (6,7% y 15,7% de los extranjeros jóvenes de la UE y no UE, respectivamente, y 5,8% y 11,8% a nivel del conjunto de la población), con lo cual, combinado con una mayor reducción de los contratos a españoles, 19,5% a los jóvenes y 15% al total, se obtiene un incremento del peso sobre el total de los primeros.

Del análisis de los ocupados según el nivel de estudios alcanzado, puede verse como el grueso de la población joven ocupada se concentra el 2008 en los ocupados con estudios de primera etapa de educación secundaria (39,3%). Este hecho, junto con que las islas son una de las comunidades autónomas con un mayor porcentaje de ocupados jóvenes en la franja de estudios hasta primarios (10,8% frente al 8,8% a nivel nacional) y la que tiene un menor porcentaje de ocupados jóvenes con estudios superiores, hace que en las Illes Balears el porcentaje de personas con estudios de segunda etapa de educación secundaria y estudios superiores esté 10 puntos porcentuales por debajo de la media nacional, con un valor del 49,9%, solo por delante de Murcia, Extremadura y Castilla-la Mancha. Respecto de

los años anteriores, esta situación se ha agravado con relación a 2005 (con un incremento de 5 puntos porcentuales de los ocupados jóvenes con disposición de estudios en los dos primeros tramos presentados), aunque ha mejorado ligeramente desde el año anterior y se sitúa el 2008 10 puntos porcentuales por encima de la media nacional. Por sexos, los hombres jóvenes muestran un nivel de estudios inferior al de las mujeres, ya que las mujeres disponen de estudios de segunda etapa de educación secundaria y terciaria 20 puntos porcentuales más que los hombres de esta franja (45,4% y 66,8%, respectivamente). Con respecto a los datos nacionales, tanto en el colectivo masculino como en el femenino, se observa una mayor formación a nivel del conjunto del Estado que en las islas, aunque puede verse una mayor diferencia en los hombres (del 41,1% de hombres jóvenes ocupados en las islas con estudios de los dos niveles superiores frente al 53,2% a nivel nacional) que en las mujeres (que registran unos porcentajes del 60,3% y 68,8%, respectivamente, y provocan una diferencia de 8 puntos porcentuales).

Dentro del análisis del nivel de estudios resulta interesante ver los datos de los ocupados que realizan algún tipo de estudios (cuadros 47 y 48 del Anexo). Así, el 2008, un 8,3% de los ocupados de entre 16 y 29 años de las Illes Balears cursa estudios reglados y un 8,5%, estudios no reglados. Estos valores son superiores a los de 2007, aunque no llegan a los porcentajes alcanzados el 2005 y 2006. Con relación al resto de comunidades autónomas, los jóvenes ocupados de las islas

muestran un porcentaje próximo a la media por lo que respecta a jóvenes ocupados que realizan estudios reglados (8,3% frente al 9,8%). En cambio, se sitúan entre las comunidades autónomas con un menor peso (8,5% frente al 11% del conjunto del Estado) en el caso de los estudios no reglados. Para el total de la población, tanto en estudios reglados como no reglados puede verse un menor

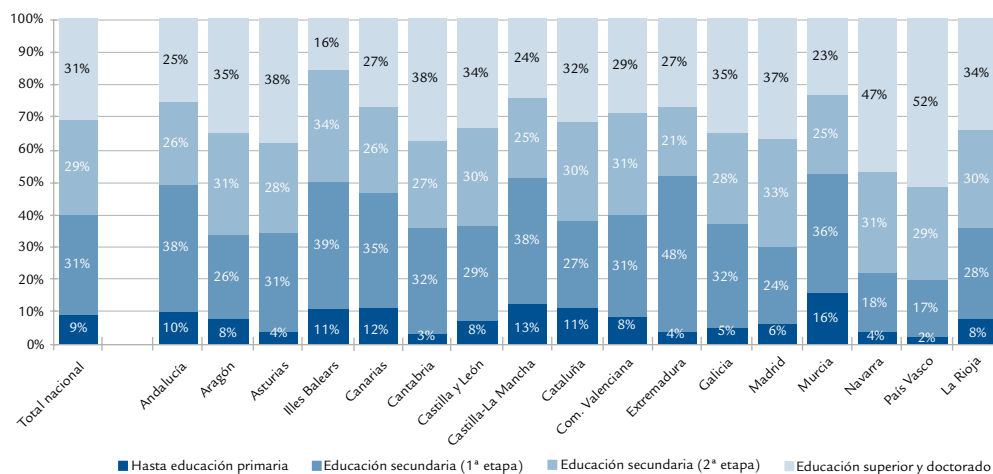
esfuerzo de los ocupados en realizar actividades formativas, lo que sitúa a las Illes Balears en valores próximos a la media en estudios reglados (2,7% frente al 3,1%, respectivamente) y en la tercera posición de la cola por lo que respecta a la formación no reglada (un 7,6% frente a un 9% de la media nacional). Así, se observa un mayor esfuerzo en formarse por parte de los jóvenes

Cuadro 16. Distribución porcentual de la población ocupada menor de 30 años por nivel de estudios y sexo en las Illes Balears y en España. 2005, 2007 y 2008.

	Hasta educación primaria			Educación Secundaria (1a etapa)			Educación Secundaria (2a etapa)			Educación superior y doctorado		
	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008
Total												
Illes Balears	6,6%	12,8%	10,8%	38,7%	41,0%	39,3%	31,9%	27,0%	33,7%	22,7%	19,3%	16,2%
España	7,4%	8,6%	8,8%	33,6%	32,6%	30,9%	26,9%	27,7%	29,0%	32,1%	31,0%	31,3%
Hombres												
Illes Balears	9,5%	16,3%	15,1%	45,2%	45,0%	43,8%	29,0%	22,8%	27,3%	16,3%	15,8%	13,8%
España	9,7%	10,8%	11,0%	39,1%	37,8%	35,9%	25,7%	26,2%	27,7%	25,5%	25,2%	25,5%
Mujeres												
Illes Balears	3,0%	8,2%	5,9%	30,3%	35,6%	33,9%	35,7%	32,4%	41,3%	31,1%	23,8%	19,0%
España	4,5%	5,8%	6,2%	26,4%	25,8%	25,0%	28,4%	29,8%	30,4%	40,8%	38,6%	38,4%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Gráfica 46. Distribución porcentual de la población ocupada por nivel de estudios y comunidades autónomas. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

que en el conjunto de la población, aunque la situación de crisis económica iniciada el 2008 no ha propiciado un incremento del peso de los ocupados que estudian sobre el total, ni entre los jóvenes ni entre el conjunto de la población.

Asimismo, relacionado con el nivel de estudios, el índice de desajuste que pone en relación las personas con estudios superiores ocupadas en un trabajo no cualificado y el total de personas ocupadas en este tipo de trabajos en un determinado territorio y grupo de edad, nos permite hacer una aproximación al desajuste entre las cualificaciones que tienen los trabajadores y la formación asociada al puesto de trabajo que ocupan. En este sentido, en el cuadro 17 puede verse como los jóvenes de las Illes Balears presentan el 2008 un índice de desajuste del 5%, inferior en 3 puntos porcentuales al que presentan los jóvenes a nivel nacional. Las causas de estos bajos índices de desajuste en las Illes Balears se hallan en el bajo número de formados superiores en las islas con relación al conjunto del Estado, así como en las características del propio sistema productivo de las islas, que requiere puestos de trabajo con baja cualificación. Otra característica a destacar de los datos de los jóvenes es que desde el año 2005 se puede observar un gradual descenso de las cifras, tanto a nivel de las islas como para el conjunto nacional, hecho que indica que para este colectivo se registra una tendencia descendente del desajuste entre los niveles de estudios y el tipo de trabajo. En el conjunto de la población, el valor para las Baleares (8,9%) sobrepasa el del conjunto del Estado (8,2%), pero este hecho solo se da el año 2008, los años

anteriores presenta el mismo patrón que para los jóvenes. En las Illes Balears, las cifras para el conjunto de la población no registran el mismo descenso que para los jóvenes ya que desde el 2006 se han ido incrementando. En el conjunto del Estado sí que se registra el descenso, aunque mucho más ligero que el de las personas de 16 a 29 años.

3.2.4 Tasas de empleo de los jóvenes

Igual que en el análisis de la población activa, resulta imprescindible a la hora de estudiar la ocupación de las personas entre 16 y 29 años ver los datos de la tasa de empleo de este colectivo con el objetivo de poder hacer comparaciones con otros colectivos y territorios. La tasa de empleo viene definida como el cociente entre el número total de ocupados y la población total de un determinado territorio y franja de edad.

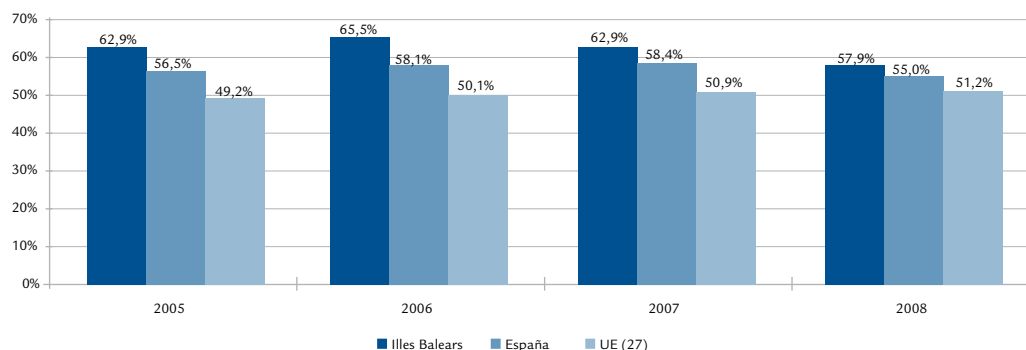
En las Illes Balears el 2008 la tasa de empleo del colectivo joven es de 57,9%. Destaca que este valor es superior a las tasas que registran los jóvenes a nivel nacional (55%) y a nivel europeo (51,2%). Así, igual que sucedía con la tasa de actividad, los jóvenes de las islas presentan tasas de empleo superiores a las de los jóvenes de niveles regionales superiores. Este hecho se repite en todos los períodos analizados, aunque el 2008 se han visto notablemente reducidas las diferencias entre ellos. Otro hecho importante que se puede observar es que mientras que la tasa de empleo de los jóvenes en las islas empieza a registrar el descenso en sus valores el 2007, a nivel nacional no se da hasta el 2008 y en la UE (27) se registran incrementos de los valores durante todos los períodos.

Cuadro 17. Evolución del índice de desajuste en las Illes Balears y España para los jóvenes y para el total de la población. 2005-2008.

	2005	2006	2007	2008
Jóvenes				
Illes Balears	6,4%	6,0%	6,9%	5,0%
España	10,1%	9,5%	9,3%	8,0%
Total				
Illes Balears	6,3%	4,9%	5,5%	8,9%
España	8,8%	8,8%	8,7%	8,2%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE

Gráfica 47. Evolución de la tasa de empleo de la población menor de 30 años en las Illes Balears, España y la UE (27). 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y la LFS (Eurostat).

En el cuadro 18 se pueden ver los datos de las tasas de empleo de las Illes Balears, del nivel nacional y de la UE (27), tanto para los jóvenes como para el conjunto de la población, para el período 2005-2008 y por sexos. De estos datos resulta interesante observar que mientras a nivel nacional los jóvenes presentan valores superiores a los del total de la población durante todos los períodos analizados, en las Illes Balears este hecho se da en todos los períodos, excepto en 2008, a causa del fuerte descenso de la tasa de empleo de los jóvenes durante este período (de 5 puntos porcentuales). En cambio, en la UE (27) la tasa para el conjunto de la población se mantiene siempre por encima de la de los jóvenes. En cada uno de los niveles (islas, nacional y UE) los datos para el conjunto de la población muestran el cambio de tendencia en el mismo período en el que lo hacen las cifras de los jóvenes, es decir, 2007 en las Illes Balears y 2008 a nivel nacional.

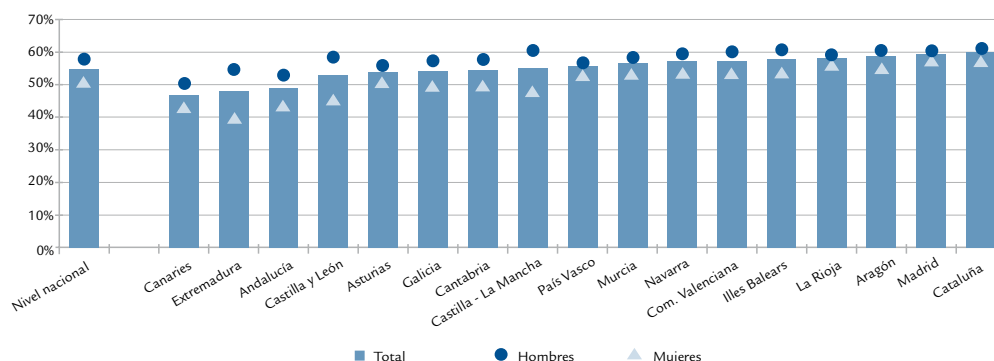
Por sexos, a todos los niveles y para los dos grupos poblacionales analizados, se observa en cada uno de los períodos presentados que la tasa de empleo del colectivo masculino se sitúa por encima de la del colectivo femenino, aunque estas diferencias son más acentuadas en el conjunto de la población que en los jóvenes. Así, por ejemplo, en las Illes Balears el 2008 la tasa de empleo masculina del colectivo joven se sitúa en el 61,3% y la femenina, en el 54,3%, hecho que supone una diferencia de 7 puntos porcentuales, mientras que la diferencia para el conjunto de la población asciende a 16,5 p.p. Este hecho se da también en los otros niveles, aunque más acentuado en el conjunto del Estado (con 18,6 puntos porcentuales de diferencia en el conjunto de la población). Frente a estos elevados valores se debe decir que desde el 2005 se ha producido una reducción de las diferencias en todos los grupos y niveles, casi a la mitad para el caso de los jóvenes de las islas.

Cuadro 18. Evolución de la tasa de empleo por sexo en las Illes Balears, en España y de la UE (27). 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total
Illes Balears												
Menor de 30 años	69,4%	56,0%	62,9%	72,3%	58,4%	65,5%	69,5%	56,0%	62,9%	61,3%	54,3%	57,9%
Total (> de 16 años)	68,6%	47,9%	58,2%	70,0%	50,0%	60,0%	69,4%	49,8%	59,6%	66,4%	49,9%	58,2%
España												
Menor de 30 años	62,5%	50,1%	56,5%	63,8%	52,0%	58,1%	64,1%	52,4%	58,4%	58,5%	51,3%	55,0%
Total (> de 16 años)	63,9%	40,8%	52,1%	64,8%	42,4%	53,4%	64,9%	43,6%	54,0%	62,5%	43,9%	53,0%
UE (27)												
Menor de 30 años	53,4%	44,9%	49,2%	54,2%	45,9%	50,1%	55,0%	46,7%	50,9%	55,1%	47,2%	51,2%
Total (> de 16 años)	59,9%	44,4%	51,9%	60,5%	45,2%	52,6%	61,1%	46,0%	53,3%	61,2%	46,5%	53,6%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

Gráfica 48. Tasa de empleo de los jóvenes menores de 30 años por comunidades autónomas y sexo. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

En comparación con el resto de regiones del Estado, las Illes Balears ocupan el quinto lugar del *ranking* de las comunidades autónomas con una mayor tasa de empleo de los jóvenes (57,9%), por detrás de La Rioja (58,3%), Aragón (58,8%), Madrid (59,5%) y Cataluña (59,9%). En cambio, en el conjunto de la población las Illes Balears ocupan la segunda posición en el *ranking* (58,2%), solo por detrás de Madrid (59%). Por sexos, en todas las comunidades

autónomas se puede observar una tasa de empleo de los hombres superior a la de las mujeres. En cuanto a la diferencia de las tasas de empleo por sexos, las Illes Balears presentan un valor (7 p.p.) próximo a la media nacional (7,2 p.p.), Madrid es donde hay un mayor equilibrio (con una diferencia de solo 3,1 p.p.) y en Extremadura se registra la mayor diferencia (15,3 p.p.).

Cuadro 19. Evolución de la tasa de empleo de los jóvenes y total de ocupados en las Illes Balears y España según el nivel de estudios. 2005-2008.

	Jóvenes				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Illes Balears								
Hasta educación primaria	43,1%	45,0%	52,4%	42,6%	29,5%	30,9%	31,8%	28,2%
Educación Secundaria (1a etapa)	58,0%	61,1%	61,0%	54,7%	65,8%	66,0%	66,3%	64,9%
Educación Secundaria (2a etapa)	65,7%	69,2%	61,1%	61,2%	71,1%	73,3%	70,9%	70,2%
Estudios superiores	80,3%	82,3%	83,2%	79,0%	78,6%	81,8%	80,3%	75,9%
España								
Hasta educación primaria	45,9%	48,1%	47,2%	39,9%	26,0%	25,7%	25,5%	24,4%
Educación Secundaria (1a etapa)	52,7%	53,7%	54,1%	49,8%	58,5%	60,0%	60,9%	58,8%
Educación Secundaria (2a etapa)	51,5%	53,5%	53,9%	52,9%	62,5%	64,2%	64,8%	64,1%
Estudios superiores	71,4%	73,4%	75,1%	72,9%	76,2%	77,2%	77,9%	77,0%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

En los diferentes niveles de estudios alcanzados por las personas ocupadas, la tasa de empleo se calcula como la proporción de las personas ocupadas con un cierto nivel de estudios con relación al total de personas con el mismo nivel de estudios en un grupo poblacional concreto. Así, puede verse que el 2008 en las Illes Balears los jóvenes con estudios superiores son los que muestran una tasa de empleo más elevada (79%). Este hecho se da también para el total de la población y a nivel nacional. Los que disponen de formación hasta la educación primaria son los que muestran una tasa de empleo más baja el 2008 (42,6%). En los dos grupos poblacionales analizados, tanto en las islas como para el conjunto del Estado, puede verse una relación positiva entre el nivel de estudios de los ocupados y la tasa de empleo de estos. Así, cuanto mayor es el nivel de estudios más alta es la tasa de empleo del grupo poblacional estudiado. Por otra parte, con relación a los últimos años se observa una reducción generalizada de las tasas de empleo de la mayoría de los niveles de estudios a nivel de las Illes Balears respecto de 2005. En el conjunto del Estado, han mostrado un incremento interanual de la tasa de empleo los titulados en educación secundaria de segunda etapa y en estudios superiores, tanto los jóvenes como el conjunto de la población.

3.2.5 Ocupación según tipo de contrato y de jornada

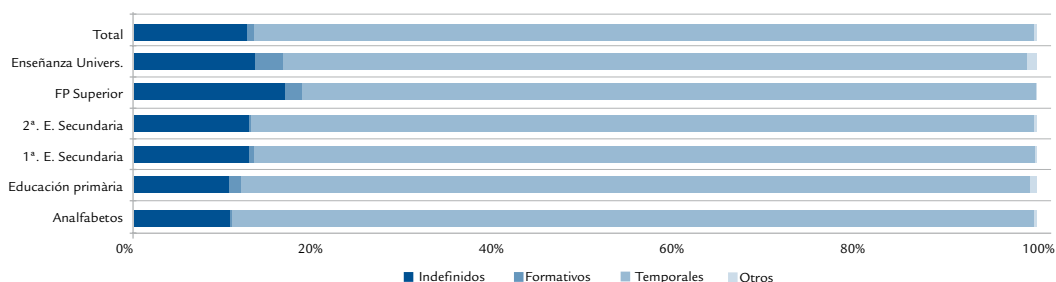
Aparte de los datos de contratación presentados en los apartados anteriores, resulta interesante analizar los contratos según su tipo. Así, de los contratos realizados a los jóvenes de las Illes Balears, el 2008, 147.262 son contratos temporales, 21.443 son indefinidos, 1.312 son formativos, y el resto se clasifica en otros. De estas cifras se desprende que el 86,4% de los contratos de los menores de 30 años son temporales. Otro hecho a destacar es que esta proporción sobre el número total de contratos está en correlación con la edad de la persona contratada, de manera que cuanto más jóvenes, mayor proporción de contratos temporales sobre el total. Así, los contratos de los jóvenes de entre 16 y 19, y 20 y 24 años representan un 87,3%, los de los jóvenes de 25 a 29 años un 85,2%, los de las personas de 30 a 45 años también un 85,2%, y los de los mayores de 45 años, un 84,5%. Respecto de 2007 se ha producido un descenso del conjunto de contratos para todos los grupos de edades

analizados. Con relación a 2005, los contratos indefinidos de los jóvenes han sufrido un incremento del 15,2%, destaca el aumento del 40,5% de estos contratos en los jóvenes de 16 a 19 años, y una reducción de los temporales (17,3%) y formativos (47,4%); para el conjunto de la población también se observa el incremento de los indefinidos (20,4%) frente a la reducción de los temporales (7,7%) y de los formativos (44,3%). Así, pese a la elevada temporalidad de los contratos en las Illes Balears, esta se ha ido reduciendo lentamente durante los últimos cuatro años.

Siguiendo con el mismo análisis se presentan a continuación los datos para ver si existe algún tipo de relación entre el tipo de contrato y el nivel de estudios de las personas contratadas. Así, en la gráfica 49 se puede observar una cierta relación entre estas dos variables: los jóvenes que tienen estudios superiores presentan el 2008 un número de contratos temporales sobre el total de este tipo ligeramente más bajo que las personas que no tienen ningún tipo de estudios (16,7% los de formación profesional superior frente al 10,7% de los analfabetos). Así, se puede afirmar que cuantos más estudios se tienen, mayor número de contratos indefinidos en proporción se realizan, aunque los que disponen de estudios de formación profesional superior presentan un mayor porcentaje de contratos indefinidos que los que tienen estudios universitarios. A nivel del conjunto de la población esta relación también se da, aunque el peso de los contratos indefinidos es, en general, ligeramente más altos.

Como complemento de los datos de contratación por tipo, se presenta la evolución de la duración media de los contratos temporales determinados. Así, el año 2008, los contratos temporales realizados a los jóvenes de Baleares registran una duración media de 90,1 días, con un incremento casi imperceptible respecto de 2005. En los contratos del conjunto de la población se puede observar una duración media de la contratación superior a la de los jóvenes, que el 2008 se sitúa en 97,2 días, más de dos días superior a la duración de 2005. En este sentido, se puede observar un incremento progresivo de la duración de los contratos temporales determinados del conjunto de trabajadores a lo largo del período analizado, excepto la disminución registrada el 2006.

Gráfica 49. Contratos de los jóvenes de las Illes Balears por tipo de contrato y nivel de estudios. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Cuadro 20. Evolución de la duración media de la contratación por grupos de edad (días por contrato). 2005-2008.

	Jóvenes	Total
2005	89,9	94,9
2006	87,8	92,8
2007	90,1	95,8
2008	90,1	97,2

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Por otro lado, la tasa de temporalidad⁷, que ofrece la EPA, para los jóvenes de las Illes Balears se sitúa el 2008 en el 47,7%, porcentaje ligeramente inferior al de los jóvenes a nivel nacional (48,9%). Esta es una característica que se da durante todo el período estudiado (2005-2008), hecho que indica que pese a la temporalidad que caracteriza al colectivo joven, esta es más pronunciada en el conjunto estatal que en las islas. Esta precariedad, que caracteriza a España, se confirma cuando se observan los datos a nivel de la UE (27), para los jóvenes menores de 24 años (ya que no se dispone de los datos para los jóvenes menores de 30⁸), la tasa de temporalidad es cerca de 10 puntos porcentuales más baja que en España, hecho que demuestra que en el conjunto de la UE los jóvenes gozan de una mayor estabilidad laboral. Un hecho positivo es que la temporalidad de los jóvenes ha disminuido en las Illes Balears respecto de 2005, pese al incremento interanual de 2 p.p. registrado el 2008. En cambio, en los jóvenes del conjunto del Estado se puede observar un

descenso continuado desde el 2005.

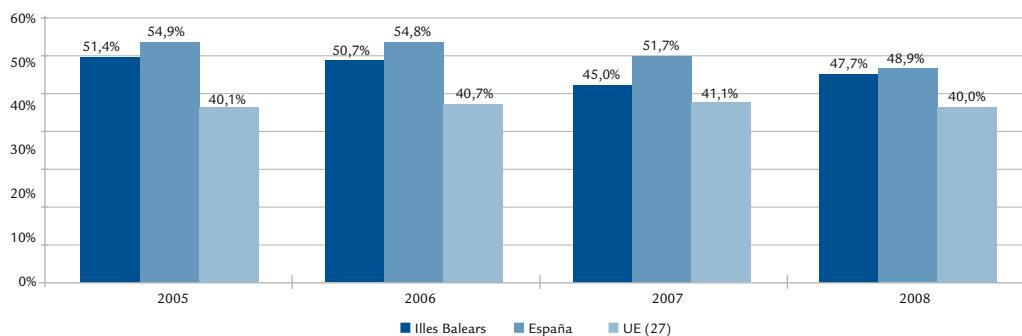
Con relación al conjunto de la población, la tasa de temporalidad de los jóvenes registra valores notablemente mayores, cerca de 20 puntos porcentuales el 2008 tanto en las Illes Balears como a nivel nacional. Ahora bien, a nivel europeo esta diferencia es aún mayor, de 26 puntos porcentuales, gracias a la baja temporalidad que se registra a este nivel en el conjunto de la población (14,1%). Con este hecho puede verse que no solo es en el nivel de los jóvenes donde se sufre una mayor precariedad laboral en España con relación a la UE (27), sino que para el conjunto de la población también se da y con una mayor diferencia de valores que en los de los jóvenes, cerca de 15,2 puntos porcentuales frente de los casi 9 p.p. en los de los jóvenes entre la UE (27) y España.

Por sexos, en las Illes Balears, excepto en algún período en concreto, los hombres muestran tasas

7 Relación entre los asalariados que tienen un contrato temporal y la población ocupada asalariada en una determinada franja de edad.

8 Asimismo, los datos de la UE (27) que se presentan en la gráfica 50 corresponden a los jóvenes menores de 24 años.

Gráfica 50. Evolución de la tasa de temporalidad de la población menor de 30 años en las Illes Balears, España y la UE (27). 2005-2008.

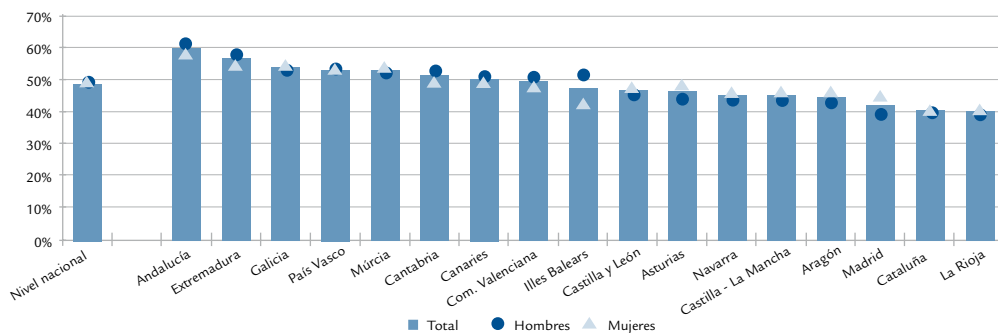
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y la LFS (Eurostat).

de temporalidad superiores a las de las mujeres, con una diferencia muy marcada el 2008 entre los jóvenes isleños, de cerca de 9,3 puntos porcentuales, a causa del fuerte incremento el 2008 de la tasa de temporalidad de los hombres. Asimismo, se trata de una situación que se da también para el conjunto de la población de las islas. Contrariamente, a nivel nacional y de la Unión Europea no se da esta clara superioridad de la tasa de temporalidad del colectivo joven masculino sobre la del femenino, por lo que no se puede observar un patrón claro (cuadro 60 del Anexo). Para el conjunto de la población en España y la UE (27) la tasa de las mujeres se sitúa en cada período por encima de la de los hombres.

En comparación con el resto de comunidades autónomas, las Illes Balears se sitúan en las posiciones centrales del ranking. En esta comparativa hay que destacar que las islas son la comunidad autónoma donde hay una mayor diferencia entre la tasa de temporalidad de los hombres (52,1%) y la de las mujeres (42,8%); así, los hombres se sitúan, como se ha dicho, más de 9 p.p. por encima de la tasa de las mujeres.

En cuanto al tipo de jornada, según los datos de la EPA, se puede observar en la gráfica 52 que un 12,4% de los jóvenes ocupados de las Illes Balears el 2008 trabaja a jornada parcial, porcentaje superior al conjunto de la población (10,3%). A nivel nacional, donde también se ve

Gráfica 51. Tasa de temporalidad de los jóvenes menores de 30 años por comunidades autónomas y sexo. 2008.

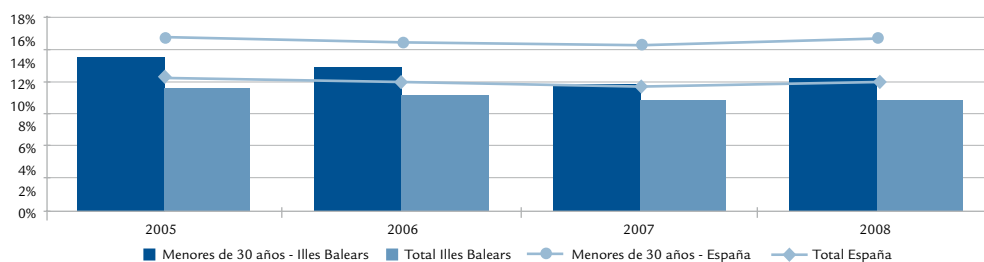
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

esta diferencia entre los jóvenes y el total de los ocupados (16% frente al 12%, respectivamente), el porcentaje de ocupados a tiempo parcial es superior al de las islas. Respecto de los años anteriores se registra una ligera recuperación de la ocupación a tiempo parcial a todos los niveles, excepto en el de los jóvenes a nivel nacional, que se mantiene constante después de una serie de años de decrecimiento.

Otra desagregación de los datos que resulta interesante analizar es ver el porcentaje de

ocupados que tienen más de una ocupación con el objetivo de analizar el pluriempleo. Así, según los datos de la EPA, un 3,3% de los jóvenes de las Illes Balears son pluriempleados frente a un 2,4% a nivel nacional. Este valor hace que las Illes Balears se sitúen en el tercer lugar del ranking de comunidades autónomas con mayor número de personas que tienen más de una ocupación, por detrás de Aragón con un 3,6% y de Cantabria con un 4%. En el conjunto de la población, las Illes Balears presentan un valor (2,8%) más próximo a la media del conjunto del Estado (2,5%).

Gráfica 52. Evolución del peso de los ocupados jóvenes y total a jornada parcial sobre el total de ocupados en las Illes Balears y España. 2005-2008.

Fuente. Elaboración propia a partir de los datos de la EPA, INE.

3.2.6 Rotación laboral

El índice de rotación laboral, que pone en relación el número total de contratos y el número de personas contratadas durante un período concreto, es una variable que nos permite analizar la estabilidad de la ocupación en una determinada sociedad en el sentido de que, cuanto mayor es la media de rotación laboral, más veces cambian de trabajo los trabajadores. Así, los jóvenes menores de 30 años de las Illes Balears registran el 2008 una media de 1,68 contratos suscritos por persona, la misma cifra que se registra para el conjunto de la población. Estos valores suponen una disminución respecto de los datos que se registraban los años anteriores, concretamente de 0,16 contratos anuales a los jóvenes de las islas respecto de 2007. Si se comparan los datos

por sexos se puede observar como, después de que los años anteriores las medias de hombres y mujeres jóvenes fueran prácticamente idénticas, el 2008 se registra una diferencia notable (de 0,11 contratos superior en las mujeres) a causa de una reducción más elevada de la cifra media de contratos de los hombres respecto de la reducción de las mujeres. En el conjunto de la población se dan valores similares de esta variable, así como el mismo patrón de evolución en los períodos analizados.

Otra forma de ver la rotación laboral es con el número de personas que realiza un número determinado de contratos. En el cuadro 54 se observa como, el 2008, 66.356 personas menores de 30 años de las Illes Balears han suscrito solo un contrato, cifra que supone un 65,3% del total de contratos de este período

Cuadro 21. Evolución del índice de rotación laboral en las Illes Balears para los jóvenes y para el total de la población. 2005-2008.

	Jóvenes			Total		
	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total
2005	1,80	1,80	1,80	1,77	1,81	1,79
2006	1,84	1,84	1,84	1,81	1,84	1,83
2007	1,83	1,85	1,84	1,83	1,84	1,83
2008	1,62	1,74	1,68	1,63	1,75	1,68

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

3.3 POBLACIÓN JOVEN PARADA

El objetivo de este apartado es llevar a cabo el análisis de uno de los indicadores más importantes del mercado de trabajo, la población en paro, que constituye una de las variables utilizadas para evaluar el estado de la economía de un determinado país o región. Así, estos datos, junto con los de empleo, son los que a causa de la mala situación económica vivida el 2008 se han visto más afectados, tal y como se verá a continuación. Igual que pasaba con la ocupación, para llevar a cabo este estudio se dispone de dos fuentes de datos. Por una parte, se encuentran los datos del Servicio de Empleo de las Illes Balears (SOIB), que proporciona información del paro registrado así como las cifras de demandantes de empleo, que en la medida de lo posible serán los datos de referencia para la elaboración de este apartado; y, por la otra, los datos de la Encuesta de Población Activa (EPA), del Instituto Nacional de Estadística, que frente a la ventaja de poder llevar a cabo algunas desagregaciones de los datos de parados que no se pueden hacer con los datos registrados disponibles, tienen el inconveniente de que provienen de una encuesta y en algunos casos las personas encuestadas son tan pocas en las islas que hacen que los datos no sean lo bastante representativos.

3.3.1 Población joven demandante de empleo

Antes de entrar en el análisis de la población parada resulta interesante ver los datos de los demandantes

de empleo según el colectivo. En este sentido, el número de demandantes de empleo que se registra en las Illes Balears, de media, el 2008, entre los jóvenes menores de 30 años, asciende a 20.102 personas. Esta cifra supone un incremento respecto de 2007 del 28,2%, que contrasta con el incremento del 1% que se daba el 2007 y el descenso del 6% que se registraba el 2006. Con estos valores puede verse que una de las incidencias que ha tenido la crisis económica ha sido que se ha producido un incremento de las personas demandantes de empleo, ya sea porque han perdido su trabajo, quieren mejorar su situación laboral o porque se han incorporado al mercado de trabajo desde el grupo de población inactiva por unas necesidades financieras promovidas por la mala situación económica.

El número de demandantes jóvenes se puede desagregar entre los que están ocupados (que se dividen entre fijos discontinuos y otros) y los que se encuentran desempleados. Los primeros representan entre el total de demandantes menores de 30 años de las Illes Balears el 2008 un 22,6% mientras que los desempleados (DENO⁹) representan un 75,9%. Aparte de estos dos grupos también se encuentran los demandantes que tienen una disponibilidad limitada o demandan una ocupación especial, que tienen un peso del 1,5%. Respecto del 2007, todos los subgrupos de demandantes han registrado variaciones positivas y, así, del incremento de 4.422 personas demandantes de empleo, 3.827 corresponden a personas no ocupadas (de las que el 92,4% son parados registrados) y el resto se reparte entre los ocupados (cerca de 500 personas) y los

⁹ Demandantes no ocupados según la terminología del Ministerio de Trabajo y Formación, incluye las categorías de parados registrados y otros no ocupados (demandantes en jornada menor a 20 horas, demandantes estudiantes, demandantes de servicios previos a la ocupación). Los otros no ocupados son las personas demandantes de trabajo que se considerarían parados en la Encuesta de Población Activa (EPA).

Cuadro 22. Evolución de los demandantes de empleo según el colectivo. 2005-2008.

	Total	Ocupados		Disp. limitada / Piden Ocup. Espec.	DENOS		
		Fijos discontinuos	Otros		Total	Otros no ocup	Paro Registrado
Menores de 30 años							
2005	16.514	1.558	1.956	360	12.640	567	12.073
2006	15.517	1.848	2.115	177	11.376	357	11.020
2007	15.680	1.945	2.106	190	11.439	328	11.111
2008	20.102	2.356	2.185	296	15.266	620	14.645
Total							
2005	58.027	10.331	6.368	1.956	39.372	1.033	38.340
2006	57.372	11.865	7.070	1.677	36.760	626	36.134
2007	59.874	12.790	7.594	1.719	37.771	527	37.243
2008	75.240	14.898	8.127	2.282	49.933	821	49.111

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

que tienen una disponibilidad limitada o demandan una ocupación especial (que ascienden a 106). Por otra parte, hay que destacar que el paro registrado ha sufrido un incremento del 31,8% respecto de 2007 y los demandantes ocupados, uno del 12,1%.

En el nivel del conjunto de la población, el número total de demandantes asciende el 2008 a 75.240 y ha registrado un incremento respecto de 2007 inferior al de los jóvenes (25,7% frente a un 28,2%), aunque superior a éste respecto de 2005 (29,7% frente al 21,7% de los menores de 30 años). Con relación a los datos de los jóvenes también destaca una diferente distribución de los demandantes de empleo. Así, del total de demandantes, en el conjunto de la población se registra un porcentaje más elevado de las personas ocupadas que demandan trabajo, 30,6% (8 puntos porcentuales por encima), y un menor porcentaje de los DENO, 66,4% (de los cuales un 98,4% son parados registrados y un 1,6% otros no ocupados, frente al 75,9% de jóvenes, que se reparte entre un 95,9% y un 4,1%, respectivamente). Respecto de 2007, los parados registrados presentan una variación del 31,9%, similar a la de los jóvenes.

3.3.2 Evolución de la población joven en paro

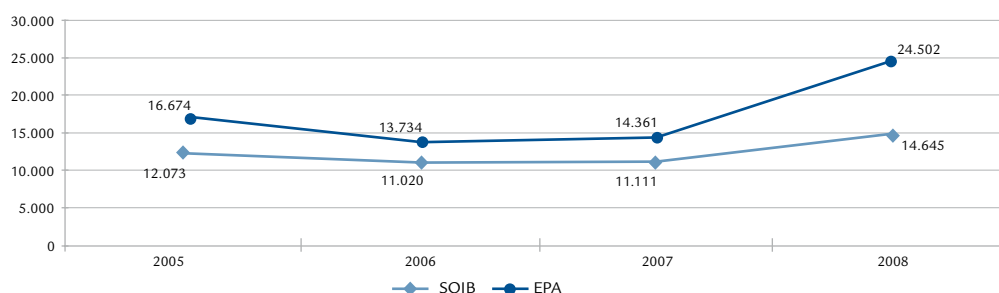
De la comparación de las dos fuentes disponibles, SOIB y EPA, comentadas anteriormente, puede verse que, pese a las diferencias metodológicas que

existen entre ellas, las dos muestran una tendencia creciente de las cifras de población parada menor de 30 años en las Illes Balears. Este crecimiento se inició el 2007 con unas tasas de crecimiento del 0,8% y 4,6% en el SOIB y la EPA, respectivamente, para pasar el 2008 a un fuerte crecimiento, del 31,8% y el 70,6%. La mala evolución de estos datos es una de las consecuencias que más duramente sufre la sociedad de la situación económica vivida el 2008.

Otro hecho a destacar reside en que los datos de la EPA se sitúan, en todos los períodos analizados, por encima de los datos de paro registrado. Este patrón, junto con el incremento sufrido el 2008, hace que la diferencia de parados entre una y otra fuente se triplique el 2008 respecto del año anterior (de 3.250 el 2007 a 9.857). La diferencia entre los datos de la EPA y los del SOIB radica principalmente en que hay un volumen de personas que a pesar de considerarse paradas, y que así lo dicen en la encuesta que realiza la EPA, no están registradas como tales en las oficinas del SOIB.

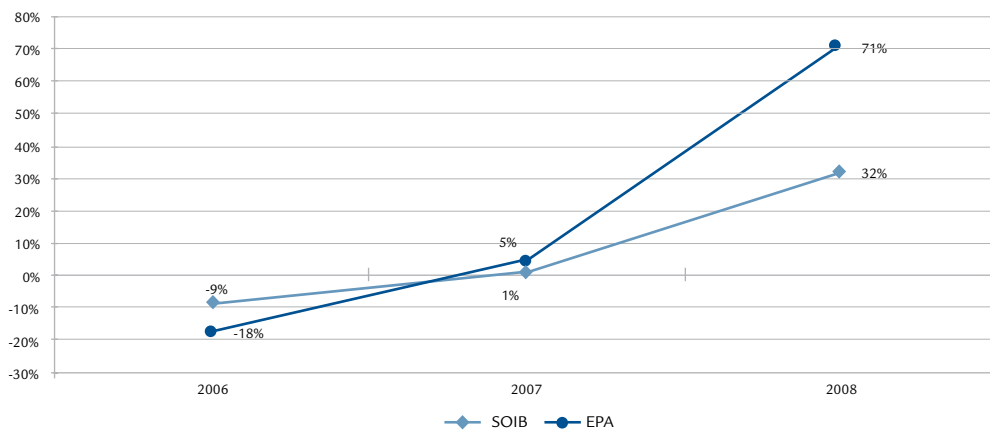
En el nivel nacional, las cifras de parados menores de 30 años también registran un fuerte crecimiento el 2008, aunque no tan acentuado como las del colectivo joven de las Illes Balears. Así, los datos de la EPA muestran una tasa de variación positiva del 39,1%, 11,5 puntos porcentuales por encima de la que registra el Servicio Público Estatal de Empleo (27,7%).

Gráfica 53. Evolución comparativa del paro registrado (SOIB) y de la población parada según la EPA de los menores de 30 años en las Illes Balears. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y del SOIB..

Gráfica 54. Evolución comparativa de las tasas de variación interanual del paro registrado (SOIB) y de la población parada según la EPA de los menores de 30 años en las Illes Balears. 2006-2008.

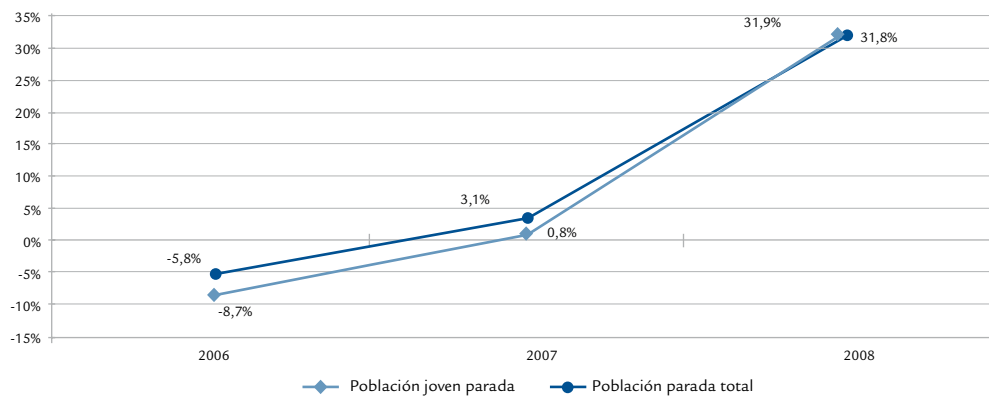
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y del SOIB.

El año 2008, según los datos de paro registrado del SOIB, los parados menores de 30 años a Baleares ascienden a 14.645 personas y los del total de la población, a 49.111. Así, los jóvenes representan un 29,8% sobre el total de paro registrado. Respecto de los años anteriores, la evolución de los parados totales es muy semejante a la de los jóvenes, el incremento se inicia el 2007 (con una variación positiva del 3,1% y 0,8% a los jóvenes) para pasar el 2008 a un aumento de cerca del 32% en los dos colectivos. Este hecho hace que el peso de los parados jóvenes sobre el total de parados se haya mantenido prácticamente constante

con relación al 2007 y que solo haya registrado un descenso de cerca de 2 puntos porcentuales respecto de 2005.

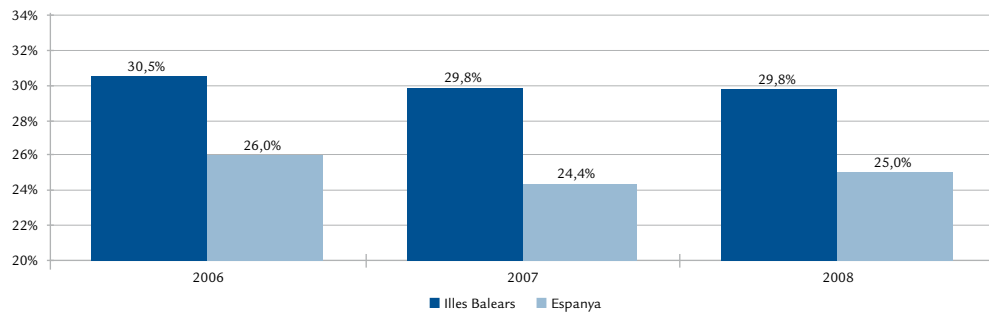
A nivel nacional, los jóvenes parados representan el 2008 el 25% del total de parados, 0,6 puntos porcentuales más que el 2007, pero un punto porcentual menos que el 2006. Con relación a los valores registrados en las Illes Balears, estas cifras muestran que los jóvenes a nivel nacional tienen un menor peso en el total de parados (entre 4,5 y 5,4 p.p. en los períodos analizados).

Gráfica 55. Variación porcentual de la población parada menor de 30 años y total en las Illes Balears. 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Gráfica 56. Evolución del peso de la población menor de 30 años parada sobre el total de parados en las Illes Balears y España. 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB y el SPEE.

Los datos mensuales de paro registrado muestran nuevamente la estacionalidad que caracteriza la economía de las Illes Balears. De esta manera, los meses de invierno (noviembre, diciembre y enero) son los que cada año registran los valores más elevados de personas paradas y estos se reducen durante los meses de verano. Para el año 2008 puede verse que el mínimo de parados menores de 30 años, 10.083, que se registra durante el mes de junio, supone un incremento de 2.518 jóvenes respecto del mismo mes de 2007. Asimismo, el máximo, registrado el mes de diciembre, se ha incrementado notablemente respecto de 2007, de 15.554 a 23.116 el 2008.

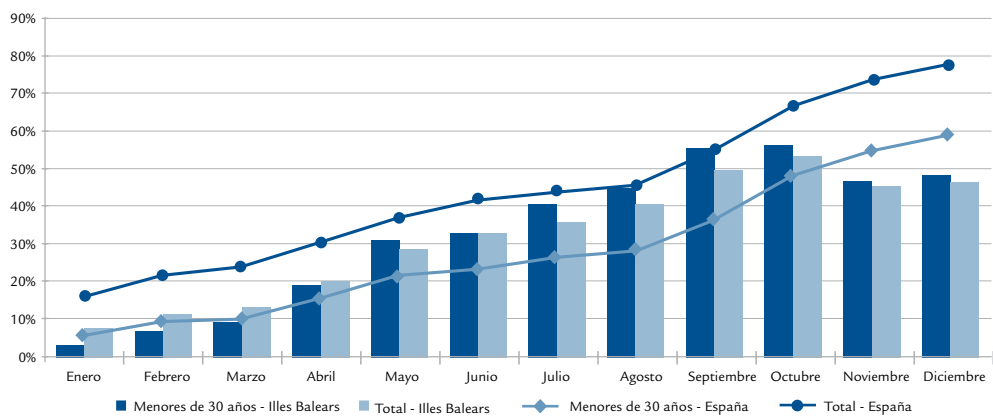
En este mismo sentido, en la gráfica 57 puede verse como durante todo el 2008 los datos registrados de paro de los jóvenes de las Illes Balears han presentado tasas de variación interanuales positivas que han ido incrementándose progresivamente hasta el mes de octubre, mes en que se alcanza un aumento del 56,3%, para pasar a moderar su crecimiento los dos últimos meses del año. El paro del total de la población de las Illes Balears, que también ha mostrado crecimientos de la población parada registrada durante todos los meses, presenta a partir del mes de abril tasas de crecimiento inferiores a las de los jóvenes. Asimismo, a nivel nacional se observa que las tasas de crecimiento del conjunto de la población, que

son prácticamente todos los períodos más elevadas que en las islas, están todos los meses por encima de las mostradas por los menores de 30 años, que, excepto noviembre y diciembre, están por debajo de las cifras de las Illes Balears para este colectivo. Así, mientras que las tasas de crecimiento en las Illes Balears se moderan durante los dos últimos meses, a nivel nacional se observa una tendencia ascendente durante todo el 2008.

Para comparar los datos de los jóvenes de las Baleares con los de otras regiones, aparte de la tasa de paro que se comentará en los siguientes apartados, se

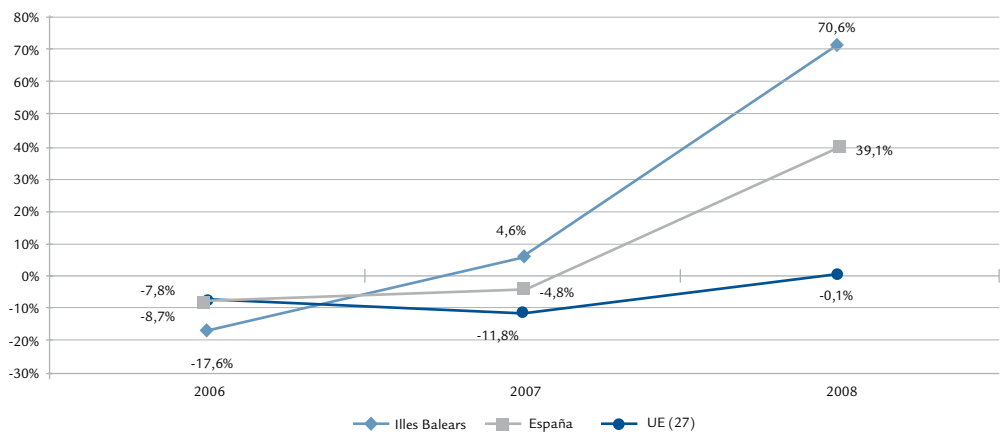
pueden ver las tasas de variación del número de personas paradas según los datos presentados por la EPA, del INE, con relación a los jóvenes de las islas y de España, y de la Labour Force Survey, del Eurostat, para los datos a nivel europeo. Así, en la gráfica 58, además de volver a observar como las personas paradas de las islas han presentado el 2008 una tasa de crecimiento mucho más acentuada que a nivel español, puede verse que los menores de 30 años a nivel europeo se mantienen el 2008 en valores similares a los del año anterior, hecho que refleja que los jóvenes del Estado Español han sufrido más gravemente las consecuencias de la crisis económica.

Gráfica 57. Evolución mensual de las tasas de variación interanuales de los parados jóvenes y total en las Illes Balears y a nivel nacional. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Gráfica 58. Evolución de la población ocupada menor de 30 años de las Illes Balears, España y de la UE (27). 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y la LFS (Eurostat).

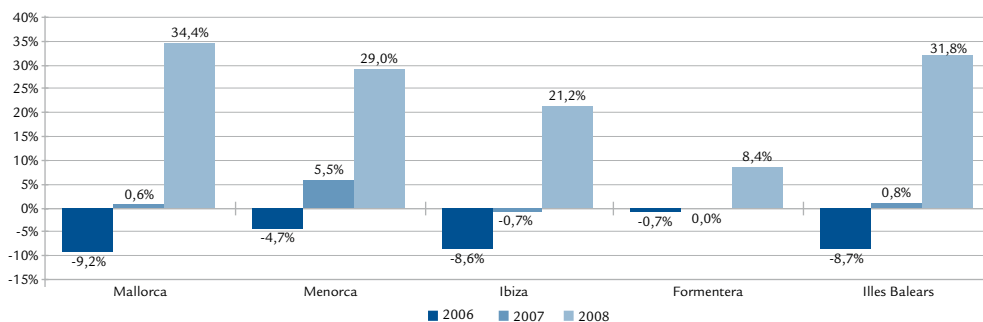
3.3.3 Análisis por islas

Por islas, de los 14.645 jóvenes parados en las Baleares el 2008, un 77,2% se encuentra en la isla de Mallorca, un 8,8% en Menorca, un 13,4% en Ibiza y un 0,6% en Formentera. En el conjunto de la población, Mallorca presenta un ligero mayor peso del conjunto de personas paradas de las islas, 78,6%, mientras que Menorca e Ibiza se encuentran por debajo del peso que representan los jóvenes, 7,9% y 12,9%, respectivamente. Por otra parte, en el grupo de personas de 30 a 45 años se da una distribución por islas muy similar a la de los jóvenes, aunque entre los parados de más de 45 años, Mallorca representa un mayor peso (81,6%) que en el resto de grupos de edad.

Respecto de 2007, todas las islas registran un fuerte incremento interanual de los jóvenes parados; Mallorca es la isla que registra un mayor incremento (+34,4%), hecho que supone en valores absolutos un aumento de 2.895 personas. Menorca, con una tasa de crecimiento del 29%, ha visto incrementados los jóvenes parados en 289; e Ibiza, en 344, con una tasa de crecimiento del 21,2%.

Por sexos, todas las islas muestran el 2008 un mayor peso de los hombres jóvenes pese a la situación inversa que se daba el 2007 (cuadro 55 del Anexo). Esta diferencia entre sexos es más pronunciada en la isla de Mallorca, Ibiza y, sobre todo, en Formentera, que en Menorca, donde las mujeres representan el 49,9%.

Gráfica 59. Evolución de la tasa de variación del paro registrado de los menores de 30 años por islas. 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

3.3.4 Paro de los jóvenes según actividad económica

En cuanto a la distribución por sectores económicos, el sector servicios es el que registra un mayor número de parados menores de 30 años en las Illes Balears el 2008, cifra que asciende a 10.660 parados y representa un 72,8% del total de jóvenes parados. En segundo lugar de representatividad se encuentra el sector de la construcción, con un peso del 18%. Los parados que no habían trabajado nunca representan entre los jóvenes parados de las islas el 4,3%. Para el conjunto de la población se da una estructura del paro por sectores económicos muy semejante a la de los jóvenes, destaca un mayor peso de los parados en la construcción (20,9%) y una menor proporción de los que no han tenido una ocupación anterior (2,5%).

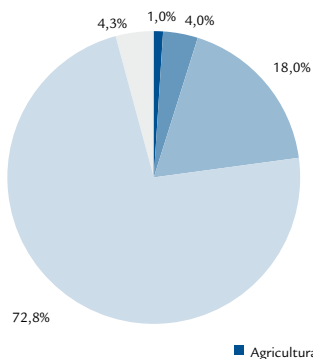
El paro tiene una mayor incidencia en el sector de servicios en todos los subgrupos de edad; entre los jóvenes de 16 a 19 años, un 70,7%, entre los de 20 a 24, un 74% y entre los de 25 a 29 años, un 72,5%. Aparte de este sector, destaca el elevado peso del de la construcción entre el paro de los jóvenes de 20 a 24 años (17,6%) y el de los de 25 a 29 años (20,6%), así como el de los demandantes parados sin empleo anterior entre los jóvenes de 16 a 19 años (14,5%).

Respecto del año anterior, todos los sectores económicos registran un incremento del número de parados, tanto entre los jóvenes como para el conjunto de la población de las Illes Balears. Los grupos que han sido más castigados por la crisis económica en este aspecto han sido los de sin empleo anterior en los menores de 30 años,

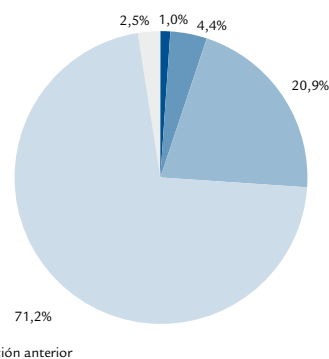
que ha aumentado respecto de 2007 un 81,3%, y la agricultura, con un incremento del 75,4%, aunque en términos absolutos han sido el sector servicios, 1.937, y la construcción, 1.094, los que han registrado mayores

crecimientos. En el conjunto de la población se dan unas variaciones similares a las de los jóvenes, aunque destaca un incremento mucho más acentuado en el sector de la construcción respecto de 2007 (81,3%).

Gráfica 60. Distribución de la población parada menor de 30 años de las Illes Balears según el sector económico. 2008.

Gráfica 61. Distribución de la población parada total de las Illes Balears según el sector económico. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Cuadro 23. Evolución del paro registrado en las 10 actividades económicas con mayor aumento interanual del paro el 2008 en las Illes Balears. 2006-2008.

	2006	2007	2008	Var. Absoluta 07-08	Var. % 07-08
Jóvenes					
Construcción	1.318	1.537	2.631	1.094	71,2%
Otras actividades empresariales	1.962	2.194	2.682	488	22,2%
Hostelería	2.869	2.662	3.118	457	17,1%
Comercio al detalle, excepto vehículos de motor	1.545	1.529	1.886	357	23,3%
Comercio al por mayor e intermediarios del comercio	375	363	474	111	30,4%
Venta, mantenimiento y reparación de vehículos de motor	143	122	204	82	67,1%
Educación	149	154	221	67	43,5%
Agricultura, ganadería y pesca	61	65	131	66	101,4%
Actividades sanitarias y veterinarias, servicio social	231	213	270	58	27,0%
Actividades recreativas, culturales y deportivas	211	216	270	54	25,2%
Total					
Construcción	4.933	5.671	10.279	4.608	81,3%
Otras actividades empresariales	6.475	7.567	9.399	1.832	24,2%
Hostelería	9.375	8.852	10.322	1.470	16,6%
Comercio al detalle, excepto vehículos de motor	4.046	4.076	4.822	746	18,3%
Comercio al por mayor e intermediarios del comercio	1.053	1.040	1.394	354	34,0%
Transportes terrestres - Transporte por tuberías	415	410	619	209	51,0%
Actividades recreativas, culturales y deportivas	661	699	901	202	28,9%
Venta, mantenimiento y reparación de vehículos de motor	404	377	578	201	53,3%
Actividades sanitarias y veterinarias, servicio social	872	871	1.063	192	22,0%
Agricultura, ganadería, caza	215	241	405	165	68,6%

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del SOIB.

Si se realiza el análisis, a un nivel más pormenorizado (cuadro 23), según la actividad económica, la construcción es la que el 2008 ha registrado un mayor incremento en términos absolutos (+1.094 personas) y supone un incremento del 71,2% respecto de 2007. Por detrás, en crecimiento en términos absolutos, se sitúan otras actividades empresariales y la hostelería, las cuales muestran un incremento respecto de 2007 inferior a la mitad del registrado por la construcción. En términos relativos, las actividades que presentan un mayor incremento son: agricultura (101,4%), construcción (71,2%) y venta, mantenimiento y reparación de vehículos (67,1%).

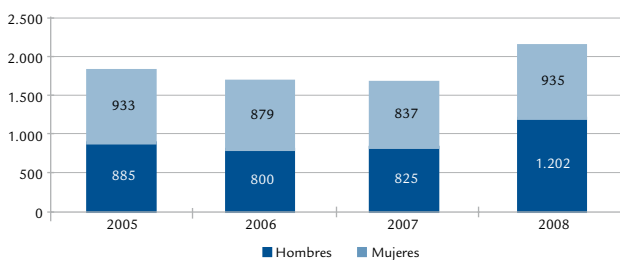
En el conjunto de la población de las islas, construcción, otras actividades económicas y hostelería son también las tres actividades que registran el mayor incremento con respecto a 2007 (4.608, 1.832 y 1.470). Asimismo, en términos relativos, la construcción encabeza el *ranking* de mayor incremento con respecto a 2007 (81,3%).

3.3.5 Perfil de la población joven en paro

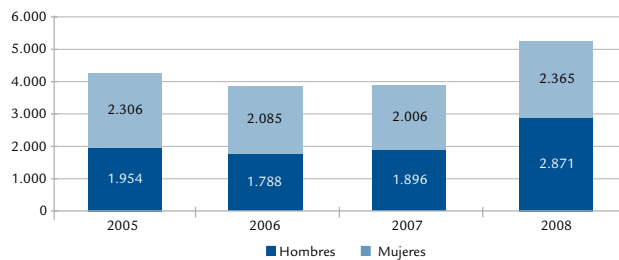
En cuanto a la distribución por subgrupos de edad, de los 14.645 jóvenes parados el 2008 en las Illes Balears, un 49,7% corresponde a jóvenes de 25 a 29 años, un 35,7% a los de entre 20 y 24 años y un 14,6% a los jóvenes que tienen entre 16 y 19 años. Esta distribución no ha sufrido grandes cambios con respecto a los años anteriores.

Por otra parte, hay que destacar que el 2008 los jóvenes de las Illes Balears de 20 a 24 años son los que experimentan un mayor incremento en el número de parados, 34,2%, aunque los grupos de 16 y 19, así como los de 25 a 29, registran también fuertes tasas de crecimiento, 28,6% y 31,1%, respectivamente. Este hecho se da después de que los datos de parados en todos los subgrupos de edad se mantuviesen más o menos constantes el 2007 respecto de 2006, año en que la bonanza económica aún propiciaba reducciones en las cifras de paro. Asimismo, el grupo que ha experimentado un mayor crecimiento del paro de 2005 ha sido el de 20 a 24 años, con una tasa de variación positiva del 22,9%.

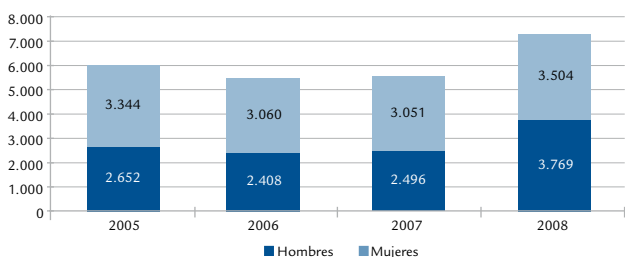
Gráfica 62. Evolución de los parados de 16 a 19 años, por sexo, en las Illes Balears. 2005-2008.

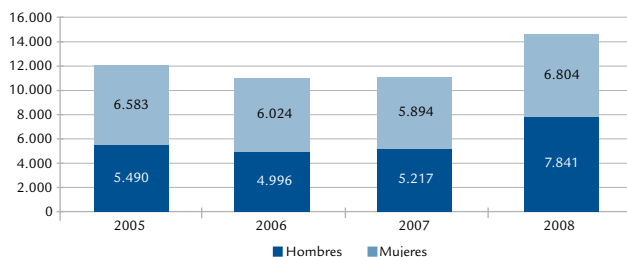
Gráfica 63. Evolución de los parados de 20 a 24 años, por sexo, en las Illes Balears. 2005-2008.

Gráfica 64. Evolución de los parados de 25 a 29 años, por sexo, en las Illes Balears. 2005-2008.

Gráfica 65. Evolución de los parados de 16 a 29 años, por sexo, en las Illes Balears. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

El año 2008 un 53,5% de los jóvenes parados de Baleares son hombres, mientras que las mujeres representan el 46,5%. El hecho de que los hombres tengan un mayor peso entre la población parada es un hecho característico de 2008 ya que los años anteriores se daba la situación contraria, las diferencias se redujeron el 2007. Con relación al conjunto de la población se debe decir que también se da el mismo patrón, es decir, que durante el 2005, 2006 y 2007 las mujeres tenían un mayor peso dentro del total de parados de Baleares para invertirse la situación el 2008 (explicada por el fuerte incremento del paro en el sector de la construcción, visto anteriormente), aunque con una diferencia entre ambos sexos menor que para los jóvenes.

A nivel nacional, entre los jóvenes parados se puede observar una estructura por sexos similar a la de los jóvenes de las islas, con la inversión de mayor representatividad de los hombres durante 2008. Sin embargo, para el conjunto de la población las mujeres tienen una mayor representación que los hombres en todo el período analizado (cuadro 57 del Anexo).

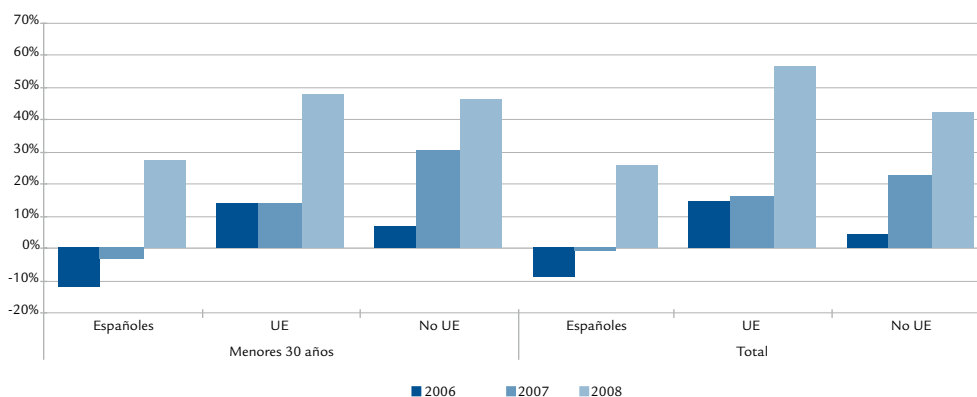
De la distribución de los parados por nacionalidades hay que destacar que el 2008 en las Illes Balears los jóvenes parados de nacionalidad extranjera ascendían a 3.613 (un 24,7% del total de jóvenes parados), de los cuales un 67,7% procedía de la Unión Europea y el resto, de países de fuera de ella. El peso de los parados extranjeros sobre el total de jóvenes parados de las islas ha ido incrementándose a lo largo de todos

los años estudiados, a causa del mayor incremento de los parados extranjeros que el de los jóvenes de nacionalidad española (que el 2006 y el 2007 presentaban reducciones). Así, el 2008, mientras que los jóvenes extranjeros procedentes de la UE han aumentado un 47,9% y los extracomunitarios un 46,5%, los jóvenes nacionales lo han hecho en un 27,4%. Además, en los años anteriores (2006 y 2007), mientras los españoles jóvenes registraban un decrecimiento en el número de parados, los extranjeros mostraban tasas de crecimiento superiores al 10%.

En el nivel del conjunto de la población se puede observar un comportamiento similar de las variaciones de los registros de paro de las diferentes nacionalidades, aunque destaca en 2008 un incremento muy acentuado de los extranjeros procedentes de la UE (56,8%) frente a unas tasas de crecimiento de los otros dos colectivos inferiores a las de los jóvenes.

En un análisis más pormenorizado puede verse como los extranjeros menores de 30 años con nacionalidad marroquí y que trabajan en el sector de la construcción son, sin tener en cuenta a los nacionales, los que han sufrido un mayor incremento del paro respecto de 2007 (170 personas). Asimismo, esta nacionalidad es la que presenta un mayor número de parados el 2008, tanto entre los jóvenes (424) como en el conjunto de la población (1.690) y la que ha registrado el mayor incremento entre el total de la población. La segunda posición entre los jóvenes, tanto en incremento respecto de 2007 como en número de parados jóvenes,

Gráfica 66. Evolución de la tasa de variación de los parados en las Illes Balears por grandes grupos de nacionalidad. 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

está ocupada por los marroquíes que trabajan en el sector servicios, que alcanzan los 321 parados el 2008, 113 más que el año anterior. En el resto de posiciones

se sitúan las nacionalidades mayoritariamente de Europa del Este o Sudamérica que trabajan en el sector servicios o de la construcción.

Cuadro 24. Nacionalidades con un mayor incremento del paro de jóvenes y total en las Illes Balears. 2008 y var. con respecto de 2007.

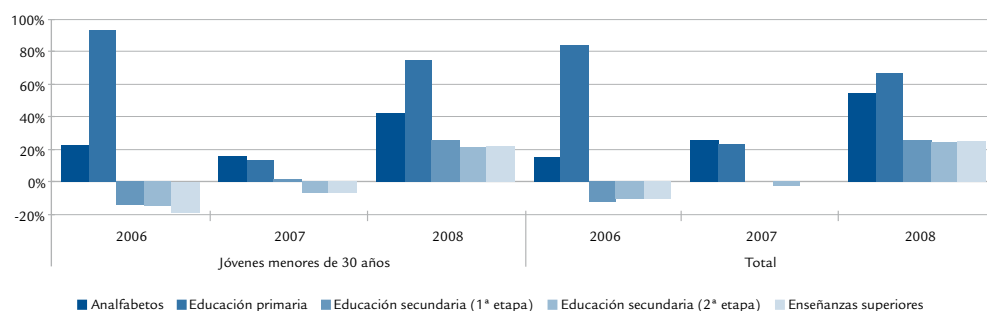
		Jóvenes		Total	
		2008	Var. 2007	2008	Var. 2007
Marruecos	Construcción	424	170	1.690	809
Marruecos	Servicios	321	113	770	258
Ecuador	Servicios	273	70	811	215
Ecuador	Construcción	143	67	544	266
Italia	Servicios	206	55	672	150
Polonia	Servicios	91	51	176	98
Colombia	Servicios	154	33	557	136
Rumania	Servicios	83	26	207	70
Colombia	Construcción	51	24	229	115
Rumania	Construcción	45	23	164	89

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB

En cuanto al nivel de estudios de los parados, la mayoría de los parados de las Illes Balears son personas que solo tienen estudios de primera etapa de educación secundaria. Así, de todos los jóvenes parados en las islas el 2008, un 61,2% corresponde a este grupo y un 59,4% al nivel del conjunto de la población. Por detrás de estos, tienen una mayor presencia los que tienen estudios primarios, con un 18,5% y un 19,9% para jóvenes y total, respectivamente, seguidos de los que tienen estudios de segunda etapa de educación secundaria, con unos pesos de 13,7% y 13,6%, respectivamente. De esta manera, se da una

distribución por estudios muy semejante entre los parados jóvenes y los del total de la población. Respecto de los años anteriores, se ha producido el 2008 un incremento de los jóvenes parados en todos los niveles de estudios, y presentan los analfabetos y los que tienen educación primaria unas mayores tasas de crecimiento (42,3% y 75,2%, respectivamente), mientras que el 2006 y 2007 solo estos dos niveles de estudios mostraban tasas de variación positivas (hecho que se da tanto para los jóvenes como para el conjunto de la población).

Gráfica 67. Evolución de las tasas de variación interanuales de la población parada según el nivel de estudios. 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del SOIB.

Por lo que respecta a la desagregación del paro registrado según el grupo profesional de la ocupación solicitada, se observa como el grupo de *trabajadores de los servicios de restauración, personales, protección y vendedores de comercio* es el que aglutina el mayor porcentaje de demandas, tanto entre los jóvenes (34,6%), como para el conjunto de la población (28%). En segundo lugar, aparece el grupo de *trabajadores no cualificados* (con un 22,5% y 23,3%, respectivamente), seguido de *artesanos y trabajadores cualificados de la industria manufacturera, la construcción y minería, excepto operador de maquinaria e instalaciones* (16,5% y 18,5%), y el de empleados de tipo administrativo (12,2% y 13,1%). Así, con estos datos y relacionado con el bajo nivel de estudios de la población de las Illes Balears visto anteriormente, se puede observar que una parte importante de las demandas de empleo son de trabajos no cualificados o para los cuales no se requieren estudios muy elevados.

Respecto de 2007, todos los grupos profesionales, excepto el de las fuerzas armadas, han incrementado el número de personas demandantes paradas, tanto los jóvenes como el conjunto de la población. El grupo profesional que ha crecido más el 2008, tanto en términos absolutos como relativos, ha sido el de *artesanos y trabajadores cualificados de la industria manufacturera, la construcción y minería, excepto operador de maquinaria e instalaciones*, con un incremento entre los parados jóvenes de 1.040, lo que representa una tasa de variación del 75,4%. Respecto de 2005, el grupo que ha experimentado una mayor tasa de crecimiento entre los jóvenes ha sido el de *operadores de instalaciones y maquinaria, y montadores*, con un incremento del 88,3%, y en el conjunto de la población el de *artesanos y trabajadores cualificados de la industria manufacturera, la construcción y minería, excepto operador de maquinaria e instalaciones*, con un aumento del 77,9%.

Cuadro 25. Parados menores de 30 años de las Illes Balears según el grupo profesional de la ocupación solicitada. 2005-2008.

	2005		2006		2007		2008	
	Menores de 30 años	Total	Menores de 30 años	Total	Menores de 30 años	Total	Menores de 30 años	Total
Artesanos y trabajadores cualificados de las industrias manufacturera, la construcción, y la minería, excepto los operadores de instalaciones y maquinaria	1.368	5.113	1.287	4.880	1.378	5.267	2.418	9.096
Dirección de las empresas y de las administraciones públicas	30	383	23	373	27	400	32	458
Ocupados de tipo administrativo	1.814	5.946	1.571	5.435	1.495	5.350	1.786	6.450
Fuerzas Armadas	2	4	5	7	6	10	4	6
Operadores de instalaciones y maquinaria, y montadores	262	1.411	264	1.355	309	1.484	493	2.232
Técnicos y profesionales científicos e intelectuales	459	1.523	361	1.318	332	1.363	398	1.601
Técnicos y profesionales de apoyo	675	2.316	645	2.290	673	2.489	874	3.198
Trabajadores cualificados en la agricultura y la pesca	194	591	177	575	202	628	278	878
Trabajadores de los servicios de restauración, personales, protección y vendedores de los comercios	4.742	12.420	4.326	11.624	4.289	11.650	5.073	13.740
Trabajadores no cualificados	2.529	8.635	2.361	8.277	2.398	8.604	3.291	11.452
Total	12.073	38.340	11.020	36.134	11.111	37.243	14.645	49.111

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del SOIB.

3.3.6 Tasa de paro

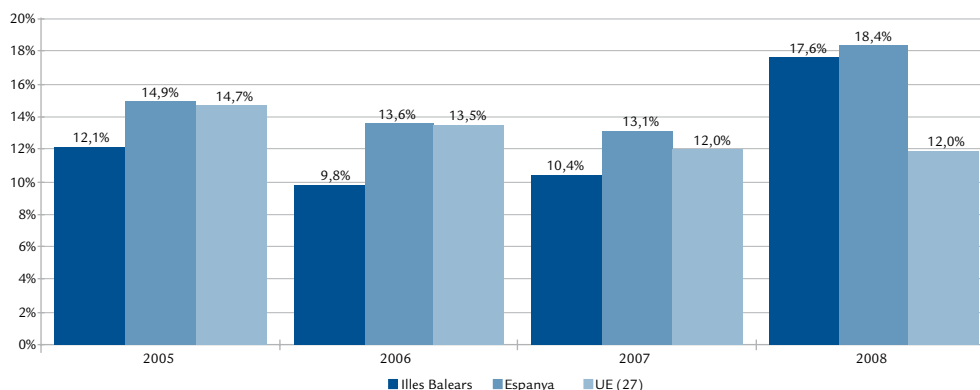
Igual que se ha hecho en el análisis de la población activa y ocupada, y con el objetivo de llevar a cabo comparaciones con otros colectivos y territorios, se presentan los datos referentes a la tasa de paro, que es el cociente entre los parados de una edad determinada y los activos comprendidos dentro de la misma franja de edad.

En la gráfica 68 se puede observar la evolución de las tasas de paro de los menores de 30 años en las Illes Balears, a nivel español y para la Unión Europea (27). Así, los jóvenes de las Illes Balears registran el 2008 una tasa de paro del 17,6%, ligeramente menor que la que presentan los jóvenes a nivel español, 18,4%; pero muy superior a la de los jóvenes de la Unión Europea, 12%. De

esta manera, las cifras de las islas se posicionan en todos los períodos estudiados por debajo del valor a nivel nacional, aunque la mayor diferencia, que se registraba el 2006 (3,9 puntos porcentuales), se ha reducido mucho y se ha situado en 0,8 puntos porcentuales el año 2008.

Otro hecho a destacar es que durante el período 2005-2007 las Baleares presentan una tasa de paro juvenil inferior a la de la UE (27), pero el año 2008 la tasa de los jóvenes de las Illes Balears y a nivel nacional registra fuertes aumentos, de 7,2 p.p. y 5,3 p.p., respectivamente, mientras que la tasa de los jóvenes en la UE (27) no ha sufrido variaciones con respecto a 2007. De esta manera, se vuelve a ver que los jóvenes españoles, y especialmente los de las islas, han sufrido de una manera más agravada las consecuencias de la crisis económica.

Gráfica 68. Evolución de la tasa de paro de la población menor de 30 años en las Illes Balears, España y la UE (27). 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y la LFS (Eurostat).

Por sexos, durante los tres primeros períodos analizados, las mujeres menores de 30 años presentaban en las Illes Balears tasas de paro superiores a las de los hombres, pero este hecho se ha invertido el 2008, los hombres registran una tasa de paro del 19,5% frente al 15,3% de las mujeres. Para el conjunto de la UE (27) y España, las mujeres jóvenes presentan valores superiores a los de los hombres en todos los períodos analizados. Para el conjunto de la población, las mujeres muestran tasas superiores a las de los hombres en todo el período analizado, a todos los niveles, y no se registra el 2008 la inversión que se ha producido en el colectivo joven de Baleares.

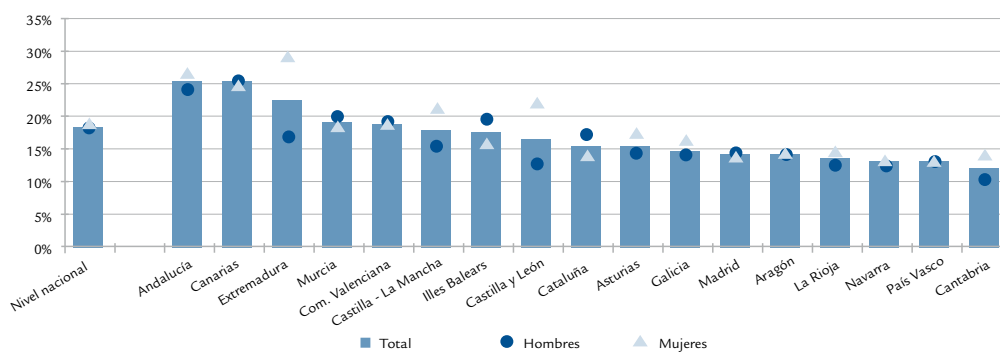
Respecto de las otras comunidades autónomas, las Illes Balears se sitúan en una posición central en el *ranking* de las tasas de paro juvenil, con una tasa próxima a la de la media nacional (18,4%). Las comunidades que presentan unas tasas más elevadas son Andalucía (25,4%), Canarias (25,3%) y Extremadura (22,5%), y a la cola se sitúan Cantabria (12,3%), País Vasco (13,2%) y Navarra (13,2%). Por sexos, las Illes Balears son una de las pocas comunidades autónomas donde el 2008 los hombres presentan una tasa de paro por encima de la de las mujeres. En este grupo, aparte de las islas, donde la tasa de paro masculina supera en 4,1 p.p. a la femenina, también se encuentra Cataluña, con una diferencia de 3,8 p.p., y Murcia, con 2,2 p.p.

Cuadro 26. Evolución de la tasa de paro por sexo en las Islas Baleares, España y UE (27). 2005-2008.

	2005			2006			2007			2008		
	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total
Illes Balears												
Menor de 30 años	9,2%	15,6%	12,1%	8,1%	11,8%	9,8%	9,5%	11,6%	10,4%	19,5%	15,3%	17,6%
Total (> de 16 años)	5,2%	9,9%	7,2%	5,1%	8,3%	6,5%	5,8%	8,5%	7,0%	9,7%	10,8%	10,2%
España												
Menor de 30 años	12,6%	17,9%	14,9%	11,1%	16,7%	13,6%	11,0%	15,7%	13,1%	18,0%	18,9%	18,4%
Total (> de 16 años)	7,0%	12,2%	9,2%	6,3%	11,6%	8,5%	6,4%	10,9%	8,3%	10,1%	13,0%	11,3%
UE (27)												
Menor de 30 años	14,3%	15,2%	14,7%	13,1%	14,1%	13,5%	11,6%	12,5%	12,0%	11,8%	12,1%	12,0%
Total (> de 16 años)	8,3%	9,7%	8,9%	7,5%	8,9%	8,2%	6,5%	7,8%	7,1%	6,6%	7,5%	7,0%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE) y la LFS (Eurostat).

Gráfica 69. Tasa de paro de los jóvenes menores de 30 años por comunidades autónomas y sexo. 2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE).

Para acabar el análisis de la tasa de paro, se presentan los datos de la tasa de paro según el nivel de estudios, que, a diferencia de los datos absolutos presentados antes, permiten observar si hay algún nivel de estudios donde haya una mayor incidencia del paro. En este sentido, en el cuadro 27 puede verse como los jóvenes de las Illes Balears que solo han alcanzado estudios primarios o son analfabetos registran el 2008 una tasa de paro del 27,2%. Esta cifra es la más elevada de todos los niveles de formación presentados, ya que los jóvenes que han alcanzado un nivel de educación secundaria de primera etapa muestran una tasa de paro del 21%, los que han llegado a la segunda etapa

de educación secundaria, un 12,8%, y los que disponen de estudios superiores, del 10,7%. Hay, en consecuencia, una clara correlación negativa entre el nivel de estudios de los jóvenes y la tasa de paro.

A nivel nacional también se mantiene el patrón mencionado; los jóvenes que no han llegado a la educación secundaria presentan una tasa de paro del 32,9% y los que disponen de estudios superiores, del 11,3%. Así, la tasa de paro de los jóvenes a nivel nacional se posiciona ligeramente por encima (entre 1 y 5 puntos porcentuales) de la de los jóvenes de las Illes Balears.

Cuadro 27. Evolución de la tasa de paro de los jóvenes y total según el nivel de estudios en las Illes Balears y España. 2005-2008.

	Jóvenes				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Illes Balears								
Hasta educación primaria	19,2%	19,2%	13,0%	27,2%	10,0%	9,3%	8,7%	13,5%
Educación Secundaria (1a etapa)	15,6%	11,7%	13,2%	21,0%	8,2%	7,6%	8,9%	12,3%
Educación Secundaria (2a etapa)	7,1%	7,0%	9,0%	12,8%	5,1%	5,5%	5,9%	8,8%
Estudios superiores	10,2%	6,3%	4,0%	10,7%	6,0%	4,2%	3,8%	6,6%
España								
Hasta educación primaria	21,1%	18,3%	20,0%	32,9%	10,8%	10,3%	11,0%	17,1%
Educación Secundaria (1a etapa)	17,1%	15,9%	15,4%	22,6%	11,1%	10,5%	10,2%	14,4%
Educación Secundaria (2a etapa)	13,3%	12,5%	12,3%	15,3%	8,8%	8,1%	8,1%	10,5%
Estudios superiores	12,3%	10,9%	9,0%	11,3%	6,8%	6,0%	5,3%	6,3%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la EPA (INE)

3.3.7 Duración del paro en el colectivo joven

Un 64,3% de las demandas de paro de las personas menores de 30 años en las Illes Balears durante el año 2008 tiene una duración inferior a 3 meses, mientras que para el conjunto de población parada este porcentaje supone un 51,2%.

Por otra parte, el paro de larga duración, es decir, personas que hace más de 12 meses que demandan una ocupación, representa el 3,8% del total de demandantes jóvenes, mientras que para el conjunto de población parada representa un 14,7%, porcentaje mayor que en el colectivo menor de 30 años. Es decir, que los jóvenes presentan un

mayor dinamismo, con mayores entradas y salidas del mercado de trabajo y de la situación de paro. Respecto de los años anteriores, hay que destacar un progresivo aumento del porcentaje de jóvenes cuya demanda tiene una duración inferior a 3 meses (de 61,2% el 2005 a 64,3% el 2008), y una reducción del peso de los de larga duración (4,9% con respecto a 3,8%).

Para concluir el informe sobre los jóvenes en el mercado de trabajo de las Illes Balears, se presentan los datos de dos indicadores que nos ayudan a completar el análisis de la situación de los jóvenes en el mercado de trabajo durante el año 2008: los salarios y los accidentes de trabajo.

Cuadro 28. Distribución del paro registrado según la duración de la demanda de los jóvenes y total de la población parada de las Illes Balears. 2005-2008.

	Jóvenes				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
<3 meses	61,2%	62,8%	64,4%	64,3%	48,3%	49,0%	50,1%	51,2%
De 4 a 6 meses	22,8%	21,9%	21,4%	21,8%	20,7%	20,3%	19,9%	20,7%
De 7 a 9 meses	7,7%	7,1%	6,8%	7,2%	8,6%	8,3%	8,2%	8,7%
De 10 a 12 meses	3,4%	3,2%	3,1%	2,9%	5,0%	4,9%	4,9%	4,7%
Superior a 12 meses	4,9%	5,0%	4,3%	3,8%	17,3%	17,5%	16,9%	14,7%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del SOIB.

4 CONDICIONES DE TRABAJO DE LOS JÓVENES

4.1 SALARIOS

A la hora de analizar las condiciones salariales de los trabajadores jóvenes de las islas y compararlas con las de los jóvenes a nivel nacional y con las del conjunto de la población mayor de 16 años, se dispone de los datos de la Encuesta de la Estructura Salarial del INE. Se debe tener en cuenta que son datos procedentes de una encuesta, y que para según qué nivel de detalle presentan problemas de significación o representatividad. Hay que tener también presente que estos datos hacen referencia a los jóvenes menores de 25 años, y no a los menores de 30 años, tramo de edad objeto de estudio del presente informe.

El 2007, el salario medio bruto anual de los trabajadores jóvenes de las Illes Balears (último año del que se disponen datos) es de 13.146€. En comparación con la cifra alcanzada por los trabajadores mayores de 16 años (18.887€), el salario bruto de los jóvenes representa un 69,6%. Por otra parte, aunque el salario bruto de los jóvenes se ha incrementado con respecto a 2004 en 521,21€, la proporción de éste sobre el salario del total de trabajadores se ha reducido del 75,9% al 69,6% de 2007 gracias a un mayor incremento del salario del conjunto de la población (2.251,22€) que del de los jóvenes.

Con respecto a los datos para el conjunto del Estado Español, los jóvenes de las islas presentan unos

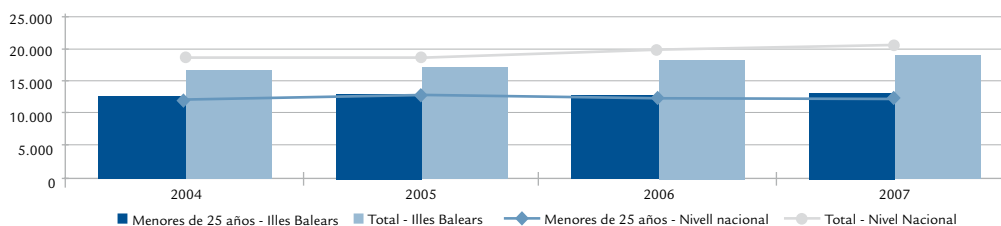
valores superiores al conjunto nacional durante todo el período analizado (2004-2007). Esta relación es justo inversa a la del conjunto de la población, donde las islas presentan salarios por debajo de la media nacional.

De la comparación con algunos países de la Unión Europea, según los datos presentados por el Eurostat, se puede extraer que en España los salarios de los jóvenes menores de 30 años se sitúan por encima de los de Polonia, aunque por debajo de Dinamarca, Holanda, Irlanda y Noruega, donde se alcanza un valor que más que dobla el español.

En comparación con las otras comunidades autónomas, según los datos del INE, las Illes Balears se sitúan en la cuarta posición de las comunidades donde los trabajadores jóvenes reciben un mayor salario medio bruto anual, por detrás de Aragón, País Vasco y Navarra. Las comunidades con un menor salario medio de los jóvenes son Murcia, Galicia y Extremadura.

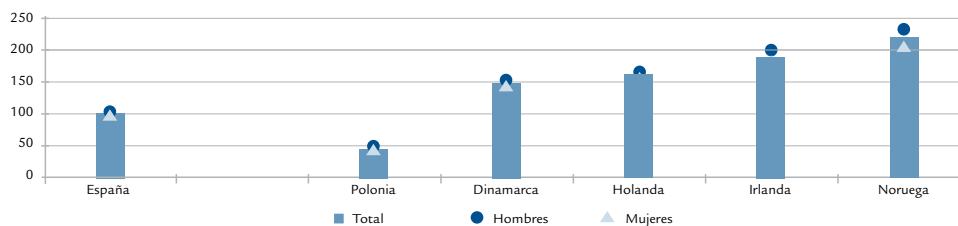
Con relación al conjunto de trabajadores, las islas ocupan el 2007 la séptima posición entre las comunidades autónomas que presentan mayor salario medio bruto, por debajo de la media nacional, como ya habíamos comentado anteriormente. Así, puede verse que aunque los jóvenes de las islas reciben un buen salario

Gráfica 70. Evolución de las ganancias medias anuales por trabajador menor de 30 años y total en las Illes Balears y a nivel nacional. 2004-2007.

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la Encuesta de Estructura Salarial (INE).

Gráfica 71. Media de ganancias anuales de los trabajadores menores de 30 años en varios países de la UE. España: índice=100. 2006.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos del Eurostat.

medio con relación al conjunto de comunidades autónomas, este hecho no se da para el conjunto de trabajadores y se sitúa entre las comunidades autónomas posicionadas por debajo de la media.

Entrando a hacer un análisis más pormenorizado por grupos de edad, se observa en el cuadro 29 que existe una relación positiva entre la edad de los trabajadores y el nivel salarial que tienen, a excepción del grupo poblacional de 55 y más años. De esta manera, mientras los jóvenes menores de 25 años reciben el 2007 en las Illes Balears un salario medio anual de 13.146€, los de entre 45 y 54 años ya ascienden a 21.793€, con lo cual es este último grupo el que percibe un mayor salario medio. A nivel nacional, también puede verse esta relación positiva, es decir, que cuanto mayor sea el trabajador, mayor salario medio recibe. También hay que destacar que, aunque los jóvenes del conjunto del Estado presenten unos salarios menores que los jóvenes de las islas, esta situación se invierte a partir de

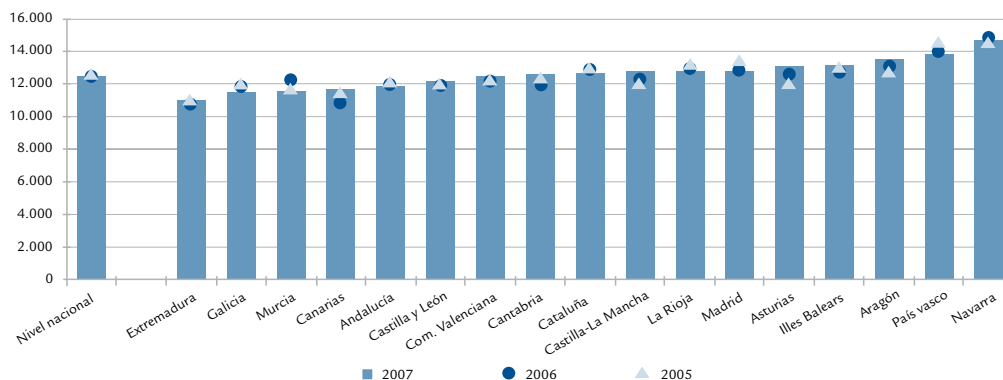
los 25 años, donde los del conjunto del Estado pasan a estar por encima.

En todos los tramos de edad presentados se puede observar también que el salario de las mujeres es inferior al de los hombres, tanto a nivel de las Illes Balears como a nivel nacional. De esta manera, el salario medio anual del colectivo femenino en las Illes Balears es el 2007 un 79,8% del de los hombres, mientras que para el conjunto del Estado se sitúa en el 74,4%. El grupo poblacional donde se observan menores diferencias es entre los trabajadores de 25 a 34 años, donde el salario de las mujeres representa un 91,6% del de los hombres en las islas, y un 80,2% en el conjunto nacional.

4.2 Accidentes

Para concluir el análisis de las condiciones laborales se presentan los datos de los accidentes de trabajo, indicador primordial a la hora de evaluar las condiciones en que trabajan las

Gráfica 72. Evolución de la ganancia media anual de los trabajadores menores de 25 años por comunidades autónomas. 2005-2007.

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la Encuesta de Estructura Salarial (INE).

Cuadro 29. Ganancia media anual de los trabajadores por grupos de edad y sexo en las Illes Balears y a nivel nacional (euros). 2007.

	Todas las edades	Menores de 25 años	25-34 años	35-44 años	45-54 años	55 y más años
Ambdós sexes						
Illes Balears	18.887	13.146	16.811	20.218	21.793	20.893
Nivel nacional	20.390	12.442	17.879	21.520	23.692	23.815
Hombres						
Illes Balears	20.847	14.130	17.509	22.350	24.499	24.147
Nivel nacional	22.780	13.718	19.630	24.055	26.492	26.130
Mujeres						
Illes Balears	16.627	12.255	16.044	17.659	18.911	15.288
Nivel nacional	16.944	10.644	15.753	17.961	19.223	18.729

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Encuesta Anual de Estructura Salarial. (2004- 2007).

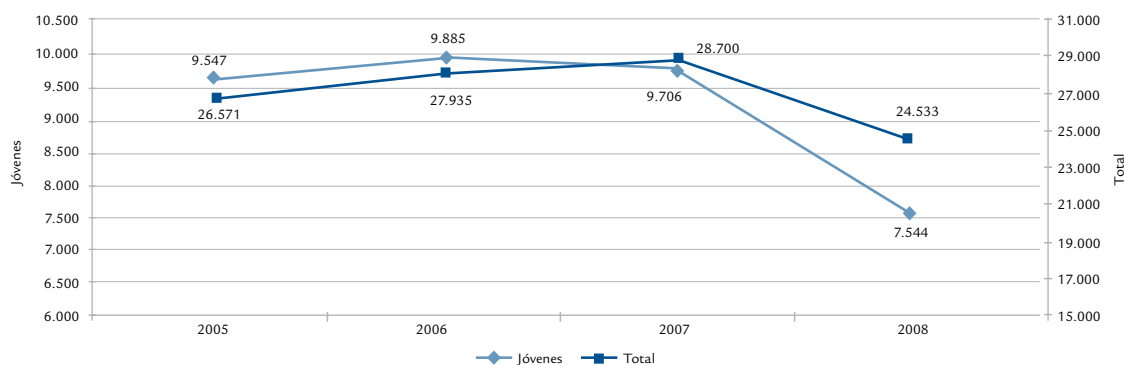
personas y elemento estructural de la calidad del mercado de trabajo.

El 2008 en las Illes Balears se registran 7.544 accidentes de jóvenes. Esta cifra supone un 30,8% del total de accidentes el 2008 en las islas, que en valores absolutos asciende a 24.533. Un hecho destacado del número de accidentes registrado el 2008 es que estos valores, tanto los de los jóvenes como los del total de trabajadores, suponen un fuerte descenso con respecto a 2007; esta reducción alcanza un 22,3% en el colectivo de los menores de 30 años y un 14,5% para el conjunto de trabajadores, sobre todo si se tiene en cuenta

que el 2007 se registraron valores superiores a los de 2005 y 2006. El menor incremento de los accidentes en el colectivo joven respecto de los registrados por el total de la población ha hecho que el peso de los accidentes de los jóvenes sobre el total haya presentado una tendencia decreciente a lo largo de los años analizados, pasando del 35,9% el 2005 al 30,8% de 2008.

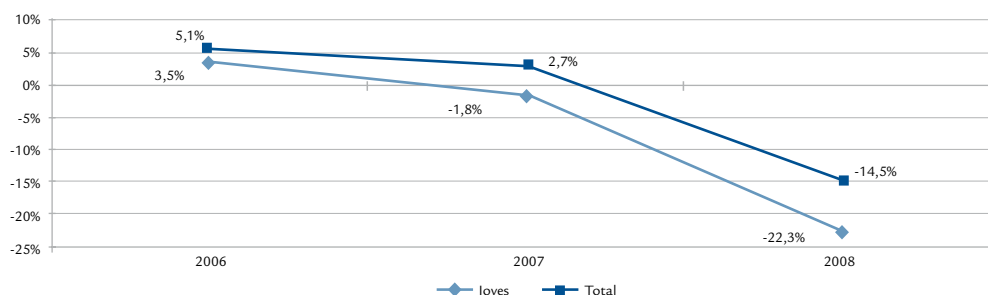
Según los diferentes subgrupos de edades de los jóvenes, de los 7.544 accidentes registrados entre los jóvenes de las Illes Balears el 2008, un 12,6% tuvo lugar en el colectivo de jóvenes de entre 16 y 19 años, un 37,6% entre los jóvenes

Gráfica 73. Evolución del número de accidentes en el colectivo joven y en el conjunto de trabajadores en las Illes Balears. 2005-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Consejería de Trabajo y Formación (CAIB).

Gráfica 74. Evolución de la tasa de variación de los accidentes en el colectivo joven y en el conjunto de trabajadores en las Illes Balears. 2006-2008.

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Consejería de Trabajo y Formación (CAIB).

de 20 a 24 años y un 49,8% en jóvenes de 25 a 29 años. Respecto de 2007, todos los grupos han visto disminuir el número de accidente sufridos, hecho que supone una reducción de cerca de 500 accidentes entre el colectivo más joven, poco más de 800 en el de jóvenes de 20 a 24 años y 852 entre los jóvenes de 25 a 29.

Por otra parte, el índice de siniestralidad calculado por grupos de edad¹⁰ muestra que el colectivo joven tiene una mayor incidencia de siniestralidad, 83 accidentes el 2008 por cada mil jóvenes afiliados al Régimen General de la Seguridad Social, que el registrado para el conjunto de trabajadores, de 70,1 accidentes por cada mil trabajadores. Entre los jóvenes, destaca la elevada incidencia de los que tienen de 16 a 19 años, que se sitúa el 2008 en 113,6 accidentes por

mil trabajadores de estas edades. Respecto de los años anteriores, destaca la fuerte disminución del índice el año 2008 respecto de 2007.

Por sexos, el 74% de accidentes de los jóvenes de las Illes Balears el 2008 fueron sufridos por el colectivo masculino, mientras que los sufridos por las mujeres suponen un 26%, hecho que también se da para el total de accidentes (72,1%). Así, puede verse como se producen un mayor número de accidentes entre los hombres que entre las mujeres porque llevan a cabo un tipo de trabajo más manual y peligroso.

En cuanto a la gravedad de los accidentes sufridos por los jóvenes, casi todos los accidentes registrados tanto por los jóvenes como por el conjunto de la población fueron accidentes leves.

Cuadro 30. Evolución del índice de incidencia de los accidentes de las Illes Balears por grupos de edad. 2005-2008.

	2005	2006	2007	2008
De 16 a 19 años	143,6	140,4	142,0	113,6
De 20 a 24 años	110,5	111,3	105,5	89,8
De 25 a 29 años	82,5	85,2	84,7	73,7
Menores de 30 años	98,4	99,9	97,8	83,0
Mayores de 30 años	74,8	74,2	74,0	65,5
Total	81,9	81,7	80,6	70,1

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la TGSS y la Consejería de Trabajo y Formación (CAIB).

¹⁰Este cálculo se ha realizado con los datos de ocupados del Régimen General ya que no se dispone de los datos de trabajadores con las contingencias cubiertas por edades.

Cuadro 31. Evolución del número de accidentes de los jóvenes y del total de trabajadores, sufridos en las Illes Balears, según la gravedad. 2005-2008.

	Jóvenes				Total			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Leves	9.484	9.835	9.670	7.506	26.313	27.710	28.493	24.354
Greves	56	48	34	34	232	205	185	155
Muy graves	5	2	1	1	11	8	10	6
Mortales	2	0	1	3	15	12	12	18
Total	9.547	9.885	9.706	7.544	26.571	27.935	28.700	24.533

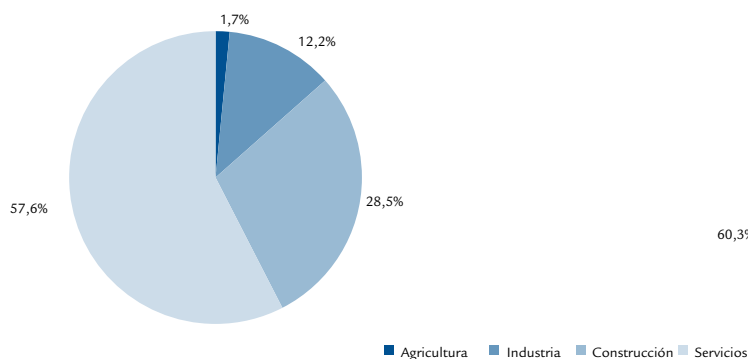
Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Consejería de Trabajo y Formación (CAIB).

Así, el 2008 los accidentes leves entre los jóvenes de las islas ascienden a 7.506, hecho que supone un 99,5% del total. El resto de accidentes se pueden clasificar en graves (34), muy graves (1) y mortales (2). Para el conjunto de trabajadores se registra una distribución similar de los accidentes según su gravedad que para los jóvenes.

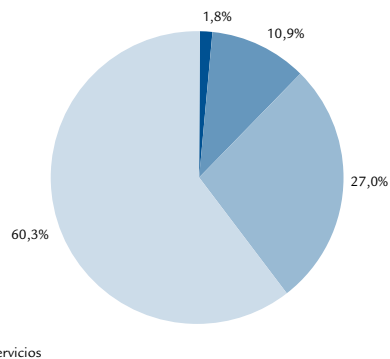
Entre los diferentes sectores económicos, el sector servicios, al ser el sector que registra un mayor número de afiliados, es a la vez el que presenta un mayor número de accidentes, tanto entre los jóvenes (un 57,6% del total) como en el conjunto de trabajadores (60,3%). El segundo sector que registra un mayor número de accidentes es la de la construcción, con 2.151 en el colectivo del menores de 30 años y 6.626 en el total de

los trabajadores, hecho que supone un 28,5% y un 27% del total, respectivamente. La industria registra el 12,2% de los accidentes de los jóvenes y el 10,9% del total de trabajadores; finalmente, la agricultura muestra un peso residual. Así, la distribución por sectores es semejante entre los jóvenes y el total de trabajadores. Respecto de los años anteriores todos los sectores registran una reducción en el número de accidentes, y es el de la construcción el que muestra la mayor disminución tanto entre los jóvenes como en el conjunto de trabajadores.

Gráfica 75. Accidentes de los jóvenes de las Illes Balears por sectores económicos. 2008.

Gráfica 76. Accidentes del total de trabajadores de las Illes Balears por sectores económicos. 2008

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos de la Consejería de Trabajo y Formación (CAIB).

7 RELACIÓN DE FUENTES E INDICADORES

Para elaborar este informe se han consultado las fuentes siguientes:

- Encuesta de población activa (EPA) del INE.
- Padrón Municipal del INE.
- Datos de afiliación a la Tesorería General de la Seguridad Social.
- Datos del Servicio de Ocupación de las Illes Balears (SOIB).
- Datos estadísticos del Servicio Público de Ocupación Estatal.
- Dirección General de Salud Laboral de la Consejería de Trabajo y Formación (CAIB).
- Instituto de Evaluación. Ministerio de Educación, Política Social y Deportes.
- Servicio de Estadística y Calidad Universitaria de la UIB.
- Las cifras de la Educación en España, Estadísticas e Indicadores, Indicadores 2009.
- Encuesta de estructura salarial anual 2007 del INE.
- Encuesta de estructura salarial cuatrienal 2006 del INE.
- Accidentes de trabajo de la Dirección General de Salud Laboral de la Consejería de Trabajo y Formación (CAIB).